Leuitici. Capitulum primū Incipit.

Vocauit aūt moyſes ⁊c̄. Sicut dictum fuit in ꝑncipio Exo. Lex diuina que danda ē ꝑplo adunato ſub cultu vnius dei: dupliciter daꝛ. Uno mō generaliter ⁊ ſuccicte ⁊ hoc modo ei⁹ datio deſcribiꝛ i Exo. a.xx.ca. ⁊ citra: ⁊ hoc q̄ntum ad precepta moralia. iudicialia. ⁊ ceremonialia vt ibidē fuit declaratum. Alio modo daꝛ magis ꝑticulariter ⁊ explicite. et h̄ modo daꝛ in h̄ libro ⁊ ſequenti qui ſic adinuicē diſtinguunꝛ. q: oīa precepta legis diuine ordinanꝛ ad dilectionē dei ⁊ ꝓximi: ſm ꝙ dicit aplſ. j. ad Thimo. j. Finis p̄cepti eſt charitas. ⁊ ſaluatoꝛ Mat. xxij. ca. dicit: ꝙ i duob⁹ p̄ceptis charitatis. ſ. dei ⁊ ꝓximi tota lex pēdet ⁊ ꝓphe. ⁊ in hoc libro ponū tur in ſpāli p̄cepta ordinantia ad deū. In libro ꝰo numeroꝝ ponūtur illa que ordinant ad ꝓximū. iſta tñ diuiſio nō eſt ita preciſa: q̄n i hoc li. ponatur aliq̄ etiā ordināria ad ꝓximū ⁊ in illo aliqua ordinantia ad deum Nec mirꝝ. q: dilectio dei mouet ad dilectiōez ꝓximi. ⁊ dilectō ꝓximi ad dilectiōz dei finaliꝛ ordinaꝛ. ⁊ ſic illa q̄ ordināt ad deū ⁊ ꝓximū: ſup ſeinuicē reflectunꝛ. Q̄ntum ꝰo ſpectat ad p̄ntem libꝝ ꝯſiderandū: ꝙ hō ordinaꝛ ad deū p debitū latrie cultuz q̄ cultus ꝑncipaliter ꝯſiſtit in actu interiori mentis: ſm ꝙ dicit Aug. in enchiridion. Fide: ſpe: et charitate coliꝛ de⁹. ſc̄dario ꝰo ꝯſiſtit i q̄buſdā actib⁹ exteriorib⁹: q̄ ſūt quedā preſtationes interioris cult⁹. ⁊ de talib⁹ tractaꝛ in h̄ libro videlicet de ſacrificijs ⁊ oblatiōibus: q̄ debebāt deo fieri i recognitōz fidei ⁊ dilectōnis ad ipſū. ꝓpter qđ vocaꝛ iſte liber Leuiticus. q: talia offerre ad ſacerdotes leuitici generꝭ ꝑtinebat. Hmōi ꝰo ſacrificia in ve. le. fueꝛt multa. ⁊ hoc triplici rōne. Prima ē q: fuerūt inſtituta ad reuocandū iudeos ab ydolatria: ad quaꝫ ꝓni erāt ⁊ iō rōnabiliꝛ fuerūt multitudine ſacrificioꝝ onerati. vt eis nō vacaret ydolis immolare. Et ꝓpter eandem rōnem. ſ. vt ab ydolatria elongarenꝛ: fuerūt eis impoſita ſacrificia alia a ſacrificijs idoloꝝ ⁊ freq̄nꝛ ꝯtraria vt patebit in ſequētibus. Sc̄da ē. q: fueꝛt inſtituta vt iudei i cultu vnius dei exercerēꝛ. ⁊ p tale freq̄ns exercitiū habitus i eis gn̄areturꝫ q̄ ad dei cultū delectabiliꝛ adducerēꝛ. Tercia rō ē. q: ſacrificia ve. le. fuerūt figura vnius veri ſacrificij no. le. ſ. xp̄i i ara crucis immolati. illud aūt qđ ē perfectū p vnū vꝉ pauca imperfecta non pōt ſufficienꝛ rep̄ntari. ⁊ iō ſicut perfectio diuina vnica exn̄s impfectōib⁹ creaturaꝝ varie ⁊ multiplr rep̄ntatur: ſic decēs fuit vt ſacrificiū nr̄m perfectiſſimū per multa et varia ſacrificia in ve. le. figurareꝛ. q: illa erant imperfecta: ſm ꝙ dicit apoſtolus ad Heb. vij. Nihil ad perfectū adduxit lex. igitur liber iſte q̄ eſt de oblatiōibus ⁊ ſacrificijs diuiditur in quatuor partes principales. in pꝛima agiꝛ de ſacrificijs et oblatōib⁹. in ſc̄da de ipſis offerētibus. ſ. ca. viij. in tercia de offerēdi temporibus. videlicet. xxiij. ca. in quarta de votorū ſolutionibus ⁊ redemptiōibus. que ſunt quedā oblationes ſpeciales. ca. xxvij. Circa pꝛimū agitur primo de ſacrificiorum ⁊ oblationum actu. ſecundo de eoruꝫ vſu. capitulo. vj. ibi. Hec eſt lex ſacrificij ⁊c̄. Circa pꝛimum ſciendum ꝙ aliqua offerebantur interpolate. de q̄bus primo agitur. Aliqua ꝰo continue. id eſt omni die. cuiuſmodi erat iuge ſacrificium. de quo agitur in principio. vj. ca. Circa pꝛimum ſciendum ꝙ aliqua offerebantur ex mera deuotōne. de q̄bus agitur. j. ca. ⁊ ij. Aliq̄ aūt ꝓ bn̄ficij impetratione. de q̄bus agitur. iij. ca. Aliquando aūt fiebat oblatio ꝓ peccati remiſſione. de qua agiꝛ. iiij. ca. Circa p̄muꝫ ſciendū ꝙ aliquando fiebat oblatō de viuentibus. ⁊ talis oblatio vocatur ꝓprie ſacrificium. de qua primo agitur. Aliquādo autē fiebat de non viuentibus: vt de pane. farina ⁊ ꝯſimilib⁹. et talis oblatō retinebat ſibi nomen cōmune oblatōis. de qua agitur. ij. cap. Circa pꝛimum adhuc notandum ꝙ viuentia hic accipiūtur animalia greſſibilia. de quorum oblatione agitur primo. ⁊ volatilia d̄ quibus agitur ſecundo ibi. Si autem de auibus. Adhuc circa greſſibilia pꝛimo agitur de oblatione maioꝝ. ſecundo minorum: ibi. Or ſi de pecoꝛibus. Circa pꝛimū diciꝛ.

Incipit vaiecra. i. liber Leuiticus. Capi. j.

[a] Vocauit autē moyſē: ⁊ locutus ē ei dn̄s de tabernaclo teſtimonij dicēs Loquere filijſ iſrahel: ⁊ dices ad eos. [b] Homo qui obtulerit ex vobis hoſtiam domino de pecoribus. i. de bob ⁊ ouib offerens victimas: [c] ſi holocauſtū fuerit ei⁹ oblatō [d] ac d̄ armēto [e] maſclīn [f] imaculatū: [g] offerꝫ ad oſtiū tabernacli [h] teſtionij ad placandū ſibi dn̄m. [i] Ponetq; ſup caput hoſtie man⁹ ⁊ acceptabilis erit: atq; in expiatōez eius ꝓficiēs. [k] Immolabitq; vitulū corā dn̄o: ⁊ offerēt filij [l] aaron ſacerdotꝭ ſanguineꝫ ei⁹ [m] fundētes p altaris circuitū: qđ ē an̄ oſtiū tabna-

a Vocauit aūt moyſen ⁊c̄. ad oſtendendū ꝙ leges iſte nō fuerūt a moyſe inuēte: ſed a deo date. b Homo q̄ obtulit. ex mera deuotione. c Si holocauſtuꝫ fuerit eius oblatio. dꝛ holocauſtū ſacrificiū totaliter incenſuꝫ ad honorē diuinū. ⁊ dꝛ ab holon qđ eſt totū. ⁊ cauma qđ eſt incendiū. ⁊ p hoc deſignabaꝛ ꝙ aīa offerētis debebat totaliter reſolui ſeu referri ad honorē diuinuꝫ. ſm ꝙ dꝛ Deutro. vj. Diliges dn̄m ex toto corde tuo ⁊ ex tota aīa tua. d Ac de armento. armentū eſt ꝯgregatio boum ſicut grex eſt ꝯgregatō ouiū. ⁊ ſic pꝫ ꝙ hic loquiꝛ de oblatione boū: q̄ ſunt maiora aīalia immolaticia. e Maſculinū. q: femina ē mas occaſionatus. ⁊ q̄d imperfectū reſpectu maſculi. ⁊ ideo offerri nō poterat i holocauſtuꝫ qđ ē ſacrificiū perfectiſſimū. poterat tn̄ offerri in hoſtijs pacificis: vt hꝛ infra ca. iij. f Immaculatū. i. abſq; defectu membroꝝ. ⁊ etiā carens alijs q̄ reddebāt aīal maculatū ⁊ ineptū ad ſacrificiū dn̄i. ſicut ē aīal languidum ⁊ debile: ⁊ ꝯtaminatū ex ꝯcubitu cū aīali alteri⁹ ſpeciei vel ex cōtactu rei immūde poſtq; venerat ad vnaꝫ exedram templi vbi reponebanꝛ aīalia mūda quouſq; eſſet tp̄s ⁊ hora offerendi. g Offeret ad oſtiū tabernaculi. Dicūt expoſitores noſtri cōiꝛ. ꝙ p hoc intelligiꝛ oſtiū atrij ſacerdotū: vbi ꝓbabanꝛ aīalia: vt ꝓ eſſent apta ad offerēdum anteq; introducerenꝛ i atriū. Hebrei aūt dicunt ꝙ nō ꝓbabanꝛ ibi. ſed extra atrium totaliter i vna exedra ad hoc parata. ⁊ ideo qđ dꝛ hic. Ad oſtiū tabernaculi. exponunt d̄ loco q̄ erat extra atriū. ⁊ ille locus erat an̄ oſtium tabernaculi in q̄ erat archa ⁊ ꝓpiciatoriū ⁊c̄. ⁊ hoc magis ꝯcordat lr̄e in qua addiꝛ. h Teſtimonij. q: archa teſtamēti in q̄ ꝯtinebanꝛ tabule vocatur teſtimoniū. i Ponetq; man⁹ ſup caput hoſtie. ad denotandū ꝙ offerēs aīal renūciabat iuri qđ hēbat in eo. k Immolabitq; vitulū. Oſtēſo q̄d debebat facere laicus offerens aīal in holocauſtuꝫ. hic ꝯñter oñdiꝛ q̄d ꝑtinebat circa h̄ ad ſacerdotis officiū. ſ. immolare. ſanguinē offerre. excoriare ⁊ incendere. ⁊ hoc notatur cū dꝛ. l Filij aaron ſacerdotis ⁊c̄. ipſi eñ erāt minores ſacerdotes ſb̄ patre miniſtrantes. vñ in hebreo hꝛ. Filij aaron ſacerdotes. m Fundētes per altaris circuitū. Dicit ra. Sal. ꝙ ponebant de ſanguine in duobus angulis altarꝭ ꝯtradictorie oppoſitis. quilibet autez angulus reſpicit duo latera

in eo ɔiuncta. ⁊ ſic talis poſitio ſanguinis reſpiciebat totum circuitū altaris. n ¶ Et ſubijciēt in altari ignē. nō ē intelligendū ꝙ apportaret ignē aliūde. qꝛ nadab ⁊ abiu offerentes ignē alienū ſtatim interfecti fuerūt a dn̄o: vt hꝫ. j. x. ca. ⁊ iō qđ dī hic. Et ſubijciēt ignē. intelligit̄ de lignis q̄ imponebant ad nutritōem ⁊ ɔtinuationeꝫ ignis de celo dati: vt habetur. j. ix. ca.

o ¶ Inteſtinis et pedib⁹ lotis aqua. qꝛ inteſtina ɔtinēt ſordes ⁊ pedes calcant lutum.

p ¶ Adolebitqꝫ ea ſacerdos. i. ɔburet in holocauſtum.

q ¶ Et ſuauē odorem dn̄o. nō eſt intelligendū ꝙ odor inde ꝓgrediēs eēꝫ ſuauis ſeu accept⁹ dn̄o ex re oblata. ſꝫ ex obedientia et fide offerentiū: in ꝗ̄tuꝫ illa ſacrificia figurabant xp̄m pro ſalute hūani generis immolandū.

r ¶ Qꝫ ſi de pecoribus. Hic ɔn̄t agit̄ de oblatōne holocauſti i aīalibus minoribus. qđ notat̄ cum ſubſequenter dī. De ouibus ſiue de capris ⁊c. ſequitur. s ¶ Agnum anniculuꝫ. iſta lr̄a vicio ſcriptoris: vel alio nō videt̄ falſificata. tum qꝛ hec lr̄a refert̄ ad ſpeciē ouis vel capre. fetus aūt capre nō pōt dici agnus. tū q̄a in holocauſtum offerebantur aliquando arietes magni ⁊ non ſolū vnius anni: vt pꝫ in pluribus locis. vn̄ in hebreo habetur. Maſculū ⁊ abſqꝫ macula offeret.

t ¶ Immolabitqꝫ ad latus altaris. ſ. holocauſti qđ erat i atrio ſub diuo. vt dictū fuit Exo. xxvij. c. cetera patēt ex p̄dictis. v ¶ Si aūt de auib⁹. Hic ɔn̄ter agitur de oblatōe holocauſti facta ex deuotōe i volatilibus. voluit eīm lex immo dn̄s in lege ꝓuidere deuotōi pauperꝝ: vt q̄ non hn̄t aīalia maiora poſſent offerre minora. ⁊ q̄ nō hēbāt minora poſſent offerre auiculas. ⁊ hoc eſt quod dī.

x ¶ De turturib⁹ ⁊ pullis colūbe. ⁊ dicit de turturib⁹. q̄a maiores turtures ſūt meliores ⁊ pinguiores. Econuerſo autē eſt de colūbis. qm̄ minores pl⁹ valēt. y ¶ Ac rupto vulneris loco. Dicit ra. Sa. ꝙ talis ruptō debebat fieri cū vngue: nō cū ferro. z ¶ Veſiculā vō guttur̄. vbi cōgregat̄ cibus. ꝫ ¶ Plumas ꝓijciet. dicit ra. Sa. ꝙ hoc erat. qꝛ volauerāt ad capiendū cibū de alieno. ⁊ ꝑ h̄ deſignabat̄ ꝙ ſacrificiū de rapina nō placꝫ deo. cetera patent ex dict̄. Circa hoc ca. querit̄. quare fiebat deo ſacrificiū d̄ tribus ſpēbus aīalium tm̄. ſ. bouis: ⁊ ouis. capre. ⁊ d̄ duabus ſpēbus auiū. ſ. turturis ⁊ columbe. Itē quare non fiebat de piſcibus ſicut de alijs viuētib⁹. Ad ſolutōꝫ aūt iſtoꝝ ⁊ ɔſimiliū ɔſiderandū ꝙ ſicut p̄dictū eſt: ſacrificia veteris legis fuerūt inſtituta ad tria. ſ. ad reuocādum iudeos ab ydolatria: ⁊ ad inducendū eos ad colendū deuꝫ ⁊ ad figurandū xp̄i verꝝ ſacrificiū. ⁊ ex hac triplici ratōne ɔueniēs fuit ſacrificiū fieri de tribus ſpēb⁹ aīaliū p̄dicī. ꝓpter p̄mā. qꝛ ydolatre egyptij inter q̄s iudei fuerāt cōuerſati p̄dicta aīalia colebāt vt deos: agnum vel arietem qꝛ talis forma q̄ſtū ad aliq̄d ipius iouis fingebat̄. vnde et cū capite arietino pingebat̄. Bouē q̄ api qđ maxime numē apud egyptios reputabat̄ i ſpecie thauri apparebat. Hircuꝫ: qꝛ demon aliq̄n apparebat eis in ſpecie hirci. ⁊ ideo nephas reputabāt dicta aīalia immolare ꝓpter qđ moyſes dixit Exo. viij. Si mactauerim⁹ ea q̄ colūt egyptij corā eis lapidib⁹ nos obruēt. et ideo per oppoſitū dn̄s p̄cepit iſta aīalia ſibi imolari. Similiter ꝓpter ſecundā rōeꝫ: tūc eīm hō debite deum colit: q̄n bona que hꝫ ab eo ſe hr̄e cognoſcit et de eis oblatōnem ei facit ſm̄ illđ qđ dicit dauid. j. ꝑali. xxix. Tua ſunt omia et que māu tua accepim⁹ dedimus tibi ⁊ ideo ɔueniēter ordinauit domin⁹ ſibi ſacrificiū fieri d̄ ill̄ aīalib⁹ q̄ cōius veniūt in eſum hoīs q̄ ſūt tres ſpēs p̄dctē cetā autē aīalia vel ſūt ſilueſtria q̄bus hoīes cōiter nō vtuntur: vel ſi ſunt domeſtica ſūt immunda: vt porcus ⁊ ſilia: q̄ nō debēt vō offerri. Sīlr ꝓpter terciā rationem. quia bos ſignificat xp̄i fortitudinē. ouis eius innocentiā. capra vel hircus ſimilitudinē carnis peccati. De turturibus vō ⁊ pullis columbe fiebat ſacrificiū. tū qꝛ ſunt in magna abundātia i terra ꝓmiſſiōis ⁊ cadunt freq̄nter in eſum hoīs. ſunt etiā mūdi nutrimenti. Cetere vō aues vel ſunt magis ſilueſtres. vel ſi ſunt domeſtice veſcunt̄ immundo nutrimēto: vt galline ⁊ anates ⁊ ɔſimiles. Itē qꝛ turtur ſignificabat xp̄i caſtitatē. columba que felle caret eius dulcedineꝫ ſeu mititatē. de paſſeribus vō fiebat oblatio tm̄ in emundatione leproſi. de qua dicet̄ infra. xiiij. ca. de piſcibus autē non fiebat ſacrificiū. qꝛ nō habitāt inter hoīes. ſꝫ latēt in aq̄s. Itē qꝛ extracti de aqua cito moriuntur. ⁊ ideo nō poſſent viui deferri ad templū. oblatō autē nō fiebat de mortuis. Itē qꝛ aliq̄ ydolatre vtebāt̄ piſcibus i ſuis ſacrificijs.

culi. Detractaqꝫ pelle hoſtie artus i fruſta concidēt: ⁿ ⁊ ſbijciēt i altari ignē ſtrue lignoꝝ añ cōpoſitā: ⁊ membra q̄ ſūt ceſa deſuꝑ ordināntes: caput vīcꝫ ⁊ cūcta q̄ adherēt iecori ° inteſtinis ⁊ pedib⁹ lot̄ aq̄ ᵖ adolebitqꝫ ea ſacerdos ſuꝑ altare i holocauſtū ᑫ ⁊ ſuauem odorē domino. ʳ ꝙ ſi d̄ pecorib⁹ oblatō eſt de ouibus ſiue de capris holocauſtū: ˢ agnū anniculū ⁊ abſqꝫ macla offeret ᵗ immolabitqꝫ ad latus altar̄ quod reſpicit ad aq̄lonē corā dn̄o. Sāguinē vō illi⁹ fūdent ſuꝑ altare filij aarō ꝑ circuitū: diuidētqꝫ mēbra caput ⁊ oīa q̄ adherēt iecori. ⁊ imponēt ſuꝑ ligna q̄b⁹ ſubijciend⁹ eſt ignis. Inteſtina vō et pedes lauabunt aqua ⁊ oblata oīa adolebit ſacerdos ſuꝑ altare i holocauſtū ⁊ odorē ſuauiſſimuꝫ dn̄o. ᵛ Si autem de auibus holocauſti oblatō fuerit domino: ˣ de turturib⁹ ⁊ pull̄ colūbe offeret eā ſacerdos ad altare. ⁊ retorto ad collum capite: ʸ ac rupto vulner̄ loco: decurrē faciet ſanguinē ſuꝑ crepidinē altaris: ᶻ veſiculā vō gutturis ꝫ ⁊ plumas ꝓijciet ꝓpe altare ad orientalē plagā i loco i quo cineres effundi ſolent. Cōfringetqꝫ aſcellas eius ⁊ non ſecabit neqꝫ ferro diuidet eā et adolebit ſuper altare lignis igne ſuppoſito. Holocauſtum ē ⁊ oblatio ſuauiſſimi odoris domino.

¶ Sequit̄ additio p̄ma Pauli burg. i p̄mū capl̄m.

Licet verum ſit ꝙ ſacrificia vete. le. principaliter figurabant ſacrificium xp̄i perfectiſſimuꝫ. ⁊ ideo fuerunt multa vt in poſtil. dicitur. ſecūdario tn̄ tāta ſacrificioꝝ multitudo: et ſub tot modis ſignificādi poteſt intelligi fuiſſe figuratiua multitudinis ſacrificiorum martyruꝫ qui amore chriſti ⁊ in ſue fidei teſtimonium multipliciter ſanguinem ſuuꝫ fuderunt. ita tamen ꝙ ſacrificia illa que per totā multitudinem offerebantur: vt agnus paſchalis ⁊ iuge ſacrificium: vel hm̄oi: ad ipſum ſacrificium xp̄i ſolum referātur. cuius meritū ad totuꝫ genus humanū redimēdū fuit ſufficiēs. ſacrificia vō particularia que pro quibuſdā ſingularibus perſonis offerebātur: nō ſe extendentes ad totius populi expiationē: referātur ad figurāda ſacrificia martyrum: quorum merita nō attingunt ſufficientiam vniuerſalis expiationis. vn̄ in rōe figurali multitudinis ſacrificoꝝ ve. le. ſicut xp̄s caput

principaliter figurat̃: ſic etiā mēbꝛis. ſicut ſtatus perfectoꝝ figurat̃ in holocauſtis: ⁊ ſtat⁹ ꝓficientiū i hoſtijs pacificꝭ: vt i pͥma ſcd̄e. q. cij. ar. iij. i riſiōe ad. viij. arg.

¶ In eodē. j. ca vbi dr̄ in poſtilla. Ponetqꝫ manus ſuper caput hoſtie.

¶ Additio. ij.

Per hanc manuū poſitōēz poti⁹ vt denotari. ꝙ hō offerēs illud aīal eēt dignus occiſione ꝓ ſuis peccatis et ꝙ loco illi⁹ illud aīal oblatū vel immolatum occideretur: vt i pͥma ſecūde. q. cij. ar. iij. i riſiōne ad. v. ar. vñ ſupra Gen̄. xxij. capi. dicitur de Abꝛaham ꝙ obtulit arietem loco filij: quem deus pcepat imolari ⁊c.

¶ In eodē ca. j. vbi dr̄ i poſtil. Circa hoc cap. querit̃ quare ſic bat deo ſacrificium de trib⁹ ſpēbus animaliū.

¶ Additio. iij.

Omnia q̄ in hoc ca. ⁊ i ſequētibus a poſtillatore ponunt̃ ď his q̄ ꝑtinent ad ꝑticulares rōnes ſacrificioꝝ ve. le. cū multis alijs ad rōnes huiꝰ ſacrificioꝝ tam lrālem ꝙ̄ myſticā ꝑtinētib⁹ tradunt̃ ad plenū i pͥma ſcd̄e. q. cij. vñ qui de his plene vult inſtrui videat ibi.

¶ Replica correctorij ꝯtra Burg. ad ſaluandū poſtillatorem in ca. primo.

In pͥmo ca. Leui. cū poſtill. exponeret impoſitionē manuū offerētꝭ ſup caput hoſtie per ſpōtaneā ſui iurꝭ reſignatōēz: Bur. allegādo. s. tho. dicit illā impoſitōēz poti⁹ debere intelligi ꝙ hō offerēs ſe ꝓteſtet̃ ꝓ pctīs ſuis dignū moꝛte: ⁊ ꝙ ꝑ occiſiōēz aīalis ꝑ ipm̄ oblati vita ei⁹ redimet̃. ſ; iſta expoſitō ē falſa ⁊ ꝯ glo. oꝛdinariā dicentē: ꝙ manus impoſitō ſignificat ꝙ ſpōte fiebat oblatio. Hec eīn oblatio de q̄ hic dr̄ erat ex mera deuotōe nō ꝓ pctō: ideo nō eſt neceſſarium vt ſic offerens ꝓteſtet̃ moꝛte dignū. qꝛ deuotio ſic iudicari nō debet. ſ; trāſgreſſio ſic iudicat̃ qñ fit oblatio ꝓ pctīs. de qua. j. cap. iiij. dicet̃. nec exemplū quod Burg. adducit de yſaac eſt ad ꝓpoſitū. qꝛ yſaac etſi fuit immolādus ꝓpter obedientiā nō tñ ꝓpter pctm̄. neqꝫ fuerit dignus moꝛte.

¶ Capitulū. ij.

a Anima cū obtulerit. Hic ꝯñter agit̃ de oblatōibus factꝭ ex rebus nō viuētib⁹. voluit eīn deus ꝓuidere deuotōi paupeꝝ: vt qui nō hñt aīalia vel aues poſſent offerre farinā crudā vel coctā vel ſpicas. ⁊ iō pͥmo agit̃ de oblatōne farine crude. ſcd̄o de oblatōe farine cocte: ibi. Cū autē obtuleris. tercio interponūtur aliqua i oīn ſacrificio offerēda: ibi. Omnis oblatio. quarto de oblatōe ſpicaꝝ: ibi. Si aūt obtuleris ⁊c. In pͥma parte dr̄. ¶ a ¶ Anima cū obtulerit ⁊c. Dicit hic ra. Sa. ꝙ h̄ vbi agitur de oblatione paupeꝝ conuenienter dr̄. Anima cum obtulerit ⁊c. quia oblatio pauperis apud deū reputatur ac ſi obtuliſſet aīmā ſuam. id ē vitam. et ſimilē ſententiam dicit ſaluatoꝛ Marci. xij. ca. de vidua paupere que obtulit duo minuta. ¶ b ¶ Oblatōem ſacrificij. ſicut dictū fuit ca. ꝓcedēti ſacrificiū ꝓpꝛie ē de viuētib⁹: ſ; hic accipit̃ large ꝓ oblatōne qualibet. ¶ c ¶ Simila erit eius oblatō. Simila eſt farina tritici purgata et delicata: quia de melioꝛibus debet fieri oblatō dō

Capitulum. ij.

Anima cū obtulerit [b] oblatōēz ſacrificij dño [c] ſimila erit ei⁹ oblatio. Fūdetqꝫ ſup eā oleū: et ponet thus ac deferet ad filios aaron ſacerdotis. Quoꝝ vn⁹ tollet pugillū plenū ſimile ⁊ olei ac totū thus: ⁊ ponet [d] memoꝛiale ſuper altare in odoꝛē ſuauiſſimū domino. Qđ āt reliquū fuerit de ſacrificio: [e] erit aaron ⁊ filioꝝ ei⁹ ſcm̄ ſcōꝝ de oblatiōibus dño. [f] Cū aūt obtuleris ſacrificiū coctū in clibano de ſimila panes. ſ. abſqꝫ fermēto ꝯſꝑſos oleo: ⁊ lagana azima oleo lita: ſi oblatio tua fuerit de ſartagīe ſimile cōſperſe oleo ⁊ abſqꝫ fermēto diuides eā minutatim ⁊ fūdes ſup eā oleū. Si autē de craticula fuerit ſacrificiū: [g] eq̄ ſimila oleo conſperget̃. quā offeres dño trades manibꝰ ſacerdotꝭ. Qui cū obtulerit eā: tollet memoꝛiale de ſacrificio: ⁊ adolebit ſup altare in odoꝛē ſuauitatiꝭ dño. Quicq̄d aūt reliquū ē erit aaron ⁊ filioꝝ eius ſcm̄ ſcōꝝ de oblatōibꝰ dñi. [h] Ois oblatio q̄ offert̃ dño abſqꝫ fermēto fiet: nec q̄cq̄ fermēti ac mellꝭ adolebit̃ in ſacrificō dñi. [i] Primitias tm̄ eorum offeretis ac munera: [k] ſuper altare vo non imponentur i odoꝛē ſuauitatis. [l] Quicq̄d obtulerꝭ ſacrificij ſale cōdies. nec auferes ſal federis dei tui de ſacrificio tuo. In oī oblatiōe offeres

d ¶ Memoꝛiale. ſ. ꝙ totum qđ hꝫ offerens habet a deo ⁊ illud cedebat i ꝑtem domini.

e ¶ Erit aaron ⁊c. qꝛ cedebat in vſus eoꝛum.

f ¶ Cum aūt obtuleris. Hic agitur ď oblatōne farine cocte qđ poterat fieri q̄druplicitér. Uno modo in clibano ⁊ ſic erat oblatio panū. Alio mō in aq̄ calida. ⁊ talis oblatio notat̃ cum dr̄. Et lagana azima. et h̄ mō ytalici vocant lagana cibos factos de paſta in aq̄ coctos. Tercio mō coquebat̃ i patella. ⁊ q̄ntum ad h̄ dicitur. Si oblatio tua fuerit de ſartagine. Quarto mō ſuper craticulā. quod notatur cum dr̄ Si autem de craticula ⁊c.

g ¶ Eque ſimila ꝯſpergetur oleo. i. ſimila ſic cocta ꝯſpergetur oleo: eodē modo ſicut ⁊ alie ſimile ꝓcedentes.

h ¶ Omis oblatio. Hic interponūtur aliqua q̄ i omni ſacrificio ⁊ oblatōe ſūt obſeruāda excluſiue ſiue incluſiue intelligēdū tñ vt dr̄ ꝑmittūtur duo que ab omi oblatōe excluduntur. ſ. fermentū ⁊ mel. qꝛ iſtis ydolatre in ſuis ſacrificijs vtebantur. Item quia fermentū coꝛruptōēz ſignificat: ſꝫm illud apoſtoli Coꝛ. v. ca. Modicū fermentū totam maſſā coꝛrumpit. Dulcedo vo mellis ſignificat laſciuiam carnis: que non debent eſſe in ſacrificijs diuinis Dicit autē ra. Sa. ꝙ nomine mellis hic intelligitur ois fructus dulcis. i ¶ Primitias tm̄ eoꝝ offeretꝭ. vnde. j. xxiij. ca. Duo panes ſimile fermentate ꝓcipiūtur offerri ꝓ pͥmitijs in feſto penthecoſtes. Itē infra. vij. ca. dicit̃ Panes quoqꝫ fermētatos cū hoſtia gratiaꝝ que immolatur ꝓ pacificis: ex quibus vnus pro pͥmitijs offertur dño. k ¶ Super altare vo nō impo. in odo. ſua. vt. ſ. aliquid de ipſis ibi cremetur. vnde infra. vj. ca. dr̄ ď ſimila cuius vna pars erat cremata in altari: ꝙ totū reſiduū cedens in vſuꝫ ſacerdotis non poterat fermentari. Cuius ratio ibidem aſſignatur ſic. ideo autem nō fermentabit̃. quia pars eius incenſum dñi offertur. ex dictꝭ patet ꝙ illud quod dr̄ hic. Omnis oblatio que of. do. abſqꝫ fer. fiet intelligitur tm̄ de omni oblatione que ſꝫm ſe totā vel ſꝫm partē ſup altare cremat̃. Conſequenter ponit terciū qđ in omni ſacrificio includebatur cum dr̄.

l ¶ Quicquid obtuleris ſacrificij ſale condies. cui⁹ rō eſt quia ſal a coꝛruptōne ꝓſeruat: que debet eſſe lōge a dei ſacrificijs. Itē quia ſal diſcretiōēz ſignat: ſꝫm illud apoſtoli Coll. iiij. ca. Sermo veſter in gracia ſemꝑ ſit ſale conditus. ⁊ ideo ponebatur in omi ſacrificio ad deſignandum ꝙ nullū ſacrificiū deo placet niſi fuerit cū diſcretōe factū

m ¶ Si aūt ⁊c. Hic agitur ꝺ oblatōe q̄ fiebat ꝺe ſpicis nōdū ad maturitatē ꝺeduci q̄ ꝺebebāt igne torreri ⁊ grana excuti ⁊ frāgi. ⁊ tūc ſacrificiū fieri ꝑ modū q̄ i lr̄a exprimitur. ⁊ pz intellect⁹ ex p̄dicti. n ¶ Mun⁹ primitiaꝝ. Sciendū ꝙ primitie ter in anno reddebant. p̄mo in paſcha te ꝺe ſpicis virentibus. ſecūdo in penthecoſte ꝺe nouis panib⁹. ⁊ ꝺe his fiebat oblatio. tercio in feſto tabernaculoꝝ collectis frugibus. ⁊ ille cedebāt in vſum ſacerdotū ſicut ꝺecime i vſuz leuitaꝝ. Ex dictis aūt in iſto ca. et dicendis in ſeqntib⁹ pz. ꝙ q̄nqȝ offerebātur in ſacrificiū ꝺe terrenaſcētibus ſcȝ panis ſub q̄ ꝯtinet oblatio farine ⁊ ſpicaꝝ. q̄ ſūt materia panis. vinuȝ ꝺe q̄ fiebat libatio in ſacrificijs: vt patebit infra. oleū ſal ⁊ thus: cui⁹ rō pōt accipi ex p̄cedentibus. q̄ ſupra dictū eſt ꝙ oblatio ꝺebebat fieri ꝺeo ꝺe his q̄ cōiter veniunt in vſuȝ hoīs ad ſuſtētatōeȝ vite. ꝺe terrenaſcētib⁹ vō aliqua cōius veniunt in ſuſtentatōeȝ hominis per modū nutrimēti. ⁊ iſta ſunt panis ⁊ vinū. Aliqua ꝑ modū cōdimēti cuiuſmodi ē ſal ⁊ oleū. Aliqua per modū medicamēti. ⁊ ꝓpt̄ ad h̄ ponebat thus: qđ ē aromaticū ⁊ ſolidatiuū. Ro etiā ſpālis ad hoc ē. q̄ per th⁹ ſignificat ꝺeuotō: ſm illud p̄s. cxl. Dirigatur oīo mea ſicut incēſū i ꝯſpectu tuo. ⁊ iō ponebatur i oblatōib⁹: ad ſignificādū ꝙ nō erāt accepte ꝺeo ſm ſe: ſ ·tm̄ ex fide ⁊ ꝺeuotōne offerentiū. ꝓpt̄ qđ i ſacrificio zelotipie nō ponebatur thus: vt h̄r Nu. v. ca. q̄ non p̄cedebat ex ꝺeuotōe. ſ ex ſuſpitione ꝯ vxorē.

¶ Additio capli ſecundi.

Frequētiſſime i ſacra ſcriptura accipit aīa ꝓ ꝑſona hūana: in q̄ aīa ē ꝑs p̄ncipalior: ſiue ſit pauper ſiue diues. ſiue offerat aīal. ſiue oues: ſiue ſilia. vt patebit. j. ca. v. aīa ſi peccauerit ⁊ audierit vocē iurantis ⁊c. aīa que tetigerit ⁊c. aīa que iurauerit ⁊c. ⁊ ſic ꝺe multis alijs. vn̄ expoſitō ra. ſa. in h̄ loco nō vr̄ hr̄e fundamentū.

¶ Additio. iij.

Quod ſi hoſtia. Hic agit ꝺe ſacrificio qđ fiebat ꝓ bn̄ficij impetratōe. ⁊ ſi illud bn̄ficiū iā erat obtentū: tale ſacrificiū habebat rōem ꝯ̄ grarum actōnis. ſi aūt obtinendū: hēbat rōem poſtulatōis. et ideo vocabatur hoſtia pacifica. q̄ q̄n ꝺeus exhibet bn̄ficiū homini videt ei pacificat⁹. Siir hō recipiēs bn̄ficium poſtulatum pacificat in aīo. q̄ ꝯplet ſuū ꝺeſideriuȝ. Dicit aūt hic ra. ſa. ꝙ vocabat hoſtia pacifica: eo ꝙ facit pacē reddendo cuilibet qđ ſuū ē. ſ. ꝺeo ⁊ homini cuius eſt oblatio. ⁊ ſacerdoti offerēti. q̄ hui⁹ ſacrificij vna ꝑs incendebat ad honorē diuinū vt habetur infra. Alia autē cedebat i vſum ſacerdotis. ſ. armus dexter ⁊ pectuſculū ⁊ etiam ligua cū genis: ⁊ vt dicit ra. Salo. cetere carnes erant offerentiū

ſal[m] Si āt obtuleris [n]mun⁹ p̄mitiaꝝ frugū tuaꝝ dño ꝺe ſpicis adhuc virentib⁹: torrebis eas igni: et cōfringes i modū farris. et ſic offeres primitias tuas dño: fūdēs ſuꝑ ea oleū et thus iponēs. q̄ oblatō dñi ē. ꝺe qua adolebit ſacerdos in memoriā muneris: ꝑtē farris fracti. ⁊ olei ac totū thus.

¶ Capl'm. iij.

Quod ſi hoſtia pacificoꝝ fuerit ei⁹ oblatio: ⁊ ꝺe bobus voluerit offerre [b]marē ſiue feminā imaculata offeret corā dño. Ponet ꝗ manū ſuꝑ caput victime ſue: q̄ imolabit in introitu tabnacl'i teſtionij. Fūdent qȝ filij aarō ſacerdotis ſanguinem ꝑ altaris circuitū. ⁊ offerēt ꝺe hoſtia pacificorū in oblatiōeȝ dño [c]adipeȝ q̄ opit vitalia: ⁊ quicqđ pinguedis ē intriſec⁹ [d]duos renes cuȝ adipe [e]quo tegūtur ilia [f]⁊ reticulū [g]iecoris [h]cum renūculis: adolebuntqȝ ea ſuꝑ altare in holocauſtum lignis igne ſuppoſito i oblationē ſuauiſſimi odoris ꝺomino. [i]Si vō ꝺ ouib⁹ fuerit eius oblatio ⁊ pacificorum hoſtia: ſiue maſculū obtulerit ſiue feminā: imaclata erūt oīa. [k]Si agnū obtulerit corā dño: ponet manum ſuā ſuꝑ caput victime ſue q̄ [l]imolabit in veſtibulo tabnaculi. Fūdētqȝ filij aaron ſanguinē ei⁹ ꝑ circuitū altaris: ⁊ offerēt ꝺe pacificoruȝ hoſtia ſacrificiū dño adipē ⁊ caudā totā cum renibus. [m]⁊ piguedinē q̄ opit ventrē atȝ vniuerſa vitalia: ⁊ vtrū qȝ renūculū cū adipe qui ē iuxta ilia: reticulūqȝ iecoris cū renūculis: ⁊ adolebit ea ſacerdos ſuꝑ altare i pabulum ignis ⁊ oblationis dñi

Ex hoc enī patet. ꝙ tale ſacrificium non poterat fieri ꝺe auibus: ſicut ſacrificiuȝ holocauſti fieri poterat: vt fuit dictum. j. ca. quia hoc ſacrificiū diuidebat i tres partes. aues vō in ſacrificijs nō diuidebātur: vt habetur Geñ. xv. ca. ⁊ iō hoſtia pacifica fiebat ꝺ bobus vel ouibus vel capris. et ſm hoc iſtud ca. diuiditur in tres partes. ſcđa ibi. Si vō ꝺe ouib⁹. tercia ibi Si capra fuerit. ⁊ quarto ponit correlarium rōne dictoruȝ in hoc capi. ibi. Omis adeps Prima ꝑs pz ex dictis in hoc ca. ⁊ ſupra q̄ ut diuerſis ſacrificijs eadem frequenter repetūtur: vt pz in lr̄a. Aliqua tn̄ vocabula ſunt exponenda.

b ¶ Marem ſiue feminaȝ. iſtđ ſacrificiuȝ non erat ita ꝑfectuȝ ſicut ſacrificiuȝ holocauſti ideo i iſto poterat nō ſoluȝ maſculus ſed etiam femina offerri.

f ¶ Adipeȝ quē opit vitalia. adeps eſt pinguedo exñs in interiorib⁹ partib⁹ aīalis. Aruina vō ē pinguedo que eſt exterius inter cutē ⁊ carnē: que in porco vocatur lardus. vnū tn̄ vocabulū freq̄nter ponitur ꝑ alio.

d ¶ Duos renes. i. renunculos. ⁊ ſic eſt in hebreo. ⁊ iō litera videtur hic corrupta vicio ſcriptoruȝ. ⁊ in ſeqntibus vbi ponitur renes ꝑ renunculos. q̄ renes non cremabant cum adipe: ſ renunculi. Dicunt tn̄ aliqui ꝙ hic per renes ſm literam noſtram intelligitur quedam pinguedo exiſtens circa renes.

e ¶ Quo tegūtur ilia. quedaȝ membra ſunt adiacētia renibus dicta ab ilion qđ ē inteſtinū. ⁊ inde dicitur iliaca paſſio. f ¶ Et reticulum. q̄ quidem adeps ē factus ad modū rhetis. g ¶ Iecoris. in hebreo habetur epatis. ⁊ ſic cōmuniter exponunt doctores.

h ¶ Cum renunculis. repetitio eſt eiuſdem quod p̄dictum eſt. Intellectus igitur huius litere eſt: ꝙ pinguedo ꝺebebat auferri ꝺe partibus interioribus predictis ⁊ incendi ſuper altare cum renunculis.

i ¶ Si vō ꝺe ouibus. Hic agitur ꝺe hoſtia pacifica ꝺe ouibus. k ¶ Si agnum obtulerit. licet autem hoſtia pacifica fieret ꝺe mare ⁊ femina: ⁊ non ſolummodo ꝺ iuuenibus. ſed etiam ꝺe arietibus et ouibus magnis: tamen ponitur hic exemplum ꝺe agno: quia talis hoſtia pacifica frequentius fiebat. ⁊ ideo quod dicit hic ꝺe modo oblationis ⁊ immolationis agni intelligēdū eſt etiam ꝺe alijs.

l ¶ Immolabit in veſtibulo tabernaculi. i. in atrio qđ erat an̄ tabernaculū. m ¶ Et ping. q̄ opc. ven. nona parte exteriori ſ interiori. cetera patēt ex p̄dictis.

¶ n ¶ Si capra. Hic pñter ponit᷑ oblatio pacifica q̄ fit de capra. ¶ o ¶ Immolabitq̄ʒ eā in introitu tabernaculi. i. i atrio qđ erat añ introitū tabernacli. cetera patent ex dictis. ¶ p ¶ Oīs adeps. Hic infert᷑ correlariū. qꝛ in pcedētib⁹ dixit adipē eē incēdēdū ad honorē diuinū. ideo concludit generaliter.

¶ p ¶ Oīs adeps dñi erit iure perpetuo. i. incēdetur ad honoreʒ dñi. hoc tñ itelligendū eſt de ſacrificijs.

¶ q ¶ Nec ſanguineʒ nec adipem oīno comederet᷑. occaſiōe hui⁹ dicti ſūt varie opiniones de comeſtiōe adipis. Dicūt eñ aliq̄ q̄ h᷑ tm̄ intelligēduʒ ē de aīalib⁹ imolaticijs. ſ. adipe bouis. ouis ⁊ capre. Adeps eñ aīal᷑ morticini ⁊ capti a beſtia cedebat in varios vſus iudeorum vtpote ad lucernas vel vnctiōes ⁊ hmōi: vt hr̄. j. vij. ca. Adeps vō aīalis liciti ad comedendū. nō tñ ad offerendū poterat comedi. ſm q̄ hr̄. j. xvij. ca. vbi dr̄. q̄ ſi aliq̄s venatōe vel aucupio ferā vel auē accepit: duʒ tñ eſſet fera licita ad comedenduʒ vt ceruus poterat comedi: ita tamen q̄ prius ſanguis effunderet᷑. ⁊ ſic de tali beſtia vel aue videt᷑ eſus ſāguis tm̄ eē ꝓhibitus: ⁊ ꝑ ꝯñs adeps poterat comedi. ⁊ eodē mō ſentiendū. vr̄ de aīalib⁹ nō imolaticijs tñ licitis ad eſuʒ. Cōfirmat᷑ etiā hoc dictū. qꝛ moderni iudei ſic vtunt᷑. Alij vō dicūt q̄ eſus adipis erat gñaliter iudeis ꝓhibitus ꝑ illud qđ dr̄ hic. Nec ſāguinē nec adipē oīno comedetis ita q̄ vniformit᷑ ꝓhibeatur hic eſus ſanguis ⁊ adipis. eſus aūt ſāguis generaliter erat ꝓhibitus de oībus aīalib⁹: etiā ſm iudeos: et io idē vr̄ dicēdū ð adipe. Qui aūt vult tenere hāc viā q̄ ē ꝯſona textui i hoc loco pōt dicere ad id qđ obijcit᷑ de adipe aīalis venatōe capti: q̄ hic nō arguit ꝓpoſitū. ſ magis oppoſitū: qꝛ Deut. xij. ca. dr̄. q̄ i locis longinquis a hierlm poterāt occidi ⁊ comedi etiā aīalia imolaticia. de q̄bus dr̄ ibidem. Sicut comeditur capra et ceruus ita veſceris eis: abſq̄ eſu dūtaxat ſāguinis. ex quo ꝯcluditur q̄ ſi argumentū inductū ꝑ eis valet: q̄ etiam de adipe aīalis immolaticij in caſu iſto poterat comedi: qđ ipſi negāt. ⁊ pari ratōne de adipe alioꝝ debent negare. Qđ autē obijcit᷑ de eſu iudeoꝝ moderni tempis nō valet: qꝛ a tpe xp̄i doc. iudeoꝝ multa illicita in lege relaxauerūt ⁊ multa licita reſtrinxerūt male interptātes ſcptūrā: vt hr̄ a ſaluatore Marci. vij. ca. Si aūt velit aliq̄s tenere primā viaʒ: hʒ ꝯñter dicere q̄ illud qđ hic dr̄. Nec adipē omino comedetis. nō eſt intelligendū ſic generaliter ſicut de ſanguine ſ eſt referenduʒ ad adipem aīaliū immolaticioꝝ. de quoꝝ imolatōe lr̄a pcedens loq̄tur. ⁊ huic dicto ꝯſonat illud qđ habetur infra. vij. ca. Adipeʒ ouis ⁊ bouis ⁊ capre nō comedetis. ⁊ ſic adipes alioꝝ animaliū vident᷑ ꝯceſſi ad eſum. Sciendū tñ q̄ ſm vtrāq̄ opinioneʒ eſus ſanguinis ⁊ adipis ꝓhibetur duplici rōne. vna ē ꝑ vitatōe ydolatrie: in qua adipes ſuarum hoſtiaꝝ comedebant: ſm q̄ dicitur Deutro. xxxij. ca. de quoꝝ victimis comedebāt adipes ⁊c. de ſanguine bibebant ſimi-

ⁿ Si capra fuerit ei⁹ oblatō ⁊ obtulerit eam dño: ponet manū ſuā ſup caput ei⁹ ᵒ immolabitq̄ʒ eā i introitu tabernaculi teſtionij. Et fundent filij aarō ſāguinē eius ꝑ altaris circuitū: tolletq̄ʒ ex ea in paſtum ignis dñici adipē q̄ opit ventrē ⁊ q̄ tegit vniuerſa vitalia: duos renūculos cū reticulo qđ ē ſup eos iuxta ilia: ⁊ aruinaʒ iecoris cū renūculis: adolebitq̄ʒ ea ſuper altare ſacerdos i alimoniā ignis ⁊ ſuauiſſimi odoris. ᵖ Oīs adeps dñi erit iure ꝑpetuo i generatōnib⁹ ⁊ cūctis hitaculis vr̄is ᑫ nec ſanguinē: nec adipem oīno comedetis.

Ca. iiij.

Locutuſq̄ʒ eſt dñs ad moyſen dicēs. Loquere filijs iſrl̄. ᵇ Aīa que peccauerit per ignorantiā: ᶜ et de vniuerſis mādatis dñi q̄ pcepit vt nō fierent: quippiaʒ fecerit: ᵈ ſi ſacerdos q̄ vnct⁹ eſt ᵉ peccauerit ᶠ delinq̄re faciēs ppl̄m ᵍ offeret pro pctō ſuo vitulū imaculatū dño. ʰ Et adducet illū ad oſtiuʒ tabernacli teſtimonij corā dño: ⁱ ponetq̄ʒ manū ſup caput ei⁹: ⁊ imolabit euʒ dño.

liter. Alia eſt. quia ſicut dictū eſt ſupra: de illis potiſſime debebat fieri deo oblatio: q̄bus vita hūana maxīe ſuſtentat᷑. ſāguis aūt ē hmōi in q̄ ꝯſiſtit vita aīaliū. adeps etiā cauſat᷑ ex abūdantia nutrimēti q̄ vita ſuſtētat᷑. ⁊ ideo vt hoīes recognoſcerēt ſe habere a deo vitā ⁊ ſuſtentatōem adeps ad honoreʒ dñi cremabatur. ⁊ ſanguis ad crepidinem altaris effundebatur. Iteʒ ꝓhibebatur eſus ſanguis ne ſi ſāguineʒ licite comederēt effuſioneʒ hūani ſanguinis nō abhorrerent ad quaʒ iudei erant ꝓni. Similiter eſus adipis ꝓuocat ad luxuriaʒ. ⁊ ideo ꝓhibit⁹ fuit iudeis q̄ erant ꝓni ad ipſā. ¶ Ca. iiij.

Locutuſq̄ ē ¶ Hic ꝯſeq̄nter agitur ð hoſtia que fiebat ꝓ peccati remiſſione ⁊ primo de ea que fiebat ꝓ pctō facto ꝑ ignorantiā. ſcđo ð ea que fiebat pro pctō facto ex paſſione vel negligētia i ꝓncipio. v. ca. tercio de ea que fiebat ꝓ pctō facto ꝑ maliciā circa finē eiuſdem ca. ibi. Locutuſq̄ eſt domin⁹. Circa primū primo loquitur in generali.

¶ b ¶ Aīa cū peccauerit per ignorantiā. quecūq̄ ſit illa. ⁊ accipitur hic aīa ꝑ hoīe. qꝛ eſt ps principalis hoīs. ¶ c ¶ Et de vniuerſis mādat̄ dñi ⁊c. ex hoc qđ dr̄ hic: vt nō fierēt. dicunt aliq̄ iudei q̄ intelligit᷑ tm̄ de pceptis negatiuis ſi tranſgrediātur. Expoſitores aūt nr̄i dicūt cōiter ⁊ meli⁹ vt vr̄: q̄ intelligit᷑ etiā ð trāſgreſſiōe pceptorū affirmatiuoꝝ: vt ſi q̄s per igñantiā omiſerit qđ pceptū ē fieri qꝛ in ſacra ſcriptura maxime in trāſgreſſione pceptoꝝ ꝑ ꝯmiſſionē intelligit᷑ omiſſio ⁊ ecōuerſo. aliter nō eſſet inſtitutū ſacrificiū ꝑ pctō omiſſionis. qđ vr̄ incōueniēs. qꝛ ſic lex videret᷑ inſufficiēter data. ¶ d ¶ Si ſacerdos. Hic deſcēdit in pticulari. qꝛ tale pctm̄ poteſt eſſe ſacerdotꝭ vel multitudinis: ſeu ꝓncipis vel ꝑſone ſingularis. ⁊ ſm hoc iſtud ca. diuiditur in q̄tuor partes. ſcđa incipit ibi. Qđ ſi oīs turba. tercia ibi. Si peccauerit ꝓnceps. q̄rta ibi. Qđ ſi peccauerit aīa ⁊c. Circa primū dr̄ ſic. ¶ d ¶ Si ſacerdos q̄ vnctus ē. Hic ē ſacerdos magn⁹. qꝛ inferiores ſacerdotes nō vngebant᷑: ſ tm̄ ex quadā ꝯnxtiōe q̄ fiebat ex ſāguine victime immolate ⁊ vnctiōis oleo: ipi ⁊ veſtes eoꝝ aſpergebant᷑: vt hr̄ Exo. xxix. ⁊ infra. viij. vnde i ve. teſt. ſoli reges ⁊ pōtifices dicunt᷑ ꝓprie vncti. ¶ e ¶ Peccauerit. ſ. per ignorantiā: qꝛ hoc totū refert᷑ ad principiū ca. ¶ f ¶ Delinquere faciēs populuʒ. qꝛ pctm̄ ſacerdotis eſt ipſo occaſio peccādi. vñ dicit btūs Greg. i paſto. Cuʒ paſtor ꝑ abrupta graditur ꝯñs ē vt grex ad pcipitiū ſeq̄tur. Aliter exponit hebrei. Delinquere faciēs ppl̄m. per ignorātiā. qꝛ credit de aliquo q̄ ſit licitū. ⁊ ſic facit ⁊ doceʒ ppl̄m. qđ tñ poſtea percipitur eſſe illicitū. ¶ g ¶ Offeret ꝓ pctō ſuo vitulū. in memoria vituli conflatilis queʒ fecit aaron Exo. xxxij. ca. ¶ h ¶ Et ad il. ad oſ. ta. i. ad atrium qđ eſt an oſtiū tabernaculi. ¶ i ¶ Ponetq̄ manū ſuper caput eius. ad reſignādū iuri qđ hēbat i vitulo. ⁊ ad deſignādū q̄ ſicut vitulus erat occidēdus ꝑ pctō ſuo ita ipſe offerēs eſſet morte dignus ꝑ trāſgreſſiōe pcepti dñi niſi accepta eſſet eius oblatio ex miſcdia dei. ⁊ ide intelligendū ē i alijs ſacrificijs ꝑ pctō. ¶ k ¶ Hauriet q̄ʒ ð ſanguine vituli. in vaſe ad hoc apto.

k Inferens illuz
in tabernaculū te-
ſtimonij. de hoſtijs
aūt ſupradictis nō
inferebatur aliqd
de ſāguine intra ta
bernaculum.
m Aſperget euz ſe
pties. ad denotan-
dū perfectaz expia
tionē que p ſeptea
rium ſignificatur.
n Contra velum
ſanctuarij coraz al
tari thymiamatis.
quia illud veluz di
uidebat ſctm̄ τ ſan
ctumſanctoꝝ. Sā
guis em̄ iſte non in
ferebatur intra ſan
ctūſanctoꝝ ideo h
dr̄ ꝯtra velū. τ non
intra. vn̄ ſeqtur.
o Ponetqꝫ d eo-
dez ſan. ſuo. coꝛ. al.
thy. qḋ altare erat
in illa ꝑte taberna
culi q̄ dicebatur ſā
cta: τ non in alia q̄
dicebatur ſācta ſā-
ctoꝝ.
p Adipem vitu-
li offeret. ſ. ſup alta
re holocauſti quod
erat in atrio.
q Pellem vo τ
oēs carnes τc. per
hoc deſignabatur.
ꝙ ſacerdos debe-
bat eſſe elongatus
decetero nō ſolum
a peccato ſ etiā ab
occaſionibus eius
r Qꝫ ſi oīs turba
τc. hic agitur de ho
ſtia pro pctō multi
tudinis cum dr̄. ꝙ
ſi omnis turba τc.
Dicit ra. Sal. ꝙ in
telligit̄ ꝑ turbā cō
gregatio iudicū oꝛ
dinarioꝝ: q̄ erant
lxx. ſenes ipſi ad h
ꝑ impoſitōem ma
nuum oꝛdinati: et
in iſtis totꝰ ppls vir
tualiter ꝯtiebatur
Pōt etiaz intelligi
de toto pplo incurrē
ꝑ ignoꝛantiā ſenuꝫ
ipſis delinquebat.
s Offeret pro pec
cato ſue vitulū. in
mēoꝛia vituli ꝯflā
tilis in q̄ peccauit
ppls Exo. xxxij.
t Et po. ſen. τc. ꝓ
teſtātes pro ſe τ to
ta mlt̄itudīe: illud
dcm̄ ē ſ. d proteſta
tione ſacerdotis.
v Inferet ſacer-
dos q̄ vnctus eſt. ſ.

[k] Hauriet qꝫ de ſanguine vi
tuli [l] inferens illuz in taber
naculū teſtionij. Cūqꝫ inti
xerit digitum in ſanguinez [m]
aſpgꝫ eū ſepties coꝛā dn̄o [n]
ꝯtra velū ſanctuarij. [o] Po-
netqꝫ de eodez ſanguine ſu-
per coꝛnua altaris thymia
matis gratiſſimi dn̄o qḋ eſt
in tabernaculo teſtimonij.
Omnē aūt reliquū ſangui-
nem fundet in baſim altar
holocauſti in introitu ta-
bernaculi: [p] Et adipem vi-
tuli offeret ꝓ peccato: tam
eum qui vitalia operit: qꝫ
omnia que intrinſecus ſūt
duos renūculos τ reticulū
qḋ ē ſupra eos iuxta ilia et
adipē iecoꝛis cū renūcul: ſi
cut offertur d vitulo hoſtie
pacificoꝛum: τ adolebit ea
ſup altare holocauſti [q] Pel
lem vo τ omnes carnes cuꝫ
capite τ pedib τ inteſtinis
τ fimo τ reliquo coꝛpe effe-
ret extra caſtra in locū mū-
dum vbi cineres effundi ſo
lent: incēdetqꝫ ea ſup ligno
rū ſtruē que i loco effuſoꝛū
cineꝝ cremabunt. [r] ꝙ ſi om
nis turba filioꝝ iſrl̄ ignoraue
rit τ ꝑ imperitiā fecerit qḋ
contra mandatū domini ē
τ poſtea intellexerit pecca-
tū ſuum. [s] Offeret ꝓ pecca-
to ſuo vituluꝫ. Adducetqꝫ
eum ad oſtiū tabernaculi:
[t] τ ponent ſenioꝛes ppl̄i ma
nus ſup caput eiꝰ coꝛā domi
no. Immolatoqꝫ vitulo in
ꝯſpectu domini: [v] inferet ſa-
cerdos qui vnctus eſt [x] de ſā
guine eiꝰ in tabernaculū te
ſtimonij: tincto digito aſp-
gens ſepties ꝯtra velū. Po
netqꝫ de eodem ſanguine in
coꝛnib altaris: quod eſt co
rā dn̄o in tabernaculo teſti
monij. Reliquū autē ſāgui
nē fundet iuxta baſim alta
ris holocauſtoꝝ: quod ē in
oſtio tabernaculi teſtionij.
Omnēqꝫ eius adipem tol-
let τ adolebit ſup altare ſic
faciēs. τ de hoc vitulo quo-
mō fecit τ prius: τ rogante
ꝓ eis ſacerdote ꝓpitius erit
eis dn̄s. Ipm aūt vitulū ef
feret extra caſtra atqꝫ ꝯbu
ret ſicut τ pꝛioꝛē vitulū: qa
eſt ꝓ peccato multitudinis
[y] Si peccauerit princeps et
fecerit vnū e pluribꝫ ꝑ igno
rātiā quod dn̄i lege ꝓhibe-
tur: τ poſtea intellexerit pec
catū ſuū [z] offeret hoſtiā dn̄o
hircū de capꝛis immacula-
tū: ponetqꝫ manū ſuaꝫ ſup
caput eiꝰ. Cūqꝫ immolaue
rit euꝫ in loco vbi ſolet ma
ctari holocauſtū coꝛā dn̄o:
qꝛ ꝓ peccato eſt: tingꝫ ſacer
dos digitū in ſanguine ho-
ſtie ꝓ peccato [z] tangens coꝛ
nua altaris holocauſti τ re
liquū fundēs ad baſim eiꝰ:
adipem vo adolebit ſupra
ſicut in victimis pacificoꝝ
fieri ſolet. [a] Rogabitqꝫ pro
eo ſacerdos τ ꝓ pctō eius τ
dimittetur ei. [b] ꝙ ſi peccaue
rit anima ꝑ ignoꝛantiā de
populo terre vt faciat quic
qꝫ ex his q̄ dn̄i lege ꝓhibēt:
atqꝫ delinquat τ cognoue-
rit pctm̄ ſuū: [c] offeret capꝛā
immaculatā: [o] ponetqꝫ ma
nus ſup caput hoſtie q̄ pro
pctō ē τ immolabit eam in
loco holocauſti. Tolletqꝫ
ſacerdos de ſanguine in di
gito ſuo: τ tangens coꝛnua
altaris holocauſti reliquū
fundet ad baſim eiꝰ. [e] Oēm
autē adipeꝫ auferens: ſicut
auferri ſolet de victimis pa
cificoꝛuꝫ: adolebit ſuper al
tare in odoꝛem ſuauitatis
domino: rogabitqꝫ pro eo τ
dimittetur ei. Si auteꝫ de
pecoꝛibus obtulerit victi-
mā pro pctō: ouē. ſ. imacu-
latā: ponet manū ſuper ca-
put eius: τ immolabit eaꝫ ī
loco vbi ſolēt cedi holocau
ſtoꝛū hoſtie. Sumetqꝫ ſa-
cerdos de ſāguine eius digi
to ſuo τ tāgēs coꝛnua alta-
ris holocauſti: reliquū fun
det ad baſim eius. Oēm qꝫ
adipē auferēs: ſicut auferri

ſacerdos ma-
gnus vt ſupra.
x De ſāguine
h exponat τ to
tū qḋ ſeqtur qꝫ
tum ad iſtā ꝑtē
ſicut expoſitū ē
ſupra i ſacrificō
pro peccato ſa-
cerdotis.
y Si peccaue
rit ꝑnceps. Hic
agit̄ de hoſtia ꝓ
pctō ꝑncipis.
z Offeret ho
ſtiā coꝛam dn̄o
hircū de capꝛis
i q̄ deſignatur eꝰ
ꝑncipatus. qꝛ ē
dux ipſi ſic hir-
cus capꝛaꝝ. In
telligitur etiam
ꝑ hoc grauitas ſui
pcti: qꝛ hircus ē
aial fetidum.
z Tangens
coꝛnua altaris
holocauſti. Sā-
guis em̄ hꝰ victi
me nō infereba
tur intra taber-
naculum: ſicut i
duobus ꝑdictꝫ
ſacrificijs.
a Rogabitqꝫ
pro eo ſacerdos
τc. ſ. pro deuotō
ne τ oꝛōne ſacer
dotis τ ipſius of
ferentis: que fie
bant in fide xp̄i
venturi: nō aūt
dimittebat̄ vir
tute ipſius ſacri
ficij: ſcḋm ꝙ dicit
aplus ad hebre
os. x. Impoſſi-
bile ē ſanguineꝫ
hircoꝝ aut vitu
loꝝ auferri pec
cata.
b Qꝫ ſi pecca
uerit. Hic agit̄
de ſacrificō pro
pctō ꝑſone ſin-
gularis: qḋ no-
tat̄ cū dr̄. d pplo
terre. c Of
feret capꝛaꝫ. ad
denotādū ignorā
tiā ſuā. d Po
netqꝫ manꝰ ſup
caput hoſtie rō
nibus ꝑdictis.
e Oēs aūt adi
pe auferēs ſicut
auferri ſolet de
victimis pacifi
coꝝ: ꝑut ſupra
dictū eſt. iiij. ca.
Cetera patēt ex
ꝑdictis.

Capitulum. v.

Si peccauerit aĩa. Hic pñr agit̃ de oblatiõe ſeu ſacrificio ꝓ pctõ ex paſſiõe vel negligẽtia facto. Et pmo ibi ſi q̃ ꝯtingũt i ꝯuictu hoim. Scdo i abuſu ſacroꝝ ibi. Aia ſi puaricãs. Prima diuiditur in tres partes ſm tria gña peccatoꝝ. ſecũda ibi. Aia q̃ tetigerit. Tercia ibi. Aia q̃ iurauerit. Primuꝫ ꝯtingit ex inordinata affectõe amoris vel odij vel hmoi videlicet qñ reqritur ab aliq̃ iuramentũ de dicenda veritate i caſu teſtimonij: et tacet veritatem ex inordiato amore ad illuꝫ q̃ dãnificaret̃ vel alia pena puniret̃: ſi ipſe deferret teſtimoniuꝫ veritati vł ecõuerſo: qñ tacet veritatẽ ex odio .ſ. i caſu in q̃ aliq̃s liberaret̃ a calũnia ſi veritatem diceret. ⁊ h̃ ẽ qđ dr. Si peccauerit aia. ⁊ ſb̃ditur modꝰ peccandi cum dr.

ſolet adeps arietis q̃ immolat̃ ꝓ pacificis cremabit ſup altare incẽſuꝫ dñi. rogabitq; ꝓ eo ⁊ ꝓ pctõ eiꝰ: ⁊ dimittetur ei.

Capl'm. v.

Si[a] peccauerit aia[b] ⁊ audierit[c] vocẽ iurãtis:[d] teſtiſq; fuerit q ipſe vidit. aut ꝯſciꝰ ẽ[e] niſi indicauerit[f] portabit iniqtatẽ ſuã.[g] Aia q̃ tetigerit aliqđ immũꝫ: ſiue qđ occiſũ a beſtia eſt: aut p ſe mortuũ aut qđlibꝫ aliud reptile[h] ⁊ oblita fuerit imũdicie ſue[i] rea ẽ et deliqt[k] ⁊ ſi tetigerit q̃cq; de imũdicia hominis iuxta oẽꝫ impuritatẽ q̃ pollui ſolet[l] oblitaq;[m] cognouerit poſtea[n] ſubiacebit delicto[o] Aia q̃ iurauerit ⁊ ptulerit labijs ſuis[p] vt vł male qđ faceret vł bñ ⁊ nõ fecerit ⁊ idipm iuramẽto ⁊ ſmone firmauerit[q] oblitaq; poſtea itellexerit delictũ ſuũ: agat pniaꝫ ꝓ pctõ ⁊ offerat ð gregibꝫ agnã[r] ſiue caprã orabit q; ꝓ ea ſacerdos et ꝓ pctĩs eiꝰ.[s] Sinaũt non potuerit offerre pecus: offerat duos turtures vł duos pullos colũbarũ dño: vnũ ꝓ pctõ. et alteꝝ in holocauſtũ. dabitq; eos ſacerdoti: q̃ pmũ offerens ꝓ pctõ: retorq̃bit caput eiꝰ ad pennulas: ita vt collo adhereat: et nõ penitus abrumpatur: ⁊ aſpergꝫ de ſanguine eius parietem altaris. Quicquid autẽ reliquum fuerit faciet diſtillare ad fũdamentũ eiꝰ qꝛ ꝓ pctõ eſt. Alteꝝ vo in holocauſtũ adolebit vt fieri ſolꝫ rogabitq; ꝓ eo ſacerdos et ꝓ pctõ eius[t] ⁊ dimittetur ei. [v] ſi non quiuerit manus eius duos offerre turtures aut duos pullos colũbarũ:[x] offeret pro pctõ ſuo ſimile ptẽ ephi decimã.[y] Nõ mittet in eaꝫ oleum nec thuris aliquid imponet qꝛ ꝓ pctõ eſt: tradetq; eã ſacerdoti q̃ plenum ex ea pugilluꝫ hauriens cremabit ſuper altare in monimentuꝫ eius qui obtulerit rogans pro illo ⁊ expians:[z] reliquam vo partem ipſe habebit in munere[a] Locutuſq; eſt dominus ad moyſen dicens. Anima

b Et audierit ⁊ accipitur et ꝓ id eſt.

c Vocẽ iurantis .i. adiurãtis eiꝰ .ſ. q̃ requirit ab eo iuramentum. Vñ in hebreo hr̃. Voceꝫ iuramenti .ſ. ab eo qđ reqrit̃ vñ ſubditur.

d Teſtiſq; fuerit ⁊c. i. vocatus in teſtẽ ð eo qđ vidit aut per aliũ modũ ſciuit. e Niſi indicauerit. iudici reqrẽti ita q ꝑ eiꝰ taciturnitatẽ deficit declaratõ veritat̃. Et q̃ pꝫ q iſta lex nõ loqtur de occulto oĩno q̃ ñ pñt ꝓbari. f Portabit iniqtatẽ ſuã. qꝛ ſi talis taciturnitas declarabit̃ poſtea coraꝫ iudice dꝫ ab eo puniri. ſi aũt fuerit occulta: dꝫ ꝓ pctõ ſuo ſacrificiũ deo ⁊ cuꝫ h̃ dãnũ reſtituere ꝓximo. qđ ꝑ ſuã taciturnitatẽ intulit.

g Aia q̃ tetigerit. Hic ponit̃ ſcdm genꝰ pcti ⁊ accidit ex negligẽtia .ſ. qñ aliq̃s ex tactu rei immũde polluit̃: ⁊ negligit ad purificatõꝫ recurrẽ. ⁊ tũc oblitꝰ ſue imũdicie intrat atriũ tabernaculi: vel comedit de ſctificat̃ q̃ nõ ſũt licita niſi hoibꝰ mũdis. ⁊ hoc ẽ qđ dr. h Et oblita fuerit immũdicie ſue. ⁊ ſic ingeret ſe intra atriũ vel comedet ſctificatũ. i Rea ẽ ⁊ deliqt. dꝫ .n. purgari ſacrificio ſi fuerit ignorãter factũ. ſi autẽ ſcienter dꝫ puniri vt dr. ſ. vij. k Et ſi tetigerit q̃cq; de imũdo .i. hois mortui vel ſeminiflui. vel mẽſtruate. vel aliorũ quibus polluit̃ hõ ex ꝯtactu. l Oblitaq; ſue immũdicie: fecerint ea que predicta ſunt.

m Cognouerit poſtea. pctm ſuũ ꝑ recordatõem ſue immũdicie. n Subiacebit delicto. mõ pdicto. Conſiderandũ q in iſtis duobꝰ generibꝰ pctõꝝ pdictis nõ determinat̃ h̃ aliqđ ſacrificiũ: q̃ debeãt expiari. ⁊ iõ dicũt aliq q tale dꝫ fieri ſicut i caſu ſeqnti vbi ponit̃ forma ſacrificij ꝓ illo caſu: ⁊ duobꝰ pcedẽtibꝰ. Alij dicũt q ſacrificiuꝫ hic nõ determinat̃ qꝛ debet fieri ſm arbitriũ ſacerdotis.

o Aia q̃ iurauerit. Hic ponitur tciuꝫ genꝰ pcti qđ ſilr accidit ex negligẽtia. vicꝫ qñ aliq̃s iurat ſe facturꝫ aliquid ⁊ negligit adimplere ⁊ ex tali negligẽtia dat obliuioni. ⁊ poſtea recordat̃. et h̃ eſt qđ dr. Aia q̃ iurauerit ⁊c. Et ſeq̃t̃

p Ut vł male qđ faceret. Dicũt hic aliq̃ q hoc intelligitur ð malo pene ſibi infligẽde: vt ꝓ te ſi iurauerit. q ſe affligeret ieiunio. vel alio mõ ad carnis mortificatõeꝫ. Dicũt aliq̃ q h̃ etiam põt intelligi de malo culpe vt ſi q̃s iurauerit dãnificare primum iniuſte vł aliqđ hmoi non qꝛ tale iuramentũ ſit adimplenduꝫ. ſꝫ qꝛ ſic iurando peccauit.

q Oblitaq; poſtea intellexe. deli. ſu. ſ. male iurando vel iuramentuꝫ licitum nõ implendo

r Offerat de gregibus agnam ſiue capraꝫ. ſi facultas eiꝰ ad hoc ſe extendit.

s Sinaũt ⁊c. offerat duos turtures ⁊c. Cetera patẽt ex pdictis vſq; ibi.

t Et dimittet̃ ei. Dicit h̃ ra. Sa. q ſi eẽt iuramentũ de pecunia vł alia re q̃ põt pecũia mẽſurari: vt ſi iuraſſꝫ ſe daturꝫ alteri .c. ſolidos vel hmoi: nõ eẽt liber ꝓ hmoi ſacrificijs. ſꝫ tenetur implere iuramentuꝫ: niſi excuſaretur ꝑ impotentiã ſuperuenientẽ: vel alio modo.

v Qđ ſi nequiuerit manꝰ eius .i. facultas ipſius offerre aues. x Offeret pro pctõ ſimile ptẽꝫ ephi decimam. Quãta aut ſit mẽſura ephi dictũ fuit Exo. xvj.

y Nõ mittet oleũ in eã necq; thus. dicit ra. Sal. q oblatio ẽ ꝓ pctõ. iõ nõ dꝫ decorari. oleũ aũt immiſſuꝫ decorat ꝗtũ ad colorẽ. qꝛ lucidũ facit illud i q̃ immittit̃. Thꝰ aũt qđ ẽ aromaticũ decorat ꝗtũ ad odorẽ. Doctores autẽ nr̃i aliã cãꝫ aſſignãt vicꝫ qꝛ ꝑ oleũ deſignatur dei miſcdia per thus vo quod ẽ odoriferꝝ acceptatio diuina. ⁊ ideo i oblatõe ꝓ pctõ nõ ponebat̃ oleũ nec thus. qꝛ pctõr non debet ſeipm aſſecurare q pctm ſit ſibi dimiſſũ vel munus ſuũ deo acceptũ. ſꝫ dꝫ ſp timere. z Reli. aũt par. ipſe ha. ꝓ mu. rõe labor ſui i immolatõe ſacrificij.

a Locutuſq; ẽ dñs. Hic ꝯñr deſcribitur oblatõ ꝓ pctõ qđ ꝯſiſtit i abuſu ſacroꝝ. Circa qđ ſciẽdũ q aliq̃ fuerunt ſacra quibus nõ erat licitũ vti: ſicut thymiamate ꝓ delectatõe odoris: ⁊ oleo vnctõis ꝓ medicamĩe infirmitat̃. ⁊

ꝺ abuſu taliū ꝑ errorē facto loq̄tur hꝫ ſcriptura vt dicūt aliq̄. Alij āt dicūt ꝙ loq̄t hꝫ de abuſu p̄mitiarū q̄ erāt ſacrificate dño: eo ꝙ ſacerdotes deo miſtrātes debebāt inde ſuſtētari. ⁊ iō ſi aliq̄s ꝑ errorē aliq̄d de talibꝰ ſuis vſibꝰ applicaret debebat facere ſacrificiū qḋ hꝫ determiat̄. et huic cōſonat lr̄a ſequēs: cū dr̄. Ipm̄qꝫ qḋ intulit dāni reſtituet Et q̄ntā partē ponet ſu. tra. ſa. Erāt ēm̄ reſtitutō iſta debebat fieri ſacerdoti: vr̄ ꝙ illa q̄bꝰ hō abuſꝰ fuerat ad vſū ſacerdotis ptinebāt. b Duobus ſiclis. ſ. argenteis. quantū autē valet ſiclus dictū fuit Exo. xxx. Alia vō erāt ſacra q̄ nō poterant venire in vſum hoim mō p̄dicto ſicut vaſa ſanctuarij. peccabant tñ illi qui ea tangebāt niſi eſſēt deputati ad illḋ officiū in q̄ erat neceſſariꝰ vſus illoꝝ vaſoꝝ. et de tali abuſu per ignorantiam facto loq̄tur hꝫ ſcriptura cum dr̄. c Alia q̄ pec. per igno. ⁊c. vt dicunt aliq̄. Alij aūt dicūt ꝙ loq̄tur de abuſu decimaꝝ q̄ leuitis debebāt̄. ⁊ iō ſi aliq̄s cōuerteret eas in vſum ſuū debebat facere oblationem hic deſcriptā. ⁊ cū hoc etiā reſtituere dānū: lꝫ n̄ exprimat̄ hꝫ. q2 ſatis ſufficiēter intelligitur ꝑ illud qḋ premittitur de reſtitutōe fiēda ſacerdoti

Sciendū tñ ꝙ ſm̄ vtranqꝫ opinionē p̄dictā: abuſus predictus circa ſacra ꝓueniebat ex negligētia. ſ. p̄cauendi ſibi de abuſu vel tactu ſacroꝝ ſibi illicito: vel ex negligentia ſeparādi p̄mitias et decimas ab alijs rebus ſuis: ita ꝙ per errore nō acciperet deo dedicata in vſū ꝓpriū. Conſiderandū etiā ꝙ cum dr̄. Alia que pec. ⁊c. Nō pōt ꝯueniēter dici ꝙ hoc intelligatur generaliter ꝺ pctīs ex ſimplici ignorantia factis. q2 de hoc datur lex ſ. iiij. ca. ideo exponitur modo dicto. ¶ Capitulum. vj.

a Locutuſqꝫ ē dñs. Hic ꝯñr agit̄ de oblatōe ꝓ pctō ex certa malicia fcō. qḋ notat̄ cū dr̄. b ¶ Alia q̄ pec. ⁊ ꝯtē. do. ⁊c. ⁊ infi. inſup. peic. quia req̄rebat̄ talibꝰ iuramētū ꝯuicto delicto. hꝫ n̄ hꝫ i hebr. ⁊ vr̄ male additū i trāſlatōe nr̄a ex igr̄ātia aliq̄ꝝ expoſitoꝝ q̄ hoc poſuerūt i glo. interlineari. ⁊ poſtea ſcp̄tores neſciētes diſtinguere int̄ gloſā ⁊ textū inſeruerūt intra textū ⁊ ſil̄r factū ē i ꝑlibus locꝭ: ſm̄ oēs q̄ textū biblie diligēt̄ viderūt ⁊ correxerūt. q2 ſi aliq̄s eēt ꝯuictꝰ de tali fraude nō ſolū redderet ꝺ defraudato dānū: ſꝫ etiā duplū. vt hꝫ Exo. xxij. Et iō vr̄ ꝙ lex hꝫ loq̄tur de eo q̄ nō ē ꝯuictꝰ: ſꝫ penitēs de pctō voluntarie reddit dānū. ⁊ iō nō reſtituit niſi ſimplū: ⁊ q̄ntā inſup ptē dat dño. c ¶ Locutuſqꝫ ē dñs. ſupiꝰ deſcripta

ſi p̄uaricans ceremonias ꝑ errorē in his q̄ dño ſunt ſāctificata peccauerit offeret ꝓ delicto ſuo arietē imaculatū de gregibꝫ qui emi pōt b duobꝫ ſiclis iuxta pondus ſāctuarij: ipm̄qꝫ qḋ intulit dāni reſtituet: ⁊ q̄ntā ptē ponet ſupra trādēs ſacerdoti: q̄ rogabit ꝓ eo offerēs arietē: ⁊ dimittet̄ ei. c Alia q̄ peccauerit ꝑ ig̃rantiā: feceritqꝫ vnū ex his q̄ dñi lege ꝓhibent̄: ⁊ pctī rea intellexerit iniq̄tatē ſuā: offeret arietē immaculatū de gregibꝫ ſacerdoti iuxta mēſurā eſtimationēqꝫ pctī: q̄ orabit ꝓ eo. quia neſciēs fecerit: ⁊ dimittet̄ ei: q2 ꝑ errorē delīq̄t i dominū. ¶ Cap. vj.

a Locutuſqꝫ eſt dñs ad moyſen dicēs. b Alia q̄ peccauerit: ⁊ ꝯtēpto domino negauerit ꝓximo ſuo depoſitū qḋ fidei eiꝰ creditū fuerat vl' vi aliq̄d extorſerit aut calūniā fecerit: ſiue rē ꝑditā īuenerit. ⁊ inficiās inſup peierauerit: ⁊ q̄libꝫ aliud ex pluribꝫ fecerit i q̄bꝫ ſolent peccare homīes: ꝯuicta delicti reddet oīa q̄ ꝑ fraudē voluit obtinē integra ⁊ q̄ntā īſup ꝑtē dño cui dānū itulerat. Pro pctō āt ſuo offeret arietē imaculatū ꝺ grege. ⁊ dabit eū ſacerdoti iuxta eſtiationē mēſurāqꝫ delicti: qui rogabit ꝓ eo corā dño et dimittet̄ illi ꝓ ſingul' q̄ faciendo peccauit. c Locutuſqꝫ ē dominꝰ ad moyſen dicēs. d Precipe aarō ⁊ filijs eius. Hec ē lex holocauſti. e Cremabit̄ in altari tota nocte vſqꝫ mane. f Ignis ex eodē altari erit. g Veſtiet̄ tunica ſacerdos ⁊ femialibꝫ lineis. tollitqꝫ cineres q̄s vorans ignis exuſſit: ⁊ ponēs iuxta altare ſpoliabit̄ prioribꝫ veſtimētis: īdutuſqꝫ alijs offeret eos extra caſtra h ⁊ ī loco mūdiſſimo vſqꝫ ad fauillā cōſumi faciet. i Ignis aūt in altari ſꝑ ardebit quē nutriet ſacerdos ſubijciēs ligna mane ꝑ ſinglos dies: k ⁊ impoſito holocauſto deſuper adipes adolebit pacificorū. Ignis ē iſte perpetuus

ſunt ſacrificia q̄ fiebāt interpolate hic ꝯñr deſcribitur ſacrificiū qḋ fiebat oī die. iō vocabatur iuge ſacrificiū ⁊ q̄tū ad hoc dī. d ¶ Precipe aarō ⁊ filijs eiꝰ. q2 iuge ſacrificiū fiebat per ſacerdotes miſtrādo: ⁊ ipꝫ aial ſacrificijs exhibēdo vt dicunt aliq̄. ſꝫ hoc nō vr̄ verū. ſi intelligat̄ ꝙ ſolueret de ſuo. q2 ſacrificia que fiebant ꝓ coitate ꝓpli int̄ q̄ matie erat iuge ſacrificiū: fiebat de ſūptibus coibꝰ: vt dictū fuit Exo. xxx. veruntñ pecunia illa tradebat̄ ſacerdotibꝰ vt aialia inde emerēt q̄ ⁊ hoc mō ſicut in litera pꝫ exhibebāt ſpāli etiā mō in hoc ſacrificō miſtrabāt. Itē ioſephus dicit exp̄ſſe in. iij. li. antiq̄tatū ꝙ iuge ſacrificiū fiebat ꝺ ſumpto publico. e ¶ Et cremabit̄ in altari tota nocte. Loq̄tur hꝫ de ſacrificio veſptino per qḋ intelligit̄ etiam matutinū de quo habetur etiā Exo. xxix.

f ¶ Ignis ex eodem altari erit. datus a deo de celo: vt hr̄. j. ix. ca. in fine. g ¶ Veſtiet̄ ſacerdos tūica ⁊c. hēbāt ēm̄ ſacerdotes ꝓprias veſtes q̄bꝰ vtebāt' i miniſterio tabernacli. ⁊ nō alibi. de q̄bus veſtibus dictum fuit Exo. xxviij.

h ¶ In loco mūdiſſimo. iſte locus erat ꝑatus extra caſtra q̄diu filij iſrl̄ fuerūt i deſerto. ⁊ ſil'r extra hirl'm tādiu ſtetit templū. i ¶ Quē nu. ſa. ſubi. ligna. dicit ioſephꝰ ꝙ apponebātur ligna duo ꝑ ua q̄tidie, ꝓpter iſtud p̄ceptū: nō ꝓpter neceſſariū: q2 ignis ꝯtinuari poterat abſqꝫ tali lignoꝝ appoſitōne. k ¶ Et impoſito holocauſto. hoc dr̄ ꝺ iugi ſacrificio matutino qḋ p̄cedebat om̄e aliud ſacrificiū illius diei. ⁊ iō adipes alioꝝ ſacrificioꝝ poſt ipm̄ i altari cremabāt̄: ſicut ⁊ iuge ſacrificiū veſpertinū erat vltimū reſpectu oim ſacrificioꝝ illius diei. l ¶ Hec ē lex ſacrificij. Poſtq̄ꝫ determinauit de ſacrificioꝝ ritu: hꝫ ꝯñter agit de eoꝝ vſu. ſ. a quibus. ⁊ q̄ñ. vbi ⁊ qualiter debeāt comedi: ⁊ iō pars iſta diuiditur ſm̄ varietatē materie ſacrificioꝝ: que cedebat in eſum miſtrorum. ⁊ primo agitur de eſu materie inanimate. ſcḋo de eſu animate: ibi. Locutus ē aūt dominus. Iſta tñ diuiſio nō eſt ita p̄ciſa: q̄n etiā i parte ſequēti interponatur aliq̄d de eſu materie iaiate. Sꝫ ē iſta diuiſio a p̄ncipaliori ⁊ a maiori pte. Prima i duas q2 p̄mo oñdit̄ q̄ materia iaiata comedebat̄. ſcḋo q̄ n̄ ſed tota cremabatur: ibi. Locutus ē dñs. Circa p̄mū

dr̃ ſic. l ¶ Hec ē lex ſacrificij et libamētoꝝ eꝰ. Sicut ſupra dictū ē: ſacrificiū ꝓprie dr̃ de aialibꝰ. oblatio vo de aridis: vt ē ſimila panis ⁊ ſilia. libamētū vo ē ď liq̄dis vt de vino ⁊ oleo. vnū tñ accipit̃ frequēter ꝓ alio. Vñ hic ſacrificiū accipit̃ ꝓ oblatōe. qḋ pȝ ex h̃ qḋ ſb dr̃.

m ¶ Tollet ſacerdos pugillū ſimile q̄ cōſpſa ē oleo. q̄r in eiꝰ ꝯfectiōe ponebatur oleū. ⁊ ꝯñr oñditur q̄d de ea cedere debeat iuſū ſacerdotū cū dr̃.

n ¶ Reliquā āt partē ſimile ⁊c. hāc tñ ptē ſimile quaȝ accipiebāt ſacerdotes nō poterant fermētare vt pais eēt aptior ad comedēdū. cuiꝰ cā ſubdit̃ cum dr̃.

o ¶ Quia ps eꝰ i dñi offer. incē. ſic. n. dcm̄ ē ď tota ſimila oblata: ſacerdos primo accipiebat pugillum: ⁊ cremabat̃ cuȝ thure in altari.

p ¶ Mares tm̄ ſtirpis aarō co. illud. ꝓpter eniȝ ſcītatē ſacrificij ñ erat licitū comedi a mlieribꝰ ⁊ ex eadē cā ſbdit̃. Oīs q̄ tetigerit illa ſcīfic. ⁊c. q ¶ Locutus ē dñs. Hic ꝯñr oñdit̃ de q̄ oblatōe nō erat licituȝ edere. videlicet de illa quā ſacerdotes offerebāt ꝓ ſe. ꝓmo tñ h̃ oñdit̃ de oblatōe facta ꝑ eis tpe ſue ꝯſecratōis cū dr̃. Hec ē oblatō aarō ⁊c. ⁊ ſeq̄tur. r ¶ In die vnc. ſue. ſ. ipiꝰ aarō q̄ ſolꝰ dicebatur vnctꝰ: vt ſ. dictū ē. iiij. c. Vñ i hebr̃. hr̃ ſic. In die q̄ vnxit eū. Sciendū autē ꝙ dies vnctōis h̃ vocatur dies octaua a ꝓncipio ſue ꝯſecratōis. q̄r tūc ⁊ nō añ poterāt aarō ⁊ filij eiꝰ offerre. ſ; filij aarō q̄ erāt inferiores ſacerdotes obtulere tūc ſimilā aarō aūt q̄ erat ſūmus ſacerdos obtulit adipes ⁊c. q̄ ꝑtinebāt ad maiorē ſacerdotē: vt dicit ra. Sal. ſ; hoc vr̃ ꝯ textū ſequentē vbi dr̃ de oblatione huius ſimile.
s ¶ Offeret eā ⁊c. ſacerdos q̄ iure pr̄i ſucceſſit. h̃ ē ſūmus ſacerdos. nec pōt ꝯueniēter dici: vt vr̃ ꝙ filij aaron alia die obtulerūt niſi prout erat eis licitū offerre poſtea: cuȝ eſſet dies incremātōis ipſoꝝ in ſacrificijs offerendis. ⁊ ideo qḋ dr̃ hic. Hec eſt oblatio quā offerre debent aarō ⁊ filij eius: poteſt dici ꝙ hoc dr̃ pro tāto. quia in oblatōnibus aaron filij eius miniſtrabant ei: nō ſicut offerentes ſuper altare: ſ; ſicut offerēti miniſtrantes. ⁊ patet ꝑ hoc quod hr̃ infra. ix. ca. vbi agitur de ſacrificijs huius octaue diei. ⁊ non dr̃ ibi ꝙ filij aaron obtulerunt niſi miniſtrando patri.
t ¶ Tota cremabitur i altari. quia nihil de ea cedebat in vſum ſacerdotū. ⁊ idē concludit̃ generaliter de omni oblatione quam faciebant ſacerdotes pro ſe cum dr̃. Oē eīm ſacrificiū ſacerdotū ⁊c. v ¶ Locutuſq̄ ē dñs. Hic ꝯñter agitur de vſu ſacrificij i re animata. ⁊ ꝓmo q̄tū ad ſacrificiū pro pctō. ſcđo q̄tū ad ſacrificiū qḋ vocatur hoſtia pacifica ca. vij. Adhuc circa ꝓmū agitur ꝓmo ď ſacrificio ꝓ pctō ꝯmiſſionis. ſecūdo de ſacrificō pro peccato omiſſiōis: ibi. Hec q̄q̄ eſt lex hoſtie pro delicto. ſcđo ponūtur quedā regule cōes ad vtrūq̄ ibi. Ad ſacerdotem. Circa primū oñditur primo vbi hoſtia pro pctō dȝ immolari: cum dicitur.

q̄ nūq̄ deficiet i altari.[l] Hec ē lex ſacrificij ⁊ libamētoꝝ q̄ offerēt filij aarō corā dño ⁊ corā altari.[m] Tollet ſacerdos pugillū ſimile q̄ ꝯſpſa ē oleo ⁊ totū thꝰ qḋ ſup ſimilā poſitū ē: adolebitq̄ illō i altari: i mōimētū odoris ſuauiſſimi dño.[n] Reliquā aūt ptē ſimile cōedet aarō cū filijs ſuis abſq̄ fermēto ⁊ cōedet i loco ſcō i atrio tabnaculi. iō āt nō fermētabit̃.[o] q̄r ps eiꝰ i dñi offertur incenſū. Scm̄ ſcōꝝ erit ſic̄ ꝓ pctō atq̄ delicto.[p] Mares tm̄ ſtirpis aarō cōedēt illud. Legitimū ac ſēpitnū erit i generatōibꝰ vr̄is ď ſacrificijs dñi. Oīs q̄ tetigerit illa ſcīficabitur.[q] Locutuſq̄ ē dñs ad moyſē dicēs. Hec ē oblatio aarō ⁊ filioꝝ eiꝰ quā offerre debēt dño[r] i die vnctōis ſue. Decimā ptē ephi offerēt ſimile i ſacrificio ſempiterno. Mediū eiꝰ mane ⁊ mediuȝ eiꝰ veſpe. q̄ i ſartagie oleo cōſpſa friget̃.[s] Offeret āt eā calidā i odorē ſuauiſſimū domino: ſacerdos qui iure pr̄i ſucceſſerit.[t] ⁊ tota cremabit̃ i altari. Oē eīm ſacrificiū ſacerdotū igne ꝯſumetur: nec q̄ſq̄ comedet ex eo.[v] Locutus ē aūt dñs ad moyſē dicēs. Loq̄re aarō ⁊ filijs eiꝰ. Iſta ē lex hoſtie ꝓ pctō.[x] In loco vbi offert̃ holocauſtū imolabit̃ corā dño. Scm̄ ſcōꝝ ē.[y] Sacerdos q̄ offert comedȝ eā i loco ſcō i atrio tabnaculi.[z] Quicq̄d tetigerit carnes eiꝰ ſcīficabit̃.[a] Si de ſāguine illiꝰ veſtis fuerit aſperſa lauabit̃ in loco ſcō. Vas āt fictile i q̄ cocta ē cōfriget̃. q̄ ſi vas eneū fuerit defricabit̃ ⁊ lauabitur aq̄.[b] Oīs maſculꝰ de genere ſacerdotali veſcetur de carnibus eiꝰ: q̄r ſcm̄ ſcōꝝ ē. hoſtia eīm q̄ cedit̃ ꝓ pctō cuius ſāguis infertur i tabernaclm̄ teſtimonij ad expiandū in ſcūario: nō comedet̃. ſ; ꝯburet igni.[c] Hec q̄q̄ ē lex hoſtie ꝓ delicto.[d] Sancta ſanctoꝝ eſt. Idcirco vbi immolabitur holocauſtuȝ mactabi-

x ¶ In loco vbi offertur holocauſtū immolabitur. non eſt intelligendū de oblatōne holocauſti ad incendendū que fiebat ſup altare. ſed de oblatōne holocauſti ad immolanduȝ que fiebat in atrio ante altare. Secūdo ſubditur quis debeat eaȝ comedere ⁊ vbi cum dicitur.

y ¶ Sacerdos qui offeret comedet eā ⁊c. nō ſub diuo. q̄a ille locus erat ꝓ ſacrificijs et oblationibus: ſ; in exedra ad hoc parata.
z ¶ Quicquid tetigerit carnes eiꝰ ſanctificabitur. Iſtḋ ſcḋm aliquos refertur ad homines qui nō debebant tāgere talia niſi ſanctificati. Scḋm alios refertur etiā ad alias res comeſtibiles. ⁊ maxime eiuſdem generis vel ſpeciei: que ſi tangerent carnes ꝑdictas ex tali tactu ſanctificabantur: nec poterant comedi aliter q̄ dicte carnes ſacrificij. a ¶ Si de ſanguine illius ⁊c. Iſta dicitur propter ſanctitatem ⁊ reuerentiā hoſtie: quia ſi aliquid ď humore eius per tactū eſſet impreſſum iſtis rebus debebat purgari modo qui hic exprimitur. b ¶ Omnis maſculus ⁊c. quia nō ſolum ſacerdotes ſed filij eorū poterāt ď carnibus huiꝰ ſacrificij comedere. Conſequenter excipit oblationē pro pctō de qua nō erat licitum comedere. ſ. hoſtiā: cuius ſanguis inferebatur intra tabernaculū: cuiuſmodi erat hoſtia oblata pro pctō pōtificis. ⁊ hoſtia oblata pro pctō multitudinis: vt dictum eſt ſupra. iiij. c.
c ¶ Hec quoq̄ eſt lex hoſtie pro delicto. Hic ꝯſequenter agitur de vſu hoſtie oblate pro peccato omiſſionis. et iō vocatur pro delicto. delictum eīm dicitur quaſi derelictū ⁊ hoc eſt quando aliquid omittitur quod quis facere tenetur.
d ¶ Sancta ſanctoꝝ eſt. Nō accipitur hic ſancta ſāctoꝝ pro illa pte tabernaculi que dicebatur ſancta ſcōꝝ. ſ; eſt ſenſus: eſt de numero ſanctoꝝ. q̄r oīa ſacrificia dicebātur ſancta inq̄ntuȝ erant ad diuinū cultū oblata. Ceteri

patent vſq₃ ibi. ¶ e ¶ Oīs maſculꝰ. vbi dtīminat̄ a q̄bus ⁊ vbi debeāt carnes huiꝰ hoſtie comedi. ¶ f ¶ Vtriuſq₃ hoſtie. ſ. ꝓ pctō ⁊ ꝓ delicto. ¶ g ¶ Lex erit vna. ſ. q̄tū ad vſū in pl'ibꝰ tn̄ differūt. ¶ h ¶ Ad ſacerdotē. Hic ponūtur q̄tuor regule gn̄ales reſpectu p̄cedentiū. Prima eſt ꝙ carnes hoſtie ꝓ peccato commiſſionis ⁊ omiſſionis erāt ſacerdotis offerētis qꝛ illi ꝓ q̄bus offerebant nō hēbant partē aliquā: ad denotanduȝ ꝙ debebant elōgari a peccato ꝑpetrato: cauendo a recidiuo. Scd̄a eſt de hoſtia holocauſti: que tota incendebat̄: excepta pelle: et illa erat ſacerdotꝭ offerentis. ⁊ hoc notatur cū dr̄: ſacerdos q̄ offeret ⁊c. tercia eſt de oblatōne ſimile q̄ qualitercunq₃ coquatur ſeu piſtetur eſſe dȝ ſacerdotis offerentis: vt notatur cū dr̄. ⁊ oīe ſacrificium ſimile ⁊c. quarta ē ꝙ pdicta q̄ cedebāt in vſum ſacerdotis: cūctis filijs aarō equalit̄ diuidebant̄. qḋ notat̄ cū dr̄. Cunctis filijs aarō. q̄ quidē equalitas ſm̄ Ra. ſal. ſic ſeruabat̄. ꝙ quilibet de filijs aaron hēbat ſibi dieȝ deputatū ad offerēdum ⁊ oblationes illiꝰ diei ꝑtinebant ad ipſum ꝑ ſe ⁊ do mo ſua. Alij vō dicunt ꝙ ibi ſeruabat̄ equalitas ꝓportōis: nō tn̄ quātitat̄: qꝛ oblatōes diuidebātur ſic ꝙ vnuſquiſq₃ qualibȝ die accipiebat ſm̄ ꝓportionē ſui laboris. h' dictū ra. ſa. magis ꝯcordat textui p̄cedenti: vt patet intuenti.

tur ⁊ victima ꝓ delicto. Sāguis eiꝰ ꝑ gyꝝ altarꝭ fūdet̄. Offerent ex ea caudā ⁊ adipē q̄ operit vitalia duos renūculos ⁊ pinguedinē q̄ iuxta ilia ē: reticulūq₃ iecoris cū renūcul': ⁊ adolebit ea ſacerdos ſup altare. Incenſuȝ ē dn̄i ꝓ delicto. [e] Oīs maſculꝰ de ſacerdotali genere i loco ſācto veſcet̄ his carnibꝫ: qꝛ ſctm̄ ſctōꝝ ē. ſicut ꝓ pctō offert̄ hoſtia ita et ꝓ delicto. [f] Vtriuſq₃ hoſtie [g] lex vna erit [h] Ad ſacerdotē q̄ eā obtulerit ꝑtinebit. Sacerdos qui offert holocauſti victimā: hēbit pellē eiꝰ. Et oē ſacrificiū ſile qḋ coq̄t i clibano: ⁊ quicq̄d i craticula vl' i ſartagine p̄pat̄: eiꝰ erit ſacerdotis a q̄ offert̄: ſiue oleo ꝯſpſa ſiue arida fuerit. Cūctis filijs aarō menſura equa ꝑ ſingulos diuidetur. Ca. vij.

Hec ē lex hoſtie pacificoꝝ q̄ offert̄ dn̄o. Si p̄ grāꝝ actōe oblatō fuerit [b] offerēt panes abſq₃ fermēto [c] ꝯſpſos oleo [d] ⁊ lagana azima vncta oleo [e] coctāq₃ ſimilā [f] ⁊ collyridas olei admixtōe ꝯſpſas [g] panes q₃ fermētatos cū hoſtia grāꝝ q̄ immolatur ꝓ pacific' [h] ex q̄bꝫ vnꝰ ꝓ p̄mitijs offert̄ dn̄o: ⁊ erit ſacerdotis qui fūdet hoſtie ſāguinē. [i] Cuius carnes eadē comedētur die: nec rēmanebit ex eis q̄cq̄ vſq₃ mane. [k] Si voto vel ſpōte quiſpiā obtulerit hoſtiā: eadeȝ ſil'r edet̄ die. ſꝫ ⁊ ſi quid i craſtinū remāſerit veſci licitū eſt. Quicq̄d aūt tciꝰ inuenerit dies: ignis abſumet [l] ſi quis d̄ carnibꝫ victie pacificoꝝ die tcio comederit irrita fiet eꝰ oblatō nec ꝓderit offerēti: q̄n potiꝰ [m] q̄cūq₃ aīa tali ſe edulio ꝯtamīauerit p̄uaricatōis rea erit [n] Caro q̄ aliquid tetigerit immūdū: nō comedet̄ ſꝫ ꝯburet̄ igni. [o] Qui fuerit mūdꝰ veſcet̄ ex ea [p] aīa polluta q̄ ederit de carnibꝫ

¶ Capitulum ſeptimum.

Hec ē lex hoſtie pacificoꝝ. Hic ꝯñr determinat̄ de vſu hoſtie pacifice. ⁊ p̄mo determiat̄ huiꝰ vſus. ſcd̄o offerendi modꝰ: ibi. Locutuſq₃ ē dn̄s. tercio ponit̄ epilogꝰ: ibi. Hec ē vnctio. p̄ma i duas. qꝛ p̄mo ponit̄ dicti vſus dtīatio. ſcd̄o circa h' ponit̄ q̄dā expoſitio: ibi. Locutꝰ ē dn̄s. Adhuc circa p̄mū p̄mittit̄ vſus ex pte tpis. ſcd̄o ſubdit̄ determinatio vſus ex pte rei comeſtibilis ⁊ comedētꝭ: ibi. Caro q̄ aliq̄d tetigerit. Circa p̄mū ſciendū: ꝙ hoſtia pacifica dupl'r offerebat̄. vno mō ꝓ bn̄ficio iā adepto. alio mō ꝓ bn̄ficio hn̄do. p̄ma vocabatur hoſtia laudatiua. ⁊ comedebat̄ eadem die q̄ offerebatur. ſcd̄a vocabat̄ votiua vel ſpōtanea. qꝛ nō hēbat rōnē ita debiti ſicut p̄ma. qꝛ ꝓ bn̄ficio accepto mag' tenet̄ hō ad ſeruiendū deo: q̄ꝫ ꝓ bn̄ficio ſpato. ⁊ ideo ſi de hoſtia votiua aliq̄d remanebat in craſtinū: tūc poterat comedi ſcd̄a die. igitur p̄mittitur ꝯditio p̄me hoſtie cum dr̄. Si ꝓ grāꝝ actōe ⁊c. ¶ b ¶ Offerēt panes. in clibano coctos. ¶ c ¶ Conſꝑſos oleo. qꝛ in piſtatōne nō ſolū ponebatur aqua: ſed etiam admiſcebatur oleum. ¶ d ¶ Et lagana. facta de paſta cocta i aqua calida. ¶ e ¶ Coctaq₃ ſimilā. quedā ſpēs erat panis p̄mo cocti aliquantulū in aqua calida: ⁊ poſtea in clibano. ¶ f ¶ Et collyridas. panes ſunt valde tenues: ⁊ alibi vocatur cruſtule. qꝛ totum erat quaſi cruſta: ⁊ modicū aut nihil erat ibi d̄ mica. ¶ g ¶ Panes q₃ fermētatos. hoc videtur eē cōtrariū ei qḋ dictū eſt ſupra. ij. ca. Omīs oblatio que offertur dn̄o abſq₃ fermēto fiet. Dicendū ꝙ ibi loq̄tur d̄ oblatione ponēda ſuper altare. Vnde ibi ſubditur. Sup altare vō nō imponentur ſcȝ fermētati: h' aūt loquitur de oblatōe que nō ponebatur ſup altare. et ſic panis fermētatus offerebatur cuȝ hoſtia pacifica ad eſum carnuū. ¶ h ¶ Ex quibus vnꝰ. In hebreo habetur. Ex oībus vnus. qꝛ de quatuor modis panū predictis plēs panes offerebātur: ⁊ de q̄libet modo vnꝰ panis tradebatur ſacerdoti ꝓ primitijs. ⁊ ideo panis fermētatus vocat ſic offerri: qꝛ d̄ fermēto debebāt p̄mitie dari: vt dcm̄ eſt ſupra ca. ij. ¶ i ¶ Cuius carnes comedentur eadeȝ die. ⁊ ideo ſi quid remanebat in craſtinū igne ꝯburebatur. ꝯñter ꝓſequitur d̄ hoſtia votiua cum dr̄. ¶ k ¶ Si voto vel ſponte ⁊c. et patet litera ex predictis vſq₃ ibi. ¶ l ¶ Si quis de carnibus victime. i. nō conſequatur effectum. ſ. beneficiū a deo poſtulatum: ꝓ quo impetrādo fuit oblata. quia ꝑ iſtud peccatum reddidit ſe indignū. ideo ſubditur. ¶ m ¶ Quecūq₃ aīa tali edulio ſe contā. p̄ua. rea erit. i. tranſgreſſiōis legis huius. ¶ n ¶ Caro. Hic ꝯſequenter deſcribitur vſus ex parte rei comeſtibilis cum dicitur. Caro que aliquid tetigerit immūdū. nō comedet̄ ⁊c. ⁊ accipit̄ hic caro nō generaliter: ſed caro hoſtie pacifice tm̄. Conſequēter determinat̄ vſus ex pte comedentis cū dr̄. ¶ o ¶ Qui fuerit mūdus veſcet̄ ex ea. Aliq̄ libri hn̄t immūdus. ſꝫ lra talis eſt falſa. qꝛ libri correcti hn̄t mūdus. ⁊ in hebreo hr̄. Omnis mundus veſcetur ea. Poſſet enī forſitan aliq̄s credere ꝙ nō eſſet licitū comedere carnes hoſtie pacifice niſi offerentibus. ⁊ ꝓpter hoc dr̄ h': ꝙ oīs hō poterat comedere: dū tn̄ eēt mūdꝰ. Carnes enī hoſtie pacifice poterant comedi ab offerētibꝰ vbicūq₃. tn̄ intra hierlm̄: ⁊ ad illud conuiuiū poterat admitti quicunq₃ erat mūdus. Sed ſi aliquis immūdꝰ inde comederet ſcienter puniri debebat morte. Iſta tn̄ immūdicia poterat eē duplex. vna ab intrinſeco: vtpote ſi aliq̄s eēt leproſus: vel ſeminifluus: vel hmōi. ⁊ h' notat̄ cum dr̄. ¶ p ¶ Aia polluta ⁊c. i. hō pollutus. qꝛ ibi ꝑs accipitur ꝓ toto. alia ab extrinſeco. videlȝ ex tactu

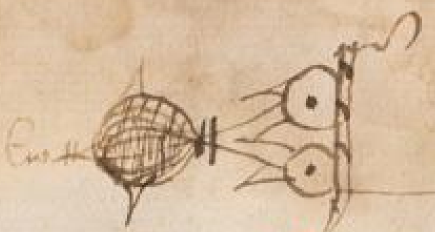

rei imūde. ꝛ h notat cū dr. q Et q tetigerit imūdiciā ꝛc. vt. ſ. r Locutuſq ē dñs. Quia dictū ē ꝙ carnes hoſtie pacifice poterāt comedi a qlibet hoie mūdo ne igit crederet ꝙ eius adipis ꝛ ſāguis ſimiliter concederetur: iō excipitur cuꝫ dr. s Adipem ouis ꝛc.

t Ex hoc āt dicūt aliq ꝙ adeps animaliū alioꝝ: dūtā eēnt licita ad comedēdū erat iudeis veſci licitū. Alij āt oppoſitū dicūt put dictū eſt. ſ. iij. ca.

u Adipē cadaueris morticini .i. aial' p ſe mortui.

v Et eiꝰ aialis qd a beſtia ē captū. i. interfectū ſiue laceratum.

x Habebit i uarios vſus .ſ. ad vnctiōes corioꝝ: ꝛ fomentū lucernaꝝ: et huiuſmōi. q2 talis adeps etiam ſi eēt aialis mūdi ñ poterat offerri dño: nec etiā comedi.

y Si qs adipē q offerri ꝛc. .i. cremari ſuper altare holocauſti. Conſeqnter ꝓhibet eſum ſāguinis cum dr. Sāguinē qꝫ ꝛc. ſequitur.

z Tam de auibus qꝫ de pecoribꝰ. Ex h dicit ra. Sal. ꝙ eſus ſanguinis piſciū: ſꝫ tm̄ holocauſtoꝝ nō ē iudeis interdictus. Rōes aūt quare eſus ſanguis ꝓhibitꝰ ē: tacte ſunt. ſ. ca. iij.

hoſtie pacificoꝝ q oblata ē dño ꝑibit de pplis ſuisᵠ ꝛ q tetigerit imūdiciā hoīs vl' iumēti ſiue oīs rei que polluē pt: ꝛ cōederit de huiuſcemodi carnibꝫ: interibit de pplis ſuis.ʳ Locutuſq eſt dñs ad moyſē dicēs. Loquere filijs iſrl'ˢ Adipē ouis ꝛ bouis et capre ñ comedetisᵗ Adipeꝫ cadaueriꝫ morticiniᵘ et eius aial' qd a beſtia captū ēˣ hēbitis i varios vſus.ʸ ſi quis adipē q offerri dꝫ i incenſū dñi cōederit: ꝑibit de pplo ſuo. ſāguinē qꝫ oīs aialis nō ſumetis in cibo ᶻ tā de auibꝫ qꝫ de pecoribꝫ. Oīs aīa que ederit ſāguinē ꝑibit de populſuisᵃ Locutuſq eſt dñs ad moyſē dicēs. Loquere filijs iſrl' dicensᵇ Qui offert victimā pacificoꝝ dño offerat ſil' ꝛ ſacrificiū. i. libamē ta eiꝰᶜ Tenebit manibꝫ adipē hoſtie: ꝛ pectuſculū. Cū qꝫ ambo oblata dño ꝯſecrauerit: tradet ſacerdoti qui

a Locutuſq ē dñs. Hic ꝯñter deſcribitur circa victimā pacificā offerendi modus cū dr.

b Qui offert victimā pacificoꝝ. iſtud additur ad deſignādū qd ſignificatur p ſacrificiū. ſ. illa q ſimul offerebant cuꝫ animali immolando ꝓ pacifica hoſtia: ſicut ſunt panes ſupradicti. licet eīm ꝓprie loqndo ſacrificium ſit de aiali: oblatio de aridis inaiatis. libamētū de liqdis. tñ vnū freqnter ponitur ꝓ alio: vt dictū ē. ſ.

c Tenebit ma. adi. hoſ. ꝛ pectuſ. Sacerdotes ei ſupponebāt manus ſuas manibus offerentis. ꝛ ſic illud ſuppoſitū eleuabatur verſus celum. ꝛ poſtea retrahebatur verſus terrā. ꝛ poſtea ad quatuor partes orbis: ad denotandū ꝙ offerebatur illi qui eſt dñs celi ꝛ terre ꝛ orbis. et poſtea ſacerdos accipiens iſta de manu offerentis cremabat adipē ſuper altare. Pectuſculū aūt ꝛ armus dexter de hoſtijs pacificis cedebant iuſū ſacerdotū vt hic determinat. cetere carnes cedebāt i vſus offerentiū.

d Tuli a filijs iſrl'. ſ. pectuſculum ꝛ armū dextrum ad euitandum quandā ſpeciem diuinationis que vocatur ſpatulomantia: qua vtebātur ydolatre. qui in ſpatula ꝛ oſſe pectoris de ſuis ſacrificijs ſuperſtitioſe diuinabant.

e Hec ē vnctio. Hic ponitur breuis epilogus reſpectu pcedentiū cum dr. Hec eſt vnctio aaron ꝛ filiorum eius. i. oblatio in die vnctiōis eoꝝ. de qua dictuꝫ eſt ca. pcedenti qualiter debeat fieri. ſed eius executio ponitur ca. ix.

f Iſta eſt lex holocauſti ꝛ ſacrificij ꝛc. de qbus dictū eſt ca. pcedenti.

g Et pacificoꝝ victimis de quibus dictū eſt in hoc ca.

adolebit adipē ſup altare: pectuſculū aūt erit aarō et filioꝝ eius. Armꝰ qꝫ dexter de pacificoꝝ hoſtijs. cedet i pmitias ſacerdotis. Qui obtulerit ſanguinē ꝛ adipē filioꝝ aaron: ipſe hēbit ꝛ armū dextꝝ i portōe ſua. Pectuſculū eīm eleuatōis ꝛ armū ſepationisᵈ tuli a filijs iſrl' de hoſtijs eoꝝ pacificis ꝛ dedi aaron ſacerdoti ꝛ filijs eiꝰ lege ppetua ab oīni pplo iſrl'.ᵉ Hec ē vnctō aarō ꝛ filioꝝ eius in ceremonijs dñi die quo obtulit eos moyſes vt ſacerdotio fungerētur: ꝛ q pcepit eis dari dñs a filijs iſrl' religiōe ppetua in generatōibꝫ ſuis.ᶠ Iſta ē lex holocauſti ꝛ ſacrificij. ꝓ pctō atqꝫ delicto: ꝛ ꝓ ꝯſecratōneᵍ ꝛ pacificoꝝ victimis: ʰquā conſtituit dñs moyſi in mōte ſynai qñ mādauit filijs iſrl' vt offerrent oblationes ſuas domino i deſerto ſynai. Caᵐ. viij.

h Quaꝫ ꝯſtituit dñs moyſi in monte ſynai. hoc addit ad oſtendendū locū in quo iſte leges date ſunt.

In capi. vij. vbi dicitur in poſtilla. Sed ſi aliquis immūdus inde comederet ſcienter debeat puniri morte.

Periſſimuꝫ eſſet dicere vt per taleꝫ comeſtionē hō puniret capitaliter. ſꝫ aliter eſt dicenduꝫ nā in hoc loco dicitur de tali trāſgreſſore. Peribit vl' interibit de pplis ſuis ꝛ ſilr i multis alijs di ſilr quod intelligit ſm gloſā nrām vt nō dicat ouis ſꝫ lupus rapax. Unde in ꝗplurībus locis vbi ſilis ſnīa ponitur ſm hebreos diuine vltōni intelligit tale pctm̄ relinqui: nō ꝙ per hoīnem ad penam capitalē iudicet ꝛ eſt humanior ſnīa. nā de illo in cuiꝰ domo inueniret ſeu appareret qntumcunqꝫ modicum fermenti i tempe paſchali. ꝛ in ꝗplurimis caſibus leuiſſimis talia verba in veteri lege legūtur in quibus duriſſimū eſſet crimen capitale introducere.

In eodem ca. vij. vbi di i poſtilla. Tenebit manibus adipē hoſtie ꝛc. Additio ſecunda.

Sacerdos in hmōi oblatōibus faciebat qtuor motus tm̄. ſ. eleuare verſus celū. ꝛ retrahē' vſus traꝫ ꝛ mouere antrorſum. ꝛ retrahere retrorſū. et ſic i hmōi motibus ꝓprie fiebat ſignū crucis. vt pꝫ ꝯſiderāti ꝛc.

Replica correctoꝝ ꝯtra Burgeñ.

In ca. vij. leuitici cū poſtill. exponeret illū paſſuꝫ. Qui fuerit mūdus veſcet ex ea. Inter cetera cuꝫ dixit. ſꝫ ſi aliqs immūdus inde comederet ſciēter puniri morte debebat. Burgeñ. eū notat inquiēs. Duriſſimū eſſet dicere vt p talē comeſtionē hō puniret capitaliter. Et dicit ſm nrāꝫ glo. vbi de trāſgreſſoribꝰ ſm hebreos pena his verbis ꝑſigat. Peribit vel interibit de pplis ſuis. h intelligi: vt tale pctm̄ diuine vltioni relinquatur. vnde inqt. hec ē hūanior ſnīa. Quid ē tūc qd dr Nu. xv. ca. de homie qui in die ſabbati ligna collegit. quem cum Moyſes ꝛ aaron in carcere incluſiſſent: neſcientes quid ſuper eo facere deberent: nunquid iuxta verbum quod locutus fuit dominus ad moyſen: vt ibi legitur. Aīa vo q per ſuperbiaꝫ aliquid commiſerit: ſiue ciuis ſiue pegrinꝰ ſit ille: qm̄ aduerſus dñm rebell' fuit ille ꝑibit de pplo ſuo ꝛc. Dñs hoc ipm̄ verbū moyſi et aarō neſciētibus qd cū

eo trãſgreſſore agere deberẽt clariꝰ expoſuit: vt ibidẽ ſubdic̄. Dixitq̃ dñs ad moyſen. Morte moriat̄ hõ iſte. Obruat eũ lapidibꝰ oĩs turba ex̄ caſtra ⁊c̄. In q̄ em̄ mag̃ ille peccauit ligna colligẽdo q̃ȝ q̄ ſciẽter ex ↄtẽptu vel ꝓ ſuperbiã ↄtamiatꝰ ⁊ immũdus de hoſtia pacifica veſceret̄. Hec poſtil. de eo q̄ ignoranter faceret hoc dixit: cũ apte inq̄t. ſ ſi aliq̄s immũdꝰ inde comederet ſcienter quaſi ex ↄtẽptu vel ſuperbia diceret.

Caplm. viij.

Locutuſq̃ ẽ dñs. Supiꝰ actum eſt de ſacrificijs ⁊ oblationibus: h̄ ↄñr agit̄ de ipis offerẽtibus ⁊ ꝑmo agitur de offerẽtibꝰ rõe officij: cuiuſmodi erãt ſacerdotes. ſcdo de offerẽtibꝰ ex ꝓfeſſione fidei cuiuſmõi erãt alij inferiores quia ſacrificia illa erãt quedã ꝓteſtationes fidei offerẽtiũ. et de his agitur ca. xj. Pria in tres q̃ꝛ ꝑmo deſcribitur circa ſacerdotes cõſecratõis ritꝰ. ſcdo ↄſecratoꝝ vſus. c. ix. tercio eorũdem caſus. c. x. Circa ꝑmũ ꝑmittunt̄ ea q̄ erãt ad ↄſecratõeȝ ſacerdotũ neceſſaria cũ dr̄. b Tolle aarõ cuȝ filijs ſuis veſtes coꝝ. q̃ruȝ forma et mat̃ia deſcripta fuit Exod. xxviij. c Et vnctõis oleum. cuiꝰ ↄfectio deſcripta fuit Exod. xxx. d Et congregabis omnẽ cetũ. vt videat oĩs ꝓplꝰ ꝙ aarõ non ingeſſerit ſe ad dignitatẽ ſacerdotij: ſed magis ſuſcepit ex ꝓcepto dñi. Scdo ponitur ↄſecrationis executio cũ dr̄. e Statiq̃ obtulit ⁊c̄. Et diuidit̄ in q̃tuor ptes. q̃ꝛ ꝑmo ponũt̄ q̄dã cõia aarõ ⁊ eiꝰ filijs circa coꝝ ↄſecratõȝ. ſcdo ꝑtinẽtia ad ſolũ põtificẽ ibi. Veſtiuit. t̃cio filijs eiꝰ ꝓpria ibi. Filios q̃ȝ eiꝰ. q̃rto reuertit̄ ad cõia ibi. Obtulit ⁊ vitulũ ꝓ pctõ. Circa pꝛimũ ponuntur duo cõia aaron et filijs eius. Pꝛimũ eſt eorum oblatio cum dicitur. e Obtulit aarõ ⁊ filios eiꝰ. ſtatuẽs corã altari. q̃ꝛ applicabãt̄ diuio cultui. Scðm ẽ eoꝝ lotio cũ dr̄. f Cũq̃ lauiſſet eos. ꝑ hãc lotionẽ dat̄ intelligi ꝙ debebãt ẽẽ corde ⁊ ↄuerſatõe mũdi: ⁊ ab oĩ immũdicia pcti expediti. g Veſtiuit. hic ponũtur ea q̄ erãt ꝓpria ꝓpꝛius aarõ: quorum pꝛimo erat induitio eiꝰ veſtimẽtis põtificalibus. qd̄ notatur cũ dr̄. Veſtiuit pontificeȝ ſubucula linea: Exodi xxviij. vocat̄ tunica linea: vbi veſtimẽta pontificis ⁊ modus induitõis pleniꝰ ſũt deſcripta ⁊ expoſita. Secundũ

Locutꝰq̃ ẽ dñs ad moyſẽ dicẽs[b] Tolle aarõ cũ filijs ſuis: veſtes eoꝝ:[c] ⁊ vnctõis oleũ vitulũ ꝓ pctõ duos arietes. caniſtrũ cuȝ azimis[d] ⁊ ↄgregab̄ oẽȝ cetũ iſrl̄ ad oſtiũ tabnacl̄i. Fec̄ moyſes vt dñs imꝑauerat: ↄgregataq̃ȝ oĩ turba añ fores tabnacl̄i ait. Iſte ẽ ſmo quẽ iuſſit dñs fieri.[e] ſtatiq̃ȝ[e] obtulit aarõ ⁊ filios eiꝰ[f] Cunq̃ȝ lauiſſȝ eos[g] veſtiuit põtificẽ ſubucula linea accĩgẽs eũ baltheo: ⁊ iduẽs eũ tunica hyacĩthina ⁊ deſup hũerale ipoſuit: qd̄ aſtrigẽs cingl̄o aptauit rõnali i q̄ erat doctrĩa et v̾itas. Cydari q̃ȝ texit caput ⁊ ſup ea ↄtra frõtẽ poſuit laminã aureã ↄſecratã i ſctificatõe: ſic ꝓcepe rat ei dñs[h] Tulit ⁊ vnctõis oleũ q̄ liniuit tabnaclm̄ cũ oĩ ſuppellectili ſua.[i] Cũq̃ȝ ſctificãs aſꝑſiſſet altare ſeptẽ vicibꝰ vnxit illud: ⁊ oĩa vaſa eiꝰ labrũq̃ȝ cũ baſi ſua ſctificauit oleo[k] Qd̄ fũdens ſup caput aarõ: vnxit eũ et ↄſecrauit[l] Filios q̃ȝ eiꝰ oblatos:[m] veſtiuit tunicis lineis ⁊ cinxit baltheis: impoſuitq̃ȝ mitras vt iuſſerat dñs[n] Obtulit ⁊ vituluȝ ꝓ pctõ. Cũq̃ȝ ſup caput eius poſuiſſet aaron ⁊ filij eius manꝰ ſuas immolauit euȝ hauriens ſanguinẽ: ⁊ tincto digito tetigit cornua altaris ꝑ gyrũ: quo expiato ⁊ ſctificato: fudit reliquũ ſanguineȝ ad fundamẽta eius. Adipẽ v̾o qui erat ſup vitalia ⁊ reticulũ iecoris: duoſq̃ȝ renũculos cũ aruinul̄ ſuis adoleuit ſup altare: vitulũ cũ pelle ⁊ carnibꝰ et fimo cremãs extra caſtra ſic̄ ꝓcepat dñs. Obtulit ⁊ arietẽ i holocauſtũ ſup cuiꝰ caput cũ impoſuiſſẽt aarõ et filij eiꝰ manꝰ ſuas imolauit eũ: ⁊ fudit ſãguinẽ eiꝰ ꝑ circuitũ altaris Ipm̄q̃ȝ arietẽ i fruſta ↄcidẽs: caput eiꝰ ⁊ artꝰ ⁊ adipẽ adoleuit igni: lot̃ ꝓus inteſtinis ⁊ pedibꝰ. Totũq̃ȝ ſil̄ arietẽ incẽdit ſuper altare eo ꝙ eẽt holocauſtũ ſuauiſſimi odor̃ dño ſic̄ ꝓcepat ei Obtulit ⁊ arietẽ ſcðm i ↄſecratõe ſacerdotũ: poſuerũt q̃ȝ ſup caput eius aarõ ⁊ filij eiꝰ manꝰ ſuas. Quẽ cum imolaſſet moyſes ſumẽs de ſãguie eiꝰ: tetigit extremuȝ auricule dextre aarõ ⁊ pollicem manus eius dextre ſimiliter ⁊ pedis. Obtulit et filios aaron. Cunq̃ȝ de ſanguie ariet̃ imolati tetigiſſȝ

eſt eius vnctio: ꝑmittitur tamẽ vnctio tabernaculi ⁊ vaſoꝝ eius inter que eſt altare thymiamat̄. ⁊ hec vnctio notatur cũ dicitur. h Tulit ⁊ vnctõnis oleũ ⁊c̄. ⁊ ſubditur vnctio altaris holocauſti ⁊ vaſoꝝ eius ⁊ labij enei que erant extra tabernaculum cum dicit̄. i Cũq̃ ſanctificans aſꝑſiſſet altare ⁊c̄. ꝑmittitur aũt ↄſecratio ⁊ vnctio iſtorũ ↄſecratõi ſacerdotuȝ. q̃ꝛ miniſtrari nõ poterant niſi in loco pꝛiꝰ cõſecrato illud miniſteriuȝ qd̄ debebat fieri in ↄſecratiõe ſacerdotũ. vt̃ȝ de ſacrificijs tũc faciendis q̄ poſtea ſbdũtur. Conſeq̄nt̄ ſbdr̄ vnctõ ipſiꝰ aarõ cũ dr̄. k Qd̄ fundẽs ſup caput aarõ ⁊c̄. Modꝰ autẽ huiꝰ vnctõis deſcriptus ẽ Exo. xxix. l Filios q̃ȝ eiꝰ. Hic ↄñr deſcribitur illud quod erat ꝓpꝛiũ in cõſecratõe minoꝝ ſacerdotũ cũ dr̄ Filios q̃ȝ eius oblatos veſtiuit aliq̄ v̾o libri habent. Conſecrauit et veſtiuit. ſ ly ↄſecrauit: nõ eſt de textu. q̃ꝛ n̄ habetur in hebꝛeo: nec i libꝛis correctis. ⁊ per hoc excludit̄ dictum aliquoꝝ qui dicũt ꝙ manus minoꝝ ſacerdotum erãt vncte oleo conſecrationis eo ꝙ credunt ꝙ hoc verbũ ↄſecrauit ſit de textu. Solus em̄ ſũmus ſacerdos vngebatur illo oleo conſecrationis: vt dictum eſt ſupꝛa iiij. capitulo. m Tunicas lineis ⁊c̄. De iſtis ornamentis minoꝝ ſacerdotum dictum fuit Exo. xxix. Hic queritur quomodo moyſes ↄſecrauit aaron cuȝ non eẽt ſacerdos Dicenduȝ ꝙ hoc fecit ex mandato domini: qui ꝑ quẽcunq̃ põt põtificeȝ ↄſecrare. Item quomodo poſtea ↄſecrati ſunt pontifices. Dicunt aliqui ꝙ per induitionẽ veſtimentoꝝ pontificaliũ poſt mortem ꝓdeceſſoris: nec aliud requirebatur: vt videt̄ de eleazaro Numeri. xx. Aliqui dicunt ꝙ per inferiores ſacerdotes: ſicut ⁊ papa conſecratur per inferiores ſe. n Obtulit ⁊ vitulũ. Hic ↄñr reuertit̄ ad deſcribẽdũ duo q̄ erãt cõia i ↄſecratõe aarõ ⁊ filioꝝ eiꝰ. Pꝛimũ ẽ

oblatio p eis fienda. Scđm reduſio eis iniũgẽda: ibi Cũq ſctificaſſet eos. Circa p̄mũ ponitur triplex oblatio. p̄ma p pctõ. ſcđa i holocauſtũ: ibi. obtulit 7 arietẽ in holocauſtũ. t̄cia pacifica p ɔſecratione ſacerdotuʒ ibi. Obtulit 7 arietẽ ſcđm. Expoſitõ aũt iſtaꝝ oblatio per bouẽ. Splẽdorẽ prudẽtie 7 perſpicacitat̄. per arietẽ p pacific̄. Vigorẽ ɔſcie 7 puritatis per ſimilã. Dulcorẽ leticie 7 ſuauitatis per collyridaʒ ɔſperſã oleo miſericordie 7 pietatis.

Facto aũt octauo die. Poſtq̄ deſcripta ẽ ſacerdotum ɔſecratio: hic ɔñt deſcribitur officiꝝ ſui executõ. circa qḋ primo ponitur p̄ceptũ moyſi: ſcđo impletio p̄ceptiibi. Tulerũt. t̄cio approbatõ dñi ibi. apparuitq̄ glia dñi. Circa p̄mũ p̄mittit̄ tp̄s cũ dr̄.

nũ poſita ẽ exo. xxix. vbi iſte oblatiões p̄cipiuntur fieri eo modo q̄ ponitur h̄ eaꝝ executio.

a Cumq̄ ſactificaſſ3 eos. Hic ɔñt deſcribitur ſacerdotũ recluſio: vt ñ ɔmiſcerẽtur hoib⁹ vulgarib⁹: nec iplicarẽt̄ negocijs ſclaribus donec impleta eẽt ɔſecratio eoꝝ q̄ durabat. vij. dieb⁹ 7 hoc ẽ qḋ dr̄.

b Precepit eis di. co. caꝝ. añ fo. taber. 7c. q̄a nec p comeſtõe poterãt exire atriũ ſacerdotũ.

c Quicq̄d ãt reliquum fu. 7c. q2 oblatio erat pacifica p g̃raꝝ actõne: eo q̄ dominꝰ p̄mouẽat aarõ 7 filios ei⁹ ad dignitatẽ ſacerdotij 7 iõ nõ poterat i craſtino comedi vt dictũ fuit ca. p̄ce.

d Septẽ. n. diebus finitur cõſecratio. dicit ioſephus q̄ q̄lib3 die illius ſeptẽarij reiterabãtur eadeʒ ſacrificia ſicut3 p̄ma die.

e Die ac nocte ma. i tab. i. intra atrium vbi erat tabernaculũ. dicũt tñ aliq̄. q̄ p ſecreto neceſſitatis nature poterãt inde exire Alij aũt dicunt q̄ erat ibi loc⁹ patus p tali necitate. Primũ vĩ rõnabile p ſctitate loci.

extremũ auricule ſinguloꝝ dextre 7 pollices manus ac dextri pedis: reliquũ fudit ſup altare p circuitũ. Adipem vo 7 caudã oẽmq̄ pinguedinẽ q̄ opit inteſtina: reticulũq̄ iecoris et duos renes cũ adipib⁹ ſuis 7 armo dextro ſepauit. Tollẽs aũt de caniſtro azimoꝝ quod erat corã dño panes abſq̄ fermento: et colliridam conſperſam oleo. laganum q̄ poſuit ſuper adipes 7 armum dextꝝ: tradens ſimul oĩa aarõ et filijs eius. Qui poſtq̄ leuauerũt ea corã domino: rurſũ ſuſcepta de manib⁹ eoꝝ: adoleuit ſup altare holocauſti eo q̄ conſecrationis eſſet oblatio i odorẽ ſuanitat̄ ſacrificij dño. Tulitq̄ pectuſculũ eleuãs illõ corã dño de ariete ɔſecrationis in p̄tem ſuã: ſicut p̄ceperat ei dñs. Aſſumẽſq̄ vnguentũ 7 ſanguinẽ q̄ erat i altari aſp̄ſit ſup aaron 7 veſtimẽta eius 7 ſup filios illius ac veſtes eoꝝ.[a] Cũq̄ ſãctificaſſet eos i veſtitu ſuo: [b]p̄cepit eis dicẽs. Coquite carnes añ fores tabernacli et ibi comedite eas. Panes quoq̄ ɔſecratõis edite qui poſiti ſũt i caniſtro: ſicut p̄cepit mihi dñs dicẽs. Aaron 7 filij e⁹ comedẽt eos[c] Quicqd aũt reliquũ fuerit d̄ carne 7 panib⁹: ignis abſumet. De oſtio q̄ tabernaculi nõ exibit̄. vij. dieb⁹. vſq̄ ad diem quo ɔplebit̄ tp̄s ɔſecrationis vr̄e.[d] Septẽ eñ dieb⁹ finit̄ cõſecratio ſicut impñtiaꝝ factũ eſt vt ritus ſacrificij cõpleret̄.[e] Die ac nocte manebitis in tabernaculo [f]obſeruantes cuſtodias dñi ne moriami. Sic eñ mihi p̄ceptũ ẽ. Feceruñtq̄ aaron 7 filij eius cũcta que locut⁹ ẽ dñs p manuʒ moyſi.

Caplm̄. ix.

Facto aũt octauo die vocanit moyſes aarõ 7 filios ei⁹ ac maiores natu iſrl̄: dixitq̄ ad aarõ[b] Tolle de armẽto[c] vitulũ p pctõ[d] 7 arietẽ i holocauſtũ vtrũq̄ imaculatũ: 7 offer illos corã dño 7 ad filios iſrl̄ loquer[e] Tollite hircũ p pctõ:[f] 7 vituluʒ.[g] atq̄ agnũ annicu lum 7 ſine macula in holocauſtũ[h] bouẽ 7 arietẽ p pacific̄: 7 imolate eos corã dño i ſacrificio ſinguloꝝ: ſimilã ɔſp̄ſam oleo offerẽtes.[i] Hodie eñ dominus apparebit vob̄.[k] Tulerũt ergo cuncta q̄ iuſſerat moyſes ad oſtiũ tabnacli: vbi cũ oĩs mltitudo aſtaret: ait moyſes[l] Iſte ẽ ſermo quẽ p̄cepit dñs: facite. 7 app̄ebit vob̄ glia ei⁹

a Facto aũt. viij. die. Dicit ra. ſal. q̄ iſta dies fuit p̄ma dies ãni ſcđi egreſſiõis d̄ egypto. alij dicunt q̄ fuit. viij. dies eiuſdem anni Rõ autẽ diuerſitatis dictoꝝ iſtorum tãgetur lib̄. Nũe. vij. ca. vbi h3 locũ. Cõſequenter ſb̄dit̄ p̄ceptũ moyſi ſcm̄ ipi aaron cũ dr̄.

b Tolle de armẽto. i. puide de ſumptibus tuis.

c Vituluʒ p pec. i. immolãdũ p peccato tuo: in memoriã vituli ab aaron fabricati exo. xxxij. ca.

d Et arietẽ in memoriã arietis immolati p yſaac: geñ. xxij. Scđo ſb̄ditur p̄ceptũ factũ ꝓp̄lo iſrl̄ cum dr̄.

e Tolle hircũ p pctõ 7c. eo q̄ hirc⁹ eſt aial fetiduʒ. ad denotãdum grauitatẽ pcti multitudis ꝓp̄li. q2 ſicut bonũ cõe ẽ diuini⁹ ita pctm̃ cõe peius.

f Et vitulũ pro vitulo ɔflatili i q̄ peccauit multitudo.

g Atq̄ agnũ. in memoriã agni paſchalis p cui⁹ immolatione fuerunt ſaluati ab angelo per cutiente primogenitos egypti.

h Bouem 7 arietem p pacificis. ita q̄ de omni aiali immolato fieret oblatio.

i Hodie eñ dñs apparebit vobis. hoc additur p cauſa ſacrificiorum predictorum: ac ſi dicat̄: iuſtuʒ eſt q̄ talia ſacrificia fiãt hodie: quia dominus apparebit per effectũ dando ignem de celo in altari holocauſtorum put habetur infra. ſciebat enim moyſes per reuelationem diuinã hoc eſſe futurum eadem die.

k Tulerunt ergo. Hic ɔſequẽter ponitur impletio precepti. et primo q̄tuʒ ad populum cum dicitur. Tulerunt ergo cuncta q̄ iuſſerat moyſes ei obediendo.

l Iſte eſt ſermo quem 7c. facite et apparebit 7c. i. rem ſermone ſignificataʒ. Secundo

f Obſuãtes cuſto. dñi. qḋ p̄cepit cuſtodiri circa finẽ. viij. ca. 7 p̄ncipiũ. ix. Põt eñ poni breuis moralitas p hoc q̄ pontifex nou⁹ 7 ſacerdotes recluſi fuerũt. vij. dieb⁹. 7 octaua die obtulerẽt: vbi itelligũtur. vij. a q̄bus debẽt abſtiere põtifices. 7 ſacerdotes d̄ nouo ɔſecrati. ſ. plitas dormitõis: voluptas comeſſatõis. inutilitas actõis. mltiplicitas diſtractiõis vanitas ɔfabulatõis. varietas fictõis. vilitas affectõnis: q̄ facto d3 offerre rigorẽ pnie 7 auſteritat̄. q̄ ſignatur p vitulũ p pctõ. Vigorẽ patie 7 ſoliditatis per vitulũ in holocauſtũ. Decorem innocentie 7 ſimplicitatis per agnũ anniculũ. Laborẽ induſtrie 7 ſedulitat̄:

Et dixit ad aaron. Accede
ad altare: ⁊ immola ꝓ pctō
tuo. Offer holocauſtū ⁊ de
precare ꝓ te ⁊ pro ppl'o. Cū
qȝ mactaueris hoſtiā ppl'i:
ora pro eis ſic̄ precepit dn̄s
ᵐ Statimqȝ aarō accedēs
ad altare immolauit vitu-
lum ꝓ pctō ſuo: cuius ſāgui
nē obtulerūt ei filij ſui. In
q̄ tingēs digitū tetigit cor-
nua altaris: ⁿ ⁊ fudit reſidu
um ad baſim eius. Adipē-
qȝ ⁊ renūculos ac reticulū
iecoris q̄ ſunt ꝓ pctō adole
uit ſuꝑ altare: ſicut p̄cepat
dn̄s moyſi. Carnes ṽo ⁊ pel
lē eius extra caſtra combuſ
ſit igni immolauit et holo
cauſti victimā. Obtulerūt
qȝ ei filij ſui ſanguinē eius
quē fudit ꝑ altaris circui-
tum. Ipſam etiā hoſtiā in
fruſta ꝯciſam cum capite ⁊
mēbris ſingulis obtulerūt
q̄ oīa ſuꝑ altare cremauit
igni: lotis aq̄ pri⁹ inteſtinis
⁊ pedib⁹. Et pro pctō popu
li offerēs mactauit hircū:
expiatoqȝ altari fecit holo
cauſtū addēs in ſacrificio
libamēta que pariter offe-
rūt: ⁊ adolēs ea ſuꝑ altare:
ᵒ abſqȝ ceremonijs holocau
ſti matutini. Immolauit ⁊
bouē atqȝ arietem hoſtias
pacificas populi. Obtule-
rūtqȝ ei filij ſui ſanguinem
quē fudit ſuꝑ altare ī circu
itu. adipē āt bouis ⁊ caudā
arietis renūclo'ſqȝ cū adipi
bus ſuis ⁊ reticulū iecoris.
ᵖ poſuerūt ſuꝑ pectora. Cum
qȝ cremati eēnt adipes ſuꝑ
altare: pectora eoꝝ ⁊ armoſ
dextros ſeꝑauit aaron ele-
uās coram dn̄o: ſicut p̄cepat
moyſes ᑫ Et extēdēs manū
ad ppl'm bn̄dixit ei: ſicqȝ cō
pletis hoſtijs ꝓ pctō ⁊ holo
cauſtis ⁊ pacificis: ʳ deſcen-
dit ˢ Ingreſſi aūt moyſes ⁊
aarō ī tabnacl'm teſtionij:
ᵗ ⁊ deīceps īgreſſi bn̄dixerūt
ppl'o. ᵛ Apparuitqȝ gl'a dn̄i
oī multitudini. ⁊ ecce egreſ
ſus ignis a dn̄o: deuorauit
holocauſtū et adipes qui
erāt ſuꝑ altare. ˣ Quod cū
vidiſſēt turbe: laudauerūt
dn̄m ruētes ī facies ſuas.

Caꝑᵐ. x.

Arreptiſqȝ ᵃ Nadab et Abiu filij
Aaron thuribulis: impo-
ſuerūt ignē ⁊ incēſū deſuꝑ
offerētes corā domino ignē
alienum: ᵇ quod eis prece-
ptū non erat. ᶜ Egreſſuſqȝ
ignis a dn̄o ᵈ deuorauit eos
⁊ mortui ſunt coram domi-
no. ᵉ Dixitqȝ moyſes ad aa-
ron. ᶠ Hoc eſt qd̄ locutus ē
dn̄s. Sanctificabor in his
qui appropinquant mihi.

ꝯſeu ad aarō cū dī. Dixitqȝ ad aaron. accede ad altare. ⁊
ſ̄dit e⁹ obia cū dī. m Statimqȝ aarō ac. ad al. ⁊c. te. cor.
al. ſ. holocauſti. qd̄ pȝ ex hoc qd̄ ſ̄dit. n Et fudit reſi
duū. ad ba. ei⁹. Nō ei fūdebat ſāguis ad baſim altaris thy
miamatꝯ ſ̄ tm̄ ad baſī altaris holocauſti. Cetera patēt ex ſu
pradictis vſqȝ ibi.
o Abſqȝ ceremo
nijs holo. ma. i. iu
gis ſacrificij. quod
nunqȝ ꝓpter aliq̄ a-
lia ſacrificia inter-
mittebatur: ita qꝫ
iuge ſacrificiū ma-
tutinū ꝑ offerebat
añ oīa alia. ⁊ veſper
tinū vltio p⁹ oīa a-
lia. p Poſu. ſuꝑ
pe. ⁊c. ſ. q erāt cre-
māda in altari: ad
hoc qꝫ cū pectorib⁹
eleuaret corā altari
mō ſupradctō. vij.
ca. ⁊ p⁹ talē eleuati
onē adipes ⁊ illa q̄
cremāda erāt pone
bant ſuꝑ altare vt
cremarent: ⁊ pecto-
ra ⁊ armi dextri re
manebant pro vſu
ſacerdotum.
q Et extē. ma. ad
po. ⁊c. eis. qꝛ ꝯple-
to ſacrificio ſacer-
dos dȝ bn̄dicē ppl'o
r Deſcendit. quia
aſcēderat ad faciē-
dū officiū ſuꝑ alta-
re holocauſtoꝝ. de
mō aūt h⁹ aſcēſus
dictū fuit Exo. xx.
qꝫ nō pōt eē ꝑ gra-
dus ⁊ iō dicūt aliq̄
qꝫ hora miſtratōis
ſuꝑ altare ponebā-
tur q̄dda ſcabellū
iuxta altare: ſuꝑ qd̄
aſcēdens ſacerdos
miſtrabat. Ra. ſal.
dicit qꝫ erat ibi qui
dā aſcēſus longus
paulati aſcēdēs ſi-
ne gradib⁹ ꝓcedēs
verſus altare ita ꝓpe
ſicut poterat. dum
tn̄ n̄ tāgeret altare.
s Ingreſſi autē
moyſes ⁊ aaron ta
ber. duplici ei ex cā
ingreſſus fuit moyſes cū aaron. vna fuit vt oſtēderet ei
modū offerēdi thymiama ſuꝑ altare thymiamatis: qd̄
erat intra tabernaculū. qꝛ licet ſacrificia eēnt ꝯpleta q̄-
tū ad ea que fienda erāt ī altari holocauſtoꝝ: vt dictū eſt
tn̄ nō erat oīno ꝯſūmata: donec poſt oblatiōes factas in
altari holocauſtoꝝ ſacerdos intraret tēplū ad offerēdū
īcenſū. vn̄ qꝫ dicit apl's ad heb. ix. In priori q̄dē taberna
culo ſꝑ introibāt ſacerdotes ſacrificioꝝ officia ꝯſummā
tes. alia autē cā fuit vt ambo ſimul intra tabernaculū
orarent deum ꝓ datione ignis. t Et deinceps egreſſi
bn̄. po. qꝛ tūc erāt ſacrificia perfecte ꝯſūmata. v Ap
paruit gl'a dn̄i. hic ꝯñter deſcribit ipſius dei approbatio
circa ſacerdotiū aarō ꝑ hoc qꝫ ignis deſcēdit datus a deo
ꝯſumēs ſacrificia. hoc eñ fuit ſignū acceptatiōis diuine
ſicut ⁊ Gen. iiij. de ſacrificio abel. ⁊ iij. Reg. xviij. de ſacri
ficio helye in monte carmeli.
x Qd̄ cum vidiſſent turbe laudauerunt dominū de
tanto beneficio ſue gratie. hic aūt ignis abſqȝ extīctō
ne fuit ꝯſeruatus a tempe quo fuit datus. ſ. anno ſe
cundo egreſſiōis de egypto vſqȝ ad captiuitatē baby-
lonicā. ⁊ tūc fu-
it abſcōdit⁹ ī pu
teo profundo ⁊
ſicco ꝑ ſacerdo-
tes illius tpis ⁊
tpe neemie ite-
rū rehabit⁹ ꝓut
hr̄. ij. Macha.
j. ca.

Caplm̄. x.
a Arreptiſ
qȝ nadab
et abiu
⁊c. Hic ꝯñr tan
gitur ꝯſecratoꝝ
caſ⁹: vbi tria tā
gūtur. primū ē
euētus ꝯbuſtio
nis. ſcdm̄ ē act⁹
correptiōis ibi.
Dixitqȝ moyſes
terciū defect⁹ co
meſtiōis: ibi. Lo
cutuſqȝ eſt. Cir
ca primū dicit.
ra. ſymeō. qꝫ cā
mortis nadab ⁊
abiu fuit. qꝛ po-
tati etiā pl⁹ debi
to intrauerūt ad
miſtrādū. ⁊ pro
tali irreuerētia
mortui ſunt: et
hoc vr̄ ex l'ra p-
cedenti cum dr̄
arreptiſqȝ Na-
dab ⁊c. ex q̄ vi-
det qꝫ impetuo
ſe ⁊ ſine diſcreti
one ex calefacti
one vini ingeſ-
ſerūt ſe ad mini
ſtrandū. hoc eti
am ex l'ra ꝯſeq̄n
ti qꝛ immediate
poſt factū iſtud
dn̄s dixit ipi a-
aron. Vinum ⁊
omne qd̄ inebri
are poteſt nō bi
betis tu ⁊ filij tui ⁊c.
b Quod eis preceptum nō fuerat. Minus dicit ⁊
plus ſignificat. quia non ſolum eis preceptum nō fu-
erat: immo etiā ꝓhibitū ne alio igne vterent̄ q̄ȝ illo
qui datus fuerat a deo. c Egreſſuſqȝ ignis a domino
id eſt ab altari holocauſti: vbi erat ignis datus a deo.
d Deuorauit eos id eſt interfecit: quia corpora eoꝝ
non fuerunt conſumpta: immo nec etiam eorum veſti
menta: vt habetur infra.
e Dixitqȝ moyſes. Hic ponitur actus correptōnis.
⁊ primo ipſius Moyſi. ſecundo dei: ibi. Dixitqȝ domi-
nus. Circa primū ponitur correptio moyſi reſpectu
preteriti cū dī. f Hoc ē qd̄ locutus ē dn̄s ſctificā-
bor ⁊c. q̄ſi diceret nō eſt mirū ſi iſti ſunt mortui. quia
illi qui appropinquant ad miniſtrandū domino debēt

eſſe ſancti ⁊ ꝓuidi et diſcreti. Nō em̄ deꝰ ſanctificatur in ſeipo: cū de neceſſitate ſit ſanctiſſimus ſ; in ſibi ſeruientibꝰ. ꝓpter quod dicitur Exo. xix. Sacerdotes qui acceđūt ad me ſctificent̄ ne ꝑcutiam eos. g Et in cōſpectu oīs ꝑpl'i gloꝛificabor: qꝫ ꝑpl'ʼs vidēs ꝙ vīdicta dī nō ꝑcit maioribꝰ ⁊ his q̄ deo ſunt ꝓpinqui timēs retrahitur a malo: hñs ex h̄ argumētū ꝙ dei vindicta nō parceret ſibi.
b Qđ audiēs tacuit aarō. patienter ſuſtinēs dei punitōem. ⁊ moyſi correptōnē. Cōſequēter ponit̄ correctō moyſi reſpectu ꝑētis cum dī.
i Uocauit autē moyſes miſaele ⁊ eliſaphā filiꝫs oziel patrui aaron. qꝫ oziel fuit frater amram pr̄is Aaron: vt hr̄ Exod. vj.
k Ite ⁊ tollite fr̄es vr̄os ne ſit occaſio miſcendi luctū cū gaudio ſolennitat̄ dñi: ſ'm ꝙ habetur Nee. viij. hodie dies ſāctus dñi eſt nolite cōtriſtari.
l Et aſpoꝛtate extra caſtra. ad ſepeliendū.
m Tulerunt eos ſic iacebāt ⁊c. lineis tunic̄ ex q̄ pꝫ ꝙ ignis non ꝯbuſſit coꝛpoꝛa coꝝ nec etiam veſtes q̄uis eſſent linee ⁊ ex hoc hr̄ argumētum ꝙ nadab ⁊ abiu fuerūt ſaluati: ſicut .iij. Reg. xiij. de ꝓpheta illo vero q̄ ſeductꝰ a falſo ꝓpheta redijt in bethel. et ꝓpt̄ hoc interfectꝰ fuit a leone. leo tñ cadauer eiꝰ nō tetigit. Aliqñ em̄ deꝰ i ꝑñti vita ſctōs hoīes punit graui pena: etiā ꝓ leui culpa ſuo iuſto iudicio. lꝫ occulte. Et hoc aūt ꝙ nadab ⁊ abiu fuerunt ſepulti cū veſtibus ſacerdotalibꝰ: īoleuit ꝯſuetudo ꝙ ſacerdotes noue legis cū veſtibus ſacerdotalibus ſepeliunt̄. Tercio ponit̄ correctio moyſi ad cautelā futuri cū dī. Locutuſq; eſt moyſes ad aaron ⁊c. ⁊ ſubditur.
n Capita vr̄a nolite nudare. In hebr̄. hr̄. Capita veſtra nō augmētabit̄. ſ. dimittēdo capillos creſcere vltra modū ꝯſuetū: ſicut faciebāt gētiles in moꝛte amicoꝝ in ſignū triſticie. o Et veſtimēta nolite ſcindē qđ faciebāt iudei qñ erāt in magna triſticia poſiti.
p Ne foꝛte moꝛiami ⁊c. cuius cā ſubdit̄ poſtea.
r Oleū quippe ſancte vnctiōis eſt ſuꝑ vos. erant em̄ de nouo ꝯſecrati. ⁊ ideo nō licebat eis ad talē luctū ingredi. ⁊ hoc ad extirpādū ydolatrie cultū: ſacerdotes em̄ ydoloꝝ vtebant̄ in ſuis ritibꝰ oſſibus ⁊ carnibus moꝛtuoꝝ. ⁊ iō ne ſacerdotes dei eis aſſiſarētur p̄cepit dñs vt ſacerdotes minores n̄ inq̄narēt̄ i moꝛtibꝰ niſi valde ꝓpinq̄s: vt. j. hi. xxj. Uñ i nouitate ſue ꝯſecratōnis debuerūt miſto mag a talibꝰ elōgari. q Fr̄es vr̄i ⁊ oīs do. iſ. plā. Ex q̄ pꝫ ꝙ ꝑſone cōes marie ad dei cultū deputate a toto ꝑplo ſīt lugēde. s Dixitq; dñs ad aarō. Hic ꝯñr pōit̄ correctio dñi cū dī. t Uinū et oē qđ inebriare pōt nō bi. tu et filij tui qñ intra. taber. teſti. Et idē intelligit̄ d̄ ingreſſu atrij ad miſtrādū i altari holocauſtoꝝ.
v Ut hēatis ſciam diſcernēdi. quā potatō vini exceſſiua aufert. et qꝛ hoīes ſūt ꝓni ad bibēdū vltra mēſurā. iō ꝓpter p̄dc̄m exceſſus probibitꝰ fuit eis ſimplr̄ vini potꝰ. n̄ tñ ꝓ ſp. ſ; ſingularit̄ ꝓ tp̄e quo debebāt ad miſteriū tabernaculi ⁊ altaris accedere.
x Int̄ ſcm̄ ⁊ ꝓphanū. i. qđ ſacrificiū ⁊ miſteriū ſit licitū vel illicitū ex ꝯditione ſua.
y Inter pollutū ⁊ mdm̄. i. qđ ſit licitū vel illicitū ex circumſtātia qꝛ aliqñ ꝯtingit ꝙ aīal mūdū ad imolādū ſ'm ſe polluebat̄ ex tactu rei immunde.
z Locutuſq; eſt moy. Hic ꝯñter deſcribit̄ defectus comeſtiōis. Circa qđ p̄ rephēdit̄ retādatio. ſcđo total' omiſſio ibi. Int̄ hec hircū. Circa p̄mū ſciēdum ꝙ aarō ⁊ duo filij eius tardabāt comedē hoſtias ꝓpter moꝛtē nadab ⁊ abiu: iō moyſes dixit eis.
a Tol. ſacri. qđ remāſit de ob. dñi. qꝛ illud debebat a ſacerdotibꝰ comedi. b Iuxta altare. i. in exedra ad hoc parata in atrio vbi erat altare. c Qđ da. ē ti. ⁊ fi. tu. qꝛ de hoſtia ꝓ peccato ſoli mares comedebāt. Pectuſculum q̄ꝫ ⁊c. ſeq̄tur. d Tu ⁊ fi. t. ⁊c. qꝛ d̄ hoſtia pacifica mulieres poterāt comedere: nō qꝛ h̄rent̄ hi p̄tē ſibi debitā ex determinatōe legis. qꝛ ſic ſolū ꝯpetebat maſcul'. vñ ſubditur. e Et ꝑti. ad te. ⁊c. ſ; mares de ꝑtibꝰ ſuis dabāt eis. f Int̄ hec hircū. Hic rep̄hēditur total' omiſſio. qꝛ aarō ⁊ filij eiꝰ turbati de moꝛte nadab ⁊ abiu omiſerīt hircū pro pc̄tō i incēdio. Et dicit hic ra. ſa. ꝙ illa die fuerāt tres hirci oblati. vnꝰ i oblatōe naaſō p̄ncipis tribꝰ iude. qꝛ illa die cepert̄ p̄ncipes offerre ſ'm ipm̄. vt pleniꝰ dicetur i p̄nci. li. Numeroꝝ. aliꝰ fuit pro ſolēnitate dici. qꝛ erat dies octauus ꝯſecratōis ſacerdotū. Tercius fuit pro p̄ncipio mēſis i quo offerebatur hircus pro pc̄tō ꝑpl'i. ⁊ illa dies fuit pꝛima die mēſis primi ſ'm ipſum. ⁊ de iſto tercio hirco dī hic. g Moyſes exuſtū reppent̄ deſerēs aarō ꝓpter eius turbatōem ꝯuertit ſe ad arguendū eleazar ⁊ ithamar filios eius.

g ⁊ in ꝯſpectū oīs ꝑpl'i gl'ificabor. h Quod audiēs tacuit aaron. i Uocatis aūt moyſes myſaele ⁊ eliſaphan: filijs oziel patrui aaron: ait ad eos. k Ite ⁊ tollite fr̄es veſtros d̄ ꝯſpectu ſāctuarij l ⁊ aſpoꝛtate extra caſtra. Cōfeſtimq; ꝑgētes m tulerūt eos ſicut iacebāt veſtitos lineis tunicis: ⁊ iecerūt foras vt ſibi fuerat imꝑatū. Locutuſq; ē moyſes ad aarō ⁊ ad eleazar ⁊ ithamar filios eiꝰ. n Capita vr̄a nolite nudare o ⁊ veſtimēta nolite ſcīdere p ne foꝛte moꝛiamī: ⁊ ſuper oēm cetū oriat̄ indignatio. q Fr̄es vr̄i ⁊ oīs domꝰ iſrl' plangāt incendiū qđ dñs ſuſcitauit. vos aūt nō egrediemī foꝛes tabnaculi: alioquin ꝑibitis r Oleū quippe ſcē vnctōis ē ſuꝑ vos. Qui fecerīt oīa iuxta p̄ceptū moyſi. s Dixitq; dñs ad aaron: t vinū et oēm qđ īebꝛiare poteſt nō bibetis tu ⁊ filij tui qñ intrabitis i tabernaculū teſtimonij ne moꝛiamī: qꝛ p̄ceptū ſempiternū ē i generatōes vr̄as: ⁊ v vt habeatis ſciā diſcernēdi x int̄ ſanctū ⁊ ꝓphanū: y inter pollutū ⁊ mundū: doceatiſq; filios iſrl' omnia legitima mea que locutꝰ ſū ad eos ꝑ manū moyſi. z Locutuſq; eſt moyſes ad aaron et ad eleazar ⁊ ithamar filios eiꝰ qui erant reſidui a Tollite ſacrificiū quod remāſit de oblatione dñi: ⁊ comedite illud abſq; fermento b iuxta altare: qꝛ ſctm̄ ſctōꝝ eſt: comedetis aūt i loco ſctō c quod datū ē tibi ⁊ filijs tuis d̄ oblationibꝰ dñi: ſicut p̄ceptū eſt mihi. Pectuſculū q̄ꝫ quod oblatū eſt: ⁊ armū q̄ ſeꝑatꝰ ē edet' in loco mundiſſimo d tu ⁊ filij tui ⁊ filie tue tecū. Tibi em̄ ac liber' tuis repoſita ſunt de hoſtijs ſalutaribus filioꝝ iſrl': eo ꝙ armū ⁊ pectꝰ ⁊ adipes qui cremāt̄ i altari: eleuauerīt corā dño e ⁊ ꝑtineāt ad te et ad filios tuos lege perpetua ſicut p̄cepit dñs f Inter hec hircū qui oblatꝰ fuerat ꝓ peccato cum quereret. g Moyſes exuſtum repperit: iratuſq; contra Eleazar ⁊ ithamar

b Qui remanſerāt. dicit ra. ſa. ꝙ hoc fuit ex dei miſcdia ad p̄ces moyſi. q̄ꝛ aaron ꝓ pctō vituli cū ſua poſteritate meruerat mori. ſicut dī Deut. ix. Aduerſus q̄ȝ aarō vehemēter irat⁹ voluit eū ↄterere. In hebr. hr̄. Voluit eum diſꝑdere. in q̄ deſignatᷣ mors alicui⁹ cuȝ ſua poſteritate ſm̄ cōem modū loquēdi ſacre ſcripture: vt hʒ i ꝑlibus locꝭ vet. te. ſꝫ orō moyſi impediuit morteȝ aarō: ꝛ medietatis filioꝝ ei⁹. vn̄ ibi ſb̄ditur. et ꝓ illo quoqꝫ deꝓcatus ſum.

i Data vo. vt por. ini. mul. ex hoc arguit ra. Sa. qd̄ predictū eſt ſm̄ ſuam opinionem. ſ. ꝙ hircus quem moyſes reperit combuſtū fuerat oblat⁹ ꝓ p̄ncipio mēſis. q̄ꝛ offerebatᷣ ꝓ expiatōne peccati ꝑpli.

filios aarō[b] q̄ remāſerāt ait. Cur nō comediſtis hoſtiā ꝓ pctō in loco ſctō q̄ ſancta ſanctoꝝ eſt:[i] ꝛ data vob̄ vt porteris iniquitateȝ multitudinis et rogetis pro ea in cōſpectu dn̄i: p̄ſertim[k] cū d̄ ſanguine illi⁹ nō ſit illatuȝ intra ſctā ꝛ comedere debueratis eā i ſāctuario ſicut p̄ceptuȝ eſt mihi.[l] Reſpōdit

k Cum de ſanguine eius illatū nō ſit intra ſancta. ſi em̄ illatum fuiſſet deberet totus incendi. l Rn̄dit aarō. licet eleazar ꝛ ythamar eſſent hoies diſcreti ad reſpōdēdū. noluerunt tn̄ rn̄dere in p̄ntia p̄ris ſui. m Oblata eſt hodie victima. ſ. per me p̄ncipaliter. ꝑ filios autē meos tm̄ miſterialitᷣ. ꝛ iō illud qd̄ accidit ſibi error ꝗ̄ dȝ mihi p̄ncipaliter imputari ꝛ nō eis. n Quod cū audiſſet moyſes accepit ſatiſfactōeȝ. tū q̄ꝛ aarō humilitᷣ recognouerat defectū ſuū. tū q̄ꝛ moyſes videbat eū in afflictione poſitū. ꝛ afflicto nō eſt danda afflictio.

In ca. x. vbi dī in poſtil. Capita veſtra nolite nudare. in hebreo habetur. Additio. j.

Hebraica l̄ra in h̄ loco penitus ē ↄformis nr̄e trāſlatōi. verbū em̄ quod hic ponitᷣ nihil aliud ſignificat q̄ȝ nudare. et ē ſenſus ꝙ nō euelleret capillos a capite vt fieret caluiciū ꝑ qd̄ caput nudabatᷣ. qd̄ ↄſueuerūt facere gētiles ſuꝑ mortuos ſuos. vn̄. j. Deut. xiiij. Nō facietis caluitiū ſuper mortuo ꝛc.

In eodē ca. vbi dī in poſtil. Filios eius qui remanſerunt. dicit ra. Sa. ꝛc. Additio. ij.

Peccatū aarō in fabricatōe vituli nō fuit tāte grauitatis vt ip̄e cū poſteritate ſua deberet diſperdi nō em̄ ydolatrauit. nec ↄſenſum ydolatrie p̄buit vt latius oſtēſū fuit. ſ. Exo. xxxij. ca. i additiōe. vn̄ nō merebatur deleri cū poſteritate ſua: p̄ſertim cū filij ei⁹ fuiſſet de tribu leui. ꝛ ſic fuerūt immunes a pctō vituli. vt ſupra Exo. xxxij. ca. in additōe. vn̄ orō moyſi ſolū ꝓ aarō intelligitᷣ. ꝓut ſonat l̄ra Deut. ix. ca. cū dī. Pro illo q̄ȝ deꝓcatus ſum. nō dicit ꝓ poſteritate. nec ꝓ filijs. qd̄ aūt hic dī ad eleazar ꝛ ythamar filios ei⁹ q̄ remāſerūt: nō indigꝫ vlteriori declaratōe: niſi ꝓut v̄ba ſonāt. q̄ꝛ. ſ. ꝑtūc in eadeȝ prima die illi tm̄ duo remāſerunt de filijs aaron.

Replica correctorij ↄtra Burgen̄.

Septimo ca. nō ſunt multa pōderanda q̄ Burgē. mouet vſqꝫ ad. x. ca. vbi bur. nititᷣ alleuiare pctm̄ aarō in fabricatōe vituli ↄ̄ rotūdā l̄ram. j. Deut. ix. vbi de hoc pctō dī. Iratus dn̄s vehemēter voluit aarō ↄterere: niſi moyſes etiā ꝓ eo deꝓcat⁹ fuiſſet. nō putet igitᷣ peccatū aarō leue. ꝓpter qd̄ dn̄s dī vehementer iratus. niſi dicat deū impiū ꝓ modico peccato vehementer iratum. vnde puto in ꝓpoſito duos filios aaron partim ꝓ peccato vituli punitos: vt tm̄ duo eius filij dicātur remanſiſſe: peccatū em̄ hic per duos filios punitos factuȝ per aſſumptionem ignis ꝓphani: nō videtur ita graue fuiſſe ſicut fabricatio vituli.

Capitulum vndecimum.

Locut⁹ ē dn̄s. Poſtqꝫ actū ē de offerētibus rōne officij cuiuſmodi ſꝫ ſacerdotes hic ↄn̄r agitᷣ de offerētib⁹ ex ꝓfeſſiōe fidei cuiuſmodi ſūt alij inferiores: quoꝝ oblatōes erāt quedā ꝓteſtatiōes fidei vnius dei ꝛ xpi vēturi: ex q̄ fide oblatōes erāt accepte: iſti aūt offerentes debēt eē mūdi: et in actibus ſuis ordinati. ꝛ ideo primo agitᷣ de ↄſeruatione mūdicie: ſcd̄o de ordinatione vite. xviij. cap. ꝛ in vtroqꝫ debebāt a ſacerdotib⁹ informari ꝛ foueri. Circa primū ſciendū ꝙ mundicia ↄſeruatᷣ in h̄ ꝙ cauetᷣ immūdicia: et ſi ↄtingat purgatᷣ. Pōt āt ↄtingere ſpālitᷣ

aarō.[m] Oblata ē hodie victima ꝓ pctō ꝛ holocauſtū corā dn̄o: mihi aūt accidit qd̄ vides. Quō potui comedē eā aut placē dn̄o in cerimonijs mēte lugubri[n] Qd̄ cū audiſſet moyſes recepit ſatiſfactionē. Cap. xj.

Locutus eſt dominus ad moyſen ꝛ aaron dicens. Dicite filijs Iſrahel.

ↄ̄tuȝ ad aliquas ꝑſonas: de q̄ primo agitᷣ. Alio modo ḡnaliter ↄ̄tum ad totū ꝑplm̄. ꝛ de hmōi purgatōe agitur ſcd̄o. ſ. xvj. ca. Adhuc primo agitᷣ d̄ vitatōe immūdicie q̄ ꝓuenit ab extrinſeco. ſcd̄o de euitatōe illi⁹ q̄ ꝓuenit ab intrinſeco. xij. ca. Circa p̄ns ca. in q̄ agitur de mūdicia et immūdicia aialiū. piſciū ꝛ auiū: ↄſiderādū ꝙ duplex eſt immundicia. ſ. ſp̄ūalis ꝛ corꝑalis. Sp̄ūalis aūt immūdicia q̄ idē ē qd̄ pctm̄: nō pōt eē i brutꝭ: q̄ꝛ peccare nō p̄nt cū careāt intellectu ꝛ volūtate: peccatū tn̄ pōt redūdare in ip̄a inq̄ntū hoies talia immolant ydolis vel abutuntᷣ eis ad alia maleficia. ſicut. j. xx. Pecus cū quo aliꝗs coierit p̄cipitᷣ occidi cū eo i deteſtatiōeȝ pcti qd̄ hō exercuit cū pecore. Immūdicia v̄o corꝑalis pōt eē in brutis. ꝛ hoc duplr̄. Vno mō ſb̄iectiue ſicut aialia venenoſa ꝛ abomīabilia: et illa que ex nutrimento immundo ꝛ abominabili nutriuntᷣ: vt porcus. vel in loco immūdo hitant: vt aialia hitantia ſub terra: vt talpe ꝛ mures ꝛ hmōi. vn̄ ꝛ ex talibus fetorem ↄtrahūt. Alio mō effectiue inq̄ntum accepta in cibuȝ faciunt malū nutrimentū. ꝛ hoc ex nimia humiditate vel ſiccitate ſeu alijs circūſtantijs. Aliqua autē aialia ſunt immūda vtroqꝫ mō ſicut bufones ꝛ ſerpētes. igitᷣ ꝓpter p̄dictas immūdicias multa de aialibus piſcib⁹ ꝛ auib⁹ reputata ſꝫ immūda ꝛ ꝓhibita iudeis. q̄a ydolatre eis vtebantᷣ i ſacrificijs ſeu alijs maleficijs. vel q̄ꝛ erant mali nutrimenti: vel corruptiua vite: ſicut venenoſa ꝛ abominabilia. Sūt etiā p̄ter hoc alie ratōnes ꝓhibitōis myſtice ꝛ figurales: vtpote q̄ꝛ ꝑ aliqua animalia figurantᷣ vicia q̄ ſunt ab hominibus fugienda. ſicut porcus ſignat luxuriā. lep⁹ timiditatē ignauie. camelus ꝓpter gibbum queȝ habet in dorſo tumorem ſupbie: ꝛ ſic de alijs. que de facili p̄nt applicari a q̄cunqꝫ intelligente ꝓprietatibus aialiū. piſciū ꝛ auium ↄſideratis. ꝓpter qd̄ iſtas myſticas intēdo dimittere. ꝛ ſenſui inſiſtere literali. Preſens igitur ca. diuiditur in duas partes: quia primo oſtendit quid debeat mūdum ꝛ immundum iudicari. ſecundo precepit immūdiciam vitari: ibi. Nolite ↄtaminare animas veſtras ꝛc. Adhuc primo agitur de immundicia contracta ex greſſibilibus ꝛ volatilibus. ſecundo ex reptilibus: ibi Omne quod repeat ꝛc. Adhuc primo agitur de mundicia ꝛ immundicia circa p̄dicta per ↄparationeȝ ad eſum. ſcd̄o ꝑ ↄparationem ad tactum: ibi. Quicquid autem ex volucribus. prima in tres. q̄ꝛ primo agitᷣ de mūdicia ꝛ immundicia circa greſſibilia. ſcd̄o circa aq̄tica ibi. Hec ſunt etiam que gignuntᷣ in aquis. tercio circa volatilia: ibi. Hec ſunt que de auibus ꝛc. Circa p̄muȝ ponitᷣ inductio ad ſeruanduȝ ſequentia cum dicitur.

[a] Cuſtodite oīa que ſcripſi vob̄ vt ſim deus vr̄. Hec ſūt aīalia que comedere debetis de cūctis aīantib᷒ terre [b] Om̄e quod h̄z diuiſā vngulā ⁊ ruminat in pecorib᷒ comedetis. Quicquid aūt ruminat ⁊ h̄z vngulā ſ; non diuidit eā: ſicut camelus et cetera. nō comedetis illud ⁊ int᷑ imūda reputabit᷑. [c] Cyrogrillus q̄ ruminat vngulāq; nō diuidit: immūdꝰ ē. lepus q̄ꝫ nam ⁊ ipſe rumiat ſed vngulam nō diuidit. et ſus q̄ cū vngulā diuidat nō ruminat: horū carnib᷒ non veſcemī [d] nec cadauera contingetis. q: immūda ſūt vob̄ [e] Hec etiā ſūt que gignūt᷑ i aquis ⁊ veſci licitū ē [f] Om̄e qḋ h̄z pēnulas et ſquamas tam in mari q̄ in flumibus ⁊ ſtagnis [g] comedet᷑. Quicquid aūt pēnulas et ſquamas nō habet eorū que in aquis mouent᷑ ⁊ viuūt abominabile vobis execrandū q; erit. Carnes eoꝝ non cōmedetis. ⁊ morticīa vitabitis. Cūcta que n̄ hn̄t pēnulas ⁊ ſquamas i aquis polluta erūt. [h] Hec ſūt q̄ de auibus comedere nō debetis ⁊ vitāda ſunt vob̄ [i] Aquilā ⁊ gryphen [k] et halyetū ⁊ miluū: [l] ac vulturē iuxta genus ſuum: ⁊ omne coruini generis in ſimilitudinem ſuam [m] ſtrutionē [n] ⁊ noctuā [o] ⁊ larꝫ [p] ⁊ accipitrē iuxta genꝰ ſuū [q] bubonē [r] ⁊ mergulū [s] ⁊ ibin [t] ⁊ cygnū ⁊ onocrotalum [v] ⁊ porphirionem [x] herodionē [y] ⁊ caradriō iuxta genꝰ ſuū [z] vpupā quoq; [a] ⁊ veſptilionē. [b] Oē de volucrib᷒ quod gradit᷑ ſup q̄tuor pedes abominabile erit vob̄. Quicquid aūt ambulat q̄dē ſup q̄tuor pedes ſ; hēt lōgiora retro crura p̄ q̄ ſalit ſup t̄rā

a Cuſtodite oīa q̄ ſcpſi vobis: vt ſim vr̄ deus. .ſ. ꝗ ſpāle protectoꝝ. q: ipſe ē deus oīm per gn̄alē gubernatōez. Sciendū tn̄ ꝙ hoc nō eſt i hebreo. Cuſtodite oīa que p̄cepi vobis: vt ſim vr̄ deus. Cōſequēter ſubdit᷑ generalis regula circa mundiciā aīalium greſſibiliū cū dī.

b Om̄e quod h̄z di. vn. et ru. i peco. et q̄ p3 ꝙ nō loq̄tur h̄ ſcriptura de mūdicia aīaliū ad immolandū ſ; ad eſū. Multa eñ ſunt munda ad eſum q̄ nō ſunt munda ad imolandū. Fiſſio āt vngule pedis ſignū eſt in aīalibus t̄pate ꝯplexionis. q: vngula oñdit ꝙ carnes nō ſunt nimis humide. q: aīalia exceſſiue humida nō hn̄t vngulas. fiſſio aūt vngule deſignat: ꝙ nō ſunt nimis terreſtres ⁊ ſicce. q̄a cōtinuitas vngle ſignum eſt nimie ſiccitatis. Silr̄ ruminatō ſignū eſt t̄pate ꝯplexionis. eo ꝙ alim̄tū bn̄ digeritur ⁊ iō aīalia carentia vtroq; vel altero imunda reputant᷑ cū ſubditur. Quicq̄d aūt ruminat et habet vngulā: ſ; eā nō diuidit ⁊c̄.

c Cyrogrillꝰ. dicunt expoſitores nr̄i coīter ꝙ eſt idē qḋ hericius. ⁊ eſt aīal ſpinoſū. Aliq̄ tn̄ dicūt ꝙ accipit᷑ hic p̄ cuniculo. ⁊ ꝯcordat hoc dictū cū hebreo in quo hr̄. Cuniculꝰ.

d Nec cadauera ꝯtinget. Dicit ra. Sal. ꝙ iſtud intelligit᷑ ſol ſacerdotibꝰ. qḋ p̄bat ex hoc qḋ hr̄. j. xx. cap. vbi ſīr p̄hibetur ꝯtaminatio ex mortuo. ⁊ tn̄ p̄hibetur ſacerdotibus tm̄. q: ibi p̄mittit᷑. Loquere ad ſacerdotes filios aarō ⁊ dices ad eos. Nō ꝯtamine᷑ ſacerdos i mortuis ⁊c̄. Sz videt᷑ hoc ꝯ̄ textū. q: hic p̄mittit᷑. Dicite filijs iſrl̄. Ex q̄ p3 ꝙ loq̄tur generaliter toti populo. et eodē mō Nu. v. vbi loq̄tur d̄ pollutōe ex mortuo i p̄ncipio ca. ⁊ iō ra. Sal. accipit falſum: vt vr̄ ad p̄batōez ſui dicti. maxime q:. j. xx. ca. ponit᷑ p̄hibitio ſpālis facta ſacerdotibꝰ ne ingrediātur ad luctū mortuoꝝ niſi i paucis perſonis. ⁊ hoc q: debebāt eſſe parati ad diuinū cultū: vt videbit᷑ dn̄o p̄cedente: q̄n veniemꝰ ad locū illū. Sciendū tn̄ ꝙ ex tactu cadaueris hmōi aīaliū nō ꝯ̄hebatur talis immūdicia quā oporteret purgari per modū qui dī. j. de tactu alioꝝ: vt videbit᷑. j. eo. ca.

e Hec ſunt etiā. Hic ꝯ̄ñter oñdit q̄d ſit mundū circa aquatica. ⁊ ponit circa hoc generalē regulā dicens

f Omne qḋ h̄z pēnulas ⁊ ſquamas tam in mari q̄ꝫ i fluminibus ⁊ ſtagnis. ⁊ per hoc comp̄hendit omne genus aquarum in quibus piſces poſſunt viuere.

g Comedetis. tanq̄ mundū. piſces autē carentes vtroq; vel altero immundi ſunt reputandi. Ratio literalis p̄dictoꝝ eſt. quia ſquame ⁊ pēnule in piſcibus ſunt ſignū. ꝙ carnes eoꝝ nō ſunt nimis humide. ſ; cōplexionis t̄pate. ⁊ per ꝯn̄s magis ſane. Itē q: piſcibus carētibus ſquamis ⁊ pēnulis vtebātur aliq̄ ydolatre in ſacrificijs ⁊ alijs maleficijs.

h Hec ſūt q̄ de auibꝰ. Hic ꝯ̄ñr ponit᷑ ſeu oñditur q̄d ſit imūdū circa volatilia. ⁊ p̄mo i ſpāli. ſcḋo i gn̄ali: ibi. Om̄e de volucribus. Circa p̄mū inter immunda ponit aues rapaces q: rapacitas in eis ſignum eſt nimie caliditatis ⁊ ſiccitatis. Item quia ſignāt vicia rapine ⁊ furti. ⁊ hoc eſt qḋ dicitur.

i Aquilam ⁊ gryphen. gryphus ſeu gryphes habet caput et alas aquile. reliquū corpus leonis: et eſt quadrupes: ita ꝙ p̄ terrā currit. ⁊ p̄ aerē volat. ⁊ eſt infeſtꝰ eq̄s ita ꝙ aliq̄n equum cū equite rapit vt dicit Hugui.

k Et halietū. gallice eſmerillon.

l Ac vultures ⁊c̄. q: tales aues nutriunt᷑ cadaueribus mortuoꝝ. et iō carnes earū ſunt abominabiles ⁊ infirme q: v̄tus nutrimēti aliqualiter manet in nutrito. talibus etiā auibꝰ vtebant᷑ gentiles in ſacrificijs ⁊ augurijs.

m Strutōē. q: nimis t̄reſtris eſt. qḋ p3 ex eiꝰ p̄dere. q: q̄uis hēat alas nō tn̄ p̄ eas pōt eleuari ad volādū. ſ; tm̄ iuuari ad velocius currēdū ſup t̄rā.

n Et noctuā. q: ē auis aboiabil᷑: n̄ ſolū hoībꝰ ſ; etiā alijs auibꝰ. vn̄ volat d̄ nocte. ⁊ ſi ab alijs videt᷑ d̄ die impugnāt eā.

o Et larꝫ. q: auis eſt nimis hūida. p̄pt᷑ qḋ cōiter habitat i aqua.

p Et accipitrē. gallice oſtoyr. q: ē auis p̄dalis ⁊ rapax. ſicut p̄dictū ē de auibus rapacibus.

q Bubonē. eadē rōne qua noctuam.

r Et mergulū. ē auis q̄ immergitur aq̄s. ideo ſic noīata a mergo is.

s Cygnū ⁊ onocrotolū. gallice cormorant. q: carnes eoꝝ ſunt nimis hūide ex inbitatōne aque.

t Et ibin. i. ciconiā. q: comedit ranas ⁊ ſerpentes. iō abomiabiles ⁊ mali nutrimēti.

v Et porphyrionē. i. pellicanū. ſm̄ tranſlatōem. lxx. interp̄tū. q̄ immunda ē. q: comedit ſerpētes ſicut ⁊ ciconia. p̄pt᷑ qḋ ſerpētes odiūt pellicanū. ⁊ ideo q̄n pulli ſunt in nido ſerpētes explorant horā q̄n p̄r ⁊ mater ſunt abſentes. ⁊ tūc repente aſcendūt ⁊ intoxicant pullos: q̄s p̄r rediēs cū inuenerit morientes de ſanguine p̄prio eos ſanat.

x Herodionē. i. falconē. q: eſt auis rapax.

y Caradrion. i. graculū. q: immūdo veſcitur nutrimēto.

z Vpupā. q: immūda ē auis ⁊ nidificat i ſtercorib᷒. et iō abominabilis.

a Et veſpertilionē. q: ē q̄ſi media inter beſtias ⁊ aues. ⁊ h̄z i ſe quādā feditatē ſicut ⁊ mus cui aſſilat᷑ in corp̄e. ⁊ iō abominabil᷑ ē ad eſū. Reputant᷑ etiā aues p̄dicte immūde. ⁊ etiā ſequētes: ⁊ animalia ſequentia. q: ipſis ſaltē aliq̄bus ydolatre vtebātur i ſacrificijs vel augurijs.

b Om̄e de volucribꝰ. hic ꝯn̄r determinat de mūdicia ⁊ imūdicia auiū magis i gn̄ali dicēs. Oē de vo. qḋ gradit᷑ ſuper qua. pe. abomi. erit vobis. quia ſunt

comedere debetis: vt ē bru
cus in genē ſuo ⁊ attachus
atꝫ opimachꝰ atqꝫ locuſta
ſingula iuxta genus ſuum.
Quicq̄d autē ex volucribꝫ
q̄tuoꝛ tm̄ hēt pedes: execra
bile erit vobis. ⁊ quicunqꝫ
morticia eoꝝ tetigerit pol
luet̄: ⁊ erit im̄ūdus vſqꝫ ad
veſperā: et ſi neceſſe fuerit
vt poꝛtet q̄ppiā hoꝝ morti
cinū: lauabit veſtimēta ſua
⁊ im̄ūdus erit vſqꝫ ad occa
ſum ſolis. Om̄e aial qḋ hēt
quidē vngulā ſ; nō diuidit
eā nec rumiat: imundū erit
⁊ q̄cq̄d tetigerit illud cōta
miabit̄. Qḋ ambulat ſup
manus ex cūctis aiantibꝫ q̄
incedūt quadrupedia imū
dū erit. Qui tetigerit moꝛ
ticina eoꝝ: pulluet̄ vſqꝫ ad
veſpeꝝ ⁊ qui poꝛtauerit hu
iuſcemōi cadauēa: lauabit
veſtimēta ſua: ⁊ imūdꝰ erit
vſqꝫ ad veſperū. q₂ oīa hec
immūda ſūt vob. Hec quo
qꝫ int̄ polluta reputabunt̄

de his q̄ mouent̄ i t̄raꝰ mu
ſtela ⁊ mus ⁊ crocodilꝰ: ſin
gula iuxta genꝰ ſuū migale
cameleō: ⁊ ſtellio: ⁊ lacer
ta: ⁊ talpa: oīa h̄ immunda
ſūt. Qui tetigerit mocrtici
na eoꝝ: imūdꝰ erit vſqꝫ ad
veſperū ⁊ ſup qḋ ceciderit
quicq̄ de morticinis eoꝝ
pollueť. Tam vas ligneū ⁊
veſtimentū q̄ꝫ pelles ⁊ cili
cia: ⁊ i q̄cūqꝫ fit opꝰ tingēt̄
aqua: ⁊ polluta erīt vſqꝫ ad
veſpeꝝ. ⁊ ſic poſtea munda
būť. Uas āt fictile. i qḋ ho
ruꝫ q̄cq̄ introceciderit pol
lueť: ⁊ idcirco frangēdū eſt
Om̄is cibꝰ quē comedetis
ſi fuſa fuerit ſup euꝫ aqua:
imūdꝰ erit ⁊ oē liquens qḋ
bibiť de vniuerſo vaſe imū
dū erit. Et q̄cq̄d de moꝛtici
nis huiuſcemodi ceciderit
ſup illḋ: imūdū erit: ſiue cli
bāi ſiue ſytropedes deſtru
ent̄ ⁊ imōi erīt. Fōtes vō ⁊
ciſt̄ne ⁊ oīſ aquaꝝ ꝯgregatō
mūda erit. Qui moꝛticina

q̄dā mōſtruoſa ꝑticipātia d̄ auibꝰ ⁊ aialibꝰ. ⁊ talibꝰ mon
ſtruoſis magie vtebāť gētiles i maleficijs. Excipit tm̄ ab
hac gn̄alitate illa q̄ hn̄t crura retro lōgioꝛa ꝑ q̄ ſaliunt. ⁊
talia ſūt mūda. Ut ē brucus attbacꝰ et locuſta. varie ſūt
ſpēs locuſtaꝝ vt dicunt aliq̄: vel potius ſm̄ alios diuerſi
gradus eiuſdē ſpe-
ciei. quia brucus ē
fetꝰ locuſte anteq̄
habeat alas. ſ; cuꝫ
incipit volare dici
tur artbelabus: vl̄
attbacus. cū aūt ē
in ꝑfectōne volan
di dr̄ locuſta. et ta
libus veſcebatur io
hannes bap. in de
ſerto: vt hr̄ Mar.
iij. a Opbima
cbus. dr̄ ab opbis
vel opbi quod ē ſer
pens. vel machia.
quod eſt pugna. q₂
pugnat ꝯtra ſerpē
tes. ⁊ ex hoc videť
q̄ eos comedat. q₂
aialia pugnāt ꝑ ci
bis ⁊ venereis ⁊ fe
tibus vt dicit ꝑhs
⁊ iō mali nutrimē
ti eſt ⁊ periculoſi.

b Quicq̄d auteꝫ
ex volucribus. Hic
ꝯn̄r oñdiť immun
dicia qualiť ꝯtrabi
tur ꝑ tactū. ⁊ ꝑmo
in hoībꝰ. ſcḋo in a-
lijs rebꝰ ibi. Et ſup
qḋ ceciderit. Iteꝫ
circa hoīem oñdit
primo quō cauſať
immundicia ex vo
lucribꝰ. ſcḋo ex aia
libꝰ: ibi. Om̄e aial
Circa p̄mū diciť
ſic. Quicq̄d aūt ex
vo. q̄. t. hēt pe. exe-
erit vobis. q₂ nō dꝫ comedi vt ꝑdictū eſt. ⁊ q₂ tale q̄d nō
ſolū inquinat per eſum. ſed etiam per tactum. ideo ſub-
ditur. Et quicunqꝫ morticina eorum tetigerit polluetur.
⁊ quia plus eſt poꝛtare q̄ tangere. ideo ſubditur.
c Et ſi neceſſe fuerit vt poꝛtet ⁊c. ꝑ q̄ ꝯſiderādū q̄ hic
accipiť morticinū ꝑ eo qḋ ē moꝛtuū per ſe. ⁊ iſtud ē abo
miabilꝰ q̄ illud qḋ interficiť vt comedať. vn̄ ⁊ de moꝛtici
nis aialiū mūdoꝝ nō erat licitū comedē. ⁊ iō i imūdicijs
ꝯctis: put tractať i h̄ ca. Erāt gradus. q₂ plus erat tāge
rē moꝛticina q̄ interfecta: ⁊ plus poꝛtare moꝛticina q̄ tan
gē. ⁊ iō tāgēs moꝛticinū erat immūdꝰ vſqꝫ ad veſpeꝝ. poꝛ
tās aūt cū h̄ debebat lauare veſtimēta. Sciēdū etiā q̄ lo
tio hec nō erat niſi quedā aſꝑſio ex aq̄ i qua ꝯmitti erāt
cineres vacce rufe. de qua ꝯmixtiōe hr̄ Nu. xix. ſicut mō
nos aſꝑgimus aq̄ bn̄dicta. Sciendū etiā q̄ iſte immūdi
cie non erāt niſi q̄dā irregularitates: q̄bus hō reddebať
ineptus ad intrādū atriū vbi erat locus ſacrificij: donec
eēt purgatus per ablutōꝫ ꝑdictā. vel ꝑ trāſitū tpis i illis
immūdicijs de q̄bus dr̄. Erit immūdus vſqꝫ ad veſperū.
⁊ non additur aliqua ablutio ſeu aſperſio veſtimentoꝝ.
d Om̄e aial. Hic ꝯn̄r oñditur qualiter ꝯhitur immun
dicia ꝑ tactū ex aialibꝰ. ⁊ ꝑmo ex aialibus illiciť ad eſuꝫ.
ſcḋo ex licitis: ibi. Si moꝛtuū fuerit aial. Et circa p̄mū
agitur de immūdicia ꝯcta i hoībus. ſcḋo i alijs rebꝰ: ibi.
Et ſuper qḋ ceciderit. Circa p̄mū dr̄. e Qḋ ambu-
lat ſup manꝰ. ſicut ē ſimia ⁊ vrſus quoꝝ pedes anterio-
res ſunt quaſi manus. f Immundū erit. i. illicitū
ad comedendū. vrſus eīm excoꝛiatus ⁊ ſimia hn̄t ma-
gnam ſimilitudinē cū hoīe ⁊ puero excoꝛiatꝰ. ⁊ ideo fu
it vna ratio ꝓhibitōnis: ne ꝑ talē eſum inclinarent̄ ad
eſum carnis hūane: ſicut ⁊ aliq̄ barbari. quod tn̄ ē hoꝛ
ridum.
g Qui tetige-
rit morticia eo-
ruꝫ pollueť mō
ꝑdicto de vola-
tilibus habenti
bus quatuoꝛ pe
des.
h Muſtela ⁊
mus q₂ habitāt
ſub terra. ⁊ inde
ꝯtrahūt fetoꝛē.
i Crocodilus
dicit plinꝰ q̄ ē
aial q̄drupes i
terra ⁊ flumine
infeſtum. et ſo-
lus int̄ anima-
lia habet inferi
oꝛem mandibu
lam immobileꝫ
⁊ mouet ſuperi
oꝛem.
k Migale. ani
mal natū ad de
ridendum dolo
ſuꝫ. rapax. iglu-
uioſum vt dicit
glo. In heb. hr̄.
Heritius.
l Cameleō. eſt
aial qḋ variať i
diuerſos colo-
res. vt habeť ꝑ-
mo ethycoꝝ.
m Stellio eſt
animal diuerſ
maculis pictu-
ratum. ⁊ iḋo di
ciť ſtellio a ſtel-
la quaſi ſtellatū
n Lacerta. In hebreo habeť. Limica. ⁊ vbi commu
niter habemus Lacerta. hebreus habet Limica. ⁊ om
nia iſta non ſolum ſunt immunda ad eſum. ſed etiam
coinquinant per tactum.
o Et ſup qḋ ceciderit. Hic ꝯn̄r oñditur quō ex ꝑdi-
ctis immūdicia ꝯhitur etiā in rebus inaiatis cum dr̄.
Polluetur tā vas ligneū ⁊c. Et ꝯn̄r oñditur qualiter
debeant mūdari cū dr̄. p Tingent̄ aq̄. i. aſpergen
tur aqua ꝑdicta. q₂ ꝑ taleꝫ aſperſionē res etiā inaiate
purgant̄: vt hr̄ Nu. xix. Uas tn̄ fictile dꝫ frangi.
q Omnis ci. quē co. ſi fuſa fu. ſu. eū aq̄. ſ. ꝯtēta in va
ſe in q̄ immundū ꝑdictuꝫ ceciderat. r Immūdus
erit. i. ex hoc redditur illicitus ad comedenduꝫ: q̄uis
prius eſſet licitus. s Et omne liquens. quia nō ſo-
lum aqua predicto modo inficitur. ſed etiaꝫ omnis li
quoꝛ cōtentus in vaſe vbi cadebant talia fiebat im-
mundus. t Sytropedes. vaſa ſunt tres pedes ha
bentia. ⁊ dicitur ſytropes a ſyn quod ē cō: ⁊ tris quod
eſt tres. ⁊ pes dis. ⁊ ideo initialis l̄ra debet eſſe ſ.
v Deſtrueť. cū ꝑpť immūdiciā. cū ꝑpť ydolatrie ⁊ ſu
perſtitionis deteſtatōem. Gētiles eīm aquas ⁊ alios li
quoꝛes vbi iueniebāť talia aialia reputabāt dn̄s gra
tioſos: ⁊ eis offerebāt. ⁊ inde tractū ē q̄ alique vetule
ſoꝛtilege dimittūt de nocte vaſa in q̄bꝰ ē aq̄ diſcoop̄ta
vt numia nocturna q̄ vocāt bonas res ad ꝓſpandū il
luc veniāt ad bibēdū. x Fōtes vō ⁊ ci. ⁊ oīs aq̄ ⁊c.

erit. i. nō polluetᷓ p talia. rōem huiꝰ aſſignāt hebrei. q: tales aq̄ ꝯtinētur i t̄ra: ⁊ immediate adherēt ei. ⁊ iō ſicut t̄ra nō polluitur p p̄dicta: ſic nec aq̄ iſta. a Si ceciderit ſup ſemētē. i. ſup granū anteq̄ ſit in terra ſeminatū. b Si autē q̄ſpiā aq̄ ſemente ꝯfuderit ⁊c.

agitur primo de puerpere pollutōne. ſcđo de eiꝰ purificatione: ibi. Cūq; expleti fuerit dies ⁊c. Circa p̄mū dr̄ ſic. b Mulier ſi ſuſcepto ſemie peperit. et hoc patet q̄ beata virgo q̄ ꝯcepit et pepit ſine virili ſemine exēpta fuit ab iſta lege. c Immunda erit. vij. diebꝰ ⁊c. de qua hr̄ infra. xv. ca. Ibi eī ſic iudicabiᷓ immunda q̄ nō pōt cōicare cuȝ aliq̄ in lecto aut cibo. ⁊ quicq̄d tangiᷓ immūdū efficiᷓ: ⁊ eodem modo dr̄ hic de ſeptē diebꝰ primis poſt partum.

q: granū hūme factū eſt magis receptiuū impſſionis q̄ ſiccuȝ ⁊ ideo magꝭ polluitur.

c Si mortuū fuerit aial. Hic agiᷓ de immundicia cōtracta i hoibuſ ex tactu animal liciti ad comedendum: vicȝ qn̄ tāgitur vel portatur cadauer talis aialis p ſe mortui: ⁊ pȝ lr̄a ex p̄cedentibus.

d Omē qđ reptat. Hic agiᷓ d immūdicia contracta ex reptilibus: q̄ ſunt i duplici gradu. q̄a aliq̄ pedibuſ carent: vt vermes et ſilia: q̄ affixa ori t̄re trahunt reliquum corporis. ⁊ ſic moueᷓ ſup terrā. ⁊ hoc eſt qđ dr̄. Omē qđ reptat ſuper terrā abominabile erit ⁊c. alia ſunt pedes habētia tamē breues. quorū aliq̄ ſunt q̄drupedia ⁊ ſup pectꝰ gradiūᷓ. Alia multos pedes hn̄t. ⁊ cū hoc trahūtur ſup terrā. et hoc cōtingit ppter breuitatē

eorū tetigerit polluetᷓ. [a] Si ceciderit ſuper ſemente nō polluet eā. [b] Si āt q̄ſpiā aq̄ ſemente ꝯfuderit et poſtea morticinijs tacta fuerit illico polluetᷓ. [c] Si mortuū fuerit aial qđ licȝ vob̄ comedere: q̄ cadauer eius tetigerit immūdꝰ erit vſq; ad veſpeꝝ. Et qui comederit ex eo q̄ppiā ſiue portauerit lauabit veſtimēta ſua: ⁊ immūdus erit vſq; ad veſpeꝝ. [d] Omne quod reptat ſup terrā abominabile erit. nec aſſumetᷓ in cibū. Quicquid ſup pectꝰ quadrupes gradiᷓ ⁊ m̄ltos hȝ pedes ſiue p humuȝ trahiᷓ nō comedetiꝭ: q: abominabile ē. [e] Nolite ꝯtamiare aīas v̄ras: nec tāgatis quicq̄ eorū ne imūdi ſitis. Ego ſū dn̄s deꝰ v̄r. [f] Sācti eſtote. [g] q: ego ſāctus ſū. ne polluatis aīas v̄ras i om̄i reptili quod moueᷓ ſup t̄rā. [h] Ego eīn ſū dn̄s q̄ eduxi vos de t̄ra egypti: vt eſſē vob̄ i deū. Sācti eritis q: ego ſāctꝰ ſū. Iſta ē lex aīantiū ac volucrū ⁊ omnis anime viuētis q̄ moueᷓ i aqua ⁊ reptat i t̄ra: vt differētias noueritis mundi ⁊ immundi ⁊ ſciatis quid comedere ⁊ q̄d reſpuere debeatis.

Capitulum. xij.

[a] Locutuſq; eſt dn̄s ad moyſen dicēs. Loquere filijs iſrł: ⁊ dices ad eos. [b] Mulier ſi ſuſcepto ſemine pepit maſculuȝ: [c] immunda erit ſeptē diebꝰ iuxta dies ſeparatōnis menſtrue. [d] ⁊ die octauo circūcideᷓ infātulꝰ [e] ipſa vo. xxxiij. diebꝰ manebit i ſanguine purificatōis ſue. [f] Omē ſcm̄ n̄ tāget: [g] nec ingrediet i ſcūariū [h] donec ipleāt dies purgationis ſue. [i] Sin aūt feminā pepit: immūda erit duabus hebdomadibꝰ [k] iuxta ritū fluxus menſtrui ⁊ ſexagintaſex diebꝰ manebit in ſanguine purificationis ſue. [l] Cumq; expleti fuerint dies purificatōnis ſue p filio ſiue p filia: [m] deferet agnū anniculū i holocauſtum [n] ⁊ pullū columbe ſiue turturē pro peccato ad oſtium tabernaculi teſtimonij ⁊ tradet ſacerdoti qui offeret illam coram domino: [o] ⁊

d Et die octaua circūcideᷓ infantulus ſm̄ p̄ceptū qđ hr̄ Gen. xvij.

e Ipſa vo. xxxiij. di. ma. in ſang. pu. ſue. id ē i ſanguine ſuo aliquantulum purificato: nō tn̄ pfecte. ⁊ ideo in illis xxxiij. diebus poterāt cōicare cū alijs in cibo nō tn̄ in lecto: nec illud qđ tangebat fiebat pter hoc immundū.

f Omē ſcm̄ non taget. i. non comedet de ſāctificatis.

g Nec ingredietur in ſanctuariuȝ. i. atrium in q̄ erat ſanctuarium.

h Donec impleant dies purgationis ſue. ſ. xl. primi vicȝ. vij. maiorꝭ immūdicie: et. xxxiij. minoris.

i Sin aūt fe. peperit ⁊c. i. duplo tēpore q̄ꝫ p maſculo q: in ꝯceptu femine eſt minor calidítas: ⁊ ideo tardius digerit materiaȝ ⁊

pedū. ⁊ oīa talia ſunt abomiabilia ⁊ illicita ad comedendū pter cās ſupius dictas. ⁊ hoc tāgitur cuȝ dr̄. Quicq̄d ſup pectꝰ ⁊c. e Nolite cōtaminare. Oñ ſo quō immūdicia ex p̄dict ꝯtrahiᷓ hic ꝯñter ꝯbi phibeᷓ cū dr̄. Nolite ꝯta. aīa. ⁊c. nec tā. q̄cq̄ eoꝝ ⁊c. ex tactu eīn p̄dictoꝝ immūdoꝝ polluebanᷓ hoies corpaliter: vt de ſe pȝ. Polluebātur etiā ſp̄ualiter faciēdo illud quod erat eis phibitū. f Sancti eſtote. anima ⁊ corpe. g Quia ego ſactus ſum. diligens vtrāq; mundiciā. h Ego eīn ſū dn̄s q̄ edu. vos de ter. egy. de ſeruitute graui. q. d. nō dȝ vobis eē graue obedire mihi in his et in alijs. vna eīn cā quare iudeis fuerūt tot data p̄cepta fuit: vt p illa exerceréᷓ in obedientia ad deum. Coſeq̄nter recapitulat q̄ dicta ſunt dicens. Iſta eſt lex ⁊c. ⁊ patet.

Capłm. xij.

Locutus eſt dn̄s. Hic ꝯñter agitur de immundicia que eſt ab intrinſeco: que eſt quadruplex ſcȝ puerpere. lepre. fluxus ſeminis. ⁊ fluxꝰ ſanguinis. ⁊ ſm̄ h̄ diuidiᷓ i quatuor partes. ſcđa incipit ca. xiij. tercia. xv. i principio. quarta vltra mediū eiuſdem ca. ibi. Mulier que redeunte mēſe. Circa p̄mū

ſic materia immunda tardius purificatur.

k Iuxta ritū fluxꝰ menſtrui ⁊c. exponaᷓ vt p̄dictū ē de maſculo: hoc excepto q̄ tempus duplicaᷓ. l Cūq; expleti. Hic ꝯñter agitur de puerpere purificatōe: que quidem purificatio fiebat per oblationē. ⁊ ideo primo determinatur oblatio diuitū cum dr̄. m Deferet agnum anniculū in holocauſtum quod totū incēdebaᷓ in honorem diuinū. n Et pullū columbe. ſ. p peccato. o Et orabit p ea. ſacerdos. Et ſic mundabiᷓ. ſ. a culpa que nō ꝯtrahitur in partu: ſed in ꝯceptu in quo de comuni curſu ē aliqua libido inordinata. licȝ eīn actus m̄rimonialis poſſit exerceri ſine peccato: frequēter tn̄ cōtingit ibi inordinatio. Aliqui autē dicunt q̄ offerebaᷓ p culpa originali ꝯcta in puero. q: licet per circumciſionem eſſet remiſſa in maſculis: ⁊ in femina p aliud remediū ſibi cōueniens: tn̄ mater in die purificatōis offerebat p remiſſione peccati ꝑpetrati: ſ hoc dictū nō cōſonat textui q̄ dr̄ hic. Orabit p ea. ⁊ ſic mundabiᷓ a pfluuio ſanguinis ſui. ex quo pȝ q̄ loquitur de mundatōe mulieris ⁊ non fetus. Coſequēter determinatur oblatio paupeꝝ cum dr̄. Qz ſi non inuenerit manus eius ⁊c. ⁊ ſubditur.

p Sumet du.tur.vel du.pul.colū.ꝛc. Iſte eñi aues abū‑
dant in terra ꝓmiſſiōis: ꝛ ſic mūdi nutrimēti. ꝛ iō d' bis ſi
ebat oblatō paupez.q: de facili poterāt hīi: ꝛ erāt ꝯueni
entes oblatōi i ſacrificio dei. Circa iſtud ca.pōt poni bre
uis moralitas. Iſta mulier ſignat aiaz bonā ꝓpoſitū ꝯci
pientē. Que ſemē
ſuſcepit verbuz dei
audiendo. q: ſemē
eſt verbuz dei: vt dr
Luc.viij. Concipit
meditando. ꝯturit
coſentiendo. parit
operando. lactat ꝛ
nutrit aſſuefacien‑
do. ſed dz reputare
ſe immūdā ꝛ inten
dere purificationi.
vij. diebus. ꝑ quos
ſeptē vicia deſignā
tur: vt vbi regna‑
uit ſupbia inſerat
hūilitas. vbi auari
cia largitas. vbi lu
xuria caſtitas. vbi
inuidia charitas. vbi
ira mititas. vbi ac
cidia virtuoſitas.
vbi gula parcitas.
Cetera patent.
In ca.xij. vbi dr
in poſtil. Mulier ſi ſuſcepto ſemine peperit.

orabit ꝑ ea: ꝛ ſic mundabit
a profluuio ſanguinis ſui.
Iſta ē lex parientis maſcu‑
lū aut feminā. q; ſi nō inue
nerit man⁹ ei⁹: nec potuerit
offerre agnū: sumet duos
turtures vl' duos pullos co
lūbarū: vnū in holocauſtū
ꝛ alterū ꝑ peccato. Orabit
qz pro ea ſacerdos: ꝛ ſic mū
dabitur.

Capitulum.xiij.

Locutuſqz eſt dñs ad
moyſen ꝛ aarō dicēs.
Hō in cui⁹ cute ꝛ carne ort⁹

Additio prima.

In hoc q; dr. Mulier ſi ſuſcepto ſemine pepit. ñ
ſolū intelligit excepiſſe illā q̄ nō ſuſcepto ſemine
pepit: ſ; etiā intelligit aſſeruiſſe q; aliq mlier abſ‑
q; ſuſceptōe ſemis erat paritura. alit eñ ꝯditio ſuperad
dita. ſ. cū dr. Si ſuſcepto ſemie peperit. eēt oīno ſupflua.
vñ. j. eo. ca. cū de partu femine agit: nō ponit talis addi
tio: ſ; ſimplr dicit. Si autē feminā peperit. q: nulla muli
er feminā peperit niſi ſuſcepto ſemine ꝛc. In eo. cap.
xij. vbi dicitur in poſtil. Et rogabit ꝑ ea ſacerdos ꝛ mū‑
dabitur.

Additio.ij.

Hec mūdatio nō vr intelligēda de culpa q̄ freq̄nt
ꝯmittit i actu mrimoniali ex libidīe inordinata. put
in poſtilla. q: ſi ſic nō min⁹ indigeret tali mūdati
one vir q; mulier. Similr mulieres q̄ nō ꝯcipiūt. ꝛ tñ i tali
actu viris ſuis ꝯiūgunt ſilr tali emūdatōe indigerēt. vñ
melius vr dicendū q; h mundatio fit ꝓpt immūdiciā flu
xus ſanguis mēſtrualis q̄ cōiter fit in partu. ex q̄ fluxu ꝯ‑
bitur quedā irregularitas immūdicie: ſicut. j. ca. xv. dr.
Mulier q̄ patit mulē diebus fluxū ſāguis ꝛc. immūda
erit. ꝛ hoc ſonat lrā cū dicit. Orabit ꝑ ea ſacerdos. et ſic
mundabitur a ꝓfluuio ſāguinis.

Replica correctoris ꝯ Burg.

In ca. xij. vbi poſtil. exponit illū paſſū. Orabit ꝑ
ea ſacerdos ꝛ mūdabit de mūdatōe a culpa ꝯtcā
ex libidine inordinata i actu ꝯceptōis: ꝯtra quaz
expoſitōem Burgē. arguit ex eo: q: tunc viri indigerent
hmōi mūdatōe ſicut mulieres q̄ in eodē actu et libidine
ꝑticipāt: hac rōe mot⁹ exponit illā mūdatiōz de ꝓfluuio
mēſtrui ꝯtingēte i piēte. ſ; vr q; rō Bur. nō cogat cuz iſta
lex ꝑ parientib⁹ ſpālr poſita ſit. ido ad viros ꝛ ad alias
mulieres nō extēdit. nec ē veriſimile fluxū mēſtrui in pa
riēte maſculū per. xl. dies: ꝛ i pariente feminā. lxxx. dies
duraſſe. ꝑ cui⁹ ceſſatōe ſacerdos oraret cū mulieri i tem‑
plū ingrederet. nec vr verum illā irregularitatē rōne flu
xus illius ꝑ tātū tempus duraſſe: cū lex mēſtruate certū
tempus talis irregularitatis ꝛ immūdicie poſt ceſſatio
nē aſſignat Leuit. xv. tempus ſeptem dierum. ſimiliter i
hoc ca. Stat igit expoſitio q; ſacerdos legal' orare debu
it vt mulier templū ingrediens mūdaretur a culpa quā
pariēdo ꝛ ꝓfluēdo ꝯtraxit: non vt parere aut profluere
culpa eſſet: quia naturale vel penale. ſ; q: lex pctm argue

bat in ea q̄ ꝯcupiſcē ꝛ fluxū paſſa fuit. Cōfirmatio hui⁹
expoſitōis hrī pōt ex canone vnico de purgatōe poſt
partū: vbi xpiane mulieri cōceditur hui⁹ leḡ remiſſio
ex cā ibi poſita: ne vicz pena quā pariēdo ſuſtinuit: in
culpā vti videatur. Obſeruātia igr hui⁹ legis fuit pro
pter culpaz: etſi
nō mortalez. tñ
venialez. de qua
ꝓcedit expoſi‑
tio poſtillatoris.

fuerit diuerſ⁹ color^c ſiue pu
ſtula:^d aut q̄ſi lucēs q̄ppiaz
.i. plaga lepre: adducet ad
aaron ſacerdotē: vl' ad vnū
quēlibz filioz ei⁹.^e Qui cū
viderit leprā i cute^f ꝛ pilos
in album mutatos colorē.
^g ipſāqz ſpēz lepre^h humili‑
orē cute ꝛ carne reliq̄:^i pla‑
ga lepre ē: ꝛ^k ad arbitriū ei⁹
^l ſepabit. Si aūt lucis can
dor fuerit in cute: nec hūili
or carne reliq̄: ꝛ pili coloris
ꝑſtini^m recludz eū ſacerdos
vij. dieb.^n ꝛ cōſiderabit die

Capi.xiij.

Locutus
eſt dñs.
Hic ꝯñr
agitur de immū
dicia lepre. ꝛ ꝑ‑
mo q̄tuz ad ei⁹
cognitōez. ſcdo
q̄tuz ad ei⁹ mū
datiōez ca. xiiij.
Circa primū ꝑ‑
mo agitur de le
pra q̄ eſt i hoīe:
ſcdo de ei⁹ ſepa
ratōe: ibi. Qui‑
cunqz ḡ maculā‑
tus fuerit. tcio
de lepra que eſt
in veſte: ibi. ve‑
ſtis lanea. Circa primum ſciendum q; lepra eſt aliquā
do in cute. aliquando in viua carne. aliquando in vlce
re. aliquando in vulnere. aliquando in barba ꝛ capite
aliquando in capillis ꝛ ceſarie. ꝛ ſm hoc ſunt ſex ptes
que patebunt ꝓſequendo. Circa primā partē premit‑
tit occaſionem ſuſpitōis lepre contra aliquem cū dr.
b Homo in cui⁹ cute ꝛ carne ꝛc. i. notabiliter varia
tus a colore naturali priſtino. c Siue puſtula, que
dr a pus: quod eſt putredo, quia eſt quedam collectio
putredinis egredientis ab intra in ſuperficie corpis
per modum cuiuſdā eleuationis ſuper cutē.
d Aut quaſi lucēs quippiā. i. traſparens ſicut perga
menū: quod dicitur gallice verrim. Conſequēter oſtē
dit quid agendum ſit quādo ſigna lepre ſunt manife‑
ſta cū dicitur. e Qui cuz viderit leprā in cute ꝛc.
tribus eñ ſignis concurrētibus iudicādus erat aliq̄s
leproſus: videlicet mutatione coloris naturalis pilo‑
rum in album: ꝛ ſimiliter mutatione nālis coloris ipſi‑
us carnis in album colorem habentē quādā traſparē
tiā ꝛ lucez: ꝛ corroſionē muſculoz ſub cute ex q depa
ſcitur caro. ꝛ ſic demiſſior eſt q; in aliis locis: quod eſt
certius ſignū lepre. ꝛ hoc eſt quod dr.
e Qui cū viderit leprā. per mutationē coloris natu
ralis. f Et pilos in album mutatos colorem. ſcili‑
cet a colore precedente: vtpote q: prius erāt nigri vel
crocei. g Ipſāqz ſpeciem lepre. i. locuz cutis ꝛ car‑
nis vbi apparet aliquod ſignū lepre.
h Humiliorem. id eſt demiſſiorem: vt habetur in he
breo.
i Plaga eſt lepre. ſ. certa.
k Ad eius arbitrium. i. ad iudiciū ſacerdotis.
l Separabitur. ſcilicet a cohabitatione alioruz. q:
ille qui eſt leproſus iudicatus debet extra caſtra ma‑
nere: vt habetur infra. Conſequenter oſtēdit quid ſit
agendum quando non ſunt manifeſta: ſcilicet quan‑
do tria predicta deficiunt: vel aliquid eorum. quod no
tatur cum dicitur. Si autē lucens candor fuerit nec
humilior ꝛ cetera.
m Recludet eū ſacerdos. ne alios inficiat ſi ſit ꝑcuſ
ſus lepra: ꝛ ne ex anhelitu alioz lateat eius lepra.
n Et conſiderabit eum die ſeptimo. ad videnduz ſi
eſt aliquid immutatū circa eum per quod dephēda
tur leproſus vel ſanus.

o ¶ Et ſiquides
lepra.i. ſignũ le-
pre.
p ¶ Ultra nõ cre
uerit. intenſiue.
q ¶ Nec tranſie
rit in cute prio-
res terminos.i.
non creuerit ex-
tenſiue.
r ¶ Rurſum in-
cludet eũ.ad di-
ligenti⁹ ꝯſiderã
dum.
s ¶ Si obſcuri-
or erit lepra.i. ſi
color cutis ñ fu
erit tranſparẽs
⁊ lucens mõ ꝓ-
dicto.
t ¶ Et nõ creue-
rit. intẽſiue nec
extenſiue.
v ¶ Mundabit
eum .i. mundum
iudicabit.
x ¶ Quia ſcabi-
es e.i. puſtula il
la vł aliud ſignũ
vñ debat̃ ſuſpe-
ctus infirmitas
ẽ curabilis ſicut
ſcabies. verũtñ
ſi poſt tale iudi-
ciũ ſacerdot̃ ap-
paruerint ſigna
manifeſta lepre
dꝫ ꝯdemnari.q2
ſacerdos potuit
in iudicio decipi
ꝓpt̃ latentiã le-
pre. vel q2 lepra
potuit ei eueni-
re d̃ nouo. ⁊ iõ ſi
aliq̃s erat ſemel
iudicat⁹ mũdus
nõ ꝓpt̃ hoc erat
dimittẽdus bi-
tare int̃ ſanos li
ber de cetero. ſed
debebat iudica-
ri ⁊ ſepari ſi i eo
appareret de no-
uo ſigna lepre
manifeſta. ⁊ hoc
eſt qđ dr̃.

ſeptio ° Et ſiq̃dem lep̄ ᵖ vlt̃
nõ creuerit nec ᑫ trãſierit in
cute priores t̃mĩos ʳ rurſum
recludet eũ ſeptẽ dieb; alũſ
⁊ die ſeptio ꝯtẽplabit̃. ˢ Si
obſcurior fuerit lepra ᵗ ⁊ nõ
creuerit in cute ᵛ mundabit
eũ ˣ q2 ſcabies eſt: lauabitq̃
hõ veſtimẽta ſua ⁊ mũdus
erit ʸ Qz ſi poſtq̃ a ſacerdo-
te viſus eſt: ⁊ reddit⁹ mũdi-
cie iteꝝ lepra creuerit addu
cet̃ ad eũ: ⁊ imũdicie ꝯdem-
nabit̃ ᶻ Plaga lepre ſi fuerit
in hoĩe adducet̃ ad ſacerdo
tem: ⁊ videbit eũ. ᵃ Cũq̃ co-
lor alb⁹ in cute fuerit ᵇ ⁊ ca-
pilloꝝ mutauerit aſpectũ.
ᶜ ipſa q̃ꝫ caro viua apparue-
rit: lepra vetuſtiſſima iudi-
cabit̃: atꝫ inolita cuti. Cõ-
tamiabit itaq̃ eũ ſacerdos
ᵈ ⁊ nõ recludet: ᵉ q2 ꝑſpicue
imũdicie eſt. ᶠ Sin aũt efflo
ruerit ᵍ diſcurrẽs lepra i cu-
te. ⁊ operuerit oẽm carnẽ a ca
pite vſq̃ ad pedes. q̇cq̇d ſb
aſpectu oculoꝝ cadit: ꝯſide
rabit eum ſacerdos: ʰ ⁊ tene
ri lepra mundiſſima iudica
bit: eo ꝙ oĩs in candorẽ v̑ſa
ſit: ⁊ ⁱ idcirco homo mũdus
erit. ᵏ Qñ v̑o caro viuẽs in
eo apparuerit ᵏ tũc ſacerdo-
tis iudicio polluet̃. ⁊ int̃ im
mundos reputabit̃. ˡ Caro
eñi viua ſi lepra aſꝑgit̃ im-
mũda eſt. ᵐ Qz ſi rurſum v̑-
ſa fuerit in alborem. ⁊ totũ
hoĩem operuerit: ꝯſiderabit
eũ ſacerdos: ⁊ mũdum eſſe
decernet. ⁿ Caro ⁊ cutis in q̃

vlcus natum eſt ⁊ ſanatum
⁊ in loco vlceris ° cicatrix al
ba apparuerit ᵖ ſiue ſub ru
fa: adducet̃ hõ ad ſacerdotẽ
ᑫ Qui cũ viderit locũ lepre
humiliorem carne reliqua:
⁊ pilos v̑ſus in candorẽ cõ-
taminabit eum. Plaga eñi
lepre orta eſt in vlcere ʳ Qz ſi
pilus coloris ẽ priſtini: ⁊ ci
catrix ſub obſcura ⁊ vicina
carne nõ ẽ humilior reclu-
det eũ ſeptẽ dieb;. ˢ Et ſiq̃-
dem creuerit ᵗ adiudicabit
eum lepre: ſin aũt ſteterit i
loco ſuo: vlceris eſt cicatrix
⁊ homo mũdus erit ᵛ Caro
⁊ cutis quam ignis exuſſe-
rit. ⁊ ſanata albam ſiue ru-
fam habuerit cicatricem:
conſiderabit eam ſacerdos
Et ecce ſi verſa eſt in albo-
rem: ⁊ loc⁹ eius reliqua cu-
te eſt humilior. contamina-
bit eum. quia plaga lepre i
cicatrice orta eſt. ˣ Qz ſi pi-
loꝝ color non fuerit immu
tatus: nec humilior plaga
carne reliq̃: ⁊ ipſa lepre ſpe-
cies fuerit ſubobſcura: re-
cludet eũ ſeptez dieb;. ⁊ die
ſeptimo ꝯtẽplabit̃. Si cre-
uerit i cute lep̄: ꝯtaminabit
eũ: ſin aũt in loco ſuo cãdor
ſteterit non ſatis clar⁹: pla
ga ꝯbuſtionis eſt. ⁊ idcirco
mũdabit̃: q2 cicatrix eſt cõ-
buſture. ʸ Uir ſiue mulier
in cuius capite vel ᶻ barba
germiauerit lepra: videbit
eos ſacerdos. Et ſiquidem
humilior fuerit loc⁹ carne

rantibus. ⁊ tñ non
ẽ: ⁊ iõ vocat̃ lepra
mũdiſſima. q2 taliſ
ſcabies vlis in cor-
ꝑe trahit putredi-
nẽ humoꝝ ab inte
riori ad ex̃. ⁊ ſic per
eam caro mũdat̃.
i ¶ Qñ v̑o caro vi-
uẽs in eo apparue-
rit. iſecta lepra mõ
ꝓdictõ carne rupta
k ¶ Tũc iudicio ſa
cerdot̃ polluet̃.i.
pollut⁹ iudicabit̃.
c⁹ cã ſubdit̃ cũ dr̃.
l ¶ Caro eñi viua
⁊c. lr̃a plana eſt.
m ¶ Qz ſi rurſũ v̑-
ſa fuerit ⁊c. mõ pre
dicto de ſcabie flo-
rente iudicabit̃.
n ¶ Caro ⁊ cutis. h̃
ꝯñr agit̃ d̃ lepra in
vlcere. ⁊ p̃mo in ca
ſu certo. Eſt aũt vl
cus ruptõ cutis ex
putredine egrediẽ
te exteri⁹. ſ vuln⁹ ẽ
ruptio cutiſ ab exte-
riori. vñ v̑ſus. Illa
tum vuln⁹: innatũ
dr̃ vlc⁹. Poſt ſana
tõem v̑o vlceris ſi
appareat.
o ¶ Cicatrix alba.
albedie lucẽte mõ
ꝓdicto.
p ¶ Siue ſubrufa.
ꝑ mutatõꝫ coloris
priſtini. ⁊ ſi cũ iſtis
ſit corroſio carnis
mõ ſupradicto. ⁊
mutatõ coloris pi
loꝝ iudicãdus eſt
leproſus. ⁊ hoc no
tat̃ cum dr̃.
q ¶ Qui cũ viderit
locũ lepre humilio
rẽ ⁊c. ꝯñr oñdit q̇d
agenduꝫ ſit in caſu
dubio cuꝫ dr̃.
r ¶ Qz ſi pilus ẽ co
loris p̄ſtini ⁊c. ⁊ pꝫ
lr̃a ex ſupradictis.
s ¶ Et ſiq̃dem cre
uerit lepra. intenſi-
ue vel extẽſiue: ita nõbilit̃ ꝙ ꝑ h̃ poſſit iudiciũ certũ hr̃i.

y ¶ Qz ſi poſtq̃ a ſacerdote viſus eſt ⁊c. ⁊ pꝫ ex dictis.
z ¶ Plaga lepre. Hic ꝯñr agit̃ de lepra ꝓut iudicat̃ in
carne vna. ⁊ primo in caſu certo ⁊ preponunt̃ ſigna ex
teriora de mutatõe cutis coloris ⁊ capilloꝝ: cum dr̃.
a ¶ Cũq̃ color alb⁹ ⁊c. Et accipit̃ hic albedo ſic̃ ſupra.
b ¶ Et capilloꝝ mutauerit aſpectum.i. colorem natu-
ralem priſtinum.
c ¶ Ipſa q̃ꝫ caro viua apparuerit. hoc hꝫ locum qñ cu
tis exterior rupta ẽ ⁊ caro apparet infecta lepra. ⁊ hoc
eſt certum ſignum lepre vere: iõ ſubdit̃.
d ¶ Non recludet. ſ. ad maiorẽ inq̇ſitõeꝫ. e ¶ Quia
ꝑſpicue imũdicie ẽ. q̇ de ſe claret. ꝯñr oñdit q̇d ſit agẽ
dũ in caſu dubio: cũ dr̃. f ¶ Sin aũt effloruerit.i. ſup
cutẽ ſe effuderit. g ¶ Diſcurrẽs lepra.i. ſcabies q̇ eſt
ſignũ lepre. h ¶ Et teneri lepra mũdiſſima iudicabit.
hic accipit̃ lepra equiuoce ꝓ eo qđ vr̃ eſſe lepra ab igno-

t ¶ Adiudicabit eum lepre ſicut prius.
v ¶ Caro ⁊ cutis. hic ꝯñr agit̃ de lepra q̇ eſt in vulnere ⁊
accipit̃ hic large vuln⁹ leſio facta ab exteriori. ſ. ꝑ aduſtio
nem ignis. ſ ꝓpoſuit caſum certum. q2 pt⁹ ſanatõꝫ appa
ruerit in cicatrice macula alba vel rufa. dedinãs notabilr̃
a nãli colore ſi ſit ibi albedo trãſparens. ⁊ corroſio carnis
modo ſupradicto iudicanda eſt lepra. Conſequenter po
nit caſum dubium.
x ¶ Qz ſi piloꝝum color ⁊c. ⁊ patet litera ex ſupradictis.
y ¶ Uir ſiue mulier. hic ꝯñr agit̃ de lepra in capite ⁊ p̃mit
tit̃ certum ſignum cum dr̃.
z ¶ Germinauerit lepra.i. puſtula aliqua orta fuerit. vel
aliud vnde ſit ſuſpicio lepre. ⁊ ſi videat ſacerdos ꝙ ibi ſit
carnis corroſio mõ ſupradicto ⁊ capilloꝝ mutatio natu
rali colore in album. ⁊ a groſſitie in ſubtilitatẽ ⁊ mollitiẽ.

a Contaminabit eos.i.iudicabit contaminatos lepra. Dein ponit̄ caſus dubiꝰ cum dī. b Sin aūt viderit locum macule eq̄lem vicine carni. q2 nō apparet ibi corroſio carnis ꝑ aſpectū nec ꝑ tactū. c Et capillum nigꝝ in heb.dī. Et capillꝰ niger ñ eſt in eo.i.dato ꝙ capillus ñ ſit niger.nō tñ iudicādus eſt leproſus ſȝ recludendus ad diligentiꝰ ꝯſiderādū.ſi poſt hoc aliq̄ mutatio fiat ꝑ quā poſſit diſcerni lepra clarꝰ. ⁊ ſi ꝑ h̄ nō appareat. tunc oñdit̄ q̄d agenduȝ ſit cum dī.

ctum.⁊ ad q̄d iſta fiant oñdit̄ cum dicit̄.

p Contaminatum ac ſordidum ſe clamabit.i.ꝑ ſc̄ta apparebit manifeſte omnibus ipm̄ eſſe leproſum. ac ſi hoc voce clamaret vt ſic q̄libet poſſit vitare ipm̄. Quarto q̄tum ad locum cum dicit̄.

d Radet̄ homo abſq3 loco macule ad hoc em̄ relinq̄t̄ locus macule intactꝰ.vt hēat eandeȝ ꝟtutem inficiendi ſicut ꝑus ⁊ reliq̄ loca radant̄ vt ꝑ hoc magis appareat ſi infectio macule ad alia loca diffūdat̄.

e Et cludet̄.vij. diebꝰ aliȷ̄s.vt videat̄ ſi fiet aliq̄ mutatio ꝑ quā poſſit diſcerni veritas lep. vel nō lepre. ⁊ ꝑcȝ lr̄a ex ſupradictis.

f Uir in cuiꝰ. hic remouet q̄ddā dubiū: q2 frequēt̄ dictuȝ eſt ꝙ macula eſt ſignuȝ lepre.q2 poſſet eſſe deceptō in iudicio macule. iō oñdit q̄ macula nō facit lepram dī.

g Si depꝑhenderit ſubobſcuꝝ alborem lucere in cute ſciat nō eſſe lepraȝ ⁊c̄.in heb.dī. Si viderit ſubobſcuꝝ alborem lenticuloſū ⁊c̄.⁊ h̄ eſt qñ in cute alba apparēt macule nigre vel ruſe ad modū guttaꝝ q̄ dicunt̄ gutte roſacee. ſic̄ ſolet in ruſis hoībꝰ ⁊ ex talibus nō dȝ homo iudicari leproſus.

reliq̄:⁊ capillus flauꝰ ſolito q3 ſubtilior: a ꝯtamiabit eos: q2 lepra capitis ac barbe ē. b Sin aūt viderit locū macule eq̄lē vicine carni c ⁊ capillū nigꝝ:recludet eos.vij.diebꝫ: ⁊ die ſeptimo intuebit̄. Si nō creuerit macula ⁊ capillꝰ ſui coloris ē ⁊ locꝰ plage carni reliq̄ eq̄lis: d radet̄ hō abſq3 loco macule e ⁊ recludet̄.vij.diebꝫ aliȷ̄s.ſi die ſeptimo viſa fuerit ſtetiſſe plaga ī loco ſuo nec hūilior carne reliq̄ mūdabit eū. lotiſq3 veſtibꝫ ſuis mūdꝰ erit. Sin aūt pꝰ emūdatōȝ rurſus creuerit macula ī cute. nō q̄ret ampliꝰ vtꝝ capillꝰ in flauū colorē ſit ꝯmutatꝰ q2 aperte imūdus ē. Porro ſi ſteterit macula ⁊ capilli nigri fuerint: nouerit hoīem ſanatū eē:⁊ ꝯfident̄ eū ꝓnūciet mūdū f Uir in cuiꝰ cute cādor apparuerit:intuebit̄ eū ſacerdos g Si depꝑhenderit ſubobſcuꝝ alborē lucere ī cute: ſciat nō eē leprā ſ; maculaȝ coloris candidi:⁊ hominē mūdū h Uir de cuiꝰ capite capilli fluūt: caluus ⁊ mūdꝰ eſt. Et ſi a fronte ceciderit pili:recaluaſter ⁊ mūdus ē. i Sin aūt in caluitio k ſiue in recaluatōe l albꝰ vel rufus color fuerit exortꝰ ⁊ h̄ ſacerdos viderit: m ꝯdēnabit eū: haud dubio lepre ē q̄ orta eſt in caluitio. n Quicūq3 ḡ maculatꝰ fuerit lep ⁊ ſepatꝰ eſt ad arbitrium ſacerdotis: o hēbit veſtimēta diſſuta:caput nudū:os veſte ꝯtectum p ꝯtaminatū ac ſordidū ſe clamabit. Omi tpe q̄ leproſus eſt ⁊ imūdus q ſolus habitabit ex̄ caſtra. r Ueſtis lanea ſiue linea q̄ lepram habuerit in s ſtamine atq3 ſubtegmine aut certe pellis vel q̄cq̄d expelle ꝯfectū eſt. t ſi alba vel rufa macula fuerit infecta lepra reputabit̄:oñdet̄q3 ſacerdoti. Qui ꝯſideratā recludet ſeptem diebꝫ.⁊ die ſeptīo rurſus aſpiciēs ſi depꝑhenderit creuiſſe: lepra ꝑſeuerans ē. pollutū iudicabit veſtimētū:⁊ omne in q̄ fuerit inuenta.⁊ idcirco ꝯburet̄ flamis. v Q ſi eā viderit nō creuiſſe ꝑcipiet ⁊ lauabūt id in q̄ lepra eſt:recluderq3 illud.vij. diebꝫ aliȷ̄s x Et cum viderit faciem quidem priſtinam non reuerſam:nec tamē creuiſſe lepraȝ immūdum iudicabit ⁊ igne comburet

q Solus habitabit ex̄ caſtra. erant aūt in exercitu hebreoꝝ tria caſtra. caſtra deitatis. ſcȝ atrium in q̄ erat tabernaculum. ⁊ hoc erat in medio exercitꝰ.vtȝ Numeri.ij. ⁊ caſtra leuitaꝝ que erāt circa tabernaculū. ⁊ caſtra ꝑpl̄i que erant ext̄ circuitū leuitaꝝ. leproſus aūt eiiciebat̄ ab omnibus iſtis caſtris. Sciēdum tñ ꝙ hec dictio ſolus nō excludit ſocietatem leproſorum.ſ; ſanoꝝ.

r Ueſt̄ lanea. hic agit̄ de lepra in veſte. ⁊ ꝑmo caſum ponit certum cum dī.

t Si alba vel rufa fuerit macula infecta. ⁊ h̄ notabilit̄ diſcrepante ab alio colore non ex aliq̄ ſupeffuſo a caſu ſ; ex hoc ꝙ talis macula ꝓcedit ex materia veſt̄ ⁊ hoc notat̄ per hoc q̄d ꝑponitur.

s In ſtamine vel ſubtegmine. dicit̄ aūt ſtamē ipſa tela. ſubtegmen autē ipſa eſt trama q̄ intexit̄.

h Uir de cuiꝰ capite.hic ꝯñr agit̄ d̄ lepra in capillis ſeu ceſarie. vbi dī ꝙ ex defluxu capilloꝝ ſiue ſit in pte anteriori ex q̄ dī caluus.vel poſteriori ex q̄ dī recaluaſter.ex hoc nō dȝ iudicari leproſus ſ; mūdus.

i Sin aūt in caluitio.i.anteriori pte capitis caluata.

k Siue in recaluatione.i. in poſteriori.

l Albꝰ vel rufus color.diuerſus a colore nāli priſtino.

m Condemnabit eum.ſub intelligendum tñ ꝙ cū hoc ꝯcurrat aliud ſignū de corroſiōe carnis mō ſupradicto.

n Quicunq3 ḡ.hic ꝯñr agit̄ de leproſi ſepatione ⁊ diſtinctione ab aliȷ̄s. ⁊ ꝑmo q̄tum ad habitum cum dicit̄.

o Habebit veſtimenta diſſuta.i.in lateribus aperta.⁊ etiaȝ in ſupiori pte circa ſcapulas.vt de facili poſſit indui ⁊ exui.abſq3 leſione. Sc̄do q̄tum ad caput: cum dī. Caput nudum. Tercio q̄tum ad os,cum dī. Os veſte ꝯte-

Si poſt ſeptem dies reclusionis inueniat̄ creuiſſe talis macula.lepra iudicat̄.q2 infectiua eſt ⁊ corroſiua.⁊ veſtis eſt comburenda. Conſequenter ponit̄ caſus dubius cum dicit̄.

v Q ſi eam viderit nō creuiſſe ⁊c̄.i. illā ptem in q̄ eſt lepra. ⁊ accipit̄ hic ſic̄ ⁊ in aliȷ̄s locis frequēter lepra ꝓ ſigno lepre.vtȝ intuenti textum.

x Et cum viderit faciem ⁊c̄.ex q̄ pȝ ꝙ oriebat̄ ex interioribus. ⁊ non ab exterioribꝰ ex quo ꝑ lotionem macula non receſſit.

a Eo ꝙ infuſa ſit in ſupficie ⁊c̄.iſte textꝰ vi̇ eſſe corruptꝰ vel ꝑ ſcriptores vel ꝑ illam viam.q2 manifeſte pȝ ex ꝑcedenti litera ꝙ loquit̄ de lepra que videt̄ eſſe in pte veſtimenti ⁊ non in toto. vnde ⁊ immediate dicit̄ Nec tamen creuiſſe lepram.quia poſt lotionem partis in qua videbat̄ lepra.nō creuit lepra extendendo

ſe ad alias ptes vñ in hebreo ſic hr. Eo q cauata ſit in ſn caluitio ſuo vel feneſtra ſua. ⁊ accipit hic cauatio p infectione lepre. q eſt corroſiua. vt ſupra dictum eſt. Caluitium ḡo accipit p vetuſtate ⁊ feneſtra p nouitate. loquit enī ſcriptura metaphorice de lepra veſtis. ſ. p ſimilitudinez lepre hois q̄ eſt in caluitio. q feneſtra dicit pncipiū vel inchoatiōez caluicij. q qñ hō incipit decaluari dr hre feneſtras vel feneſtraz in capillis. Caluicium aūt dr pfectio vel finis fluxus capillor. Per hanc ḡ ſimilitudinē intelligit q ſi talis macula apparet i veſte, pp̄e nouitatē ſuam. vel in vetuſtate iudicāda eſt leproſa ⁊ dz oburi.

b Sin aūt obſcurioꝛ fuerit locus lepre. i. magis dubi⁹ ſm q dicit glo.

c Abrūpet eū. ſ. locū in q̄ ē macula. ⁊ faciet qđ ſequit ⁊ pz lrā.

eo⁹ q infuſa ſit i ſupficie veſtimēti vel p totū lep̄. [b] Sin aūt obſcurioꝛ fuerit loc⁹ lepre poſtq̄ veſtis eſt lota [c] abrūpet eū ⁊ a ſolido diuidet. Q ſi vlt̄ apparuerit in his locis q̄ prius imaculata erāt lepra volatil' ⁊ vaga: dz igne oburi. Si ceſſauerit lauabit aquis ea q̄ pura ſt ſcđo ⁊ mūda erūt. [d] Iſta eſt lex lepre veſtimenti lanei ⁊ linei: ſtaminis atq3 ſubtegminis. omniſq3 ſuppellectilis pellicee. quō mūdari dēat vel ꝯtaminari. Ca. xiiij.

Locutuſq3 eſt dñs ad moyſen dicēs. Hic eſt rit⁹ leproſi qñ mūdādus ē. [b] Adducet ad ſacerdotem.

d Iſta eſt lex. hic ponit recapitulatio breuis pcedētium. ⁊ patet lrā.

In ca. xiij. vbi dr in poſtil. Vñ in hebreo ſic habet.

Additio.

In hebreo in hoc loco nō fit mentio đ feneſtra ſ ſic dr. Eo q ſit cauata in caluitio ſuo vel in recaluitio. ⁊ eſt ſenſus. q ſicut homo cui⁹ capilli fluunt a pte anterioꝛi dr caluus. ſic ſi fluunt a pte poſterioꝛi dr recaluaſter. i. retro caluus. vñ ⁊ ſimili mō in lepra veſtis accipit caluitio ⁊ recaluatio. put lepra cōtingit in facie veſtis vel in dorſo eius. Et videt hec diſtinctio magis ppria q̄tum ad hec ⁊c. Ca. xiiij.

Locutuſq3 eſt dñs. Hic dñr agit de leproſi mūdatione. ⁊ pmo oñdit q̄d in ea ſit agendum. ſecundo agit de lepra circa domum. ibi. Locut⁹ eſt dñs. Circa primum oñdit primo q̄d agendum ſit prima die purificationis leproſi. ſecundo q̄d ſeptimo die. ibi. Et die ſeptimo. tercio q̄d octaua. ibi. Die octauo. Circa primum ſciendum q aliqs pp̄ter lepram ſegregatus ab aliis dicebat aliqñ ſanari dupliciter. Vno mō ſm apparentiaz. vicz qñ ſacerdos iudicando eum leproſum fuerat decept⁹. q ſigna p que fiebat tale iudicium fallibilia ſunt. quando igit illa ſigna tranſibāt ⁊ curabant. dicebat ſanari a lepra ſm apparētiam inq̄ntum ſanitas prius latens apparebat. q nō fuerat leproſus ſm veritatem. Alio mō dicebat ſanari ſm veritatem. ſ. qñ iudicium ſacerdotis fuerat verū. ſ aliqñ ꝯtingebat talem ſanari miraculoſe. aliqñ ḡo virtute nature. ſi eſt aliq̄ ſpēs lepre ſic curabilis. ⁊ tunc purificabat leproſus. p quam q̄dem purificatōez oñdebat eē mūdus. Prima igit die purificatōis fiebat qđ dr h. b Adducet ad ſacerdotem. non q intraret ad atrium ſacerdotum. q adhuc non erat ei licitum ingredi etiaz caſtra ppli. vt dicet infra. ſ ſacerdos exibat aliqñ tulum extra caſtra ⁊ leproſus veniebat ibi ad eum. et hoc eſt quod dicit.

c Qui egreſſus de caſtris. ſ. ſacerdos. qđ pz ex litera ſequenti cum dr. d Cum inuenerit lepram eſſe mundatam pcipiet ei q̄ purifi. vt offe. p ſe non ad locum tabernaculi. ſ ibidem ext̄ caſtra manibus ſacerdotis. e Duos paſſeres viuos ⁊c. cui⁹ rō eſt. q lepra aufert viuacitatem ſenſuū. ⁊ pp̄ter hoc ille q̄ oñdebat mūdus offerebat p oppoſitum paſſeres viuos ſenſibiles ⁊ mobiles ad deſignandum in ſe viuacitatem ſenſuū.

f Quib⁹ veſci licitum eſt. hoc dr ad dr̄az aliquoꝝ paſſerꝝ exñtiū in terra illa qb⁹ non erat licitū veſci. ⁊ ſunt alteri⁹ ſpeciei lz ꝯueniant in noie. vl' alit̄ pōt dici q hoc dr ad excludendum paſſeres eiuſdem ſpēi q̄bus nō erat licitū veſci pp̄t aliqđ accidens ſupueniēs in eis. ſic̄ ⁊ aial mūdum aliqñ erat illicitum ad comedēdū ex aliq̄ caſu ꝯtigente.

g Et lignū cedrinū3. q lepra affert putredinem. ⁊ iō p oppoſitum offerebat lignum cedrinum qđ eſt imputribile ad deſignandum q in eo erat putredo lepre.

[c] Qui egreſſus đ caſtris [d] cū inuenerit leprā eē mūdatā pcipiet ei q̄ purificat̄ offerat [e] duos paſſeres viuos p ſe [f] q̄s veſci licitū eſt [g] ⁊ lignū cedrinū [h] vermiculūq3 [i] ⁊ hyſopū3. [k] Et vnū ex paſſerib⁹ imolari iubebit i vaſe fictili [l] ſup aq̄s viuentes. [m] aliū3 aūt viuū cū ligno cedrino ⁊ cocco [n] ⁊ hyſopo. tinget in ſanguie paſſeris imolati [o] q̄ aſpget illū q̄ mūdādus eſt ſepties vt iure purget: [p] ⁊ dimittet paſſerem viuū vt in agꝝ auolet [q] Cūq3 lauerit hō veſtimēta ſua [r] radet omnes pilos corpis [s] ⁊ lauabit aqua: [t] purificatuſq3 ingredietur caſtra: ita duntaxat

h Vermiculumq3. i. filum rubei coloris.

i Et hyſopū. q lepra aufert viuacitatē coloris ⁊ affert fetorē carnis. ⁊ iō p oppoſitum filum rubeū offerebat. q color rubeus eſt color viuidus. Et hyſopum q̄ eſt herba odorifera ad deſignādū q i eo ñ erat color lepre neq3 fetoꝛ

k Et vnum ex paſſerib⁹ iu. imo. in vaſe fictili. i. terreo.

l Sup aquas viuentes. dicunt autē aque viue. q hñt q̄dammodo in ſe pncipium motus. ſicut aque fontium ⁊ fluuium. ſicut animal dr viuum qđ mouet. ⁊ hoc fiebat ad deſignandum in eo q̄ purgabat mundiciam ⁊ viuacitatem. q aque viuentes vtrunq3 deſignant.

m Aliū aūt viuū cū ligno cedrino ⁊ cocco. i. filo rubeo.

n Et hyſopo tin. i. ſanguine paſſeris imolati. fiebat enī q̄ſi q̄ddaz aſpſoꝛium cui⁹ manubrium erat lignum cedri oblatum cui alligabant hyſopus ⁊ paſſer viu⁹ cum filo coccineo p̄dicto. ⁊ iſta duo ſic alligata ligno cedrino tingebant in aqua viua poſita tñ in vaſe fictili. ⁊ cui mixtus erat ſanguis paſſeris immolati.

o Quo aſper. il. q̄ mun. eſt ſepties. ad deſignādum in eo pfectaz mūdiciā. q pfecto numero ſeptenario deſignat.

p Et dimittet paſſerem viuū vt in agꝝ auolet. Ad deſignandum q homo ſic purgat⁹ reſtituebat cohabitatōni hominum ſicut paſſer cohabitationi paſſerꝝ.

q Cūq3 lauerit homo veſti. ſua. ad amouēdum imaginatōꝝ ex quacūq3 occaſione immūdicie pcedentis.

r Radet oēs pilos corpis. q lepra eſt corroſiua piloꝝ.

s Et lauabit aqua. ad amouēdum imundiciaꝫ piloꝝ. ⁊ alioꝝ q̄ poſſent eſſe in corpe.

t Purificatuſq3 ingrediet caſtra. non caſtra dei ſiue tabernaculum. nec etiam caſtra leuitaꝝ ſ caſtra ppli tm̄. ita duntaxat vt maneat ext̄ tabernaculum ſuum ſeptem diebus. cui⁹ rōem aſſignat Ra. ſa. q actus matrimonialis erat ſibi interdict⁹ vſq3 ad diem octauam: in qua pficiebat ſua purificatio. ⁊ ideo interdictuꝫ erat ei ingredi ta-

bernaculum ſuum ad manendum cum vxore ſua.
v Et die ſeptima. Hic ꝑñr oñdit quid agendum ſit cir
ca purificatoꝫ leproſi die ſeptima. ⁊ patet l̃ra ex p̄dictis.
Iſta aũt que dicta ſunt de purificatiõe leproſi fiebant in
purificatõe tam paupis q̃ȝ diuitis.

f Et ſup caput eius. qꝛ ſupra dictum eſt de leproſo q̃
debebat hñe caput nudum vt appareret leproſus õm
nibus. ⁊ iõ hic vngit̃ caput eius oleo. vt deſignet̃ pfe
ĉte mundus. g Nunc imolabit holocauſtum. qḋ
totum incẽdebat̃. h Et ponet illud in altari. ſ. ho
locauſtuꝫ. q̃ ibi
cremabat̃.

x Die octauo. h
ꝑñr oñdit q̃d erat
agendum die octa
uo. in qua pficieba
tur purificatio le
proſi ⁊ in hoc diffe
rebãt diues ⁊ pau
per. ⁊ iõ primo oñ
dit q̃d tenebãt fa
cere diuites. ſc̃do
q̃d paupes cum dr̃
Qḋ ſi paup eſt. Cir
ca primũ deſcribit̃
oblatio diuitis. cũ
dicit̃
y Sumet duos
agnos ⁊c. ⁊ pꝫ l̃ra
ex ſupradict̃ de ſa
crificijs: vſq̃ȝ ibi.
z Et ſeorſum olei
ſextariũ. i. abſq̃ȝ o
leo qḋ ponebat̃ in
ꝯſperſione ſeu piſta
tione ſimile. dicũt
aũt aliq̃ q̃ diligẽt⁹
ꝯſiderauerũt dicta
Iſid. q̃ ſextari⁹ in
liq̃dis de q̃ eſt hͦ ſer
mo continet duas
dragmas q̃ valent
q̃ſi q̃rtam ptem q̃r
te pariſienſis ⁊ ſm̃
hoc ſextarius erat
valde par9: adde
bat̃ aũt oleũ in ſa
crificio ad deſignã
dum ſanatõeꝫ illi⁹
q̃ purificabat̃. tuꝫ
qꝛ oleũ hꝫ vim ſa
natiuam puſtulaꝝ
⁊ apoſtematum in
corpe: tum qꝛ oleũ
in ſcriptura ſignifi
cat diuinam grãm
ſeu miſc̃diam per
quã leproſus aliq̃n
ſanabat̃ miraculo
ſe. vt. ſ. dictuꝫ eſt.

a Tollet agnũ ⁊
offeret eum ꝓ deli
cto. qꝛ plaga lepre
freq̃nt̃ infligit̃ ho
mini ꝓ pctõ. ſicut
pꝫ de maria ſorore
moyſi Nu. xij. ⁊ de
Ozia rege Iuda.
iiij. Reg. xv. c. ⁊ ij.
Paral. xxvj. Aſſu
menſq̃ȝ ſacerdos d̃
ſanguine. ſequit̃.

vt maneat ex̃ tabernaculuꝫ
ſuũ. vij. dieb9. x ⁊ die ſeptĩa
radet capillos capitis bar
bamq̃ȝ ⁊ ſupcilia. ac totius
corpis pilos. Et lotis rur
ſuꝫ veſtib9 ⁊ corpe x die octa
uo y ſumet duos agnos ĩma
culatos: ⁊ ouẽ anniculã abſ
q̃ȝ macula: ⁊ tres decias ſil̃e
in ſacrificiũ q̃ ꝯſpſa ſit oleo
z ⁊ ſeorſuꝫ olei ſextariũ. Cũ
q̃ȝ ſacerdos purificãs hoĩeꝫ
ſtatuerit eum. ⁊ hͦ oĩa coraꝫ
dñõ in oſtio tabernaculi te
ſtimonij a tollet agnũ ⁊ offe
ret eũ ꝓ delicto oleiq̃ȝ ſexta
riũ. Et oblatis añ dñm oĩ
bus ĩmolabit agnũ vbi ſo
let imolari hoſtia ꝓ pctõ et
holocauſtũ. i. i loco ſancto.
Sicut enĩ ꝓ pctõ: ita ⁊ ꝓ de
licto ad ſacerdotem ptinet
hoſtia. ſancta ſanctoꝝ ẽ. Aſ
ſumẽſq̃ȝ ſacerdos de ſangui
ne hoſtie q̃ immolata eſt ꝓ
delicto. b Ponet ſup extre
muꝫ auricule dextre eius q̃
mundat̃ ⁊ ſup pollices ma
nus dextre ⁊ pedes. ⁊ de olei
ſextario mittit in manũ ſuã
ſiniſtraꝫ tingetq̃ȝ digitum
dextꝝ in eo: c ⁊ aſpget coraꝫ
dñõ ſepties. Quod aũt reli
quuꝫ eſt olei in leua manu.
d fundet ſup extremũ auri
cule dextre ei⁹ q̃ mũdat̃. et
ſup pollices man⁹ ac pedis
dextri. e ⁊ ſup ſanguinẽ q̃ ef
fuſus eſt ꝓ delicto. f ⁊ ſup ca
put ei⁹. Rogabitq̃ȝ ꝓ eo co
ram dñõ. ⁊ faciet ſacrificiũ
ꝓ pctõ g Nunc imolabit ho
locauſtum h ⁊ ponet illud in

altari i cum libamentis ſuis
⁊ homo rite mundabit̃ k Qḋ
ſi paup eſt ⁊ nõ põt manus
ei⁹ inuenire q̃ dicta ſt̃ ꝓ de
licto aſſumet agnũ ad obla
tõꝫ vt roget ꝓ eo ſacerdos:
decimãq̃ȝ ptem ſimile ꝯſpſe
oleo in ſacrificiũ: ⁊ olei ſex
tarium: duoſq̃ȝ turtures ſi
ue duos pullos colũbe: q̃ꝝ
vnus ſit ꝓ peccato: ⁊ alt̃ in
holocauſtũ: offeretq̃ȝ ea die
octauo purificationis ſue
ſacerdoti ad oſtium taber
naculi teſtimonij corã dñõ
Qui ſuſcipiẽs agnũ ꝓ deli
cto: ⁊ ſextariuꝫ olei leuabit
ſil̃. imolatoq̃ȝ agno de ſan
guine ei⁹ ponet ſup extremũ
auricule dextre ei⁹ q̃ mũdat̃
⁊ ſup pollices manus ei⁹ ac
pedis dextri. Olei vͦo ptem
mittet in manũ ſuam ſini
ſtram: in q̃ tingens digituꝫ
dextre man⁹ aſperget ſepti
esꝯ dñm. tangetq̃ȝ extremũ
dextre auricule illius q̃ mũ
dat̃ ⁊ pollices manus ac pe
dis dextri. i loco ſanguĩs q̃
effuſus eſt ꝓ delicto. Reli
quaꝫ aũt ptem olei q̃ eſt in
ſiniſtra manu mittet ſuper
caput purificati vt placet ꝓ
eo dñm: ⁊ turturem ſiue pul
lum columbe offeret vnuꝫ
ꝓ delicto: ⁊ alteꝝ i holocau
ſtum cum libamentis ſuis.
Hoc eſt ſacrificium leproſi q̃
hr̃e non põt omnia in emũ
dationẽ ſui. l Locutuſq̃ȝ eſt
dominus ad moyſen ⁊ aa
ron dicens. Cunq̃ȝ ingreſ
ſi fueritis terram chanaan

i Cum libamẽ
tis ſuis. i. cum il
lis. q̃ ſil̃ crema
bant in liq̃dis.
ſm̃ q̃ determi
nat̃ Nu. xv.

k Qḋ ſi paup
eſt. Hic ꝑñr agit̃
de oblatõe pau
pis in purificati
one ſua a lepra.
⁊ pꝫ l̃ra ex his
q̃ dicta ſunt ſu
pra.

l Locutuſq̃ȝ ẽ
dñs. Hic agitur
ꝑñr de lepra do
mus. ⁊ ponit̃ vl
timo q̃tuin ad
ea q̃ ptinent ad
lepram. quia le
pram hominis
⁊ veſt̃ habebãt
ſacerdotes diſ
cernere cum ad
huc eſſent in de
ſerto. ſ circa le
pram dom⁹ nõ
habebant offici
um ſuum exerce
re donec veniſ
ſent ad terraꝫ ꝓ
miſſionis. ⁊ hoc
notat̃ in textu:
cum dr̃. Cunq̃ȝ
ingreſſi fueritis
t̃raꝫ chanaã ⁊c.
Sciendũ aũt q̃
ꝓprie loq̃ndo le
pra nõ põt ẽẽ in
domo qꝛ ſolum
animal eſt ſuſce
ptiuũ ſanitat̃ ⁊
infirmitat̃: ſ ali
q̃ corruptõ exiſt̃
i domo dr̃ lepra
ſimilitudinarie
inq̃ntũ põt ha
bitãtes in ea in
ficere ⁊ talis do
m⁹ q̃n erat cor
ruptõ pſeuerãs
iubet̃ hͦ dirui du
plici de cã. vna ẽ
ne inficeret ha
bitantes. vt di
ctuꝫ eſt. Alia qꝛ
in talibus domib⁹ aliq̃ gentiles ydola colebant ⁊ inuo
cationes demonum exercebant: ne filij iſrael qui erant
ad ydolatriam ⁊ ad tales ſuſpitiões ꝓni ad conſimilia
declinarent. Circa igitur lepram domus primo agitur
de eius iudicio ⁊ diſcretione. ſecundo de eius purifica
tione. ibi. Qḋ ſi introiens. Circa primum oſtendit q̃d

b Ponet ſup extremũ auricule ⁊c. qꝛ in iſtis ptibus di
noſcit̃ lepra. c Aſpget ſepties coram dñõ. i. ꝯ altare
holocauſti in q̃ imolabat̃ dñõ. d Fundet ſup extre
mũ auricule ⁊c. exponat̃ ſicut ſupradictũ eſt de poſitione
ſanguinis in ptib⁹ illis. e Et ſup ſanguinẽ. i. in eiſdem
locis in quibus iam poſuerat ſanguinem.

dās dom⁹ debebat facere: cum dī. Ibit cui⁹ eſt domus nūcians ſacerdoti. ⁊ q̄d ſacerdos debebat facere cum dī. At ille ꝑcipiet vt efferant vniuerſa de domo cui⁹ cā ſubdit. ¶ a Ne imūda fiant ⁊c̄. q2 ſi dom⁹ iudicaret̄ leproſa ꝑ ſacerdotem. oīa q̄ eſſent in domo tꝑe ſui iudicij eſſent facta immūda.

¶ b Et cum vide rit in parietib⁹ ⁊c̄. q2 talia ſunt ſig̃ corruptōis corroſiue ⁊ īfectiue.

¶ c Claudet eā vij. dieb⁹ q2 ꝑ talem clauſionem citi⁹ apparet corruptio eo q̄ nullus ibi habitat. vn̄ ⁊ dom⁹ nō bitate citius peiorant̄.

¶ d Si inuenerit creuiſſe lepram. notabilit̄ inteſiue vel extenſiue.

¶ e Iubebit erui lapides. in q̄b⁹ ſt̄ macule aduidendū ſi corruptio poſſit amoueri cū minori detrimēto dom⁹.

¶ f Et luto alio liniri domū. i. alio cemento.

¶ g Qui dormierit in ea ⁊ comederit ⁊c̄. ille cm̄ q̄ dormierit i tali domo vel comederit magis pōt inſici q̄ ille q̄ ſolum ingredit̄. et iō ingrediēs nō indigebat veſtium lotōe. ſ ſolū erat imūd⁹ vſq3 ad veſpam. ⁊ ſic purgabat̄ ſolo tranſitu tꝑis. cetera patent.

¶ h Qz ſi introiens ſacerdos. h̄ agit̄ ꝺ lepre do⁹ purificatōe. ⁊ p3 ſatis ex his q̄ dicta ſunt de purificatiōe homis. ꝯn̄r recapitulat breuit̄ q̄ dicta ſt̄ cum dī. Iſta eſt lex lepre. ſequit̄.

quā ego dabo vobis in poſſeſſionē ſi fuerit plaga lep̄ i edibꝫ: ibit cui⁹ ē dom⁹ nūcians ſacerdoti ⁊ dicet. Quaſi plaga lepre vī mihi eē in domo mea. at ille ꝑcipiet vt efferant̄ vniuerſa de domo priuſq̄ ingrediat̄ eam ⁊ videat vt lepra ſit: a ne imūda fiāt oīa q̄ in domo ſunt. Intrabitq3 poſtea vt ꝯſideret leprā dom⁹: b ⁊ cū viderit in parietibꝫ illi⁹ q̄ſi valliculas pallore ſiue rubore defores ⁊ humiliores ſupficie reliq̄ egrediet̄ oſtiū dom⁹. ⁊ ſtatī c claudet illā ſeptē diebꝫ: reuerſuſq3 die ſeptīo ꝯſiderabit eā. d Si inuenerit creuiſſe lepraz e iubebit erui lapides in q̄bꝫ lep̄ eſt: ⁊ ꝓījci eos extra ciuitatē in loco imūdo. domū aūt ipaz radi intrinſec⁹ ꝑ circuitū: ⁊ ſpgi puluerem raſure extra vrbē in loco imundo: lapideſq3 alios reponi ꝓ his q̄ ablati fuerāt f ⁊ luto alio liniri domū. Si aūt poſtq̄ eruti ſt̄ lapides ⁊ puluis elat⁹ ⁊ alia t̄ra lita ingreſſus ſacerdos viderit reuerſam leprā ⁊ pietes reſꝑſos maculis: lepra eſt ꝑſeuerās ⁊ imūda dom⁹. Quā ſtatim deſtruent ⁊ lapides ei⁹ ac ligna atq3 vniuerſum puluerē ꝓījciet extra oppidū in locū imūdū. Qui in-

¶ i Et erumpentium papulaꝝ. papule ſunt vlcera minuta in cute naſcentia. q̄ dolorem ⁊ ſcabiem afferunt. Cetera patent ex ſupradictis.

¶ In ca. xiiij. vbi dī in poſtil. ſciēdū āt q̄ ꝓprie loq̄ndo

¶ Additio.

Licet animal ſuſceptiuum ſit ſanitatꝭ vel infirmitatis tñ cib⁹ dī ſan⁹ vel medicina ſana. inq̄ntum ſanitatem ꝯſuat vel effecit. ⁊ talis mod⁹ dicendi nō eſt metaphoric⁹ ſeu ſimilitudinari⁹. q2 ſanitas q̄ ſignificat̄ ꝑ cibum ſanū vel medicinam ſanaz eſt vera ſanitas aīalis q̄ a ꝓdictis cauſant̄. ⁊ iō cū dī.

Dom⁹ lepre. non ſimilitudinarie dī ſ effectiue. q2 cauſat lepram in his q̄ in ea hitant ſi ſint ad hoc diſpoſiti ⁊c̄.

Replica correctoris ꝯ Burg.

In ca. xiiij. vbi poſtil. dicit domū improprie dici leproſam. q2 ꝓprie ſolum viuum q̄d eſt ſuſceptiuū ſanitatis ⁊ infirmitatis. Burg. ꝑ eq̄uocatōꝫ putat hoc bene dictum impedire dicens cibum vel medicinam dici ſanaꝫ. Ad q̄d r̄ñdeo q̄ poſtil. loq̄t̄ de ſanitate formalit̄ inherente. ⁊ ſic nihil ꝓprie ē ſuſceptiuū ſanitatꝭ ⁊ cō̄triū niſi viuū aīal q̄bus aūt ⁊ medicina etſi ſint cauſatiua ſanitatis nō tñ ſuſceptiua dicunt̄. dicunt̄ igr̄ ſane eq̄uoce. put oēs ⁊ ph̄i ⁊ theologi teſtant̄ dicens igit̄ cibum ſanum dicit eadeꝫ rōne ſolem calidū. ſ p3 q̄ ſc̄dm nō ē ꝓprium corꝑa celeſtia non ſint capacia talium impꝛſſionum. igit̄ primum etiam erit ſm̄ ſimilitudinē. ⁊ vī ad ꝓpoſitū de lepra dom⁹ accipienda malaq̄litas in loco dom⁹ exuberans lep̄ cauſatiua. ⁊ ſic locus poti⁹ eſt dicendus leproſus q̄ dom⁹. ⁊ ſic accipet̄ cōtinens ꝓ ꝯtento. q̄ ē vera metaphora ſm loicos ⁊ grammaticos.

trauerit domū qñ clauſa ē imūdus erit vſq3 ad veſpeꝝ g ⁊ q̄ dormierit in ea ⁊ comederit q̄ppiam lauabit veſtimēta ſua. h Qz ſi introiēs ſacerdos viderit leprā nō creuiſſe i domo poſtq̄ denuo lita fuerit: purificabit eā reddita ſanitate: ⁊ in purificatōe e⁹ ſumet duos paſſeres lignūq3 cedrinū ⁊ ꝟmiculū atq3 hyſopū ⁊ imolato vno paſſere ī vaſe fictili ſup aq̄s viuas: tollet lignū cedrinū ⁊ hyſopū ⁊ coccū ⁊ paſſereꝫ vnū: ⁊ tinget oīa in ſanguīe paſſeris imolati atq3 in aq̄s viuentibꝫ ⁊ aſꝑget domū ſepties: purificabitq3 eā tam in ſanguīe paſſeris q̄ in aq̄s viuētibꝫ ⁊ in paſſere viuo lignoq3 cedrino ⁊ hyſopo atq3 ꝟmiculo. Cumq3 dimiſerit paſſerē auolare i agꝝ liberē orabit ꝓ domo ⁊ iure mūdabit̄. Iſta ē lex oīs lepre ⁊ ꝑcuſſore: lepre veſtiū ⁊ domorum: cicatricis i ⁊ erūpentiū papulaꝝ: lucētis macule ⁊ in varias ſpēs coloꝛibꝫ imutatis: vt poſſit ſciri q̄ tꝑe mūdū q̄d vel imūdū ſit.

¶ Cap. xv.

Locutuſq3 eſt dn̄s ad moyſen ⁊ aaron dicēs. a Loq̄mini filijs iſrael: ⁊ dicite eis. b Vir qui patitur fluxum ſemis. imūdus erit: c et

¶ Ca. xv.

Locutuſq3 ē dn̄s ad. hic agit̄ de immūdicia flux⁹ ſeminis. ⁊ primo de immundicia ex fluxu innaturali. ſc̄do ex naturali. ibi. Vir d̄ q̄ egredit̄. adhuc p̄mo agit̄ de dicti fluxus pollutione. ſc̄do de eius purgatiōe. ibi. Si ſanat⁹ fuerit. Circa primum dicit̄.

¶ b Vir q̄ patit̄ fluxum ſeminis immūdus erit. q2 nō poterat ingredi locum ſacrificij. ⁊ ex tactu etiam ipſi⁹ ꝯtrahebat̄ imundicia. ut dicet̄ poſtea. ꝯn̄r oñdit̄ qualiter debebat iudicari talis infirmitas: cū dicit̄.

¶ c Et tunc iudicabit̄ huic vicio ſubiacere cum ꝑ momēta ſingula. i. frequenter.

¶ d Adheſerit carni illi⁹ atq3 creuerit fedus humoꝛ. generatus ex ſemine dicto modo fluente. ꝯn̄r oñdit̄ qualiter ex eo deriuet̄ immundicia ad alia inanimata ⁊ animata. ⁊ p3 lr̄a vſq3 ibi.

e Sagina.i.ſella vel quodcunqꝫ aliud qḋ poniꞇ ſuper animal ad ipm̄ equitandum. vn̄ in hebꝛeo hꝫ. Equitatura. Cetera patent ex ſupꝛadictis. f Si ſanaꝰ fuerit. hic ꝯñr agiꞇ de ipſiꝰ purgatōe: ⁊ p̄mo q̄ntū ad tp̄us: cū dꝛ. g Numerabit ſeptem dies. ab illo die q̄ ceſſauit paſſio illa: ⁊ tunc loto coꝛpoꝛe ⁊ veſtibꝰ mūdus erit. h In aq̄s viuentibus ex hoc vꝫ ꝙ iſta lotio non ſit intelligenda ꝑ aſpſionē aque in q̄ erant cineres vacce ruſe ſꝫ ꝑ ablutōꝫ in aq̄s acceptis d̄ fonte vł flumine: que dicūꞇ viue ꝓpꞇ motū vt dictum eſt ca. p̄cedenti. ſcd̄o q̄ntum ad ſacrificium deo offerendum ꝓ gr̄a rūactione rōne beneficij ſibi collati. ſ. ſanitaꞇ a p̄dicta paſſione: cū dꝛ. i Die aūt octaua ſumens du. tur. ⁊c. ⁊ pꝫ lr̄a ex ſupꝛadictis. k Vir de q̄ egrediꞇ ⁊c. hic ꝯñr agiꞇ de immūdicia que ꝓueit ex fluxu naturali ſeminis. ſ. in coitu etiaꝫ in actu m̄rimoniali. i emiſſione cū̄ talis humiditaꞇ ſp̄ ē pollutio coꝛꝑalis. vt de ſe pꝫ. ⁊ freq̄nter etiam eſt ibi immundicia ſp̄ūalis etiaꝫ in actu m̄rimoniali. q2 licꝫ poſſit ſine pctō exerceri tñ̄ freq̄nter eſt ibi libido inoꝛdinata. l Mulier cum q̄ coierit ⁊c. q2 ſicut ē ibi pollutio a ꝑte viri. ita etiaꝫ a ꝑte mulieris. ⁊ maioꝛ cū mulier ſit frigidioꝛ: ⁊ ꝑ ꝯñs humores in ea ſunt minꝰ digeſti. m Mulier q̄ redeunte menſe. hic ꝯñr agiꞇ de immūdicia fluxꝰ ſanguinis. Et p̄mo q̄ntū ad fluxum naturalem. ſecundo q̄ntuꝫ ad innaturalem. ibi. Mulier que patiꞇ multis diebus. Circa p̄mum ſciendum ꝙ mulieres a tp̄e quo incipiunt eſſe apte ad ꝯcipiendum vſqꝫ ad tempus quo deſinit ꝯcipere quolibet menſe ꝯmuniter patiunꞇ hanc paſſionem. que vocaꞇ fluxus ſanguinis menſtrui. niſi impediaꞇ ꝑ infirmitatem vel ꝯceptum. ⁊ ꝓ tali paſſione ſeptem diebus ſeꝑabaꞇ. ita ꝙ non admittebaꞇ ad locum ſacrificij. nec aliq̄s ꝯmunicabat cū ea in cibo ⁊ lecto. hec etiam immūdicia ad alia deriuabaꞇ inanimata ⁊ animata. qḋ notaꞇ cum dꝛ. Omnis q̄ tetigerit eam ⁊c. n Si coierit cū ea vir. hoc ꝓhibeꞇ non ſolum ꝓpter immundiciam contractā ex ea ſicut ex p̄cedentibꝰ. ſꝫ etiam q2 ex tali coitu ſolent generari pueri monſtruoſi. vtpote patiētes aliquē defectuꝫ in aliq̄ parte coꝛpis vel etiam in toto. ſicut lepꝛā vel aliquam ꝯſimilem infirmitatem. o Immūdus erit ſeptem diebus. j. xx. cap. dꝛ ꝙ talis dꝫ inꝑfici. Ad qḋ dicendum ꝙ ibi loq̄ꞇ de eo q̄ ſcienter accedit ad mulierem menſtruataꝫ ⁊ ꝯuinciꞇ de hoc in iudicio. hic aūt loq̄ꞇ de eo q̄ accedit igꝛ̄ant. ⁊ de eo cuius factū eſt occultum. p Mulier que patiꞇ. Hic ꝯñr agiꞇ de immūdicia fluxꝰ ſanguinis ex infirmitate. Et p̄mo de pollutione. ſcd̄o de purgatōe. ibi. Si ſteterit. Circa p̄mū dꝛ ꝙ durante infirmitate iſta dꝫ iudicari immūda ſicut mulier patiens menſtrua tp̄e illius fluxꝰ. ⁊ patet lr̄a. q Si ſteterit. Hic ꝯñr agiꞇ de eiꝰ purgatiōe. Et p̄mo q̄ntum ad tp̄us: cum dꝛ. r Numerabit ſeptem dies. ſ. a tp̄e quo ceſſauit infirmitas. ſcd̄o q̄ ad ſacrificiū deo offerendum ꝓ ſua ſanatione: cum dꝛ. Offeret ꝓ ſe ſacerdoti duos turtures ⁊c. ſequiꞇ.

tūc indicabiꞇ huic vicio ſb iacere: cū ꝑ ſingula momenta adheſerit carni eꝰ atꝫ ꝯcreuerit fedus humoꝛ. Omē ſtratū in q̄ doꝛmierit immūdū erit: ⁊ vbicūqꝫ ſederit. Si q̄s hoīm tetigerit lectū eiꝰ: lauabit veſtimēta ſua: ⁊ ipſe lotꝰ aq̄: imūdus erit vſqꝫ ad veſpeꝝ. Si ſederit vbi ille ſederat: ⁊ ipſe lauabit veſtimēta ſua: ⁊ lotꝰ aq̄ imūdus erit vſqꝫ ad veſpeꝝ. Qui tetigerit carnē eiꝰ lauabit veſtimēta ſua: ⁊ ipſe lotꝰ aqua imūdus erit vſqꝫ ad veſpeꝝ. Si ſaliuā huiuſcemodi hō iecerit ſuꝑ eū q̄ imūdus eſt lauabit veſtimēta ſua: ⁊ lotus aq̄ imūdus erit vſqꝫ ad veſpeꝝ. c Sagia ſuꝑ qḋ ſederit imūduꝫ erit: ⁊ q̄cq̄d ſub eo fuerit q̄ fluxū ſeminis patiꞇ: pollutū erit vſqꝫ ad veſpeꝝ. Qui poꝛtauerit hoꝝ aliq̄d lauabit veſtē ſuā ⁊ ipſe lotꝰ aq̄ imūdus erit vſqꝫ ad veſpeꝝ. Oīs queꝫ tetigerit q̄ talis eſt nō lotis añ manibꝰ: lauabit veſtimēta ſua ⁊ lotꝰ aq̄ imūdꝰ erit vſqꝫ ad veſpeꝝ. Vas fictile qḋ tetigerit ꝯfrigeꞇ: vas aūt ligneū lauabiꞇ aq̄. f Si ſanatꝰ fuerit q̄ hmōi ſuſtinet paſſionem g numerabit ſeptē dies poſt emūdatōeꝫ ſui: ⁊ lotis veſtibꝰ ⁊ toto coꝛꝑe h in aq̄s viuentibꝰ erit mūdus. i Die aūt octauo ſumet duos turtures aut duos pullos colūbe: ⁊ veniet in ꝯſpectu dñi ad oſtiū tabernaculi teſtimonij: dabitqꝫ eos ſacerdo-

ti. Qui faciet vnū ꝓ pctō ⁊ alteꝝ in holocauſtū: rogabitqꝫ ꝓ eo coꝛā dño vt emūdeꞇ a fluxu ſeminis ſui. k Vir de q̄ egrediꞇ ſemen coitꝰ: lauabit aq̄ omne coꝛpꝰ ſuū ⁊ imūdus erit vſqꝫ ad veſpeꝝ. Veſtē ⁊ pellē quā habuerit lauabit aq̄ ⁊ imūda erit vſqꝫ ad veſpeꝝ. l Mulier cuꝫ q̄ coierit lauabiꞇ aq̄: ⁊ imunda erit vſqꝫ ad veſpeꝝ. m Mulier q̄ redeunte menſe patiꞇ fluxū ſanguinis: ſeptē diebꝰ ſeꝑabiꞇ. Omnis q̄ tetigerit eam: imūdus erit vſqꝫ ad veſpeꝝ: ⁊ locus in q̄ doꝛmierit vel ſederit diebꝰ ſeꝑationis ſue: pollueꞇ. Qui tetigerit lectū ſuuꝫ lauabit veſtimēta ſua: ⁊ ipſe lotꝰ aqua imūdus erit vſqꝫ ad veſpeꝝ. Omē vas ſuꝑ qḋ illa ſederit: q̄ſq̄s attigerit: lauabit veſtimēta ſua: ⁊ ipſe lotꝰ aq̄ pollutꝰ erit vſqꝫ ad veſpeꝝ. n Si coierit cū ea vir tp̄e ſanguinis mēſtrualis: o imūdꝰ erit ſeptē diebꝰ: ⁊ omē ſtratū in q̄ doꝛmierit: pollueꞇ. p Mulier q̄ patiꞇ multis diebꝰ fluxum ſanguinis nō in tp̄e mēſtruali vel q̄ poſt menſtruū ſanguinē fluere nō ceſſat q̄diu ſubiacet huic paſſiōi imūda erit q̄ſi ſit in tp̄e mēſtruo. Omē ſtratū in q̄ doꝛmierit ⁊ vas in q̄ ſederit polluꞇuꝫ erit. Quicūqꝫ tetigerit eam: lauabit veſtimenta ſua: ⁊ ipſe lotꝰ aqua imundus erit vſqꝫ ad veſpeꝝ. q Si ſteterit ſanguis ⁊ fluere ceſſauerit: r numerabit ſeptem

a Docebitis ꝗ. hic ponit̃ ꝯcluſio intenta ⁊ dirigit̃ ꝑmo ad ſacerdotes vt doceãt ꝑplm cauẽ ab imũdicijs ꝑdictis. t Et ñ mori. in ſordi. ſuis. i. ꝓ ſuis ſordib' ſi īmōi accedat ad locũ tabnacli. b ꝯñr recapitulat cum dr̃. v Iſta eſt lex ⁊c. Et patꝫ ſra ex ꝑdictis.

e Niſi hec ante fecerit. non ꝗ deberet hoc facere quotienſcunqꝫ intraſſet. ſ ſolũ in die expiatõis. ꝗ erat dies ingreſſus regularis vt dictũ eſt. ꝯñr ponit̃ informatio eius ꝗd agere debeat. ꝓ ſe ⁊ domo ſua: cum dr̃. f Vitulũ offeret ꝓ pctõ. i. offerendum ꝑparabit de ſuo in memoriã

Ca. xvi.

a Locutuſqꝫ eſt dñs. ſupi' actum eſt de purgatõe ab immũdicia in ꝗntũ tangit aliqs ꝑſonas vel aliquaꝫ in ſpāli. hic ꝯñr agit̃ de purgatõne generali. ꝗ tãgebat totũ ꝑplm ⁊ fiebat. x. die. menſis ſeptimi cui correſpõdet ſeptember apud nos mõ ꝑdicto. Exo. xij. ca. Circa quam purgatõꝫ ꝗtuor deſcribunt̃. ꝑmum eſt modus ꝑparatio- nis. ſcdm actus imolatõnis. ibi. Hiis rite celebratis. terciũ cult' celebratõis. ibi. Cunqꝫ portauerit. ꝗrtum ritus ſucceſſionis ibi. Mẽſe ſeptimo. Circa ꝑmũ ſciẽdum ꝙ iſtud feſtum fiebat duplici de cã. Una eſt qꝛ illa die fuit eis denũciatũ ꝑ moyſen pctm̃ de ꝯflatõe vituli remiſſum. Alia cã eſt. qꝛ ſicut patꝫ ex ꝑcedẽtib' frequenter ⁊ ex multis cauſis ꝯtrhebant imũdiciam. ⁊ iõ qꝛ aliqui ꝓpt̃ negligentiaꝫ vel ignorantiam ſeu aliam cãꝫ omittebant emũdari. iõ ſemel in anno fiebat generalis purgatio. ⁊ iõ vocabat̃ dies expiatõis. ⁊ qꝛ ſcdm ꝙ dicit aplus ad Heb. vij. ca. Lex eñ hoies inſtituit ſacerdotes infirmitateꝫ hñtes. ⁊ ꝑ ꝯñs erant pctõres ſicut alij. iõ primo fiebat expiatio ꝓ ſacerdotibus poſtea ꝓ ꝑplo. Circa primũ ꝑmittit̃ monitio ſummi ſacerdotis cum dicit̃.

b Loqre ad aaron fra. tu. ne om. tpe ingre. ſanc. qd̃ eſt intra velum. i. illam ꝑtem ꝗ dr̃ ſanctaſanctoꝝ. in ꝗ erat archa ⁊ ꝓpiciatorium. qꝛ hoc nõ debebat fieri regularĩt niſi ſemel in anno. vt dicit aplus ad Heb. ix. Si aũt als eẽt ingrediendũ hoc erat ex aliꝗ neceſſitate ſuꝑueniente. vt in motione caſtroꝝ. vt hr̃ Nu. iiij. ca. ad inuoluendũ ea ꝗ erant intra ſanctaſanctoꝝ.

c Ut nõ moriat̃. ſi indiſcrete ⁊ irreuerent̃ ingrediat̃ ⁊ ꝓpter hoc in ꝑn. hui' ca. recordat̃ mors duoꝝ filioꝝ aaron ꝗ mortui ſunt offerẽtes ignem alienũ. vt dictũ eſt ſupra. x. ca.

d Quia in nube apparebo. hoc dupl̃r exponit̃. vno de nube ꝗ erat ſupra tabernaculũ ꝗ̃diu filij iſrael fuerũt in deſerto. Alio mõ de nebula ꝯſurgente de thuribulo qñ ſumm' ſacerdos ingrediebat̃ ſcãſctoꝝ. in ꝗ ibi cremabat incenſum. vt hr̃. j.

dies purificatiõis ſue: ⁊ die octauo offeret ꝓ ſe ſacerdoti duos turtures aut duos pullos colũbaꝝ ad oſtium tabnacli teſtimonij: ꝗ vnũ faciet ꝓ pctõ ⁊ alteꝝ in holocauſtũ: rogabitqꝫ ꝓ ea coraꝫ dño: ⁊ ꝓ fluxu imũdicie ei'. u Docebitis ꝗ filios iſrl̃ vt caueãt imũditias: t ⁊ nõ moriant̃ in ſordib' ſuis cũ polluerit tabernaculũ meum: qd̃ eſt int̃ eos. v Iſta eſt lex ei' ꝗ patit̃ fluxũ ſeminis: ⁊ ꝗ polluit̃ coitu: ⁊ ꝗ mẽſtruis tpib' ſepat̃: vel ꝗ iugi fluit ſanguine: ⁊ hois ꝗ dormierit cum ea. Ca. xvj.

a Locutuſqꝫ eſt dñs ad moyſen poſt mortẽ duoꝝ filioꝝ aaron: qñ offerentes ignem alienũ int̃fecti ſunt. Et ꝑcepit ei dicẽs. b Loqre ad aarõ frẽm tuũ ne oĩ tpe ingrediat̃ ſctuariũ qd̃ eſt int̃ velũ coraꝫ ꝓpiciatorio ꝗ tegit archa c vt nõ moriat̃: d qꝛ in nube apparebo ſup oraculũ: niſi e hec añ fecerit. f Uitulũ ꝓ pctõ offeret g ⁊ arietẽ in holocauſtũ. h Tunica linea veſtiet̃: feĩnalib' lineis verenda celabit. Accinget̃ zona linea: cydarim lineaꝫ imponet capiti. Hec eñ veſtimẽta ſũt ſancta: q̃b' cũctis cũ lot' fuerit induet̃. i Suſcipietqꝫ ab vniũſa multitudine filioꝝ iſrl̃ duos hyrcos ꝓ pctõ ⁊ vnũ arietem in holocauſtũ. k Cũqꝫ obtulerit vitulũ l ⁊ orauerit ꝓ ſe ⁊ ꝓ domo ſua m duos hyrcos ſtare faciet corã dño in oſtio tabnaculi teſtimonij n mittẽſqꝫ ſup vtrũqꝫ ſortem: vnã dño ⁊ alteram capro emiſſario: cuius exierit ſors dño. offeret illum ꝓ pctõ cui' aũt in caprum emiſſarium: ſtatuet eum viuũ coram dño o vt fundat ꝑces ſup eũ: ⁊ emittat eum in ſolitudinẽ. p Hiis rite celebratis q offeret vitulum ⁊ rogans pro ſe ⁊ pro domo ſua: immolabit eum.

pcti aaron in ꝯflatione vituli aurei.

g Et arietem in holocauſtũ in mẽoriam ariet̃ ꝓ yſaac imolati Gen. xxij.

h Tunica linea veſtiet̃ ⁊c. hic tm̃ ponũt̃ ꝗtuor veſtimẽta ꝗ erãt cõia ſummo ſacerdoti ⁊ aliĩs inferiorib' ſacerdotibus vt dictũ fuit Exo. xxviij. cui' rõ aſſignat̃ infra.

i Suſcipietqꝫ ab vniuerſa multitudie ⁊c. qꝛ ſoluebãt̃ de cõi ſumptu.

k Cunqꝫ obtulerit ⁊c. hoc nõ eſt intelligendum de oblatõe vituli coram dño in altari holocauſtoꝝ. qꝛ de illa hr̃ ꝑte ſeqnti ſ de oblatõe ꝗ fiebat ſacerdoti. qñ eñ ab aliꝗ fiebat oblatio alic' aialis ad imolandũ dño. ꝑmo offerebat̃ manib' ſacerdotis. ⁊ poſtea ſacerdos offerebat dño. ſi in iſta oblatiõe ꝗ erat de ſumptu ſacerdot̃. ipſe ſacerdos ꝑmo accipiebat ſibi aial ꝯ̃terminãs illud ad imolandũ ⁊ poſtea offerebat dño. ⁊ iõ cum dr̃ hic. k Cunqꝫ obtulerit. ſic eſt intelligẽdum. i. ad offerendum diſpoſuerit. qꝛ hic agit̃ de ꝑpatõe ad immolatõꝫ ⁊ eodẽ mõ exponẽdum eſt qd̃ ſubdit̃.

l Et orauerit. in heb. hr̃. Et expiauerit. i. ad expiandum determinauerit ſeu ordinauerit.

m Duos hircos ſtare faciet. ꝑ man' ſibi miniſtrantium.

n Mittens ſup vtrũqꝫ ſortem. qꝛ ꝑ ſortes determinabat̃ ꝗs illoꝝ hircoꝝ eẽt imolandus ⁊ ꝗs mittendus in deſertum mõ ꝗ hr̃. j. ꝗlit̃ aũt licitũ ſit vti ſortib' hr̃. j. Nu. xxiiij.

o Et fundat ꝑces ſup eo. qꝛ rogabat dñm vt pena debita ꝓ peccatis ꝑpli transferret̃ in illum hircũ. vt dicet̃. j.

p Hiis rite celebratis. Hic ꝯñr deſcribit̃ actus immolationis qui agendus erat in die expiationis. qꝛ ſacerdos immolabat ꝓ ſe ⁊ domo ſua vitulum. quod notat̃ cum dicit̃.

q Offeret vitulum ⁊c. ⁊ dicunt aliqui ꝙ erat vitula ruſa. de qua habet̃ Nume. xix. ⁊ ꝙ nominat̃ hic vitulus ꝓ ſpecie ⁊ non ꝓ ſexu. ⁊ hoc videtur dicere magiſter in hyſtorijs. ſ hoc non videt̃ verum. quia vitula ruſa immolabat̃ extra caſtra. Hic autem vitulus in atrio tabernaculi. Item illa offerebat̃ pro toto populo hic autem pro peccato ſacerdotis ⁊ domus ſue tm̃. Item offerens illam erat immundus. offerens autem iſtum non erat immundus cum hrẽt ingredi eodem die intra ſanctumſanctoꝝ. Ad inferendum ibi de ſanguine vituli imolati. vt ſtatim

ſubdit᷑. Sunt etiam cum hoc alia plura diſſonantia. vt; intuenti textū hic ⁊ in li. Nume. ꝓpt̄ q̄ opt; dicere ꝙ vitulus hic eſt alius a vacca rufa. r Aſſumptoq; thuribulo qḋ de pru. altaris implen. ſ. altaris holocauſti. ſm̄ aūt ea q̄ dicta ſunt Exo. xxx. iſtud thuribulū erat itra ſctm̄ſctoꝝ ꝓpe ingreſſu; ⁊ ibi ſacerdos portabat carbones viuos de altari holocauſtorū in bacilla ⁊ ſupponebat incēſum. ⁊ nebula inde ꝯſurgente. intrabat vltra ſacerdos i ſctm̄ſctōꝝ. hoc etia; vꝫ ꝑ illud qḋ hꝫ Heb. ix. Aureū hn̄s thuribulū. Si āt aliq̄s velit dicere ꝙ illud thuribulum portabat abex̄ intra ſanctū ſctōꝝ opt; dicē ꝙ ꝓ tanto heb. ix. dꝛ eſſe in ſctōſctōꝝ. qꝛ illuc inferebat᷑ i die expiationis. vt hic dicit᷑.

s Nebula eoꝝ. ꝯſurgēs ḋ thuribło

t Opiat oraculū .i. ꝓpiciatoriu; qḋ oraculū dꝛ eo ꝙ inde audiebant᷑ diuina r̄n̄ſa.

v Quod ē ſupra teſtimonium .i. ſup archam in q̄ eſt lex q̄ teſtimoniū dꝛ.

x Tolletq; ḋ ſanguie vituli. imolati ꝓ eo ⁊ domo ſua vt dictū ē.

y Et aſpget digito ſepties ad denotandum pfectam remiſſionem pctōꝝ. q̄ ſeptenario numero deſignat᷑. eo ꝙ tot⁹ decurſus tp̄is ſeptem diebus ꝯphendit᷑.

z Contra ꝓpiciatoriū ad orientem dicūt hic aliq̄ expoſitores nr̄i. ꝙ l; tabernaculū ſic eēt diſpoſitu;. ꝙ ingreſſus eēt ab oriente. ſ. mō ꝯ̄io nr̄is eccliis. tn̄ odoratio ⁊ aſpſio hui⁹ ſanguinis erat v̄ſus orientem. ⁊ in hoc approbat᷑ modus orandi ecclie vt dictū eſt. Sꝫ hoc n̄ vꝫ aliq̄liter verꝫ. qꝛ ſi aſpſio ſanguinis de q̄ fit hic mentio fieret ꝯ̄ orientem: ſeq̄ret᷑ ꝙ facies ipſoꝝ cherubin exn̄tium ex vtraq; pte ꝓpiciatorij eēnt v̄ſus occidētem. ⁊ dorſa eoꝝ v̄ſus illam ptem tabernaculi q̄ dicebat᷑ ſancta. c⁹ ꝯ̄rium hꝫ Paral. iij. vbi dꝛ ꝙ facies ipſoꝝ cherubin erant v̄ſe ad exteriorem domū .i. ad illam ptem templi q̄ vocat᷑ ſancta: ⁊ dicebat᷑ dom⁹ exterior reſpectu ſanctiſanctoꝝ: quod dicebat᷑ domus interior. Templu; aūt ſalomonis ſm̄ oēs doctores fuit diſpoſitum in ſitu ad modū tabernaculi. Item qḋ dꝛ de approbatōe modi orandi nō valet. qꝛ doctores nr̄i cōiter dicūt ꝙ iō adorem⁹ v̄ſus orientem ne aſſimilemur iudeis adorantibus v̄ſus occidentem. ⁊ iō dicendum eſt ꝙ cum dꝛ hic.

z Contra ꝓpiciatoriū ad orientem. nō accipit᷑ hic oriēs reſpectu mūdi ſeu tabernaculi. ſ; reſpectu ꝓpiciatorij tm̄. qꝛ cum ſacerdos aſpgens ſanguinē habuit dorſum ad orientem mūdi illa ps ꝓpiciatorij q̄ obijciebat᷑ ſuo aſpectui erat ei⁹ ps orientalis. ps aūt occidētalis erat v̄ſus ptem poſteriorē tabernaculi. vt de facili pōt q̄libet imaginari.

⁊ Cūq; mactauerit hircum ꝓ pctō. Ille eſt hircus de q̄ pdictum eſt. ꝙ ꝑ ſortem eſſet imolandus: ⁊ de ei⁹ ſanguine inferebat ſacerdos intra ſanctum ſanctoꝝ.

a Et expiet ſanctuarium. Non eſt intelligēdum ꝙ ſanctuarium hr̄et aliqḋ pctm̄ in ſe expiandum. cum eēt res

r Aſſumptoq; thuribło qḋ de prunis altaris impleuerit ⁊ hauriēs manu ꝯpoſitum thymiama in incēſum: vlt̄ velū intrabit in ſctā: vt poſitꝭ ſup ignē aromatibꝫ s nebula eoꝝ ⁊ vapor t opiat oraculū v qḋ eſt ſup teſtioniū ⁊ nō moriat᷑. x Tollet q̄ꝫ de ſāguine vituli: y ⁊ aſpget digito ſepties z ꝯ̄ ꝓpiciatorium ad orientē. ⁊ Cūq; mactauerit hircū ꝓ pctō ppl̄i inferet ſāguinē ei⁹ int̄ velū ſicut pceptū eſt de ſanguine vituli: vt aſpgat e regione oraculi a ⁊ expiet ſanctuariū ab immūdicijs filioꝝ iſrl̄: ⁊ a puaricatōibꝫ eoꝝ cūctiſq; pctiſ b iuxͣ hūc ritū faciet tabernaculo teſtimonij qḋ fixū ē int̄ eos c i medio ſordiū hitatōis eoꝝ. d Null⁹ hoīm ſit in tabernaculo qn̄ pōtifex ſanctuariū ingredit᷑ vt roget ꝓ ſe ⁊ ꝓ domo ſua ⁊ ꝓ vniuerſo cetu iſrael: donec egrediat᷑ tabernaculum. e Cū aūt exierit ad altare qḋ cora; dn̄o eſt oret ꝓ ſe: ⁊ ſumptum ſanguinem vituli at; hirci fundat ſup cornua ei⁹ ꝑ gyꝝ: aſpgenſq; digito ſepties expiet ⁊ ſanctificet illud ab imūdicijs filioꝝ iſrl̄. f Poſtq̄ emūdauerit ſanctuariū ⁊ tabernaculū ⁊ altare tūc offerat hircū viuentē ⁊ poſita vtraq; manu ſup caput ei⁹: g ꝯfiteat᷑ oēs iniq̄tates filioꝝ iſrl̄: ⁊ vniuerſa delicta at; pctā eoꝝ. h q̄ imp̄cans capiti eius emittet illum ꝑ hominem paratum in deſertum. i Cūq; portauerit hircus oēs iniq̄tates eoꝝ k in t̄ram ſolita-

inanimata. ſ; dicebat᷑ quodāmodo pollui ex peccatis ſacerdotum ⁊ ppl̄i ſicut ⁊ eccłe nr̄e ꝑ aliq̄ facinore in eis facto. vn̄ ⁊ indiget reconciliatione. ⁊ hoc eſt qḋ dꝛ. Ab immūdicijs filioꝝ iſrael ⁊c̄. ⁊ patet.

b Iuxta ritum faciet tabernaculo teſtimonij .i. poſt expiationē ſanctiſanctoꝝ expiabit reliqua; ptem tabernaculi. q̄ dicebat᷑ ſancta. ⁊ hoc vocat᷑ hic tabernaculum teſtimonij. qꝛ ꝯtinebat duas ptes tabernaculi. ⁊ iō noiat᷑ noie totius.

c In medio ſordium habitatōꝭ eoꝝ. In heb. hꝫ. In medio ſordium eoꝝ. qꝛ tabernaculum erat in medio caſtroꝝ. ꝓplus aūt habitans in circuitu freq̄nt᷑ incurrebat ſordes pctōrum q̄ redundabant in tabernaculu; qḋammō vt dictum eſt. l; aūt tr̄ſlatio nr̄a ad eundem ſenſu; reducat᷑. credo tn̄ ea; eē corruptā vicio ſcriptoꝝ q̄ accepērt t. ꝓ d. ⁊ iō ſcripſerūt ſortiū ꝓ ſordium.

d Nullus ho. ſit in tab. ⁊c̄. qꝛ tūc ſumm⁹ ſacerdos debat eē maxime eleuat⁹ in deū. ⁊ ꝓpt̄ hoc excludebat᷑ ſocietas alioꝝ. que poſſet impedire ipm̄.

e Cum aūt exierit ad altare. ſ. thymiamatis. qḋ erat ex ſanctum ſanctoꝝ. vt dictum fuit Exo. xxx. ꝓpter qḋ expiato ſanctoſanctoꝝ oportebat ſacerdotē exire ad expiandam aliam ptem tabernaculi. in qua erat altare thymiamatis: quo facto exibat tabernaculum ad offerendum hircum emiſſarium ⁊ hoc eſt quod ſubditur.

f Poſtq̄ emundauerit ſanctuarium ⁊c̄. ſeq̄t᷑. Tūc offerat hircum viuentem in atrio.

g Confiteat᷑ omnes iniq̄tates ⁊c̄. nō explicando oīa pticularit᷑. qꝛ impoſſibile erat tūc fieri. tum ꝓpter breuitatem tp̄is. tum qꝛ ſacerdos nō omnia pctā ppl̄i ſciebat. ſ; in generali. ſicut facim⁹ in ꝯfeſſione in pncipio miſſe vel hmōi.

h Que imp̄cans capiti ei⁹. qꝛ rogabat dn̄m vt penā debitam ꝓ illis peccatis vellet trāſferre in hircū illū.

i Cūq; portauerit. Deſcripta expiatōe h̄ ꝯ̄n̄r deſcribit cult⁹ celebrationis. q̄ ꝯſiſtebat in ꝯſumatōe ſacrificij: in crematione illoꝝ que erant cremanda in altari holocauſtoꝝ. ⁊ in crematione incenſi ſuper altare thymiamatis. ⁊ in iſto officio ſumm⁹ ſacerdos ponebat veſtimenta linea. in quibus prius miniſtrauerat. ⁊ accipiebat ornamenta pontificalia. Cui⁹ rōem aſſignant doctores noſtri. qꝛ miniſterium expiationis qḋ pceſſerat debebat fieri cum humilitate. ſ; ꝯſummatio ſacrificij cum ſolēnitate. ⁊ ad ſimilitudinem hui⁹ pontifex euangelic⁹ in aſpſione baſilice quam dedicat quaſi in expiatione eius lineis ⁊ minoribus vtitur indumentis. ⁊ etiam in ſabbato baptiſmali ⁊ ꝯſecratione fon-

tium ꝛ in immerſione cathecuminoꝝ cū .ſ. transferunt pctā eoꝝ. ſimilibꝰ vtit indumentis. Cum autē bis ꝑactis ad miſtratōꝫ accedit altarē. pontificalibꝰ ꝛ pcioſis veſtibꝰ infulat. vt dicit mgr in hiſtoꝛijs. Ra. ſa. aliā rōem aſſignat di. ꝙ cum veſtibꝰ lineis intrabat ſanctū ſanctoꝝ. ne miniſter eſſet ſicut dñs qđ eſt ſic intelligendum. qꝛ ſctm̄ ſctoꝝ erat locꝰ ipſiꝰ dei. q̄ſi ipm̄ repn̄tās vt dictū fuit Exo. xxv. ꝛ iō ꝓpiciatoꝛium aureū ꝛ alia q̄ erant ibi aurea. erant q̄ſi q̄dam dei oꝛnamēta. ꝓpter qđ pontifex nō debebat ibi ingredi cū aureis oꝛnamentis. ſ miſterium qđ agebat ex̄ ſctm̄ ſctōrum in oꝛnamētis pōtificalibꝰ i q̄bus erat auꝝ. vt dictū fuit Exod. xxviij. exercebat. ꝛ ſm̄ vtrū ꝙ dictum in tali mutatione veſtium manus ꝛ pedes lauabat i labio eneo. ꝛ h̄ eſt qđ ſequit.

k In terraꝫ ſolitariaꝫ. vt ibi relinq̄ret a feris deuoꝛādus ꝓ hoībꝰ moꝛte dignis ꝓ ſuis pctis.

riaꝫ ꝛ dimiſſus fuerit in deſerto: reuertet in tabnaculū teſtionij. ꝛ ˡdepoſitis veſtibꝫ q̄bꝫ priꝰ idutꝰ erat cū intret ſanctuarium: ˡrelictiſq̄ꝫ ibi ᵐlauabit carnē ſuam in loco ſctō ⁿinduetq̄ꝫ veſtibꝫ ſuis. ᵒEt poſtq̄ egreſſus obtulerit holocauſtū ſuū ac plebis rogabit tam pro ſe q̄ ꝓ ꝓplo: ꝛ adipē q̄ oblatꝰ eſt ꝓ pctis: adolebit ſuꝑ altare. ᵖIlle vō q̄ dimiſerit capꝛ emiſſariū lauabit veſtimēta ſua ꝛ coꝛpꝰ aq̄: ꝛ ſic ingredietꝛ in caſtra. ᵠVitulū aūt ꝛ hircū q̄ ꝓ pctō fuerāt imolati: ꝛ q̄ꝝ ſanguis illatꝰ ē in ſctūariū vt expiatio ꝯpleret ʳaſpoꝛtabunt foꝛas caſtra ꝛ ꝯburent igni tam pelles q̄ carnes eoꝝ ac fimū: ˢꝛ q̄cūq̄ꝫ ꝯbuſſerit ea: lauabit veſtimēta ſua ꝛ carnē aq̄: ꝛ ſic ingredietꝛ caſtra. Eritq̄ꝫ vobis hoc legitimū ſempiternū. ᵗMenſe aūt ſeptimo decima die menſis affligetis aīas vr̄as: nullūq̄ꝫ opꝰ facietis ſiue indigena ſiue aduena q̄ ꝑegrinatꝛ int̄ vos. In hac die expiatio erit vr̄i atq̄ꝫ mūdatio: ab oībꝫ pctis vr̄is coꝛam dño mūdabimini. Sabbatum eñ req̄etōis ē ꝛ affligetis aīas vr̄as religione ꝑpetua. ᵘExpiabit aūt ſacerdos q̄ vnctꝰ fuerit ꝛ cuius manꝰ initiate ſunt vt ſacerdotio fungatꝛ ꝓ p̄re ſuo. Induetq̄ꝫ ſtola linea ꝛ veſtibꝫ ſanctis: ꝛ expiabit ſanctuarium ꝛ tabernaculum teſtimonij atq̄ꝫ altare: ſacerdotes q̄ꝫ ꝛ vniuerſum ꝓplm. Eritq̄ꝫ vobis hoc legitimū ſempit̄nuꝫ vt oꝛetis ꝓ filijs iſrael: ꝛ ꝓ cunctis peccatis eoꝛuꝫ ſemel in anno. ˣFecit igitꝛ ʸſicut p̄ceperat dominꝰ

l Relictiſq̄ꝫ ibi. ſ. veſtimētis prioꝛibus. m Lauabat carnē ſuā in loco ſctō. qꝛ labiū p̄dictū erat i atrio.

n Induetq̄ꝫ veſtibꝰ ſuis. i. pōtificalibꝰ ſibi appꝛopꝛiatis. qꝛ prius miſtrauerat in veſtimētis lineis. q̄ erant oīa cōia etiam ſacerdotibꝰ minoꝛibꝰ. Et pn̄r deſcribit ꝯſummatio miniſterij cum dr̄.

o Et poſtq̄ꝫ egreſſus ꝛc̄. ꝛ ptꝫ lr̄a ex p̄dictis ꝛ ſubdit q̄d debeat facere ille q̄ duxerat hircū in deſertum cū dr̄.

p Ille vō q̄ di. capꝛ emiſ. laua. veſti. ſua. ꝑ aſpſioneꝫ aque expiatōis in q̄ erant ꝯmixti cineres vacce rufe.

q Vitulum aūt ꝛ hircum ꝛc̄. ſequit.

r Aſpoꝛtabunt ex̄ caſtra ꝛc̄. ad deſignādū ꝙ deberet totaliter a pctō elongari q̄ꝫtum ad actum ꝛ circūſtantias ꝛ occaſiones peccati. s Et quicūq̄ꝫ ꝯbuſ. ea laua. veſti. ſua ꝛc̄. aqua aſpſionis mō ſupradicto.

t Menſe aūt ſeptimo. Hic pn̄r deſcribit circa expiatoꝝ ritus ſucceſſionis. qꝛ ꝑtinebat ad ſummū ſacerdotem miniſterium illiꝰ diei. ꝓmittit tñ tempus cum dr̄. Menſe aūt ſeptimo decima die menſis in reuolutiōe cuiuſlibet anni affligetis aīas vr̄as. qꝛ ſicut p̄dictū eſt erat dies expiatōis pctōꝝ ſacerdotū ꝛ totiꝰ ꝓpli. iō generaliter omnes debebant ꝑ ieiunium affligi in coꝛpe. ꝛ ꝑ debitam ꝯtritōꝫ in mente.

v Expiabit aūt ſacerdos qui vnctꝰ fuerit. i. ſummꝰ ſacerdos qui in officio patris ſucceſſerit. ꝛ exequet officium expiatōnis ſicut p̄dictum eſt.

x Fecit igitꝛ. ſ. aaron q̄ erat ſummꝰ ſacerdos.

y Sic p̄cepat dñs moyſi. qꝛ adueniēte. x. die ſeptimi meſ celebrauit dictā expiatōeꝫ eo mō q̄ ē determiatū ē.

In ca. xvj. vbi dicit in poſtil. Vitulum offeret ꝓ peccato.

Additio.

Cum iſte vitulus non ſolum ab aaron ſ a ſucceſſoribus ſuis ſemel in anno. ſ. in die expiationis eſſet offerendus. vtꝫ in ſi. ca. huiꝰ. non videt rōnabiliter dictū ꝙ offerebatꝛ ꝓ peccato aaron ad nihilum eñ videbatꝛ ꝓficere ſummis ſacerdotibꝰ ipſi aarō ſuccedentibꝰ facere memoꝛiam p̄deceſſoꝛis ſui de hoc in q̄ peccauit merita eñ patrum p̄n̄tantꝛ a filijs in ſuis oꝛationibus. ſicut in multis locis h̄r. non aūt demerita. vnde meliꝰ videt dicendum ꝙ vitulus iſte offerebatꝛ ꝓ pctō ꝓꝓꝛio. ſiue ſacerdotis offerentis q̄cunq̄ꝫ eēt ille. qꝛ nullus erat ſine pctō. vnde ſequit in lr̄a. Cumq̄ꝫ obtulerit vitulū oꝛabit ꝓ ſe ꝛ ꝓ domo ſua. ꝛ hoc eſt etiam qđ dicit aplus ad Hebreos. ix. ca. In ſecūdo aūt introibat ſemel in anno ſolꝰ pontifex: non ſine ſanguine quem offerret ꝓ ſua ꝛ ꝓplī ignoꝛantia. ꝙ aūt aries imolaretꝛ in memoꝛiaꝫ arietis yſaac eſt cōſonum rōni. ſ. vt deus h̄ret in memoꝛia merita patrum. ſ. abꝛaam immolantis ꝛc̄. et yſaac q̄ ad immolandum ſe obtulit.

Replica correctoꝛij ꝯ Burg.

In capitulo. xvj. poſtillatoꝛ dicit oblationem vituli ſemel ꝑ ſummum ſacerdotem factam in anno inter cetera in rememoꝛationē peccati aaron Sed burg. dicit hoc irrationabile: qꝛ nihil ꝓficiebat ſummis ſacerdotibus hmōi memoꝛia. etiam quia in oꝛationibus debent rememoꝛari merita patrum non demerita Reſpondeo ꝙ rationabile eſt vt in oꝛationibus ꝛ oblationibus fieret rememoꝛatio non modo virtutis. ſ etiam peccati p̄deceſſoꝝ. Ibi enim fit rememoꝛatio collate gratie hic remiſſionis ꝛ venie ꝛ ablationis culpe. quod mirum ſi vitulus non pro peccato aaron. ſ in memoꝛationem peccati aaron offeratur. ſicut aries in memoꝛiam obedientie yſaac ꝛc̄. Nec eſt verum ꝙ ſolum merita patrum non demerita reducantꝛ ad memoꝛiam oꝛantium ꝛ offerentium. quia ſcriptura ſacra plena eſt huiuſmodi modis oꝛandi. Peccauimus cum patribus noſtris ꝛc̄. Vide danielem Heſt. Tobiam Judith ꝛc̄. Nec eſſet irrationabile ꝙ quilibet ſacerdos offerens vitulum reduceret ad memoꝛiam. ꝙ illius vituli oblatio eſſet meritoꝛia ablutionis culpe pꝛoprie. ſicut quondam fuit culpe paterne que erat in vituli fabꝛicatione: ꝛ ſicut vitulus aliquando fuit populo cauſa ydolatrie ita eius immolatio fit meritoꝛia placatōis diuine dum hoc deo mactare ſtuduerit qđ aliquando ſtultus populus adoꝛauit ꝛc̄. que

non irronabiliter ad memoriā reduci pñt. ¶ Ca. xvij.
Et locut⁹ eſt dñs. Poſtq̄ actū eſt de purgatōe generali que fiebat ꝑ q̄dam ſacrificia ⁊ viſum eſt. hic oñr agit̄ d̄ loco ſacrificij. ⁊ ꝑmo determinat̄ ſacrificij loc⁹. ſcd̄o excludit̄ gentilis modus ibi. Homo q̄libet

Circa primū ꝓhibet̄ ex̄ locum ſacrificij imolatio. ſcd̄o oblatio ibi. Homo de domo iſrael. Circa primū dī ſic.

b ¶ Homo q̄. de domo iſrl̄ ſi occi. bo. ⁊c. nō eſt intelligē-dum hoc de q̄libet occiſione q̄ꝛ licitū erat talia aīalia q̄ ſunt etiam imolaticia occidē: in caſu ⁊ comedere. nō ſolum ex̄ templum ſ̄ etiam ex̄ hirlm. vt hr̄ Deu. xij. Sꝫ intelligit̄ d̄ occiſione ꝑ modū ſacrificij q̄ nō fuit licita ex̄ atrium templi. poſtq̄ꝫ templū fuit edificatum ꝑ ſalomonem nec ex̄ atriuꝫ tabernaculi ante templi edificatōꝫ. ⁊ h̄ notat̄ ꝑ h̄ qd̄ ſubdit̄.

c ¶ Et non obtulerit ⁊c. Ex q̄ patꝫ ꝙ loquit̄ de occiſis ꝑ modū ſacrificij.

d ¶ Reus erit q̄ſi ſanguinem fuderit .ſ. humanū. q̄ꝛ puniēdus eſt ſicut de homicidio.

e ¶ Nō offerre dñt ſacerdoti filij iſrael hoſtias ſuas aliter tñ vſurparent ſibi officium ſacerdotꝫ: ſicut faciūt ydolatre: vñ ſubdit̄.

Ad moyſi. ¶ Ca. xvij.
a Et locut⁹ eſt dñs ad moyſen dī. Loq̄re aarōn et filijs ei⁹ ⁊ cūctis filijs iſrael dicens ad eos. Iſte eſt ſ̄mo quem mandauit dñs dicēs
b Hō q̄libet de domo iſrl̄ ſi occiderit bouē aut ouē ſiue capram in caſtris vel extra caſtra: c ⁊ ñ obtulerit ad oſtium tabnaculi oblatōꝫ dño ſanguis d reus erit. Quaſi ſi ſanguinē fuderit ſic pibit de medio ppl̄i ſui. e Nō ſacerdoti offerre dñt filij iſrl̄ hoſtias ſuas f quas occidūt in agro vt ſanctificent̄ dño añ oſtiū tabernaculi teſtionij: ⁊ imolent eas hoſtias pacificas dño. Fundetq̄ꝫ ſacerdos ſāguinē ſup altare dñi ad oſtium tabernaculi teſtimonij: ⁊ adolebit adipē in odorē ſuauitatꝭ dño: g ⁊ neq̄ q̄ vlt̄ imolabūt hoſtias ſuas demonibꝫ cū q̄bꝫ fornicati ſt̄. Legitimū ſempitnū erit illis ⁊ poſteris eoꝝ. Et ad ipſos dices. h Homo de filijs iſrael i ⁊ de aduenis q̄ pegrinant̄ apud vos: k q̄ obtulerit holocauſtum ſiue victimam: l ⁊ ad oſtium tabernaculi teſtimonij nō adduxerit eā vt offerat dño: m interibit de pplo ſuo. n Hō q̄libet de domo iſrl̄ ⁊ de aduenis q̄ pegrināt̄ inter vos o ſi comederit ſanguinē: p obfirmabo faciē meā ꝯ aīaꝫ illi⁹ q ⁊ diſpdā eā de pplo ſuo: r q̄ꝛ aīa carnis ī ſanguīe ē: s ⁊ ego dedi illū vobis: vt ſup altare in eo expietis ꝓ aīabꝫ vr̄is: ⁊ ſanguis ꝓ aīe piaculo ſit. idcirco dixi filijs iſrl̄. Oīs aīa ex vobis ñ comedet ſanguinē: nec ex aduenis q̄ pegrinant̄ apud vos. Hō q̄cunq̄ꝫ de filijs iſrl̄ ⁊ de aduenis q̄ pegrināt̄ apud vos: ſi venatōe atꝫ aucupio cepit feraꝫ vel auē t q̄bꝫ veſci licitū eſt: fundat ſanguinē ei⁹ ⁊ opiat illū terra. Aīa eī oīs carnis in ſanguīe ē. Vñ dixi filijs iſrl̄. Sanguinē vniuerſe carnis nō comedetꝭ: q̄ꝛ aīa carnis ī ſanguine ē: ⁊ q̄cūq̄ꝫ comederit illū interibit: v aīa q̄ comederit morticinū vl̄ captū a beſtia: tā de indigenis

f ¶ Quas occidunt in agro. i. occidere ꝯſueuerūt. ydolatre eñ in agris ⁊ alijs locis indifferent̄ ꝓ ſua volūtate immolabant hoſtias ydolis. ⁊ in hoc filij iſrl̄ imitabant̄ eos ſaltem ꝓ magna pte. anteq̄ꝫ ꝑ legem eis datā determinaret̄ loc⁹ ſacrificij. ſ. ipm tabernaculū ante edificatōꝫ templi. ⁊ poſtea ipm templum qd̄ ſucceſſit tabernaculo.

g ¶ Et nequaq̄ꝫ vltra imola. hoſti. ſuas demo. ſicut faciebant ante dationē legis. ritum gentilium imitantes.

h ¶ Homo de domo iſrael. Hic oñr ꝓhibet̄ extra locum ſacrificij determinatum oblatio cum dicit̄. Homo de domo iſrael. i. iudeus natione.

i ¶ Et de aduenis. i. de ꝯuerſis ad iudaiſmum.

k ¶ Qui obtu. holo. ſiue victi. hoc dī ad ꝯphendendum omne genus ſacrificij.

l ¶ Et ad oſtium taber. teſti. nō adduxe. i. ex̄ locum determinatum a deo q̄d̄cunq̄ꝫ ſacrificium obtulerit.

m ¶ Interibit de pplo ſuo. ⁊ ſic ptꝫ ꝙ eandem penam incurrit immolans ſacrificium ex̄ locum determinatum a deo ⁊ offerens. ⁊ ideo ſi vnus immolaret ſacrificium. ⁊ alius offerret pari pena eſſent puniendi. Sciendum aūt

ꝙ immolarē ſacrificium ⁊ offerre extra tabernaculum vel templum fuit ꝓhibitum ad vitandum ydolatriā. ad quam iudei erant ꝓni. q̄ꝛ ſi licitū fuiſſet cuilibet immolare vbi vellet. ſicut faciebant gentiles ydolatre. cito ad gentilem ritum declinaſſent. Si aūt ſancti legūt imolaſſe ⁊ obtuliſſe ſacrificium ex̄ tabernaculū ſic de manue legit̄ Judic. xiij. Vel ex̄ templuꝫ ſicut de helya legit̄. iij. reg. xviij. hoc fuit ꝑ reuelatōꝫ dei: ſic ptꝫ de manue q̄ hoc fecit ꝑ monitōꝫ angeli ⁊ helyas in mōte carmeli fecit h̄ inſtinctu ſpūſſancti. qd̄ ptꝫ in miraculo ſequti. q̄ꝛ ignis deſcendit de celo ⁊ ꝯſumpſit ſacrificium eius in ſignū diuinē acceptatiōis. illa eñ q̄ ſt̄ mala co ꝙ ꝓhibita. q̄ꝛ pñt eſſe occaſio mali: cuiuſmodi eſt offerre ſacrificiū deo ex̄ locum determinatū ſunt diſpenſabilia. ſecus aūt eſt de his q̄ ſunt ꝑ ſe mala nec pñt ꝑ ſe fieri

n ¶ Homo q̄libet. Hic oñr ꝓhibet modus gentiliſ. Gētiles eñ aliq̄ de ſanguine aīaliū imolatorum ydolis edebant. ⁊ iō ꝓhibit9 fuit generaliter iudeis eſus ſanguinis: nō ſoluꝫ rōne ꝓdicta ſ̄ ne ꝑ hoc ꝓniores fierent ad effundendum ſanguinē humanum. ⁊ hoc eſt qd̄ dicit̄.

o ¶ Si comederit ſanguinem. in hebreo hr̄. Omnem ſanguinem. Ex quo ptꝫ ꝙ eſus ſanguinis generaliter eſt ꝓhibitus.

p ¶ Obfirmabo fa. meam ꝯ ani. il. i. firmit̄ ⁊ abſq̄ꝫ retractione puniam eum morte.

q ¶ Et diſpdam eum a pplo ſuo. ſemen eius delendo.

r ¶ Quia aīa carnis. i. vita in ſanguine eſt. i. ꝑncipalit̄ ibi ꝯſiſtit. s ¶ Et ego dedi illū vobis. q̄ꝛ ſanguis aīalium imolatoꝝ ꝓ peccatis filioꝝ iſrael ptim ponebat̄ ſup altare holocauſti. ⁊ ptim effundebat̄ ad baſem eꝰ vt freq̄nter dictum eſt ſupra. ſequit̄.

t ¶ Quibus veſci licitum eſt. ad excludendum feras ⁊ aues immundas ſupra determinatas. xj. ca.

v ¶ Anima que comederit. Hic conſequenter ꝓhibetur alius modus gentilis. quia aliqui gentiles comedebant carnes animalum per ſe mortuoꝝ vel laceratorum a beſtijs quod prohibetur hic ⁊ intelligitur de animalibus ſcḋm ſpēm ſuam licitis ad eſum. ⁊ hoc fuit

ſupius ꝓhibitum. ideo tn̄ hic replicat̄. vt ſi aliquis fe
cerit ꝯͣrium ꝑ ignorantiam. ⁊ poſtea delictū ſuum co
gnouerit. ſciat qd̄ debeat face. qđ oñdit̄ cū di.
Lauabit veſtimēta ſua ⁊c. ⁊ pȝ lr̄a ex ſupradictꝭ.
Locutuſqȝ eſt dn̄s. Poſtq̄ꝫ poſita ¶ Ca. xviij.

ſt ꝑcepta amoti
ua imūdicie. hic
ꝯͣr ponunt̄ ꝑce
pta ordiatiua vi
te. ⁊ ꝑmo q̄tuȝ
ad ordinatiōem
cōis ſtat᷒. ſcđo
q̄tum ad ordia
toꝫ cult᷒ ca. xxj.
Prima in duas.
qꝛ ꝑmo dant̄ ꝑ
cepta abſolute.
ſcđo cum detmi
natōe pene cap.
xx. prima adhuc
i duas. qꝛ ꝑmo
ordiat̄ hō inq̄n
tum eſt ꝑncipiū
ꝓpagatōis. ſcđo
put eſt ꝑncipiū
humane opatio
nis ca. xix. Pria
adhuc i tres. qꝛ
primo ponit̄ in
ductio ad obſer
uantiam dicen
doꝝ. ſcđo ſbdit̄
explicatio ꝑce
ptoꝝ ibi. Omis
homo. tercio cō
cludit̄ ꝯminatō
reſpectu tranſ
greſſoꝝ. ibi. Ne
polluamini. Cir
ca primū ꝑmo
ponit̄ inductio
ex aucte ꝑapie
tis cum di.

q̄ꝫ de aduenis[l] lauabit veſti
menta ſua ⁊ ſemetipm̄ aq̄: ⁊
ꝯtamiat᷒ erit vſqȝ ad veſpe
rū: ⁊ h̄ ordine mūdus fiet ꝙ
ſi nō lauerit veſtimēta ſua
vel corp᷒ portabit iniq̄tatē
ſuam. ¶ Ca. xviij.
Locutuſqȝ eſt dn̄s ad
moyſen di. Loq̄re filijs iſrl̄
⁊ dices ad eos. [b] Ego ſū dn̄ſ
de᷒ vr̄. [c] Iux̄ ꝯſuetudinē tre
egypti in q̄ hitaſtis: nō fa
cietis [d] ⁊ iuxta morē regiōiſ
chanaan: ad quā ego intro
ductur᷒ ſum vos: [e] nō agetꝭ
nec in ltīmis eoꝝ ambulabi
tis [f] Facietis iudicia mea [g] ⁊
ꝑcepta mea ſuabitis: ⁊ am
bulabitꝭ i eis. Ego dn̄s de᷒
vr̄. [h] Cuſtodite leges meas
atqȝ iudicia: [i] q̄ faciens hō vi
uet in eis. Ego dn̄s de᷒ vr̄.
[k] Oīs hō ad ꝓximaȝ ſaguis
ſui nō accedet vt ꝛ̄uelet tur
pitudinem eius. Ego dn̄s.

cepta non iuſtificarent. tn̄ inquantum fiebant ex obedi
entia ad deum. ⁊ fidem mediatoris venturi iuſtificabant
ꝓpt̄ qđ talis iuſtificatio in ſacra ſcriptura attribuit̄ fidei
⁊ obedientie ad deum. Tercio vita glorie apud deum. qꝛ
illa opa erant meritoria vite eterne: mō iaȝ dicto: non tn̄
h̄ ſtatim ſ̄ amo
to ipedimēto gene
rali ꝑ mortem xp̄i.
¶ Omnis homo.
h̄ ꝯͣr ponit̄ expli
catio ꝑceptoꝝ ordi
nantiū hoiem put
eſt ꝑncipiū ꝓpaga
tōis debita aut ꝓpa
gatio impedit̄ du
plicit̄. Uno mō ex
illegitimitate ꝑſo
naruȝ. Alio° ex or
dinata copula car
nali. ⁊ iō primo ex
cludūt̄ ꝑſone illegi
time ad ꝯbendum
ſcđo caſus inordi
nate copule. ibi. ad
mulierem q̄ patit̄
mēſtrua. Circa pri
mū excludunt̄. pri
mo ꝑſone illegitīe
rōne ꝯſanguinitaꝭ
ſcđo rōne affinitat̄
ibi. Turpitudinē
patrui tui. Circa ꝑ
mum di ſic.
¶ Omnis hō ad
ꝓxi. ſan. ſui nō ac.
nō eſt intelligēduȝ
ꝑ hoc ꝙ oīs gdus
ꝯſanguitatis ſit ꝓ
hibit᷒ in ꝯͣctu mrī
monij ſ̄ illi gdus ſt̄
ꝓhibiti q̄ infer᷒ ex
ꝑmūt̄. Alij aūt cō
ceſſi intelligunt̄.

[l] Turpitudinē p̄ris tui ⁊ tur
pitudinē mr̄is tue n̄ diſcoo
pies. [m] Mr̄ tua ē: nō ꝛ̄uelab
turpitudinē ei᷒. [n] Turpitu
dinē vxoris p̄ris tui nō di
ſcooperies. Turpitudo eīm
patris tui ē. [o] Turpitudinē
ſororis tue ex patre [p] ſiue ex
mr̄e [q] q̄ domi vel foris geni
ta eſt: nō reuelabis [r] Turpi
tudinē filie filij tui vel ne
ptis ex filia non reuelabis:
qꝛ turpitudo tua eſt. [s] Tur
pitudinem filie vxoris p̄ris
tui quam pepit patri tuo [t] ⁊
eſt ſoror tua nō reuelabis.
[v] Turpitudinē ſororis p̄ris
tui nō diſcoopies: qꝛ caro ē
patris tui. [x] Turpitudineꝫ
ſororis mr̄is tue nō reuela
bis: eo ꝙ caro ſit mr̄is tue.
[y] Turpitudineꝫ patrui tui
non reuelabis: nec acce
des ad vxorem eius que ti
bi affinitate coniungitur:

¶ b ¶ Ego ſum dn̄s deus veſter. q. d. licet ſim deus oīm ꝑ creatōem ⁊ dn̄s ꝑ generalem gubernatōꝫ. ſum tn̄ vr̄ deus ſpāli mō ꝑ eductōem de egypto. ⁊ legis datiōnē. ⁊ ꝑ ſpecialem ꝓtectionem ⁊ ꝓuiſionem. vtꝫ ex decurſu libri Exo.

¶ c ¶ Iuxta ꝯſuetudinem terre egypti ⁊c. licet intēdat excludere a filijs iſrael omnem gentilem ritum. ⁊ oēm modum viuendi inordinatū. tn̄ ſpāliter exprimit egyptios. qꝛ filij iſrael diu habitauerant int̄ eos. ⁊ aliq̄ de ritu ⁊ moribus eoꝝ accepant.

¶ d ¶ Et iuxta morem regionis chanaan. qꝛ in terra eorum habitaturi erāt ⁊ homines defacili accipiunt mores terre in qua debēt habitare. ⁊ potiſſime quia egyptij ⁊ chananei erant vicioſi in his que poſtea prohibentur.

¶ d ¶ Iuxta morem. i. mores eoꝝ. ¶ e ¶ Nō agetis nec in legitimis eoꝝ. i. in eoꝝ ritu colendi. Ambulabitis. Secundo ponit̄ inductio ex vtilitate obedientis: cū dicit̄. ¶ f ¶ Facietis iudicia mea. q̄tum ad precepta iudicialia.

¶ g ¶ Et ꝑcepta mea ſuabitis. q̄tum ad moralia.

¶ h ¶ Cuſtodite leges meas. q̄tum ad cerimonialia. ⁊ que ſit vtilitas huius obſeruationis exprimitur cum dicitur. ¶ i ¶ Que faciens homo viuet in eis. primo vita nature. quia ſ̄m decurſum ve. teſta. patet. ꝙ q̄ꝺiu filij iſrael ſeruauerunt dei mandata fuerūt in quiete ⁊ ꝓſperitate. quando autem declinauerunt a dei obedientia fuerunt dati in gladium famem ⁊ captiuitatem ¶ Secundo vita gratie: quia licet opera legis ſ̄m ſe ac

¶ l ¶ Tur. patris tui. ⁊ p. i. Turpitudineꝫ mr̄is tue. in hoc eīn ꝓhibet̄ ꝯcubit᷒ cū mr̄e qꝛ ſi ipſa ſit vxor patris tūc reuelat̄ turpitudo p̄ris. qꝛ vir ⁊ vxor ſunt vna caro. ⁊ ſic eſt ibi reuelatio duplicis turpitudīs. ſ. p̄ris ⁊ mr̄is. ſi āt n̄ ſit vxor eſt tn̄ ibi reuelatio vnius turpitudinis. ſ. matris et hoc eſt qđ ſubdit̄. ¶ m ¶ Mr̄ tua ē nō reuelabis ⁊c. ⁊ pȝ.

¶ n ¶ Turpitudinem vxoris patris tui. i. nouerce tue. ⁊ in omnibus ꝑ reuelatōēꝫ turpitudinis. intelligit̄ quicunqȝ concubitus carnalis. vnde ⁊ membra deſeruientia concubitui dicunt̄ verenda.

¶ o ¶ Turpi. ſo. tue ex patre. tm̄. ¶ p ¶ Siue ex mr̄e. tm̄ et multo fortı᷒ ſi ex vtraqȝ ꝑte. ¶ q ¶ Que domi vel foris genita. i. in matrimonio vel ex̄ matrimonium.

¶ r ¶ Turpi. filie filij tui ⁊c. C᷒ cā ſubdit̄ cū di. qꝛ turpitudo tua eſt. qꝛ fili᷒ ⁊ filia ſunt de patris ſubſtantia.

¶ s ¶ Turpi. filie vxoris patris tui. non eſt aliud ꝑceptum a ꝑcedenti de ſorore: vt dicunt aliq̄: ſ̄ eſt magis explicatiuum cauſe cum dicit̄.

¶ t ¶ Et eſt ſoror tua. ſ. ex ꝑte patris vel dicendū ꝙ differt a ꝑcedenti ſicut ps a toto. qꝛ in ꝑcedenti ꝓhibet̄ ꝯcubitus cum ſorore. taȝ ex ꝑte patris q̄ꝫ ex ꝑte matris. ⁊ hoc ſiue genita ſit in mr̄imonio ſiue ex̄. hic autē ꝓhibet̄ ꝯcubitus cum ſorore ex ꝑte patris tm̄. ⁊ genite in matrimonio.

¶ v ¶ Turpit. ſoro. pa. tui. i. amite. ⁊ eodem modo ꝓhibet̄ matrimonium inter fratrem ⁊ filiam euſdem. quia idem gradus eſt.

¶ x ¶ Turpi. ſoro. ma. tue ⁊c. cui᷒ cauſa ſubdit̄ cum dicit̄. Eo ꝙ caro ſit ma. tue. i. quia ipſa ⁊ mr̄ tua in eodem gradu deſcenderunt a patre. ¶ y ¶ Turpitudineꝫ patrui tui

Hic ꝯñr excludunt̄ ꝑſone rõne affinitatis. ⁊ ꝑmo exclu
dit̄ vxor auūculi. ſcḋo nur⁹ ꝓpria vic̃ʒ cum dī.

a ❡ Turpitudinem nur⁹ tue. cui⁹ cā ſubdit̄ cum dī.

b ❡ Quia vxor filij tui eſt. ⁊ ꝑ ꝯñs vna caro cum eo.

c ❡ Et vxo. fra. tui nullus accipiat. hoc non eſt in hebreo
nec in libris corre
ctis.

d ❡ Turpi. vx. fris
tui ⁊c. cui⁹ cā ſḃdit̄
qꝛ turpitudo fra
tris tui eſt. qꝛ vir ⁊
vxor ſunt vna caro
excipit̄ tñ caſus. ſ.
qñ frat̄ morit̄ ſine
liberis. tūc em̄ frat̄
viuēs nō ſolū pōt
eam accipe in vxo
rem. ſʒ etiam tenet̄
eaʒ accipe: vt ſuſci
tet ſemen fratri de
functo. vt hꝫ Deu.
xxv. ca.

e ❡ Turpi. vx. tue
⁊ fi. ei⁹ ⁊c. In heb.
hꝫ. Turpitudinē
mulieris ⁊ filie ei⁹.
qꝛ ꝓhibet̄ accipi fi
lia cū mr̄e. vel poſt
ipſam.

f ❡ Filiā filij ei⁹ ⁊c.
cui⁹ cā ſubdit̄.

g ❡ Quia caro illi⁹
ſunt. qꝛ deſcenderūt
ab ea. lʒ mediate.

h ❡ Soro. vx. tue i
pelicatū. i. ad ꝯcu
bitum. In heb. hꝫ.
Sororē vxoris tue
nō accipies ad an
xiandū. qꝛ ſi vna ſit
mag̃ dilecta q̃ȝ alia
orit̄ inuidia min⁹
dilecte ad mag̃ di
lectam. ⁊ ꝑ ꝯñs odium ⁊ anxietas vite inter illas. cum tñ
inter ſorores debeat eſſe pax ⁊ concordia ⁊ amor. ⁊ ꝓpter
hoc ſubdit̄.

i ❡ Adhuc illa viuente. qꝛ ſi ꝑma ſoror ſit mortua. talis in
uidia nō orit̄. ⁊ iō alia ſoror tunc accipi non ꝓhibet̄.

k ❡ Ad mulierem. Hic ꝯñr excludunt̄ aliq̄ caſus q̄ ſunt
ꝯ̄ bonum ꝓlis ex inordinato ſeu emiſſione ſemis cuʒ dī.
Ad mulierē q̄ patit̄ menſtrua ⁊c. qꝛ ex tali ꝯcubitu ſolet
generari ꝓles mōſtruoſa ſeu defectiua vt dictū eſt ſupra.

l ❡ Cum vxo. pri. tui nō coi. qꝛ hoc nō ſolum eſt ꝯ̄ primi
fidelitatē. ſʒ etiam ꝯ̄ ꝓlem inḡnuā falſus heres ſubſtituit̄
⁊ ver⁹ defraudat̄ ſaltem in pte.

m ❡ De ſemine tuo ⁊c. hoc exponit̄ dupliciter. Uno mō
accipiendo ſemen ꝓ ſpermate. qꝛ ſicut aliq̄ ſacrificabant
ydolis de ſāguine ſuo. vʒ. iij. Reg. xviij. de ſacerdotib⁹ ba
aliq̄ incidebant ſe cultris ⁊ lanceolis donec ꝓfunderent̄
ſanguine. ita etiaʒ aliq̄ ydolatre faciebant ſacrificium de
ſuo ſemine. qꝛ eſt ſanguis magis digeſtus. Alio mō expo
nit̄ accipiendo ſemen ꝓ puero nato ex ſemine. qꝛ aliqui
ydolatre ſacrificabant de pueris ſuis ydolo ꝑdicto. Erat
em̄ vt dicunt hebrei ydolum cupreum ad formam homi
nis factum interi⁹ ꝯcauū. ⁊ in illa ꝯcauitate fiebat ignis
q̄uſqʒ ydolum eſſet q̄ſi ignitū. ⁊ tūc ponebat̄ puer int̄ ma
n⁹ ydoli. ⁊ ſacerdos tympana ꝑcutiens tantū ſonitum fa
ciebat. ꝙ vox pueri morientis audiri nō poterat. ne pa
rentes ꝯpaterent̄. ſʒ magis crederent animam acceptaʒ
a dijs in q̄ete ⁊ ſine dolore.

n ❡ Nec polluꝭ nomen dei tui. attribuendo ip̄m ydolis.

a Turpitudinē nur⁹ tue nō
reuelab: b qꝛ vxor filij tui ē.
nec diſcooperies igminiā e⁹ c ⁊
vxorē fris tui null⁹ accipiat
d Turpitudīē vxor fris tui
ñ reuelab: qꝛ turpitudo fris
tui eſt e Turpitudinem vxo
ris tue ⁊ filie eius non reue
lab f Filiā filij ei⁹ ⁊ filiā filie
illi⁹ ñ ſumes vt r̄ueles igmi
niaʒ ei⁹: qꝛ caro illi⁹ ſt̄ ⁊ tal̄
coit⁹ inceſtus eſt. h Sororeʒ
vxoris tue in pelicatū illi⁹
ñ accipies: nec reuelab tur
pitudinē ei⁹ i adhuc illa vi
uente k Ad mulierē q̄ patit̄
mēſtrua nō accedes: nec re
uelabis feditatē ei⁹. l Cum
vxore primi tui nō coibis.
nec ſemis ꝯmixtõe macula
neris. m De ſemie tuo nō da
bis vt conſecret̄ ydolo mo
loch: nec pollues nomē dei
tui. Ego dñs o Cū maſculo
nō ꝯmiſcearis coitu femieo
qꝛ abominatio eſt. Cū omi
pecore nō coibis: nec macu
laberis cū eo. Mulier ñ ſuc
cūbet iumēto nec miſcebit̄
ei: qꝛ ſcelus ē. p Nec pollua
mi in oīb⁹ his q̄b⁹ ꝯtamiate
ſt̄ vniuerſe gentes: q q̄s ego
eijciā añ ꝯſpectū vr̄m: ⁊ q̄b⁹
polluta ē terra c⁹ ego ſcele
ra viſitabo: vt euomat hi
tatores ſuos. r Cuſtodite le
gitiā mea atʒ iudicia vt nō
faciatis ex oīb⁹ abominatō
nib⁹ iſtis tā indigena q̄ co
lon⁹ q̄ ꝑegrinat̄ apud vos.
Oēs em̄ execratōes iſtas fe
cerūt accole t̄re q̄ fuerūt añ
vos ⁊ pulluerūt eaʒ. Cauete
ḡ t ne ⁊ vos ſilr̄ euomat cum
paria feceritis. ſic̄ euomuit
gentē q̄ fuit añ vos v Omīs
aīa q̄ fecerit de aboiatiōib⁹
his q̄ppiā: x ꝑibit de medio
ppl̄i ſui. Cuſtodite manda
ta mea Nolite facē q̄ fecerūt
hi q̄ fuerūt añ vos. ⁊ ne pollu
ami in eis. Ego dñs de⁹ vr̄.

o ❡ Cum maſculo non ꝯmiſceberis. qꝛ talis coitus eſt
ꝯ̄ naturaʒ. ⁊ vocat̄ ſodomiticum vicium a ſodoma ci
uitate. que ꝓpt̄ hoc ſcelus ſubuerſa legit̄ Gen̄. xix. Si
milit̄ alij duo caſus ſeq̄ntes ſunt ꝯ̄ naturam ⁊ magis
q̄ȝ iſte. qꝛ in eis ꝯmixtio eſt ad aīal alteri⁹ ſpēi. ⁊ pʒ lra.

p ❡ Nec pollua
mini. hꝯcludit̄
ꝯminatio reſpe
ctu trāſgreſſor
⁊ ponit̄ exem
plum de chana
neis ꝓpter vicia
ꝑdicta a t̄ra ſua
delendis: cū dī.

q ❡ Quas ego
eijciam ⁊c. ⁊ ex
hoc ꝯcludit̄ ꝓpo
ſitum cum dī.

r ❡ Cuſtodite le
gitima mea. i. ꝑ
cepta ordinan
tia ad deum.

s ❡ Atʒ iudicia
. i. ꝑcepta ordi
nātia ad ꝓxim.

t ❡ Ne ⁊ vos ſi
milr̄ euo. i. igno
minioſe ⁊ turpi
ter eijciant tāq̄
abominabiles
deo ⁊ hominib⁹

v ❡ Omnis ani
ma. i. omnis ho
mo.

x ❡ Peribit de
medio ppl̄i ſui ꝑ
iudicium huma
num ſi fuerit cō
uictus vel ꝑ iu
dicium diuinuʒ
ſi euaſerit huma
num. Circa ca.
iſtud pōt poni
breuis moralitas. ꝑ reuelationem em̄ turpitudinis in
telligit̄ indebita detectio criminis q̄ fit. xij. modis ſm̄
qḋ duodecim vicibus hic dicta reuelatio replicat̄. in
primo gradu eſt detractor: q̄ dicit aliq̄d vt min⁹ de alio
habeat̄. in ſecundo eſt maliuolus: q̄ tacendo innuit vt
peius ſuſpicet̄. in tercio rep̄henſor: q̄ nimis exaggerat
vt graui⁹ credat̄. in quarto ſuſurro: q̄ in aure loquit̄:
q̄ſi ex charitate moueat̄. in quinto bilinguis: q̄ aliter
de p̄ñte: aliter de abſente loquit̄. ⁊ vnum vni ⁊ alteꝝ al
teri. in ſexto adulator: q̄ p̄ñtem etiam de malo ꝯmen
dat vt ei pre alijs placet. in ſeptimo emulator: q̄ iuxta
malum alteri⁹ bona ꝓpria fingit ⁊ demōſtrat. vt fama
alterius vileſcat. in octauo murmurator: q̄ malum ſe
minat vt omnibus clareat. in nono maledic⁹: q̄ verba
mala recitat. vt turbatio excitet̄. in decimo ſimulator:
q̄ mala alioꝝ exaggerat vt ipſe iuſtus putet̄. in vnde
cimo diffamator: q̄ ea relatione maloꝝ apparentium
verba bona obnubilat. vt innocens ꝯdemnet̄. in duo
decimo mendoſus: q̄ de alijs falſa refert ſcienter. vt in
hoc delectet̄. Signum em̄ habit⁹ generati eſt delecta
tio in opere. ij. Ethicoꝝ.

❡ In capi. xviij. vbi dicit̄ in poſtilla. Que faciens ho
mo viuet in eis.

❡ Additio. j.

Cum h̄ dī. Que faciēs hō viuet in eis. nō vr̄ intel
ligendū de vita nature. nā lʒ veꝝ ſit ꝙ in ſtatu ve

legis ꝓſpitas ⁊ aduerſitas filioꝝ iſrael ↄmuniter ſeq̄baꝫ ex obedientia vel inobedientia eoꝝ reſpectu mandatoꝝ dei. hoc tn̄ erat in vniuerſali reſpectu toti⁹ ꝑplī nō aūt reſpectu cuiuſlibet ꝑſone ſingularꝭ. Multi em̄ iuſti etiaꝫ in illo tp̄e affligebanť ⁊ ꝑſecutōes patiebāť vtꝫ ꝺ ioſia rege ⁊ ieremia ⁊ alijs vn̄ q̄ꝫ h loq̄ť ſingulariť di. Que faciēs hō viuet in eis. intelligendū eſt ꝺ vita gr̄e vel glorie. ꝑut i poſtil. ſeq̄ť. Nō aūt de vita nature. ī ꝙ̄ illo ꝺ Eccl. ix. ca. Uniuerſa eque eueniunt iuſto ⁊ impio.

¶ In eo. c. xviij. vbi dī in poſtil. Om̄is anima. i. omnis hō. Peribit ꝺ medio ꝑplī ſui. ꝑ iudiciū humanum.

¶ Additio. ij.

Non ē intelligendūꝫ ꝙ vbicūq̄ꝫ dī in lege. Peribit ꝺ medio ꝑplī ſui. ꝙ tal' trāſgreſſor ꝑ iudiciuꝫ humanū interficiať ſi fuerit ↄuict⁹. eſſet em̄ valde duꝝ dicere ꝙ ꝑ comeſtionē modice adipis vel ſanguinis. aut ꝑ inuētōꝫ modici fermenti in alic⁹ domo in paſchate ↄdempnareť homo ſn̄ia capitali. vn̄ ſm̄ hebreos numeranť in lege moſayca. xxxvj. caſus in q̄bus dī. Peribit vel interibit de ꝑplō ſuo. q̄ꝝ aliq̄ ſunt in q̄b⁹ iudicio humano ↄuicti erant rei morte corꝑali. alij vō non ſic. ſ; ꝑ reliq̄baηť iudicio diuino. Qui aūt ſunt iſti caſus vel illi. eſſet longum enarrare ⁊ ſupfluum. cū iam iſta que ꝑ maiori pte iudicialia ſunt ceſſent.

a Locut⁹ eſt dn̄s ¶ Ca^m .xix.
ad moy. di. b Loq̄re ad omnem cetū filioꝝ iſrł: ⁊ dices ad eos. c Sancti eſtote: q̄ꝛ ego ſctūs ſum dn̄s de⁹ vr̄. d Unuſq̄ſq̄ꝫ patrē ſuū ⁊ matrē ſuaꝫ timeat. e Sabbata mea cuſtodite. Ego dn̄s deus vr̄. f Nolite ↄūti ad ydola: g nec deos ↄflatiles facietis vobis. Ego dn̄s de⁹ vr̄. h Si imolaueritꝭ hoſtiā pacificoꝝ dn̄o vt ſit placabil' i eo die q̄ fuerūt imolata comedetis eam: ⁊ die altero. k Quicq̄d āt reſiduū fuerit in diē terciū igne ↄburetis Si q̄s p⁹ biduū comederit ex ea: ꝓphan⁹erit ⁊ ipietatꝭ reus: portabitq̄ꝫ iniq̄tatem ſuā q̄ꝛ ſctm̄ dn̄i polluit: ⁊ ꝑibit aīa illi⁹ ꝺ ꝑplō ſuo. k Cūq̄ꝫ meſſueris ſegetes t̄re tue l nō tondebis m vſq̄ꝫ ad ſolū ſupficiē terre: nec remanentes ſpicas colliges: neq̄ꝫ ī vinea tua racemos ⁊ grana decidentia ↄgregabis: ſ; pauperib⁹ ⁊ peregrinis carpenda dimittes. Ego dn̄s de⁹ veſter. Non facietis furtū: o non mentiemini: p nec decipiet vnuſq̄ſq̄ꝫ ꝓximum ſuū q Non piurabis in nomine meo r nec pollues nomē dei tui. Ego dn̄s. s Non facies calumniam proximo tuo: t nec vi opprimes eū. v Non

¶ Capitulum .xix.

a Locut⁹ eſt dn̄s. hic ↄn̄r ponunť p̄cepta ordinatiua vite. ꝑut homo eſt ꝑncipiū opatōis. optꝫ aūt q̄ītum ad hoc hoīem ordinari reſpectu affectus rōnalis. mot⁹ vegetabilis. act⁹ ſenſualis. ⁊ ↄuictus ciuilis. Et ſm̄ hoc iſtud ca. diuidiť in q̄tuor ptes ſc̄da ibi. Iumenta tua. tercia ibi. Non augurabimi. q̄rta ibi. Coram cano capite ↄſurge. Circa primū ſciēdum ꝙ affect⁹ rōnalis bene ordinať erga ſupiores per reuerentiam. erga paupes ꝑ miſc̄diam. erga omnes ꝑ innocentiam. Et ſm̄ hoc pꝛima ps principalis huius capi. diuidiť in tres. ſc̄da incipit ibi. Cum meſſueris. tercia ibi. Non facietis furtum. Circa primū dī ꝑ modum p̄ambuli. b ¶ Loquere ad omnē cetū ⁊c̄. q̄ꝛ magna ps legis ad quā oēs obliganť. in hoc ca. replicať.

c ¶ Sancti eſtote. hoc ↄcludiť ex dictis in ca. p̄cedēti. vt turpitudines imūdicie ſint excluſe. immūdicie aūt excluſio eſt ſanctitatis ſeu mūdicie ↄcluſio. ↄn̄r inducit homo ad parentum reuerentiam. cū dicit.

d ¶ Unuſq̄ſq̄ꝫ patrē ſuū ⁊ matrē ſuaꝫ timeat. offenſaꝫ eoꝝ p̄cauendo. ⁊ q̄ꝛ ex ſenſibilib⁹ manuducimur ad inſenſibilia. iō ↄn̄r inducit homo ad reuerentiam dei q̄ eſt pater ſpūalis. cum dī.

e ¶ Sabbata mea cuſtodite. Qualiter ſit aūt intelligēda obſeruatio ſabbati dictū fuit diffuſius Exod. xx. ⁊ q̄ꝛ maxima irreuerētia fit deo. q̄ñ ei⁹ cultus ydolis tribuiť: ideo ſubdiť.

f ¶ Nolite ↄuerti ad ydola. cīs quācūq̄ꝫ reuerentiaꝫ exhibendo. g ¶ Nec deos ↄflatiles. ꝑ hoc etiaꝫ excluduť ydola q̄ fiunt ꝑ ſculturam. ſeu ꝑ quecūq̄ꝫ alium modū. ſ; ſcriptura loquiť in caſu freq̄nti⁹ accidente. q̄ꝛ vt freq̄nti⁹ fiebant de auro vel argento vel alijs metallis. Et q̄ꝛ ſacrificia illi⁹ tp̄is non erant accepta ſm̄ ſe: ſ; in q̄ītū fiebāt ex obediētia ad deum. vt ſupra dictū eſt: iō ſubdiť.

h ¶ Si imo. ho. pa ci. vt ſit placabilis .i. ſiuultis ꝙ ſit deo placita facietis q̄ꝺ ſubdiť.

i ¶ Eo die q̄ fuerit imolata comedeť ⁊c̄. q̄ꝛ ſic p̄ceptum eſt de hoſtia pacifi ca. ſ. vij. ca. ſ; q̄ꝛ ibi nō determinauit penaꝫ trāſgreſſionis. iō hic repetiť vt dicta pena exp̄mať cuꝫ dī. Et ꝑibit aīa illius ⁊c̄.

k ¶ Cūq̄ꝫ meſſuerꝭ. hic ↄn̄r poniť ordinatio rōnalis erga paupes ꝑ miaꝫ cū dī. l ¶ Non tondebis vſq̄ꝫ ad ſolū ⁊c̄. Aliq̄ expoſitores dicunt ꝙ vera lr̄a eſt. tondes. i. ↄteres. ⁊ dī a tondo. is. ſ; hoc nō vī verꝫ. q̄ꝛ hic non loquiť ſcriptura de tritura ſegetum. ſ; de collectione eaꝝ. ⁊ iō vera lr̄a eſt. l ¶ Non tondebis. i. non ſecabis.

m ¶ Uſq̄ꝫ ad ſolum. q̄ꝛ ſicut dicūt aliq̄ debebat dimitti ſtipula paupib⁹ colligenda. Sꝫ hic non eſt intellect⁹ ſcripture. ſ; magis de ſpicis ꝓpe terraꝫ nō ſeminataꝫ exn̄tib⁹. vn̄ in heb̄. hr̄. Non finies vel ↄplebis angulum terre tue ad metendum. q̄ꝛ in colligendo meſſem ſuaꝫ nō debebat aliq̄s p̄cedere vſq̄ꝫ ad extremitates campi ſui vbi meſſis partim ↄculcať a tranſeūtib⁹. partim a beſtijs corrodiť. ⁊ iō illud q̄ꝺ remanet nō eſt magni valoris. ⁊ iō lex p̄cepit illud dimitti paupib⁹. ſicut ⁊ ſpicas fugientes man⁹ metentium. ⁊ alia q̄ ſubduηť: ⁊ ptꝫ lr̄a.

n ¶ Non facietis furtum. hic ↄn̄r ordinať affect⁹ rōnalis ad omnes ꝑ innocentiam. rō em̄ naturalis dictat nulli eē nocendum ⁊ iō primo ꝓhibet nocumētum de facto ⁊ occulte: cum dī. Non facietis furtum. qualiter aūt iſtud ſit intelligendum dictum fuit pleni⁹ Exo. xx. Sc̄do ꝓhibet nocumentum v̄bo cum dī.

o ¶ Non mentiemini. licet em̄ omne mendaciū ſit fugiēdum generaliť. tn̄ hic ꝓhibeť mendaciū ꝑnicioſum: ſpāliter: iō ſequiť.

p ¶ Nec deci. vnuſq̄ſq̄ꝫ ꝓximum ſuum. ↄn̄r ꝓhibeť nocumentū verbo iuramento firmato cū dī.

q ¶ Non piurabis in noīe meo. q̄ꝛ ꝑ tale iuramentū nō ſolum fit iniuria ꝓximo q̄ leditť. ſ; etiam ipſi deo q̄ in teſtē falſitatis adduciť: iō ſubdiť.

r ¶ Nec pol. no. dei. cui⁹ rō ſubiungiť. Ego dn̄s. ⁊ iō mihi honor ⁊ reuerentia debeť. ↄn̄r ꝓhibeť nocumētum facto aperto cum dī. s ¶ Non fa. calū. Calumnia em̄ eſt extorſio rei aliene cū q̄dam apparenti rōne ſ; non vera.

t ¶ Nec vi. op. eū. motu volūtatis inique abſq̄ꝫ rōnis allegatione.

v ¶ Non mo. op⁹ mer. tui merces opis ſui. q̄ꝛ tales ↄmuniter ſunt paupes de q̄tidiano labore viuentes. ⁊ ideo non poſſunt expectare ſolutionem abſq̄ꝫ ſuo detrimento

a Non maledices ſurdo. hic accipit ſurdus nō ſolum priuatus ſenſu audit⁹. ſ; etiam nō audiens. ſicut eſt abſēs. b Nec corā ceco pones offendiculū. Similit hic accipit cec⁹ nō ſolum priuat⁹ viſu. ſ; nō videns vel nō aduertens offendiculū. Dicit etiam Ra. ſa. hic ꝙ cec⁹ hic intelligit ignorans vel ſimplex. de q̄ phibet dari ſibi ſcient cōſiliū malū in aliq̄ negocio: iō ſubdit. c Sꝫ timebis deum tuū. q. d. lꝫ non debeas tales pſonas time. tn̄ debes cauere a nocumēto eoꝝ timore dei q̄ videt ⁊ vindicabit. cōſr ordinat rōnalis affect⁹ q̄tū ad iudices: cū dicit. d Nō facies qđ iniquum eſt. penā indebitā alicui imponendo. e Nec iniuſte iudicabis mot⁹ fauore vel odio ſniā iniuſtā pnunciando. f Non cōſideres pſonam paupis. n̄ phibet cōdeſcenſio ad paupes in his q̄ pn̄t fieri abſq; leſiōe iuſticie. ſ; in his tm̄ p q̄ iuſticia lederet. g Nec honores vultum potentis. lꝫ eni potentes rōe ſui ſtatus ſint p alijs minorib⁹ honorandi in cōib⁹. nō tn̄ in his p que iuſticia lederet. h Nō eris criminator. detegens crimen primi tui manifeſte. i Nec ſuſurro. faciens hoc occulte. k Non ſtabis cōtra ſanguinem primi tui. iūgens te illis q̄ machinant in morte innocētis. l Non oderis frēm tuū ⁊c. ex rancore ⁊ odio diſſimulans pctm̄ ſuū donec poſſis deſtruere eum. m Sꝫ publice argue eū. i. voce expſſa. ſ̄m illud Mat. xviij. Si peccauerit in te frat tu⁹ vade ⁊ corrige eum ⁊c. ſi aūt p hoc qđ dicit publice. intelligat correptio facta in publico ſeu iudicio. tūc eſt intelligendum de pctis q̄ pn̄t pbari ⁊ tūc talis correptio ptinet ad iudicem exequendo ad accuſantē ⁊ teſtes denūciando ⁊ teſtificādo. n Ne hēas ſup illo pctm̄. Si ei correptōꝫ fris ſui aliq̄s omittēt. vt in pei⁹ rueret: facēt cōtra charitatē. o Non q̄res vltōem liuore vindicte. pōt tn̄ q̄ri amore iuſticie. p Nec memor eris iniurie ciuium tuoꝝ. ſ. ad vindicandum liuore vindicte. pōt tn̄ haberi memoria ad vindictam amore iuſticie. q Diliges amicū tuū ſicut teipm̄. ly ſicut non importat eq̄litatē ſ; imitatōis ſimilitudinē. qr amicabilia ad alterū veniūt ex amicabilib⁹ ad ſeipm̄ vt hꝫ Ethicoꝝ. ix. r Iumenta tua. hic cōſr ordinat homo q̄tum ad motū vegetabilis. ſ̄m aūt phm̄. ij. de aia. duo ſt opa aie vegetatiue. ſ. generare ⁊ alimento vti. Uſus āo alimenti duo reſpicit. ſ. nutritōꝫ ⁊ augmentum. pmo igit ordinat hō reſpectu gn̄atōis. ſcđo reſpectu augmenti. ibi. Qn̄ egreſſi fueritis. tercio reſpectu nutritōis ibi. Ego dn̄s. Circa pmū ordiat hō in generatōe alioꝝ ab hoīe inq̄ntū alia p hoīeꝫ ad generandū applicant. ⁊ q̄tum ad hoc dr. r Iumēta tua ⁊c. qr ex aſpectu taliū poſſent hoīes aliq̄ induci ad beſtialitatis viciū. qđ eſt coitus cum beſtijs. pcipit etiam hoc in deteſtatōꝫ ydolatrie: qr ydolatre colē

morabit op⁹ mercenarij tui apud te uſq; mane. [a]Nō maledices ſurdo [b]nec corā ceco pones offendiculū [c]ſ; timebis dn̄m deū tuū: quia ego ſum dn̄s. [d]Nō facies qđ iniquū ē. [e]nec iniuſte iudicab. [f]nō cōſidēs pſonā paupis. [g]nec honores vultū potētis. Iuſte iudica primo tuo. [h]Nō eris criminator [i]nec ſuſurro in pplīs. [k]Non ſtabis cōtra ſanguinē primi tui. Ego dn̄s. [l]Nō oderis frēm tuū in corde tuo [m]ſ; publice argue eū ne [n]hēas ſup illo pctm̄ [o]Nō q̄ras vltōēꝫ [p]nec memor eris iniurie ciuiū tuoꝝ. [q]Diliges amicū tuū ſicut teipm̄. Ego dn̄s. Leges meas cuſtodite [r]Iumēta tua nō facies coire cū alteri⁹ generis aīantibꝫ

Agrū tuū non ſeres diuerſo ſemie. Veſtē q̄ ex duobꝫ texta ē n̄ indueris [s]Hō ſi dormierit cū muliere coitu ſeminis q̄ ſit ancilla etiaꝫ nobilis: ⁊ tn̄ pcio nō redēpta nec libtate donata [t]vapulabūt ambo ⁊ nō morient. [v]qr nō fuit libera. [x]Pro delicto āt ſuo offeret dn̄o ad oſtiū tabernaculi teſtionij arietē: orabitq; p eo ſacerdos ⁊ p pctō ei⁹ corā dn̄o. ⁊ repropiciabit ei: dimittetq; pctm̄. [y]Qn̄ ingreſſi fuerit terrā: [z]⁊ plantaueritis in ea ligna pomifera: [a]auferetis ppucia eoꝝ [b]Poma q̄ germināt [c]immūda erūt vobis. nec edetis ex eis. [d]Quarto aūt anno omnis fructus eoꝝ ſanctificabit: laudabilis dn̄o

tes celi militiam in cōiunctōib⁹ planetaꝝ faciebant cōiunctōes diuerſoꝝ aīalium ⁊ eadem rōne diuerſa ſemina in eodem agro cōiūctim ſeminabāt. ⁊ veſtib⁹ ex plurib⁹ cōtextis: vtpote ex lana ⁊ lino. vel ex diuerſis colorib⁹ vtebant in veneratōe ſyderū. ꝓpt qđ talia phibet. dicit āt ioſeph⁹ ꝙ veſtis ex duobus cōtexta alijs niſi ſūmo ſacerdoti phibebat. qr in veſtib⁹ ſummi ſacdotis erāt tales varietates ⁊ iō nō erāt licite alijs. ſcđo ordinat hō reſpectu generatōis in ſpē hūana p hoc excludit illicit⁹ coitus. cum dr. s Hō ſi dor. cū muli. coitu ſe. q̄ ſit ancilla etiam no. ſ. genere. vēdita tn̄ i ancillaꝫ in heb. hꝫ. Que ſit ācilla ⁊ pata viro. vbi dic ra. ſa. ꝙ ſcptura loquit de ancilla chanānea affidata ſuo hebreo q̄rum m̄rimoniū erat inchoatum ſ; nō pfectum ⁊ tunc fornicat cū iudeo libero. qr licet hebrei liberi nō poſſint cōhere cū chananea: ſui tn̄ poterāt de volūtate dn̄i: vt dic. t Uapulabūt ambo. in heb. hꝫ. vapulabit ipſa. i. verabit ipſa: cui⁹ cā ſubdit. v Quia nō fuit libera. ⁊ iō non hēbat vn̄ offerret p pctō ſuo. qr ſu⁹ ⁊ ancilla q̄cq̄d hn̄t eſt dn̄i ſui. ⁊ dato ꝙ hrēt tn̄ offerre non poterat in templo cum eēt alienigena. nec erat adhuc deſponſata iudeo. ſ; de viro coeunte cum illa q̄ iudeus ⁊ liber erat ⁊ offerre de ſuo poterat: ſubdit. x Pro delicto aūt ſuo offeret ⁊c. ⁊ ꝙ intelligat de ſolo viro. patet p hoc qđ ſubdit. y Orabitq; p eo ſacerdos ⁊c. vel aliter: ꝙ nō fuit libera. in hoc reddet cā q̄re ipſa ⁊ vir fornicās cum ea n̄ incurunt penā mortꝫ. qr de libera ſimplr affidata viro hebreo ſi fornicet dr Deut. xxij. ꝙ vterq; dꝫ mori. y Qn̄ ingreſſi fueritis. hic cōſr ordinat hō circa augmentatōꝫ in vegetabilib⁹ ſiue plantis: cū dr. Qn̄ ingreſſi fueritis terram. Ex q̄ patꝫ ꝙ iſtud pceptum non erat obligatorium ante ingreſſum terre pmiſſionis. z Et plan. in ea li. pomi. p hoc intelligunt fruct⁹ generant: etiam vineaꝝ. a Auferetis ppucia eoꝝ. i. pmos flores ſeu gēmas ne erumpat in fruct⁹ duplici de cā. prima eſt qr arbores poſtea ſunt min⁹ vtiles qn̄ nimis cito faciunt fructum. ſcđa qr ydolatre tales fructus tanq̄ pmitiuos reputabant dijs gratioſos. ⁊ eos ydolis offerebant. ideo ſequit. b Poma q̄ germinant. trib⁹ primis annis qr aliqn̄ non auferebant pfecte flores vel gemme ex negligentia vel obliuione. c Immūda erūt vobis. rōne pdicta. d Quarto anno oīs ⁊c. In heb. hꝫ. Laudabilis dn̄m. qr fruct⁹ q̄rti anni offerebant dn̄o: ⁊ cedebāt in vſum ſacerdotū.

ᵃQuito aūt anno ᵇcomede tis fruct⁹: ꝯgregātes poma q̄ pferūt ᶜEgo dn̄s de⁹ v̄r. Non comedetis carnē cū ſanguie ᵈNon augurabimi ᵉNec obſuabitis ſomnia. ᶠNeq; in rotūdū attōdebitis comā. nec radetꝭ barbā ᵍEt ſup mortuo n̄ incidetꝭ carnes v̄ras: ʰneq; figuras aliq̄s aut ſtigmata facietis vobis. Ego dn̄s ⁱNe pſtituas filiam tuā ne ꝯtaminet terra: ᵏ⁊ impleat piaculo. Sabbata mea cuſtodite ⁊ ſanctuariū meum metuite. Ego dn̄s. ˡNon declinetis ad magos: ᵐnec ab ariolis aliq̄d ſciſcitemini vt polluami p eos. ⁿEgo dn̄s de⁹ v̄r.

ᵒCoram cano capite ꝯſurge. ᵖ⁊ honora pſonam ſenis ⁊ time dn̄m deū tuū. Ego ſum dn̄s. Si hītauerit aduena in t̄ra v̄ra. morat⁹ fuerit int vos ᑫnō exprobretꝭ ei ſʒ ſit int vos q̄ſi indigena ⁊ diliget is eū q̄ vos metipos ʳfuiſtis em̄ ⁊ vos aduene i t̄ra egypti. Ego dn̄s de⁹ v̄r. ˢNolite facere iniquū aliq̄d. i iudicio. ᵗin regula. ᵛin pōdere. in mēſura. ˣStatera iuſta: ⁊ equa ſint pōdera ʸiuſt⁹ modi⁹: equuſq; ſextarius. Ego dn̄s de⁹ v̄r q̄ eduxi vos de terra egypti. Cuſtodite omnia p̄cepta mea ⁊ vniuerſa iudicia: ⁊ facite ea. Ego dn̄s.

a ¶ Quinto autē anno. ⁊ deinceps. b ¶ Comedetis fructus. q2 dn̄i arbor poterāt inde comedere. vendere ⁊ dare p ſua volūtate. c ¶ Ego dn̄s. ħ pn̄r ordinat homo reſpectu nutritōꝭ. in hoc q̄ phibet eius ſanguinis. cui⁹ rō freq̄nt in p̄cedentib⁹ expſſa eſt.

d ¶ Non augurabimini. hic ordinat humana vita q̄tū ad actū ſenſualem inq̄ntū phibent auguria ⁊ ſupſtitiones. in q̄bus fiebant q̄daʒ apparitiones p illuſiones ſenſuum ⁊ q̄ntū ad hoc di. e ¶ Non augurabimini. Augurium eſt ꝓprie diuinatio p garritum ſeu volatū auium tn̄ hic accipit generalr p omni diuinatōe ſupſtitioſa q̄ fit in vigilia ⁊ mariме q̄ fit ex aliq̄ illuſione ſenſuū exterioꝝ.

e ¶ Nec obſuabitis ſomnia. in q̄b⁹ fiunt freq̄nter illuſiones demonū p motōꝫ ſenſuū interioꝝ. q̄liter aūt diuinatio poſſit fieri p ſōnia dictū fuit Gen. xl. ca. Sciendū etiaʒ q̄ aialia ⁊ aues ⁊ etiam piſces eo q̄ carēt rōne. ⁊ totalit ducunt impetu naturali freq̄nter pcipiunt imutatōꝫ ꝯtinentis futura de ꝓpinquo ⁊ ſm hoc mouent ad aliq̄. ſicut delphini imminente tempeſtate de pfundo maris exeunt ad ſupficiem. ⁊ p hoc naute pnoſticant de tēpeſtate futura: ⁊ hoc mō ꝯiecturare de futuris p̄cedētib⁹ ex cā nāli p motū auiū aialiū ſeu piſcium inq̄ntum pſentiunt impſſionē cauſe agētꝭ non eſt ſupſtitioſum ſʒ licitum. Prenoſticare aūt de futuris ad q̄ non ſe extendit cauſa naturalis. vel ſi ſe extendat nō tn̄ fit pnoſticatio p ſigna naturalia mō p̄dicto ſʒ mō ſupſtitioſo eſt illicitum.

f ¶ Neq; in rotundū ⁊c. Hoc p̄cipit in deteſtatōꝫ ydolatrie. q2 ydolatre faciebant talia. vn̄ di Baruch. vj. Sacerdotes ſedēt hn̄tes tunicas ſciſſas ⁊ capita ⁊ barbam raſaʒ. g ¶ Sup mortuos nō incidetis carnem v̄raʒ. q2 ydolatre hoc faciebāt: vt hr̄ iij. Reg. xviij. vbi di q̄ ſacerdotes baal incidebant ſe cultris ⁊ lanceolis donec pfunderent ſanguine.

h ¶ Neq; figuras aliquas in v̄ra carne. q2 talia ſunt ſigna pactoꝝ cum demonib⁹.

i ¶ Ne pſtituas filiam tuam. hoc exponit dupliciter. vno mō de pſtitutōe ad fornicatōꝫ corpalem. alio mō de pſtitutōe ad fornicatōꝫ ſp̄ualem ⁊ corpalē. Sacerdotes em̄ ydoloꝝ q̄n̄ volebant abuti aliqua puella. fingebant q̄ de⁹ q̄ colebat in ydolo diligebat eam. ⁊ volebat vti eius ꝯcubitu ⁊ parentes puelle credentes ſacrificium facere deo ſuo mittebāt eaʒ de nocte ad fanū ydoli vbi ſacerdotes ea abutebant in tenebris. ⁊ illa credebat ſe a dijs cognoſci. Et factum ꝯſimile narrat Joſephus. xx. antiquitatum rome accidiſſe tempore Tyberij ceſaris. ſ. paulinam pulcerrimam feminam p ſacerdotes yſidis deceptam. qui in fano yſidis quendam iuuenem amore eius accenſum loco numinis de nocte ad ſuum concubitum ꝓpter pecuniam eis promiſſam ⁊ datam admiſerunt. ꝓpter qd̄ idem imperator fanum fecit dirui ⁊ ſacerdotes crucifigi. k ¶ Et impleat terra piaculo. i. pctō nephario. ſm qd̄ hr̄ Judi. xx. Nunq̄ tantū nephas ⁊ tam grāde piaculum factū eſt in iſrael.

l ¶ Non declinetis ad magos. ſ. ad q̄rendū aliq̄d ab eis. ⁊ dicūt magi q̄ ſupſtitioſe diuinant p aſtra.

m ¶ Nec ab ariol. q̄ in extis aīalium ſacrificatoꝝ demonib⁹ ſup aras ydoloꝝ diuinant.

n ¶ Ego dn̄s de⁹ v̄r. a q̄ debetis inq̄rere veritatē p ꝓphas a me inſpiratas.

o ¶ Corā cano capite. hic pn̄r ordinat homo q̄tum ad ꝯuictum ciuilē in q̄ req̄rit reuerētia ad antiq̄s. ⁊ iō ſubdit.

p ¶ Honora pſonaʒ ſenis. qd̄ eſt intelligēdum de ſene morib⁹ ⁊ ſapia. vt dic̄ Ra. ſa. ſc̄do ad ciuilem ꝯuictū requirit humanitas ad ext̄neos. ⁊ q̄ntuʒ ad hoc di. Si habitauerit aduena ⁊c. ⁊ ſubdit.

q ¶ Nō exprobretis ei. ⁊ ſubdit cā. r ¶ Fuiſtis em̄ ⁊ vos aduene. Fatuum eſt em̄ exprobrare alteri⁹ defectum in ſeipſo exiſtēm. q2 hoc eſt ꝓprium defectum reducere ad memoriā. tercio ad ciuilem ꝯuictū req̄rit iuſticia ad oēs. q2 nulla cōitas ſtare pōt abſq; iuſticia. etiam illoꝝ q̄ aduerſant iuſticie cuiuſmodi ſt latrones niſi em̄ int ſe iuſte diuiderēt latrocinia ſtatim inter eos oriret diſcordia ⁊ eoꝝ ſocietas deperiret. q̄ntum igit ad obſuatōꝫ iuſticie di.

s ¶ Nolite facere iniquū aliq̄d in iudicio. accuſādo teſtificando ſeu ſn̄iam pferendo. t ¶ In regula. ⁊ vocat ħ regula illoꝝ menſura q̄ linealit menſurant. ſicut panni in quoꝝ menſuratōe vlna eſt regula.

v ¶ In pondere. in mēſura. ⁊ vocat hic pondus mēſura eoꝝ q̄ ponderib⁹ menſurant. iō ſubdit.

x ¶ Statera iuſta ⁊c. Menſura aūt hic ꝓprie accipit p determinata ꝯtinentia vaſoꝝ q̄bus liq̄da vel arida menſurant. iō ſubdit. y ¶ Iuſt⁹ modi⁹. equuſq; ſextari⁹. moralit. Iniquum hn̄t iudiciū q̄ facta ꝓpria bene: alioꝝ male interptant. Ineq̄lem regulam. q̄ retinendo odium implorant veniam. ſʒ qua mēſura mēſi fuerint remetiet eis. Ineq̄le pondus. qui defectus alioꝝ ponderant multū. ſuos aūt paꝝ. Ineq̄lem menſuram. q̄ grauia alijs imponunt ⁊ digito ſuo nolunt mouere.

¶ In ca. xix. vbi di in poſtil. Locutus eſt dominus.

¶ Additio. j.

In hoc ca. non ſolum replicant p̄cepta decalogi ħ totum fere. vt3 lrām intuenti. ſʒ etiam multa ſupaddunt q̄ ad pfectiorem modum obſuandi p̄dicta p̄cepta ptinent. vn̄ ⁊ iſtud capl̄m apud antiq̄ſſimos hebreoꝝ ſpāliter a ſui principio vſq; ad illum locū vbi di. Diliges primum tuū ſicut teipm̄ incluſiue notabiliſſimum reputat. ⁊ q2 in ei⁹ expoſitōe poſtil. valde breuiter ſe expediuit. iō circa ei⁹ declaratōꝫ vlteri⁹ inſiſtendum v̄r. Circa qd̄ pmo inq̄rendum v̄r q̄ fuit rō iteratōis p̄ceptoꝝ decalogi a moyſe in hoc loco. lʒ em̄ put q̄dam dicunt ħ iteratio fuerit ad maiorem firmitatē. ⁊ vt magis mētib⁹ eoꝝ

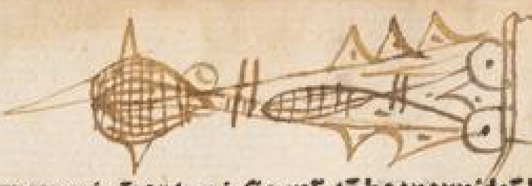

memoria p̄ceptoꝝ inſigeret. tñ hoc non videt̃ litere ꝯſo-
num cum moyſes non ꝓcedit hic vt repetitor legum. ſic
in Deut. ſ; ſolum vt primo ſeu nouiter de mandato dei ea
ꝓponens. nõ eñ dĩ. hec p̄cepit vobis in ſynai. ſ; ſimplicit̃
loquit̃ p̄cipiendo: ac ſi hacten⁹ non fuiſſent a deo eis p̄ce-
pta ſaltē ſub forma q̄ hic tradunt̃. Ad qḋ vĩ dõm ꝙ ꝑut
dictũ fuit Exo. ij. ca. in p̄ma additõe. ſic in ſciētijs ſpecu-
latiuis ex notioꝛib⁹ ⁊ ꝯfuſis ꝓcedit̃ ad min⁹ nota ⁊ magis
determinata. vt; in. j. phyſicoꝝ. ita etiam opt; eum q̄ vult
inducere hoīem ad v̄tutē ꝑ obſ̄uantiā p̄ceptoꝝ de actib⁹
v̄tutũ. vt ex illis eum inſtruere incipiat q̄ ſunt notioꝛa ⁊
facilioꝛa: ⁊ iõ in decalogo primo tradito a deo facilioꝛa et
ꝯmunioꝛa p̄cepta ponunt̃ tam in his q̄ oꝛdinant ad deũ
q̃ȝ in his q̄ ad ꝓximũ. vt ibidem fuit lati⁹ expoſitum. vñ
in datõe legis cum ꝑplꝯ nõ eſſet ſolum rudis. ſ; q̄ſi nouit̃
incipiens in diſciplina v̄tutũ. idcirco nõ fuit eis tũc exp̄ſ-
ſus modus obſ̄uandi illa p̄cepta. ꝓut põt cadere ſub le-
ge diuina. ſ; vt p̄cepta illa ex interioꝛi motu tanq̃ȝ volen-
tes ⁊ eligentes implerent. ſ; ſolũ fuerũt eis ꝓpoſita ſaltem
ꝑ maioꝛi ꝑte q̄tum ad act⁹ exterioꝛes. ꝓut p̄nt cadere ſ;
lege etiam humana q̄ de exterioꝛib⁹ tm̄ iudicat in hoc aũt
loco cum iam ꝑplꝯ licet rudis eſſet. tñ magis erudit⁹ in
hmõi diſciplina tanq̃ȝ exptus in multis ⁊ varijs iudicijs
diuinis. q̄ int̃ ipos ꝯtigerant p̄cepta decalogi eis iterant̃
exp̄mendo ſeu innuēdo modum ea obſ̄uandi. ꝓut ſub
lege diuina cadere p̄nt. ſ. vt ex motu interioꝛi ad op̄a v̄tu-
tum exterioꝛa ꝓcederet̃. qḋ ſic pt;. nam circa parentum
obſequm in datione legis dĩ. Honoꝛa patrem tuũ ⁊ ma-
trem. qḋ q̄dem p̄ceptum impleri põt ꝑ ſolos act⁹ exterio-
res. Honoꝛ eñ q̄ eſt exhibitio reuerentie in ſignum v̄tu-
tis. vt hr̄ in. j. Ethico. in ſolo actu exterioꝛi põt impleri. in
q̄ ſigna reuerentie demonſtrant̃. in hac aũt iteratione dĩ.
Vnuſq̄ſq; matrē ⁊ patrem ſuũ timeat. Conſtat aũt ꝙ ti-
moꝛ eſſentialit̃ in interioꝛib⁹ ꝯſiſtit. qḋ eſt difficili⁹ imple-
re q̃ȝ primũ. ⁊ etia; dat modũ q̄ impleri debeat p̄ceptum
illud. ſ. honoꝛa patrem tuũ ⁊ matre;. ſ. ꝙ talis honoꝛatio
exterioꝛ ꝓcedere debeat ex timoꝛe interioꝛi. ſ. filiali ſeu re-
uerentiali. Idem pt; in ſcḋo p̄cepto hic tradito. cum dĩ.
Sabbata mea cuſtodite. in prima eñ traditiõe decalogi
dĩ. Memento vt diem ſabbati ſanctifices. vbi ſabbatu;
ponit̃ in ſingulari. hic autē dĩ ſabbata in plurali. qḋ non
vacat a myſterio. vñ glo. Nota ꝙ nõ ait ſabbatum ſ; ſab-
bata. q2 intelligit̃ requies que non ab vno ſ; ab omnib⁹ car-
nalib⁹ q̄eta eſt ⁊ abſoluta. ⁊ iõ in hoc loco pluralit̃ ſabba-
toꝝ nomen in diuina ſcriptura poſitũ eſt vt ſcias. q2 ſab-
batum plena ⁊ ꝑfecta q̄es eſt. hec in glo. Et attendēdum
ꝙ licet foꝛte ꝙ dĩ in hac glo. ꝙ ſabbatum plena ⁊ ꝑfecta
eſt q̄es. intelligat̃ de requie eterna. tñ ſatis dat̃ intelligi.
q2 quies ſabbati ꝓut cadit ſub p̄cepto legis vniuerſalis.
d; eē ab oīb⁹ impeditiuis quietis eiuſdem. qḋ non intel-
ligit̃: cum dĩ. ſabbatum in ſingulari. vnde pt; ꝙ hec itera-
tio difficilioꝛ eſt ⁊ ꝑfectioꝛem modum p̄cipit in obſ̄uati-
one ſabbati q̃ȝ prima ꝓpoſitio. ſ. in datione legis. Idem
pat; in ꝓhibitione ydolatrie: de qua hic dĩ. Nolite ꝯuer-
ti ad ydola ⁊c. hic eñ actus interioꝛ in hmõi ꝓhibitione
videt̃ ꝯtineri. Conuerſio eñ humana ꝓꝓꝛie intelligit̃ in
coꝛde. vnde Iohelis. ij. cap. Conuertimini ad me in toto
coꝛde veſtro. que quidem ꝓhibitio ſe extendit etiam ad
illos qui cultus ſeu ſupſ̄titiones ydoloꝝ mentaliter ap-
pꝛobant licet exteri⁹ nihil hoꝝ oñdant. qḋ non fit in da-
tione legis circa hoc exp̄ſſum. ⁊ q2 foꝛte ex ſe aliq̄s puta-
ret ꝙ tota ꝓhibitio ydolatrie ꝯſiſteret in mente. ſic ꝙ qui
mentalit̃ ydola nõ coleret. licite poſſit eis ꝑ act⁹ exterio-
res exhibere cultum. ꝓut foꝛte q̄dam eſtimauerũt: iõ ſub-
dit. Nec deos ꝯflatiles facietis vobis. vt intelligat̃ ꝙ lic;
q̄s in mente ad ydola non ꝯuertat̃. fabꝛicat tñ ea ꝑ actu;
exterioꝛem. nihilomin⁹ eſt tranſgreſſoꝛ hui⁹ p̄cepti. ſimilit̃
circa ꝓhibitionem piurij infra paucis interpoſitis dicit.
Non piurabis in noīe meo. nec polluces nomen dei tui.
Circa qḋ ſciendum ꝙ in prima ꝑticula ſupaddit̃ ꝙ nõ ſo-
lum in noīe dñi tetragrāmaton ꝓhibet̃ piurium. vt in p̄-
ma traditione decalogi vbi dĩ. Non aſſumes nomen dei
tui in vanum. vbi p̄dictum nomē magnum exp̄mit̃
ſ; etiam in quocunq; noīe diuino ꝓhibet̃ piurium. In
ſcḋa vo ꝑticula: cum dĩ. Nec polluces nomē dei tui. ſu-
paddit̃ alia. ſ. ne q̄s q̄ obligat⁹ iuramento aliq̄ḋ malũ
ꝯmittat. ſicut legit̃ de iuramento herodis ad filiam he-
rodiadem. talis eñ iurans cuſtodiendo iuramentum
videt̃ nomen dñi polluere: vt in glo. ſimiliter circa ꝓ-
hibitõnem homicidij dicit. Non ſtabis ꝯ ſanguinem
ꝓximi tui. in quo auxilium ⁊ ꝯſilium vel fauoꝛem ho-
micidij videt̃ ꝓhibere. nec ſolum iſta que in actib⁹ ex-
terioꝛib⁹ ꝯſiſtunt ſ; etiam rancoꝛ coꝛdis ꝓhibet̃ cum
dicit̃. Non oderis frēm tuum in coꝛde tuo ⁊c. ⁊ q2 iſta
negatiua ſunt nec ꝯp̄hendunt intentionem legiſlato-
ris circa oꝛdinatõem hominis ad ꝓximum. iõ finalit̃
ꝯcludit dĩ. Diliges amicum tuum. i. ꝓximum ſ̄m trãſ-
lationem. lxx. ſicut teipſum. In hoc eñ mandato toti-
us legis ꝯfirmatio ⁊ abbꝛeuiatio ꝯſiſtit. vñ Ro. xiij. c.
Qui diligit ꝓximum ſuum legem impleuit. ſimiliter
circa ꝓhibitionem furti addit. nec decipiat vnuſq̄ſq;
ꝓximum ſuum. Non facias calumniam nec vi oppꝛi-
mes. ⁊ multa alia que ſequunt̃ ad ꝓhibitionem cuiuſ-
cunq; iniurie ſeu damni q̄ in bonis ꝓximi p̄nt inferri.
vel etiam in eius fama: vt cum dicit̃. Non maledices
ſurdo nec eris criminatoꝛ. nec ſuſurro in ꝑplis. nec in di-
directione actuum ignoꝛantis: cum dicit̃. Nec coꝛam
ceco pones offendiculum. nec etiam pꝛeſtando fauo-
rem iniuſtum in iudicio: cum dicit. Nec iniuſte iudica-
bis. non ꝯſideres ꝑſonam paupis. ꝯſtat aũt ꝙ omnia
pꝛecepta p̄dicta negatiua quibus ꝓhibent̃ iniurie vel
nocumenta quecunq; ꝓximo inferēda poſſunt imple-
ri ſine hoc ꝙ homo diligat ꝓximum. poteſt eñ homo
non hr̄e odium fratris ſui in coꝛde ſuo. nec querere vl-
tionem: ab eo: ⁊ omnia hmõi: ⁊ tamen cum hoc nõ di-
ligere eum. Cum eñ amoꝛ ⁊ odium ſint paſſiones cõ-
trarie poſſibile eſt vt quis neutram habeat circa ꝓxi-
mum: ſicut poſſibile eſt ꝙ aliquod coꝛpus nec ſit albũ
nec nigrum. vnde ſequit̃ ꝙ licet quis impleret omnia
pꝛecepta negatiua pꝛedicta circa fratrem. non tamen
ex hoc ſequit̃ ꝙ impleret pꝛeceptum in dilectione ꝓxi-
mi circa eum. ille tamē qui diligit ꝓximum ſuum ſicut
ſeipſum omnia pꝛedicta pꝛecepta negatiua circa ꝓxi-
mum implet. cui⁹ ratio eſt. nam in hoc pꝛecepto de di-
lectione ꝓximi licet non impoꝛtet̃ equalitas dilectio-
nis eo ꝙ amicabilia ad alterum venerunt ex amicabi-
libus ad ſe. vt;. ix. Ethicoꝝ. impoꝛtat̃ tamen ꝑ hoc p̄-
ceptum dilectionis ꝙ homo velit bonum anime ⁊ ho-
noꝛis ſeu fame ⁊ omnium alioꝝ que licite homo poſſ;
ꝓ ſe velle. Quis pꝛius ſibi ⁊ potius iſta bona vellet. et
hoc impoꝛtat̃ ꝑ hoc quod dicit̃. Diliges ꝓximum tu-
um ſicut teipſum. nam poſtq̃ȝ enumerauit omniũ ma-
loꝝ genera que ꝓhibent̃ inferri ꝓximo: ſubdit. Dili-
ges ꝓximum tuum ſicut teipſum vt intelligat̃ ꝙ ſicut
homo diligendo ſeipſum non ſolum omnia mala p̄di-
cta inq̄ntum in ſe eſt a ſeipſo amoueat. ſ; etiam eoꝝ ꝯ-
ria. ſ. bona ꝓcuret: pari mõ ꝓximum diligat. ſ̄uato tñ
oꝛdine charitatis qui intelligit̃ in hoc quod dicit̃. Si-
cut teipſum. Exemplar eñ pꝛius ⁊ poti⁹ eſt exempla-
to. Ex quibus ſequit̃ ꝙ impleri hmõi mandata de di-
lectione ꝓximi ꝑfectius eſt q̃ȝ implere cetera manda-
ta circa eum p̄ter p̄ceptum dilectionis. nam ꝑ imple-
tionem iſtius p̄cepti affirmatiui virtualiter implent̃
omnia alia negatiua circa ꝓximum. ſ; non econtra: vt
dictum eſt. Sequit̃ etiam ex dictis ꝙ p̄ceptum de dile-
ctione ꝓximi: pꝛout in lege diuina tradit̃: nõ eſt de p̄ce-
ptis iuris naturalis p̄mo ꝑ ſe not̃. Manifeſtũ eſt eñ
ꝙ talia p̄cepta p̄ma iuris naturalis ſunt eadem apud
omnes ſ; ꝯſtat ꝙ p̄cipui ph̄i q̄ de naturali dictamine
rõnis maxime ſcrutati ſunt vt peripatetici hoc non
inuenerunt. na; tractantes de amicitia que apud eos
virtus eſt. vel non eſt ſine virtute. vt in. viij. Ethico-
rum. ipſam poſuerunt ſolam eſſe inter viros virtuo-
ſos quoꝛum alter alterum veraciter agnoſceret eſſe

talem. q̄d eſt de rariſſime ꝯtingentibus. qḋ non eſſet ſi
de p̄mo dictamine rōnis naturalis hoc p̄ceptum eſſet
ꝫ ꝯ hoc vī ſentire ſan. doctor in p̄ma ſcḋe. q. c. arti. iij.
in rñſione ad p̄mū argumētum. vbi dicit ꝙ p̄cepta de
dilectōe dei ⁊ ꝓximi ſunt p̄ma ⁊ cōia legis nature. que
ſunt p ſe nōta rōni humane. vel p nām: vel p fidem. ⁊
idem in eadem. q. artic. xj. in corpe q̄ōnis. dī. ꝙ q̄dam
ſunt p̄cepta rectiſſima. ⁊ adeo manifeſta ꝙ editōe nō
indigent. ſicut mandata de dilectione dei ⁊ ꝓximi. ⁊ h̄
vī tenere in multis alijs locis. qḋ valde mirandū eſt
ꝓpter p̄dicta. niſi forte ſan. doctor loq̄t in ſtatu nature
integre. nō aūt in ſtatu nature lapſe. qḋ tñ non intelli
git bene ex v̄bis ſuis. p̄ſtim cū hanc rōem aſſignet q̄re
iſta duo p̄cepta nō fuerit poſita int̄ p̄cepta decalogi q̄
q̄dem p̄cepta aliam admiratōꝫ inducunt. Naꝫ ſi hec
duo p̄cepta iō nō ponūt̄ int̄ p̄cepta decalogi. q: ex ſui
manifeſtatōe editōe non indigent. multomin⁹ debuiſ-
ſent poni int̄ p̄cepta ſupaddita decalogo. q̄ꝝ rō non ē
cuilibet manifeſta. ꝫ ſolum ſapientib⁹ ſm ip̄m in eadē
q. ſequit̄ ex dictis ꝙ hoc p̄ceptum de dilectōne ꝓximi
eſt difficili⁹ ceteris p̄ceptis. q̄ ordināt ad ꝓxim. qḋ ſic
pꝫ. nam q̄ diligit ꝓximū ſicut ſeip̄m ꝓmpte ⁊ delecta
bilit̄ exercet erga ip̄m opa amicitie. ſicut erga ſe talia
opa exercet. Qui aūt q̄ non diligit ꝓximum ſicut ſe-
ip̄m. licet alia p̄cepta negatiua ſupradicta impleat ab
ſtinendo ſe ab odio ꝓximi ⁊ alio nocumento ſibi infe-
rendo. nō tñ eſt neceſſe vt hoc faciat ꝓmpte ⁊ delecta
bilit̄. pñt eñ iſta impleri timore pene. vel q̄dam ſimu
latione ſine ꝓmptitudine nec delectatōe. qḋ non ꝯtin
git in eo q̄ ꝓximum diligit ſicut ſeip̄m. nam cū amor
ſit cauſa delectatōis ſub p̄cepto de dilectione ꝓximi ca
dit. vt implens hm̄oi cum delectatōe ⁊ hilaritate opa
amicitie exerceat erga ꝓximum. vt in p̄ma ſcḋe. q. c.
arti. ix. in rñſione ad tercium argumentum ⁊ ſic ex vi
hm̄oi p̄cepti dat̄ modus adimplendi alijs p̄ceptis ad
ꝓximum ordinantib⁹ licet ex vi alioꝝ p̄ceptoꝝ q̄ non
dant̄ de dilectione ꝫ de abſtinendo a nocumento vel
odio ꝓximi talis modus non cadat ſub p̄cepto. Con
cordat autem huic expoſitioni qḋ in prima traditōne
decalogi ꝓponit̄ vt preambulum. Ego ſum dñs deus
tuus q̄ eduxi te de terra egypti. in quo oñdit̄ ꝙ deus
volebat eos inducere ad obſeruantiam p̄ceptoꝝ ex re-
cognitione redemptionis accepti. In hac aūt ſecūda
iteratōe decalogi p̄mittit̄ vt p̄ambulum. Sancti eſto
te q̄m ego ſanctus ſum dñs deus vē. in q̄ oñdit̄ ꝙ hic
intendit eos inducere ad p̄ceptoꝝ obſeruātiaꝫ ex imi-
tatione diuine ſanctitatis. Conſtat aūt ꝙ altior mo-
dus veniendi ad virtutem ſeu ad opa virtuoſa eſt. cū
q̄s imitari intendit diuinam bonitatem ſeu ſanctitatē
q̄ntum humana fragilitas p̄mittit. q̄ꝫ cum q̄s ex reco-
gnitōe beneficij p̄cepti ad hoc inducit̄. ſicut maior eſt
p̄fectio ſeu bonitas diuina in ſe ꝯſiderata q̄ infinita ē
q̄ꝫ ſi ꝯſideret̄ ex certo beneficio alicui impenſo. qḋ ſp
eſt finitum vnde hoc dictum. Sancti eſtote ⁊c̄. nō vꝫ
intelligendum vt ꝯcluſio p̄dictoꝝ ꝓut poſtillator di-
cit. ꝫ magis vt p̄ambulum ſequentium. nō eñ ſolum
in hoc p̄ambulo exhortat̄ ad ſeparationem ab omni-
bus immūdicijs ſeu turpitudinib⁹ corꝑalib⁹ q̄ in p̄ce
denti cap. tractant̄. ꝫ etiam ab immundicijs ſpūalib⁹
⁊ intrinſecis. de quibus in hoc capitulo tractat̄ vt di-
ctum eſt. ⁊ ideo dicit. Q̄m ego ſanctus ſum dñs deus
vē ⁊c̄. Sanctitas eñ diuina nō ſolum eſt a ꝯtagīis cor
palibus a q̄bus etiam ſpūs maligni ſunt immunes. ꝫ
etiam a ſpūalibus q̄buſcūq̄ꝫ. Si aūt querat̄ quare int̄
p̄dicta p̄cepta in hoc cap̄. ꝯtenta obmittit̄ p̄ceptum.
Non mechaberis. Dicendum ꝙ in p̄cedenti capi. fue
runt multa ſupaddita illi precepto. ſimiliter ⁊ infra in
hoc capitulo quedam alia eidem ſupaddunt̄. idcirco
hic non iterat̄ cum alijs. Precepta aūt de non ꝯcupi
ſcendo rem ꝓximi tui ſatis includunt̄ in hoc p̄cepto
de dilectione ꝓximi in quo conſtituit finem hm̄oi ite-
rationis. finis eñ p̄cepti charitas eſt. j. Thimo. j. vē

eā que ſequunt̄: cum dicit. Leges meas cuſtodite. Iumē
ta tua nō facias ⁊c̄. p̄cipue ꝑtinet ad cerimonialia. vt ex
ipſis pꝫ. ⁊ exponant̄ vt in poſtil. Si aūt querit̄ de ordine
hoꝝ p̄ceptoꝝ q̄re deuiat ab ordine p̄me traditiōis. q: ibi
incipit a p̄ceptis ordinantibus ad deum. hic aūt de his q̄
ꝑtinent ad ꝓximum. dōm ꝙ prima traditio ſequit̄ ordi-
ne dignitat̄. q: illa q̄ ordinant in deū ſunt potiora. in hac
aūt ſcḋa traditōe. q: dilectōꝫ ꝓximi p̄ncipalit̄ exprime-
re intendebat. reſuata explicatōe ꝓximi p̄cepti charitad
qḋ maius ⁊ ſummū p̄ceptum legis eſt: ad vltimaꝫ expla
natōꝫ legis. ſ. in Deut̄. vj. qñ iam auditores erant magis
ꝓuecti. ſcriptura ſeq̄t̄ ordinem nr̄e cognitionis ſenſiti-
ue ſm quam ꝓximus eſt nobis magis not⁹ q̄ꝫ deus: iux̄
illud. j. Ioh. iiij. Qui non diligit ꝓximum ſuum quem vi
det: deum quem nō videt quō pōt diligere. ⁊ iō prepoſuit
primum p̄ceptum de obſequio parentum in q̄ matrē an
poſuit patri. eo ꝙ etiam ſm nr̄am cognitōꝫ mr̄ primo in
noteſcit filio q̄ꝫ pater adiungit etiam huic p̄cepto de cu-
ſtodia ſabbatoꝝ. qḋ ꝑtinet ad p̄cepta ordinatiua in deū:
q: eſt p̄ceptum affirmatiuum ⁊ ſic iteratiō incipit ab affir
matiuis. Cetera aūt ordinant̄ diuerſimode in qua ordi-
nis diuerſitate dat̄ q̄damm̄ō intelligi pluralitas p̄ceptoꝝ
ſm quam cuilibet coꝝ obſuantia neceſſaria eſt ad ſalutē
q: vt Iaco. ij. ca. Qui in vno deliq̄rit factus eſt omnium
reus. introducit̄ aūt in hac iteratione. Si imolaueris ho-
ſtiaꝫ pacificam dño. vt ſit placabilis ad oñdendū ꝙ act⁹
interior mentis de q̄ in hac iteratione potius intendebat
q̄ꝫ in prima traditōe eſt apud deum principalit̄ accept⁹
vnde in heb. hꝫ. Si imolaueris hoſtiaꝫ pacificam dño ſit
placabilis. ⁊ eſt ſenſus vt ſit acceptabile obſequīum deo. ſic
vt nihil p̄mittat̄ de agendis circa ipſaꝫ. ⁊ exemplificat de
hoſtia pacifica q̄ minimū locum tenet in ſacrificijs innu
endo ꝙ ſi de cerimonijs aliq̄d obmittat̄ totū eſt ꝓphanū.
Item in hoc ca. xix. vbi dī. In hebreo hꝫ. vt ēē addēdū.

Additio. ij.

Quod in hebreo vbi in hoc loco dī ſm Ra. ſa. Et
pataviro. eſt vnum vocabulū obſcuꝝ qḋ ſm Ra.
moy. gerundēn. ſignificat ꝯcubinam ⁊ ſic ſcriptu-
ra loquit̄ de ancilla chananea q̄ eſt ancilla ali⁹ liberi he-
brei. cum q̄ nō ꝯxit m̄rimoniū ꝫ eſt ei ꝯiuncta in ꝯcubina
tu. ⁊ ſic tales nō incurrūt penaꝫ mortis cum nō ſit ibi ad-
ulterium. vñ dī. Uapulabit ipſa. i. v̄berabit̄. q: nō fuit li-
bera. ⁊ ſic non hꝫ vnde offerat ꝓ pctō ſuo. Uir vō ꝓ deli
cto ſuo offert ⁊c̄. ꝓut in poſtilla.
In eo. ca. vbi dī in poſtil. Auferetis preputia coꝝ. vī eē
ſe addendum.

Additio. iij.

Quod in heb. hꝫ in hoc loco. Preputiabitis prepu-
tia coꝝ. ⁊ eſt ſenſus ꝙ illi fructus ſunt im̄ūdi ꝓp̄
rōnes in poſtil. allegatas. ⁊ iō reputandi ſunt ſic̄
preputia q̄ apud hebreos refutanda ſunt tanq̄ꝫ ſupflua ⁊
inutilia. vn̄ ſeq̄t̄. Poma q̄ germinant immūda erunt vo
bis. ex q̄ pꝫ ꝙ non auferebant̄ p̄mi flores ſeu gemme ne
erumpent in fruct⁹. ꝓut dī in poſtil. ꝫ p̄mittebant̄ creſce
re: ⁊ tñ eſus coꝝ erat illicitus ⁊c̄.

Replica correctoris ꝯ Burg.

In ca. xix. cū poſtillator breuiter ⁊ clare ſe expedi-
uiſſet de replicatione p̄ceptoꝝ: Burg. facit longā
digreſſionem. in qua p̄mo reprobat ſan. Tho. cu-
ius dicta tñ in ꝓlogo ſui opis firmit̄ credit eſſe igne cha-
ritatis examinata ⁊ naturalis rōnis dictamine multipli-
citer purgata. hic tñ abijcit ⁊ ſepe poſtil. redarguit ꝙ ali
qñ ex manifeſta rōne ea declinauit. Notat ꝯñr in eadem
digreſſione poſtil. aſſerens ꝙ exponat illud dictum. Sā
cti eſtote q̄m ego ſanctus ſum. vt ꝯcluſionem p̄dictoꝝ cū
ſit p̄ambulum ſequentium. Sed apparet Burg. non dili-
genter hic vidiſſe poſtillatorē non eñ ponit illud. San-
cti eſtote ꝓ concluſione. ꝫ potius ꝓ ꝯcluſione principio
cauſa ⁊ rōne. vtꝫ bene intuenti dicta poſtillatoris.

Locutuſq; eſt dñs. ſupra poſita ſunt ꝑcepta ordinatiua vite abſq; determinatõe pene hic eadem licet. nõ omnia replicant cũ dicta determinatõe. Rõ aũt hui⁹ ordinis eſt. q: intentio legiſlatoris eſt ciues facere bonos ⁊ virtuoſos. hoc autẽ eſt qñ bene opant ex amore iuſticie. ⁊ iõ ꝑmiſit ꝑcepta abſq; determinatõe pene ꝑ hoc inſinuans ꝙ eſſent adimplenda ex amore boni: ſ; q: nõ oẽs ſunt virtuoſi ſ; pauci reſpectiue. iõ replicauit ꝑcepta cũ determinatõe pene vt imꝑfecti ea adimplerent ſaltẽ timore pene. primo igr̃ ponit dicta determinatio. ſcdo determinationis rõ. ibi. Cuſtodite leges meas. tercio intenta ꝯcluſio. ibi. Vir ſiue mulier. Circa primũ ponit determinatio circa rõnalem. ſcdo circa iraſcibilẽ. ibi. Qui maledixerit patri. tercio circa ꝯcupiſcibilẽ ibi. Si mechatus. Circa ꝑmum ponunt duo caſus ď ydolatria q̄ ex dictamine rõis eſt fugienda. Primꝰ ponit cum dr̃.

[b] Si q̄s dederit de ſemine ſuo ydolo moloch morte moriat. frequẽtius aũt loq̄t ſcriptura ď moloch q̄ de aliis ydolis tum q: ſacrificiũ ſibi oblatũ erat magis horridum vt; ex ꝑdict. xviij. c. tum q: multi circa hoc erãt inclinati credẽtes ꝙ ex tali pueroꝝ oblatiõe ꝯſequerent poſtea q̄cquid vellẽt. Ex hoc aũt qᵭ dr̃ hic. De ſemine ſuo qᵭ importat ꝑtem dixerũt aliqui doctores hebreoꝝ mõ indebito ſ; e inuitentes ꝙ ſi aliq̄s daret omnes pueros ſuos ydolo moloch non incurreret penam ꝑdictam. qᵭ videt valde abſurdum. q: ps includit in toto: ⁊ iõ dans totum dat ꝑtẽ. tum etiam q: dans totum ꝑui⁹ peccat. ꝓpterq; qᵭ nõ minꝰ ſ; magis dz puniri. ⁊ iõ alij volentes colorare dictum ꝑdictum dixerũt ꝙ dans totum ſemen ydolo moloch ita grauiter peccat ꝙ non pōt aliqua pena expiari in vita pñti etiam morte. Et ideo dixerunt doctores ꝙ nõ incurrit penam mortis. q: reſeruat maiori pene. ſ. gehenne. S; iſti volentes ſaluare dicta doctoꝝ ſuoꝝ dicunt ꝯ verbum dñi Ezech. xviij. Si autem impius egerit penitentiam ⁊c ſequit. Omnium iniq̄tatum ſuaꝝ quas opat⁹ eſt nõ recordabor. Ex quo p; ꝙ nullum eſt pctm̃ qᵭ in vita pñti non poſſit expiari.

[c] Succidamq; ipm cum. delendo ei⁹ poſteritatem.

Locutuſq; eſt dñs ad moyſen dicẽs. Ca. xx. Hec loq̄ris filijs iſrl. Hõ de filijs iſrl ⁊ ď aduenis q̄ hitãt in iſrl. [b] ſi q̄s dederit de ſemine ſuo ydolo moloch morte moriat. Ppl's terre lapidabit eũ. ⁊ ego ponã faciẽ meã ꝯ illũ: [c] ſuccidamq; eũ de medio ppli ſui eo ꝙ dederit de ſemie ſuo moloch. [d] ⁊ ꝯtaminauerit ſanctuariũ meum: [e] ac polluerit nomẽ ſctm̃ meum. [f] Qᵭ ſi negligẽs ppl's terre ⁊ q̄ſi ꝑuipendẽs imperiũ meũ: dimiſerit hoiẽ q̄ dedit ď ſemie ſuo moloch nec voluerit eũ occidẽ: ponã faciẽ meã ſup hoiem illũ ⁊ cognatõꝫ ei⁹. ſuccidamq; ⁊ ipm ⁊ oẽs q̄ ꝯſenſerũt ei. vt fornicaret cũ moloch ď medio ppli ſui. [g] Aĩa q̄ declinauerit ad magos ⁊ ariolos ⁊ fornicata fuerit cũ eis ponã faciẽ meã ꝯ eũ ⁊ intficiã illam de medio ppli ſui. ſanctificamini ⁊ eſtote ſancti. q: ⁊ ego ſctũs ſum dñs de⁹ vr̃. Cuſtodite ꝑcepta mea ⁊ facite ea. ego dñs q̄ ſcifico vos. [h] Qui maledixerit pr̃i ſuo aut mr̃i morte moriat. Pr̃i mr̃iq; q̄ maledixerit. ſãguis ei⁹ ſit ſup eũ. [i] Si mechat⁹ q̄s fuerit cũ vxore alteri⁹ ⁊ adulteriũ ꝑpetrauerit cum coniuge ꝓximi ſui. morte moriat ⁊ mechꝰ ⁊ adultera. Qui dormierit cũ nouerca ſua: ⁊ reuelauerit ignominiã patris ſui: morte moriãt ambo. ſanguis eoꝝ ſit ſup eos. Si q̄s dormierit cum nuru ſua. vterq; moriãt q: ſcelus opati ſunt. ſanguis eoꝝ ſit ſup eos. Qui dormierit cuꝫ maſculo coitu femieo. vterq; opat⁹ eſt nephas morte moriant. ſit ſanguis eoꝝ ſuper eos. Qui ſupra vxorẽ filiaꝫ duxerit mr̃eꝫ ei⁹: ſcelus opatus eſt. Viu⁹ ardebit cũ eis nec ꝑmanebit tãtũ nephas in medio vr̃i. Qui cũ iumẽto ⁊ pecore coierit. morte moriat: [k] pecus q̄; occidite. Mulier q̄ ſuccubuerit cuilibet iumento ſimul intficiet cũ eo. ſanguis eoꝝ ſit ſup eos. Qui accepit ſororẽ ſuam: filiam patris ſui vel filiam mr̃is ſue: ⁊ viderit turpitudinẽ e⁹: illaq; ꝯſpexerit fr̃is ignominiã. nephariã rem opati ſunt occident in ꝯſpectu ppli: eo ꝙ turpitudinẽ ſuaꝫ mutuo reuelauerint ⁊ portabũt iniq̄tatem ſuaꝫ. Qui coierit cũ muliere in fluxu mẽſtruo. ⁊ reuelauerit turpitudinẽ ei⁹: ipaq; aperuerit fontẽ ſanguis ſui intficient ambo ď medio ppli ſui. Turpitudinẽ matertẽ ⁊ amite tue nõ diſcooperies. Qui h̄ fecerit ignominiaꝫ carnis ſue nudabit: portabũt ãbo iniq̄tatẽ ſuã. Qui coierit cũ vxore patrui vel

[d] Et ꝯtaminauerit ſanctuarium meuꝫ. Alibi ſacrificando q̄; ad ſanctuarium meum q̄ locus ſacrificij mei eẽt ꝯtaminat⁹.

[e] Ac polluerit nomen ſctm̃ meuꝫ. ipm moloch attribuendo.

[f] Quod ſi negligẽs ꝓplus ⁊c. Ex quo p; ꙗ ꝙ illi q̄ tñt corrigẽ crimia ſi negligant ꝯſentiẽtes reputant. et eandem penam incurrũt. Scḋs aũt caſus ponit cum dicit.

[g] Anima que declinauerit ad magos ⁊c. ⁊ p; ſententia ex ꝑdictis. ca. xix. q: h̄ ſolum addit pena cum ſubdit. Interficiam illam ⁊c.

[h] Qui maledixerit. Hic ꝯñter ponit determinatio pene q̄tũ ad iraſcibileꝫ in vno caſu cũ dr̃.

[h] Qui maledixerit pr̃i ſuo vel mr̃i morte moriat. Non eſt tñ intelligenduꝫ ꝙ ex vna maledictione aliq̄s incurrat penã iſtã ſ; quando fuerit aſſuefactus ⁊ ſerioſe fecerit non ioco ſicut fuit declaratum Exo. xxj.

[i] Si mechat⁹. Hic ꝯñr determinat pena q̄tum ad ꝯcupiſcibilem. ⁊ replicant eadem ꝑcepta que ſupi⁹ dicta ſunt. ⁊ ſolum hic addit determinatio pene. ⁊ iõ p; lr̃a ex ſupradictis vſq; ibi.

[k] Pecus quoq; occidite. non quia peccauerit cum non habeat liberꝫ arbitrium ſed in deteſtationem criminis ⁊ ne ex aſpectu talis animalis aliqui inclinarent ad idem vicium. Qui coierit cũ mn. in flu. mẽ. ⁊c.

ſequit. a Inſicient ambo. hoc eſt intelligendū qñ aliqs ſcient mulierē mēſtruataȝ cognouerit. ⁊ fuerit de hoc puict⁹ in iudicio. ſi aūt eēt occultum: imūdus eēt. vij. dieb⁹. vt dictū eſt ſ. Exo. xv. ca. Qui coierit cū vxore patrui. ſequit. b Abſqȝ liberis morient. qđ exponit Ra. ſa. dicēs. q ſi tunc hrēt pueros. ſepelierēt eos añ mortē ſuam. ⁊ ſi nō hrēt tūc nec hrēt decetero. ſicut puati a deo ⁊ ſic morerētur abſqȝ liberis. ⁊c. Aug. aliṫ exponit di. q ſi ex tali mſimonio aliq pueri naſcerēt illegitimi repu tarent. nec ſuccederēt in hereditate. ⁊ iō p h̄ intelligit pena exheredatōis ⁊ eodem mō exponit caſus ſeqns. c Cuſtodite leges meas. hoc ponit pdicte determinatōis rō. ad hoc eñ deter minata eſt pena pdictaꝝ trāgreſ ſionuȝ. vt hoies ſalteȝ timore pene coercerent a tñſgreſſione leg ⁊ hoc eſt qđ di. d Ne ⁊ vos euomat tra. tāqȝ abominabiles. e Nolite ambulare in lḡimis natōnū. i. in ritu ⁊ mō viuēdi ipaꝝ. f Ego dñs de⁹ vr ⁊c. p ſignū circūciſionis ⁊ dationem legis.

auūcli ſui: ⁊ reuelauerit igminiā cognatōꝛ ſue: portabūt ambo pcm̄ ſuū: b abſqȝ liberis morient. Qui duxerit vxorē frīs ſui: rē facit illicitaȝ: turpitudinē frīs ſui reuelauit: abſqȝ filijs erit. c Cuſtodite leges meas atȝ iudicia ⁊ facite ea: d ne ⁊ vos euomat tra quā iſturi eſtꝭ ⁊ hitaturi. e Nolite ambulare i lḡimis nationū q̄s ego expulſur⁹ ſum añ vos. Oia eñ h̄ fecerūt ⁊ abomiat⁹ ſū eas. Vob aūt loq̄r: poſſidete trā eoꝝ quā dabo vobis i hereditatē: trā fluentē lacte ⁊ melle. f Ego dñs de⁹ vr q ſepaui vos a ceteris pplis g Sepate ḡ ⁊ vos iumētum mūdū ab imūdo. ⁊ auē mūdā ab imūda. Ne polluatꝭ aīas vras in pecore ⁊ auib: ⁊ cūctis q mouēt in tra ⁊ q vob oñdi eē polluta. h Eritis ſācti mihi: qꝛ ſanct⁹ ego ſum dñs ⁊ ſepaui vos a ceteris pplis vt eētis mei. i Vir ſiue mlr in qb phitonic⁹ vl diuinatōꝛ fuerit ſpūs: mor-

g Separate ḡ ⁊ vos iumentum mundum ab imundo. in heb. hr. Beſtiam mūdam ab imūda. iumentū eñ ppriē acceptum dr qđ iuuamentū qđ. ſ. debuit homini eñ in laborādo. ſicut equ⁹ aſin⁹ ⁊ ſilia q oia ſunt imūda ad eſum. ⁊ iō diſtinctio mūdi ab imūdo nō hȝ hic locum. h Eritis mihi ſancti. q. ſi aīalia mūda dnt ſepari ab imūdis. multo forti⁹ homo q eſt rōnalis creatura dȝ ſepari a pctōrib⁹. i Vir ſiue mulier. hic dñr ponit intenta pclo. intentio eñ pncipalis q̄re determinate ſunt pene in caſib⁹ pdictis. eſt ad deſtructōȝ ydolatrie ⁊ circūſtantiaꝝ eius. iō finalr pcludit. k Vir ſiue mulier in q. phi. vel di. fu. ſpi. mor. mo. nō eſt p hoc intelligendum q ſi aliq fuerunt arrepticij a demonib⁹ in eis loq̄ntib⁹ abſqȝ pcuratiōe illoꝝ in qb⁹ ſunt tales ſpūs mali. qꝛ tale qđ eſt penale ⁊ nō culpabile. ſi aūt p pcuratōȝ alic⁹ hoc fuerit directe vl' idirecte ita q ſit ei culpabile. ⁊c icurrit penā iſtā.

In ca. xx. vbi dr in poſtil. Qꝫ ſi negligēs ppls terre.

Additio. j.

Ex hac lrā non hr qđ negligentes corrigere crimina eandem penam incurrant. ſ ſoluȝ ſi ſunt pſentiētes: dr eñ in lrā. Succidāqȝ ipm ⁊ omnes qui pſenſerint nō eñ dixit. Et omnes q neglexerint. ſ q pſenſerint. ex q ptȝ q negligentes licet ſint digni pena. non tñ eandē penam incurrūt ſicut trāſgreſſores niſi cum hoc ſint pſentientes.

In eo. ca. vbi dr in poſtil. Qui maledixerit patri ſuo vl mři morte moriat ⁊c. Additio. ij.

Quod autē ex pena maledictōe patris q̄s incurrat penam capitalem. dictū fuit ſupra. in additione ſup Exo. xxj.

Repli. correctorij ꝯ Burg.

In ca. xxj. ꝺ maledictōe pentum ⁊ eius pena vide. ſ. Exo. xxj.

te moriant. lapidib⁹ obruent eos. Sāguis eoꝝ ſit ſup illos. Ca. xxj.

Dixit q̄ȝ dñs ad moyſen. Loq̄re ad ſacerdotes filios aaron: ⁊ dices ad eos. Ne cōtaminet ſacerdos in mortib⁹ ciuium ſuoꝝ: niſi tñ in pſanguineis ac ppinquis. i. ſup patrem ⁊ matrē ⁊ filium ⁊ filiam: frēm q̄ȝ et ſororem: virginem q nō eſt nupta viro: ſ nec in principe ppli ſui pcaminabit. b nec radent caput nec barbam: neqȝ in carnib⁹ ſuis facient inciſſuras. Sancti erūt deo ſuo: ⁊ nō polluent nomē ei⁹ c Incenſum eñ dñi ⁊ d panes dei ſui offerunt. e ⁊ iō ſancti erūt. Scortū ⁊ vile pſtibulum nō ducet vxorē: nec eaȝ q repudiata ē a marito: qꝛ pſecrat⁹ eſt deo ſuo. ⁊ panes ppoſitōis offert. Sit ḡ ſanctus qꝛ ⁊ ego ſanct⁹ ſum dominus qui ſanctifico vos. f Sacerdotis filia ſi deprehenſe fuerit in ſtupro. ⁊ violauerit nomen patris ſui

Ca. xxj.

Dixit q̄ȝ dñs poſtq̄ȝ poſita ſunt pcepta ordinantia vite pmū ad cōem ſtatum. hic dñr ponunt pcepta ordinatiua vite pmū ad diuinū cultum. ⁊ primo pmū ad miniſtrantes. ſcđo pmū ad miſtrata ca. xxij. Circa pmū oñdit pmo qđ circa ſacerdotes minores ſit obſuandum. ſcđo qđ circa ſacerdotē magnū. ibi. Pōtifex. tercio q ſunt inepti ad ſacerdotium. ibi. Locutuſqȝ ē dñs. Circa primuȝ inhibet ſacerdotib⁹ minorib⁹ ne interſint funerib⁹. niſi certaꝝ pſonaꝝ q in lrā exprimunt. ⁊ patȝ lrā. Cauſa hui⁹ duplex eſt. vna ex hoc qꝛ pḣebant quandam imundiciam ſeu irregularitatem impedientem eos ad tpus miniſterio tabernaculi a q oportebat eos primo purgari. ⁊ iō magis arcebant a funerib⁹ q̄ȝ alij q non habebant ſic miniſtrare in tabernaculo. Secunda rō eſt. qꝛ ſacerdotes q magis debebant hic cognitionem de reſurrectiōe futura nō decebat ita lugere mortuos ſicut pmunem pplm.

b Nec radent caput ⁊c. hoc expoſitum eſt ſupra. xix. c. Hic tñ replicat. qꝛ licet omnes ad hoc tenerent. ſpāliter tñ ſacerdotes q debebant eſſe alijs mundiores. ⁊ hoc eſt quod ſubdit.

c Incenſum eñ dñi ſup altare thymiamatis.

d Et panes dei ſui offerunt. ſuper menſam propoſitionis.

e Et iō ſancti erunt. i. ab immundicijs magis elongati ⁊ qꝛ vilitas vxoris redundat in viꝝ cum ſint vna caro: iō ſubdit. Scortum ⁊ vile pſtibulum non ducet vxorem. ⁊ qꝛ ſimiliter ſtupꝝ filie redundat in patrem q eam dȝ cuſtodire: iō ſequit.

f Sacerdotes fi. ſi depbenſa fuerit in ſtupro. i. deflorata ipſa pſentiente.

g Flamis exuret. q2 filia ſacerdotꝭ deberet pollere maiori mundicia. iō puniebat grauiori pena. Alie aūt v̄gines p̄dicto mō defloratę nō puniebant morte. niſi eēnt viro affidatę: vt dictū fuit ſupra Exo. xxij. ⁊ idem hꝫ Deut. xxij. dicit tñ ra. ſa. q boc eſt intelligendum de filia ſacerdotis maritata. vel ſaltē affidata. ⁊ nō de illa q̄ eſt oīno libera a viro. Sꝫ hoc vꝫ ɔ̄triū textui q̄ nullam facit exceptōz. Item ɔ̄ intentōez legis. q2 ſic nō eſſet dr̄a ɔ̄traitum ad hoc inᵗ filiam ſacerdotꝭ ⁊ filiaꝫ hoīs alteriꝰ q2 filia cuiuſcūq; maritata vl' affidata ſi fornicet̄ dꝫ lapidari ſm̄ legē datam Deut. xxij. et Exo. xxij. ⁊ ita lex h̄ de filia ſacerdotꝭ eēt ſupflua: iō p̄ma expoſitō vꝫ melior.

h Pontifex. Hic ɔ̄ñr oñdit q̄d obſuandū ſit circa ſacerdotē ſummum cum dꝫ.

i Caput ſuū non diſcoopiet amouēdo cydarim de capite ſuo ꝑ luctu mortui.

k Et ad oēꝫ mortuuꝫ nō ingredietur oīno q2 ſp debat eē parꝰ miſtrare corā dn̄o. ⁊ iō magis arcebat̄ a ɔ̄tagione ex mortuis q̄ alij ſacerdotes.

l Sup p̄re q̄ꝫ ⁊ mr̄e. ſi moriant̄.

m Non ɔ̄taminabit. iſte due ꝑſone ſunt hic expreſſe ad maiorē declaratōz dicti. q2 ſi nō debat ɔ̄taminari in morte patris ⁊ mr̄is: multo plus debat vitare talem ɔ̄taminatōꝫ in alijs.

n Nec egredietur de ſanctis. etiam alonge ſequndo feretꝝ. ⁊ q2 vir ⁊ vxor ſunt vna caro: iō ſubdit. Virginem ducet vxorem ⁊c. ſequit̄.

o De ꝑplo ſuo. qđ fuit inſtitutum a p̄ncipio. tñ fuit ɔ̄ceſſum vt poſſet accipe vxorem de ſtirpe regia. ⁊ hoc ꝓpt̄ nobilitatem generis ⁊ vt rex q̄ p̄eſſet in t̄palibꝰ. ⁊ ſūmꝰ ſacerdos q̄ p̄eſſet ſpūalibus. eſſent magis ɔ̄cordes. qđ faciebat ad bonum regimen ꝑpli. ⁊ vt reges ꝑ familiaritatem ſacerdotum eſſent magis edocti de lege diuina. ⁊ talis ɔ̄iunctio vꝫ ɔ̄cedi ꝑ hoc qđ ſubdit.

p Nec ɔ̄miſceat ſtirpem generis ſui vulgo gentis ſue. i. coibꝰ de ꝑplo. ⁊ ꝑ hoc vꝫ ɔ̄cedi ɔ̄mixtio cum ſtirpe regia. Sciendum aūt q p̄dicta que ſpālit̄ ſūt ordinata circa ſacerdotes. ⁊ potiſſime circa ſacerdotem magnum ad eoꝝ excellentiā hoc fuit vt haberent̄ a ꝑplo in maiori reuerentia. q2 hoc redundabat in honorem cultus diuini.

q Locutuſq; eſt dn̄s. hic ɔ̄ñr oñdit q̄ debeant reputari inepti ad ſacerdotium. lꝫ ſint de ſemine aaron: cum dꝫ.

r Qui habuerit maculam. i. notabilem deformitatē. ⁊ hoc fuit ordinatum. q2 tales homines vident̄ ɔ̄temptibiles. ne ex hoc vileſceret ſacerdotale officium. ⁊ exprimunt̄ iſte deformitates magis in p̄ticulari: cum dicit.

s Si cecus fuerit ⁊c. ⁊ patꝫ lr̄a vſq; ibi.

t Si gibbus. i. gibboſus in pectore vel in dorſo.

v Si iugē ſcabiem. i. ɔ̄tinuā vel pūgentē.

x Si impetiginē. i. ſcabiem ſiccam q̄ ſine dolore corpis corpus fedat ⁊ deformat. Et idem eſt iudiciū d' alijs deformitatibꝰ notabilibꝰ ꝓpter q̄s reddit̄ homo ɔ̄temptibilis alijs: iō ſubdit. Omnis q̄ habuerit maculam ⁊c. ⁊ patet.

y Veſcet̄ tñ de panibus q̄ offerunt̄. hoc dꝫ ad dr̄am panum ꝓpoſitionis q̄ fiebant de cōi ſumptu. ⁊ nō erat licitum de eis comedere niſi ſolis ſacerdotibus. cetera patent.

ᵍFlamis exuret. ʰPōtifex. i. ſacerdos maxiꝰ int̄ frēs. ſup cꝰ caput fuſum ē vnctōꝫ oleum: ⁊ cꝰ manꝰ in ſacerdotio ɔ̄ſecrate ſūt veſtituſq; ē ſctis veſtibꝰ. ⁱcaput ſuū nō diſcooꝑiet: veſtimēta nō ſcindet ᵏ⁊ ad oēm mortuū n̄ īgredietur oīo ˡSup p̄re q̄ꝫ ſuo ⁊ mr̄e ᵐnō ɔ̄taminabit: nec egredietur de ſctis: ne polluat ſanctuariū dn̄i: q2 oleū ſcte vnctōis dei ſui ſup eū eſt. Ego dn̄s. Virginē ducet vxorē Viduā aūt ⁊ repudiataꝫ ⁊ ſordidam atq; meretricē nō accipiet: ſꝫ puellaꝫ ᵒde ꝑplo ſuo ᵖne ɔ̄miſceat ſtirpem generis ſui vulgo gentꝫ ſue. q2 ego dn̄s q̄ ſanctifico eū ᑫLocutuſq; ē dn̄s ad moyſen dicens. Loq̄re ad aaron. Hō de ſemine tuo ꝑ familias ʳq̄ habuerit maculam nō offeret panes deo ſuo nec accedet ad miſteriū eiꝰ ˢSi cecꝰ fuerit: ſi claudus. ſi vel puo vel grādi ⁊ torto naſo. ſi fracto pede: ſi manu ᵗſi gibbꝰ: ſi lippus: ſi albuginē hn̄s in oculo: ᵛſi iugē ſcabiē: ˣſi impetiginem in corꝑe: vel hernioſus: oīs q̄ habuerit maculam de ſemine aaron ſacerdotis: nō accedet offerre hoſtias dn̄o: nec panes deo ſuo. ʸVeſcet̄ tñ panibꝰ q̄ offerūt̄ in ſanctuario: ita dūtaxat vt intra velum nō ingrediat̄: nec accedat ad altare q̄ maculaꝫ habet. ⁊ cōtaminare nō debet ſanctuarium meum. Ego dn̄s qui ſanctifico eos. Locutus eſt ergo moyſes ad aaron ⁊ ad filios eius ⁊ ad oēm iſrael. cuncta que ſibi fuerant imperata.

Moraliter ſacerdotali officio reddunt̄ indigni. Cecꝰ. i. ignarꝰ legis. cuꝫ ſacerdotium ſit offm̄ doctoris. Claudus. i. iniuſtus. q2 eſt offm̄ diffinitoris ī foro ɔ̄ſcie. Naſo deformis. i. indiſcretꝰ. q2 eſt officiuꝫ diſcretoris lepre a nō lepra. Fractꝰ pede. i. ineptꝰ ad gradiendū in via morꝝ. q2 ſacerdotium eſt offm̄ p̄curſoris. Manꝰ. i. impotēs opari v̄tuoſe. cū ſit officiū cultoris in vinea dn̄i. Gibboſus. i. ſupbus cū ſit offm̄ exemplatoris. Lippꝰ. i. videns obſcure in ꝑtinentibꝰ ad ſalutem. cuꝫ ſit offm̄ ductoris. Hn̄s albugineꝫ in oculo. i. auarꝰ cū ſit offm̄ largitoris. Hn̄s iugem ſcabiem. i. caſtrimargiam. cum ſit offm̄ p̄dicatoris: cuiꝰ eſt caſtigare corpus ſuum ⁊ in ſuitutē redigere. Hn̄s impetiginē. i. luxuriā. cū ſit offm̄ ɔ̄ſecratōis agni imaculati. Hernioſus. i. ruptus vel ponderoſus. i. ad terrena affectuoſus. cū ſit offm̄ genitoris. q2 hꝫ gignere filios ſpūales in eccl'ia dei.

In ca. xxj. vbi dꝫ in poſtil. Virginem ducet vxorē. ⁊ ſeq̄t. De ꝑplo ſuo ⁊c.

Additio.

Illud hoc q dꝫ. de ꝑplo ſuo. non intelligit̄ de genere ſacerdotali vel leuitico tm̄. ſꝫ ſufficit q ſit de ꝑplo iſraelitico. Nunq; em̄ vt credo legit̄ fuiſſe ꝓhibitum ſummo ſacerdoti vt ɔ̄heret cum aliqua de alia tribu quacūq;. ſicut etiam nec fuiſſet diſpenſatuꝫ ſeu ɔ̄ceſſum vt acciperet vxorem de ſtirpe regia. q2 indifferenter poterant matrimonium ɔ̄here cum muliere de quacunq; tribu. dum tñ eſſet virgo. ⁊ non eſſet vidua vel ſordida ſeu repudiata. Qꝫ autem ſubdit̄ in lr̄a noſtra. Non commiſceat ſtirpem generis ſui vulgo gētis ſue. In hebreo hꝫ. Non polluat. ſ. qui intelligeretur polluere ſi commiſceretur alicui predictarum ſibi ꝓhibitaꝝ.

Replica correctorij ɔ̄ Burg.

In ca. xxj. Burg. ponit quādam expoſitaꝫ ſuiaꝫ illius dicti. Ducet vxorem de ꝑplo ſuo. opponēs ſe ɔ̄muni ſnīe oīm doctoꝝ nr̄oꝝ dicentium tribus leui ⁊ iuda coniunctas. ⁊ neutram illaꝝ tribuum vxoribus plebeoꝝ coniungi ⁊ ɔ̄uerſo. ⁊ puto ſoli Burg. hic non fore credendum contra ſententiam cōmunem omnium.

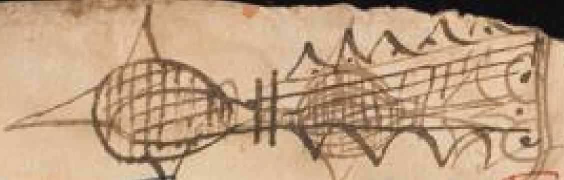

Locutus quoqꝫ ē dñs. Poſtq̄ Capi. xxij.
deſcripta ſunt ꝑcepta ordinatiua diuini cult⁹
q̄ntum ad miniſtrātes. Hic ꝯſequēter ponūt
ꝑcepta diuini cult⁹ ordinatiua q̄ntum ad miſtrata. Et
primo oñdit q̄d ſit obſeruādū circa iā oblata. ſecūdo
q̄d circa offere-
da ibi. Locutus
ē dñs. tercio ad
vtrūqꝫ ponit ra
tio inductiua: ibi
Cuſtodite man
data. Circa pri-
mū ponit mul-
tiplex ꝑceptū.
ſecūdo trāſgreſ-
ſionis medium
ibi. Qui come-
derit de ſanctifi-
catis. Circa pri-
mū excludunt
octo ꝑſone ab
eſu ſanctificato
rū: videlꝫ lepro-
ſus. ſeminiflu⁹:
imundus ex ta-
ctu: imūdus ex
eſu. alienigena.
inquilinus. mer
cenari⁹: filia ſa-
cerdotis nupta.
Rō lr̄alis autē
huius excluſio-
nis eſt ꝓpter re-
uerentiā cult⁹
diuini. Nam ex
eo q̄ non q̄libet
admittebat̄ ad
eſū oblationū
q̄ cedebāt i vſū
ſacerdotū: ſ ex-
cludebant pſo-
ne imūde: viles
et extranee: ha-
bebant̄ oblatio
nes i maiori re-
uerentia. Ratō
autē figuralis fuit
q2 p hoc deſigna
bat̄ q̄ q̄libet nō
eſt admittēdus
ad ꝑceptionem
eucharistie: ſed tm̄ pſone fideles ꝛ mūde. patet autem
litera paucis exceptis que exponentur diſcurrendo.
b Caueant ab his que ꝯſecrata ſunt. vt non irreue-
renter ꝛ indebite ad tangendū ꝛ comedendū ſe inge-
rant. Cōſecrata filiorum iſrael hic dicuntur oblata ab
eis. c Et nō ꝯtaminent nomē ſanctificatoꝝ mihi.
id eſt oblatoꝝ mihi. quia ſicut dictum eſt vileſcerēt in
reputatione hominū: ſi quilibꝫ etiā imūdus eis veſce
ret. d In quo eſt imūdicia peribit corā dño. ſicut
Nadab ꝛ Abiu: dictū fuit ſupra. x. ca. Cōſequēter ex-
plicat in ſpeciali immūdicias excludētes ab eſu ſancti
ficatoꝝ cum dicit. e Homo de ſemine aaron ꝛc. ꝛ
patet ex ꝑcedētibus. f Qui tetigerit imūdum ſup
mortuū. i. ex ptinētibus ad mortuū: ex quoꝝ tactu ho
mo efficitur immūdus: put habetur Numeri. xix.
g Et ex quo egredit̄ ſemen. i. q̄ tetigerit ſeminifluū.
h Quia cibus illius eſt. eo q̄ eſt de ſemine aaron.
i Morticinū. id eſt p ſe mortuum: ꝛ loquit̄ ſcriptu-
ra de animali mundo: ſm̄ ſuā ſpeciem: ſed ex mō mori
endi efficiunt̄ carnes immunde ꝛ illicite ad eſum.
k Omnis alienigena non comedet de ſanctificatis.
Hic accipitur alienigena omnis qui non eſt de ſemine

Capitulum. xxij.

Locutus q̄ꝫ eſt dñs ad
moyſen dicēs. Loque-
re ad aaron et ad filios eius
vt [b] caueāt ab his que conſe
crata ſunt filioꝝ iſrl̄: [c] et nō
ꝯtaminēt nomē ſanctifica-
toꝝ mihi q̄ ipi offerūt. Ego
dñs. Dic ad eos et ad poſte-
ros eoꝝ. Omis hō q̄ acceſſe-
rit de ſtirpe vr̄a ad ea q̄ con
ſecrata ſunt: ꝛ q̄ obtulerunt
filij iſrl̄ dño [d] in q̄ eſt imūdi-
cia pibit corā dño. Ego ſū
dñs. [e] Homo de ſemie aaron
q̄ fuerit lepros⁹ aut patiens
fluxū ſemis: nō veſcet̄ de his
q̄ ſāctificata ſt̄ mihi: donec
ſanet̄. [f] Qui tetigerit imun-
dū ſup mortuo: [g] ꝛ ex q̄ egre-
dit̄ ſemē q̄ſi coit⁹: et q̄ tāgit
reptile ꝛ q̄ölibet imūdū cu-
ius tact⁹ eſt ſordid⁹: imūd⁹
erit vſqꝫ ad veſpeꝝ: ꝛ nō ve-
ſcet̄ his q̄ ſanctificata ſūt: ſꝫ
cū lauerit carnē ſuā aqua et
occubuerit ſol: tūc mūdat⁹
veſcet̄ de ſcificatis: [h] q2 cibꝰ
illi⁹ ē. [i] Morticinū et captū
a beſtia nō comedet: nec pol
luet̄ i eis. Ego ſū dñs. Cu-
ſtodiāt ꝑcepta mea: vt non
ſbiaceāt pctō: ꝛ moriant̄ in
ſanctuario cū polluerīt il-
lud. Ego dñs q̄ ſcīfico eos
[k] ois alienigena nō comedet
de ſcīficatꝭ. [l] Inqlin⁹ ſacer-
dotis [m] ꝛ mercēnari⁹ non ve
ſcent̄ ex eis. [n] Quē aūt ſacer-
dos emerit ꝛ q̄ vernacul⁹ do
m⁹ ei⁹ fuerit: [o] hi comedēt ex
eis. [p] Si filia ſacerdotis cui-
libet ex pplō nupta fuerit:
de his q̄ ſcīficata ſt̄ ꝛ de pri-
mitijs [q] nō veſcet̄. Si aūtē
vidua vel repudiata ꝛ abſqꝫ
libis reuerſa fuerit ad domū
pr̄is ſui ſic puella ꝯſueuerat
alet̄ cibis pr̄is ſui. Omis ali
enigena: comedēdi ex eis nō
hꝫ ptātem [r] Qui comederit
de ſcīficatꝭ p igrātiā: addet
q̄ntā ptē cū eo qđ cōedit: et
dabit ſacerdoti i ſāctuariū
nec ꝯtamiabūt ſcīficata fili-
oꝝ iſrl̄ q̄ offerūt dño: ne for
te ſuſtineāt iniq̄tatē delicti
ſui cū ſanctificata comede
rint ego dñs qui ſanctifico
eos. [s] Locutuſqꝫ eſt domin⁹
ad moyſen dicens. Loque-
re ad aaron et filios eius: et

Aaron: exceptis aliquib⁹ poſtea expreſſis. l Inquili
nus ſacerdotis. qui manet ad tempus tm̄ in domo ei⁹. et
non eſt de genere eius. m Et mercenarius qui ſeruit
p mercede ſacerdoti: quia iſti non ſunt ſui iuris.
n Quem autē ſacerdos emerit in ſeruum: et qui verna
culus domus eius
fuerit. id eſt ſeruus
natus et nutritus
in domo ſacerdot̄.
o Hi comedent
ex eis. quia ſunt q̄-
dam res ipſius ſa-
cerdotis. p Si
filia ſacerdotis cui
libet ꝛc. id eſt alicui
qui non eſt de gene
re ſacerdotali.
q Non veſcetur
quia eſt emancipa
ta a patre: et facta
vna caro cum ma-
rito: et ideo trahit̄
ad modum viuen-
di mariti.

r Qui comede-
rit. Hic ponit trāſ-
greſſiōis remediū
quando illa tranſ-
greſſio fit per igno
rantiā. quia debet
reddere quod co-
meſtū eſt: ꝛ ſuper
hoc quintā ptem
eo q̄ non adhibuit
debitam diligenti-
am ad precauen-
dum ſibi de come-
ſtione ſanctificato
rum: ꝛ ideo non ex
cuſatur a toto: ſed
ſolū a tanto. Mo-
raliter per comeſti
onem ſanctificatoꝝ: intelligitur perceptō eucharistie a
qua excludūtur iſte pſone. Leproſus. i. peccatis aſſiduus
qui peccat ex corruptione habitus. Seminifluus. i. men-
doſus qui defluit verbis falſis. Immūdus ex tactu. id eſt
luxurioſus. q2 luxuria eſt circa delectationes tactus. Im-
mundus ex eſu. id eſt carnoſus vel guloſus. Alienigena.
id eſt excōmunicatus: ꝛ a ſocietate gentis chriſtiane pſci-
ſus. Inquilinus. i. inconſtans qui manet ad tempus: ſed
tempe temptatōis recedit. Mercenarius. i. cupidus vel
auar⁹ qui nō habet oculū niſi ad tpale lucrū. Filia ſacer-
dotis. i. effeminatus et mollis. s Locutuſqꝫ eſt domi-
nus. Hic oſtendit q̄d obſeruandū ſit circa offerenda. Et
primo oſtēdit que debeāt offerri. ſecundo a quib⁹ pſonis
ibi. De manu alienigene. tercio determinat temp⁹ oblati
onis: ibi. Locutus eſt dñs. Adhuc circa offerenda primo
ponit generalis determiatio. ſecūdo circa hꝫ ponit q̄dam
exceptio: ibi. Bouē ꝛ ouē aure ꝛc. Circa primū ſciēdū q̄
in omi ſacrificio generalr̄ hoc erat obſeruandū q̄ aial of-
ferendū in ſacrificijs optebat eſſe imaculatū. i. abſqꝫ defe-
ctu alicui⁹ mēbri vel notabili deformitate: ita q̄ macīa nō
accipit̄ p varietate pellis: ſed mō dicto. In ſacrificō vo
holocauſti qđ totū incēdebatur ad honorem diuinū: ꝛ ſic

v

erat dignius aliis ſacrificiis hoc erat ↄſeruandū ſpāliter
q̄ offerret aial maſculinū tm̄.q2 ſexus maſculin⁹ pfectio2
eſt eo q̄ femia eſt mas occaſionat⁹.et hoc eſt quod dicit.
t Ho de domo iſrl.i.iude⁹ natōe. v Et de aduenis.i.
alienigena ↄuerſus ad iudaiſmū. x Maſcul⁹ imacla-
tus erit ex bobus ꝛ
ouibus ⁊c.q2 ex his
trib⁹ ſpēb⁹ aialium
tm̄ fiebat ſacrifici-
um. y Hō qui
obtul. victi.paci.ſ.
ꝓ bn̄ficio obtento
vel obtinendo.
z Immaculatuꝫ
offeret. Verūtamē
nō ſemper oporte-
bat q̄ eſſet animal
maſculinū. Conſe-
quēter oñdit qua-
liter aial debeat di-
ci maculatū cū dr̄.
a Si cecū fuerit
id eſt carēs duob⁹
oculis:vel vno.
b Si fractū.id ē
fracturā hn̄s i aliq̄
pte corporis.
c Si cicatricez.i.
notabilē deformi-
tatem remanenteꝫ
poſt ſanatione pla
ge. d Si papu
las.id ē puſtlas ex
quib⁹ oritur dolor
et ſcabies. e Aut ſcabiē vel impetiginē. H̄ expoſita ſē
ſupra in principio capituli.Et cadē rō ē de aliis notabili-
bus deformitatib⁹.q2 talia reddūt aial ↄtēptibile:idō nō
debet dn̄o offerri in ſacrificiū:ne vileſcat cultus diuinus:
ꝛ q2 dn̄o debent offerri meliora. f Bouē ꝛ ouem. Hic
ↄnter oñdit in quo caſu maculata aialia poſſunt offerri
cum dr̄. Bouem ꝛ ouē:aure et cauda amputatis. In he
breo habet. Bouē ꝛ ouē ſupfluū ꝛ diminutū.i.habenteꝫ
aliqd̄ mēbꝝ ſupfluū:ſicut terciū oculū:vel terciā aurē:vl
deficientē in vno oculo vel aure vel hmōi:ꝛ redit i eadem
ſententiā cuꝫ tranſlatōne noſtra.q2 tam iſti defect⁹ q̄ illi
reddunt aial maculatū. g Voluntarie offerre potes.
etiā in ſacrificiū:vt dicūt coiter expoſitores noſtri:ſ3 ſi ali-
quis eſſet obligatus ad tale ſacrificium nō poterat ex tali
aiali fieri:ſed hoc dictū videt ↄtradicere textui pcedenti
cum dr̄. Homo qui obtulerit victimā pacificoꝝ dn̄o:vel
vota ſoluens:vel ſponte offerēs imaculatū offeret vt ac
ceptabile ſit:ex quo patꝫ q̄ ſacrificiū de aiali hn̄te talē de-
fectū nō eſſet deo acceptū:etiā ſi eſſet oblatū volūtarie et
abſq3 obligatōe:et ideo qd̄ dicit hic. Voluntarie offerre
potes.aliter exponit Ra.Sa.di.q̄ hoc intelligit de obla-
tione q̄ fiebat ſacerdotib⁹ tm̄:vt de precio talis aialis fie-
rent aliqua neceſſaria in tabernaculo vel templo:vt pote
repatio cortinaꝝ ſeu vtenſiliū:q̄b⁹ vtebant miniſtri tab
naculi:ſed nō poterat ex eo ſacrificiū fieri:nec de eo aliqd̄
offerri ſup altare:iō ſubdit. h Votū aūt ex his ſolui
nō pōt.hic accipit votū p quocūq3 ſacrificio:vnde in he
breo habet. Ad ſanctificatōꝫ nō placebit.i.ad ſacrificiū.
i De māu alienigene.Hic ↄñr oñdit a q̄b⁹ nō debēt ſa-
crificia accipi cū dr̄. De manu alienigene ꝛ vocat hic ali-
enigena q̄ nō ē iude⁹ natōe nec ↄuerſus ad iudaiſmū. q̄a
a talib⁹ n̄ debebat accipi aliqd̄ offerēdū in altari:poterat
tn̄ accipi pecunia vel alia dona:ex q̄ꝝ pcio emerent illa q̄
eſſent offerēda:et hoc mō dicit.ij. Mach.iij. q̄ ſeleuch⁹
Aſie rex ex ſumptib⁹ ſuis preſtabat ea que pertinebāt ad
ſacrificia. k Quia corrupta et maculata ſunt omnia
ſacrificia enim et oblationes veteris legis nō erant acce-
pta ſm̄ ſe:ſed ex fide offerentiū:ideo gentiles quia nō ha
bebant circūciſionem que erat ſignum fidei reputabant

ad oēs filios iſrl̄:diceſq3 ad
eos. Homo de domo iſrl̄:ꝛ
de aduenis q̄ habitāt apud
vos q̄ obtulerit oblationeꝫ
ſuā:vel vota ſoluēs vel ſpō-
te offerēs:quicqd̄ illō obtu
lerit i holocauſtū dn̄i vt of-
ferat p vos:maſcul⁹ imma-
culatus erit ex bob⁹ ꝛ ouib⁹
et ex capris. Si maculā ha-
buerit nō offeret:neq3 erit
acceptabile. Homo qui ob
tulerit victimā pacificoꝝ
dn̄o vel vota ſoluēs vel ſpō-
te offerēs tam de bob⁹ q̄ de
ouib⁹:imaculatū offeret vt
acceptabile ſit. Ois macla
nō erit i eo. Si cecū fuerit:
ſi fractū:ſi cicatricez hn̄s:
ſi papulas aut ſcabieꝫ aut
impetiginē:nō offeretis ea
dn̄o:nec adolebitis ex eis
ſuper altare dn̄i. Bouem ꝛ
ouē aure et cauda amputa-
tis:voluntarie offerre potes
votū aūt ex his ſolui nō po
teſt. Oē aial qd̄ vel ↄtritꝫ
vel tonſis:vl ſectis:ablatiſ-
q3 teſticulis eſt:nō offeretis
dn̄o:ꝛ i t̄ra vr̄a h̄ oīno ne fa-
ciatis. De manu alienige-
ne nō offeretꝫ panes deo ve-
ſtro ꝛ quicqd̄ aliud dare vo
luerit:quia corrupta ꝛ ma
culata ſunt omnia:non ſu-
ſcipietis ea. Locutuſq3 eſt

immūdi:ꝛ p ↄñs dona eoꝝ:ꝛ ideo n̄ poterāt offerri in
ꝓpria ſpecie vt dictū eſt. Rab.Sa. aliter exponit paſ-
ſum iſtum. Ad cui⁹ intellectum primo ponenda eſt he
braica litera que talis eſt. De manu alienigene nō of-
feretis panē deo veſtro:de omnibus his. quia corrupti
ones eoꝝ in eis
ſunt et macula i
eis eſt:non pfi-
cient eis. Dicit
igitur q̄ lex iſta
datur ad remo-
uendū dubium
quia lex nō fuit
data gētilibus:
ſed iudeis tm̄:ꝛ
ideo preceptuꝫ
de oblatione im
maculatoꝝ tan
tum nō aſtringe
bat gētiles.ꝓpē
qd̄ ſacerdotes
iudeoꝝ poſſent
credere q̄ ani-
malia macula-
ta oblata a gen
tilibus ex deuo-
tōne poſſent of-
ferri in altari ho
locauſtoꝝ:et iō
hoc remouet p
hoc quod dicit
hic. Corruptio-
nes eoꝝ ⁊c. di-
cit tamen q̄ aia
lia immaculata immolaticia poterant ab eis recipi ꝛ
offerri:ſed hoc dictum videtur eſſe cōtra textū vbi di
cit. De manu alienigene nō offeretis panes deo veſtro
In panib⁹ tm̄ nō poterāt eſſe tales macule ſicut i aia-
lib⁹. Et ſi dicat q̄ aliq̄ panes poterāt eſſe maculati ex
aliqua mixtōe indebita:ꝛ de talib⁹ loquit hic:nō valet
q2 abſolute dicit. Nō offeretis panē.et indiffinita lex
equipollet vli:et ſic oblatio panis generaliter videtur
ꝓhibita recipi a gentilibus:et eadem rōne omniū ali-
aꝝ rerū. Item de agno paſchali q̄ imolabat extra lo-
cū ſanctū.q2 in hieruſalē vbiq3 poterat imolari:vt ha
bet Deut.xvj. dicit Exo.xij.q̄ null⁹ poterat admitti
ad comeſtiōeꝫ ei⁹ niſi pri⁹ circūciſus et ↄuerſus eēt ad
iudaiſmū. Et multo forti⁹ videt q̄ null⁹ eſſet admittē-
dus ad offerendū aliqd̄ in loco ſacro:niſi iude⁹ vel cō-
uerſus ad iudaiſmū. Ita illi quoꝝ oblatio recipiebat
ad offerendū ſup altare:ingrediebant atriū taberna-
culi in quo erat altare holocauſtoꝝ:vt pꝫ ex pdictꝫ in
multis locis:ſed gentiles nō debebāt ingredi:vt patꝫ
Trenoꝝ.j.vbi dicit. Vidi gentes ingreſſas ſanctuari
um tuū:de quib⁹ pceperas:vt nō intrarēt in eccliaꝫ tuā.
Et ezech.xliiij.vbi dicit. Sufficiant vobis oia ſcelera
veſtra dom⁹ iſrael:eo q̄ inducitis filios alienos incir-
cūciſos corde ꝛ incircūciſos carne:vt ſint i ſanctuario
meo et polluant domū meā. Sacerdotes enim cupidi
tate ducti introducebant gentiles intra atriū vbi erat
altare holocauſti:vt perciperent ab eis oblationes.ꝛ
Actuū.xxj. iudei inſurrexerunt in Paulum dicentes
eum violatoreꝫ templi:eo q̄ credebant eum introdu-
xiſſe throphimū qui erat gentilis in atriuꝫ templi:vbi
Nazarei ſoluebant votum ſuuꝫ:ꝛ ſic patet q̄ nō erat
licitum recipere aliquid a gentilibus vt offerret in ea
dem ſpecie vt predictum eſt. Litera etiā hebraica non
facit pro dicto Ra.Sal.cum dicit.quia corruptōnes
eoꝝ in eis ⁊c. Quia p h̄ nō intelligit aliud niſi q̄ immū-
dicie gētiliū in q̄tū erāt incircūciſi ꝛ idolatrie dediti re-
dūdabāt in oblatōib⁹ eoꝝ:ꝛ ſic pꝫ q̄ lr̄a hebraica in h̄
loco nō differt a tranſlatōe nr̄a in ſenſu:l3 q̄tū ad ali-
qd̄ differat in vbis. l Locutuſq3 eſt dn̄s. Hic ↄñr

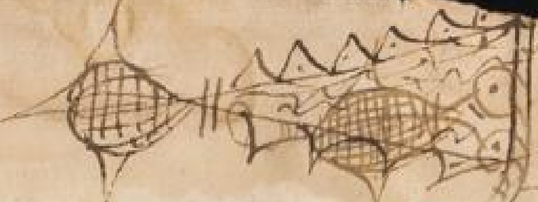

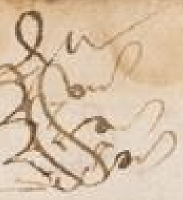

agiť de tpe offerēdi cū diciť. m Die aūt octauo ⁊c̄. q2 ante octauā diē fetus nati ſunt nimis molles ⁊ imꝑfecti: ⁊ ideo añ octauā diē nō debebāt offerri dño: ſicut nec aīalia impfecta ꝓpter defectū alicuiꝰ membri. n Siue illa bos ſiue ouis nō imolabunť ⁊c̄. hoc fuit p̄ceptum: vt iudei qui erāt crudeles exercēnť ad pietatē circa bruta aīalia: vt ꝑ hoc mitiores efficerētur erga homīes. Videbať autez quodāmō crudele ꝙ mať cum fetu imolareť: et ideo hoc fuit ꝓhibitū rōne dicta. Itē q2 aliq̄ idolatre ſēm ritū ſuū matrez cū fetu idolis immolabāt. Eiſdez rōnibus p̄cipitur Deuť. xxij. ꝙ ſi ꝗs inuenerit nidū ⁊ matrez incubantē pullis ꝙ non teneat ſimul matrez cū filijs: ſed patiatur mꝛem abire captos filios tenens. o Si imolaueritis hoſtiā hoc ē. vij. ca. poſitu eſt ⁊ expoſitū: ſ; hic repetitur ad maiorē īpreſſionem. p Cuſtodite mādata mea. Hec ē concluſio huiꝰ capituli: videlz obſeruatio p̄dictoꝝ: cuiꝰ ratio ſubdiť cum dī. q Ego dñs. i. tante auctoritatis ꝙ debetis ſimpliciter obedire. r Ne polluatis nomē meū. offerēdo imūda ſup altare meū. s Vt ſanctificer in medio filioꝝ iſrľ. nō ꝙ ꝑ ſacrificia aliq̄d accreſcat ſanctitati diuine: ſ; magis ip̄is offerentibꝰ deuote: ideo diciť In medio filioꝝ iſrael.

Capitulum. xxiij.

a Locutuſqꝫ ē dñs. Hec eſt tercia ps p̄ncipalis hꝰ libri: in q̄ agiť de tpibꝰ offerēdi: q̄ quidez tpa ſunt ſolēnitates in quibꝰ fiebāt ſpālia ſacrificia vltra q̄tidiana. Et p̄io agiť de tpe dictaꝝ ſolēnitatū. ſcđo poniť inductio ad obſeruātia eaꝝ. xxvj. ca. Circa p̄imū p̄mittunť ſolēnitates q̄ durabāt ꝑ aliquam ptē āni. ſcđo ſubdunť ille que durabāt ꝑ totū annum xxv. Adhuc circa primū p̄mittunť illa q̄ ptinebant generaliter ad totū ꝑplm. ſcđo q̄ ſpāliter ad ſacerdotes. xxiiij. ca. Prima in duas: q2 primo p̄mittiť obſeruatō ſolēnitatis ſabbati q̄ fiebat q̄libet hebdomada cū dī. b Dies ſeptimꝰ. Omē opꝰ nō facietis in eo. q2 ēciaz illa q̄ ptinebāt ad cibū ⁊ potū nō poterāt illo die p̄parari: ſ; die p̄cedēti: vt habeť Exo. xvj. q̄liter aūt ſabbatum ſit obſeruandū plenius dictū fuit Exo. xx. ca. Sz hic ⁊ in pluribus alijs locis repetiť hmōi obſeruatio vt magis cordibus hominū imprimereť. c Hec ſūt ergo ferie. Hic ſecūdo ponuntur ſolennitates que fiebant ſemel in anno. Et primo agitur de ſolēnitate paſche. ſcđo de ſolennitate penthecoſtēs: ibi. Numerabitis ergo. tercio de ſolēnitate tubarū: ibi. Locutuſqꝫ eſt dominus. quarto de ſolennitate expiatōnis: ibi. Decimo die. quinto de ſolēnitate tabernaculoꝝ: ibi. Et locutus eſt dominꝰ. Adhuc primo agiť de ſolennitate paſchali. ſcđo de oblatiōe primitiaꝝ que fiebat infra feſtum paſche: ibi. Locutuſqꝫ eſt dominꝰ. Circa primū ſciendū ꝙ ſolēnitas paſchalis celebrabať in memoriā beneficij quo educti ſunt filij iſrabel de egypto que quidez eductō fuit. xv. die mēſis primi et ideo tūc fiebat ſolennitas illa. Incipiebat tñ a veſpere p̄cedētis diei in quo veſpere imolabať agnꝰ paſchalis: de cuiꝰ imolatione dictum fuit plenius: Exo. xij. et xiij. ⁊ h̄ eſt qđ dī hic. d Mēſe p̄io ⁊c̄. dicebať aūt illa imolatō phaſe. id ē tranſitus: quia angelus illa nocte ꝑcutiēs p̄iogenita egyptioꝝ trāſibat domus hebreoꝝ: i. q̄ꝝ ſupliminaribꝰ erat de ſāguie agni imolati nihil ꝑcutiens in eis ſ; magis ſaluans. e Et quintadecima ⁊c̄. Incipiebat tamē ſicut dictū eſt a veſpere p̄cedentis diei: in q̄ nō debebat apparere fermentū ſeu fermētatū i domibus hebreoꝝ. f Septē diebus azima comedetis. q2 tot diebus durabat ſolennitas. Comedebāt aūt azima in mēoriā huiꝰ ꝙ filij iſrľ imminente exitu de egypto nō poterāt fermētare egyptijs cogentibꝰ eos exire: vt habeť Exo. xij. ca. g Dies p̄imꝰ erit vobiſ cele. Erat eñ celebrior quinqꝫ ſequētibꝰ: ideo ſubditur. h Omne opus ſeruile nō facietis in eo. poterāt tñ preparari illa que erāt ad cibum ⁊ potuz neceſſaria: q2 talia opera nō reputātur ſeruilia. i Sed offeretis ſacrificium ⁊c̄. Iſtud ſacrificium determinatur infra. Numeri. xxviij. k Dies autem ſeptimꝰ erit celebrior. non reſpectu primi ſed reſpectu intermedioꝝ: in quibus nō ſoluz erat licitum p̄parare ea que ad victum ptinent: ſed etiaz alia opera facere. Cōſiderandū tñ ꝙ quādocunqꝫ occurrebat dies ſabbati. ſ. prima vel ſeptima die huiꝰ ſolēnitatꝭ: vel ī aliqua intermedia illa dies erat obſeruanda: ſic ꝙ nullū opus fieret etiam circa preparationē ciborum. l Locutuſqꝫ eſt dominus. Hic ꝯſequenter agitur de oblatione primitiaꝝ que fiebat in craſtino paſche cū dicitur. m Cum ingreſſi fueritis terrā ⁊c̄. Ex quo patet ꝙ iſtud preceptum de primitijs non obligabat donec eēnt in terra ꝓmiſſionis. n Et meſſueritis ſegetes. Non eſt intelligendū ꝙ tunc eſſet meſſis cōmunis ſegetū. quia non poterat eſſe ita cito: ſed tunc homines colligebāt ſpicas appropinquātes ad maturitatem que magis feſtinabant ad hoc in aliqua parte terre iſrľ: ⁊ dicūt hebrei ꝙ erat i ſorte Neptalim ⁊ de his offerebātur primitie in paſcha: ⁊ h̄ eſt qđ dī. Feretis manipulos ſpicarū ⁊c̄. o Qui eleuabit faſciculū. In hebreo habeť. Qui eleuabit gomor. ⁊ ſic ꝯſequenter in iſto capitulo vbi habetur. Manipulꝰ

dñs ad moyſen dicēs. Bos ouis et capra cū genita fuerit: ſeptē diebꝰ erūt ſub vbere m̄ris ſue. m Die aūt octauo ⁊ deinceps: offerri poterunt dño. n Siue illa bos ſiue ouis nō imolabūť vna die cuz fetibꝰ ſuis. o Si imolaueritis hoſtiā ꝓ grāꝝ actione dño: vt poſſit eē placabilis: eodē die cōedetis eā. Nō remanebit quicꝗ̄ i mane alteriꝰ diei Ego dñs. p Cuſtodite mandata mea et facite ea. q Ego dñs. r Ne polluatis nomen meū ſctm̄ vt ſctificer in medio filioꝝ iſrľ. Ego dñs qui ſctifico vos. ⁊ eduxi de terra egypti vt eſſem vobis i deū. Ego dñs.

Ca. xxiij.

a Locutuſqꝫ eſt dñs ad moyſen dicens. Loq̄re filijs iſrľ et dices ad eos. Hę ſūt ferie dñi quas vocabitis ſctās. Sex diebꝰ facietꝭ opꝰ: b dies ſeptiꝰ q2 ſabbati requies ē vocabiť ſctus. Omē opꝰ ñ facietꝭ i eo. Sabbatū dñi eſt. i cūctis hītatōnibꝰ vr̄is. c Hę ſūt ꝗ̄ ferie dñi ſctē q̄s celebrare debetis tēꝑibꝰ ſuis. d Mēſe p̄io quarta decā die mēſis ad veſperū. phaſe dñi ē. e ⁊ quintadecia die menſis hꝰ: ſolēnitas azimoꝝ dñi ē. f Septez diebꝰ azima comedetis. g Dies p̄iꝰ erit vobꝭ celeberrimꝰ ſāctuſqꝫ. h Omne opꝰ ſeruile nō facietis in eo. i Sꝫ offeretis ſacrificiū ī igne dño ſeptē diebꝰ. k Dies autez ſeptimꝰ erit celebrior et ſanctior: nullūqꝫ ſeruile opꝰ facietis ī eo. l Locutuſqꝫ ē dñs ad moyſen dicēs. Loq̄re filijs iſrľ: ⁊ dices ad eos. m Cū ingreſſi fueritis terrā quaz ego dabo vobis: n et meſſueritis ſegetem: feretis manipulos ſpicarum primitias meſſis veſtre ad ſacerdotem o Qui eleuabit faſciculum

In hebreo hꝫ gomor. qꝛ licet apportarent̃ ſpice ꝓ primitijs: tñ anteq̄ꝫ de ipſis fieret ſacrificiũ torrebantur igni: vt hꝫ ſ. j. ca. ⁊ ꝑ ꝯfricatõeꝫ excutiebant̃ grana: de quibꝰ implebat̃ gomor q̄ ē decia ps ephi: vt dictuꝫ fuit Exo. xvj. ⁊ inde fiebat ſacrificiũ. p Altero die ſabbati. In hebreo hꝫ: in craſtino ſabbati: ⁊ accipit̃ ſabbatuꝫ ꝓ die ſeptia ſeptimane: ſed pro prima die paſche q̄ erat. xv. dies menſis primi q̄ ēt vocatur hic ſabbatũ eo q̄ requies erat ab omni ope ſeruili: ⁊ oblatio dictaꝝ primitiaꝝ fiebat. xvj. die eiuſdē menſis. q Et libamēta. ſ. illa q̄ ſimꝉ cũ agno offerebant̃ in holocauſtuꝫ: et que ſint illa oñdit̃ cum dr̃. Due decime ſimile ⁊c. r Quarta ps hin. ſm papiaꝫ duplex ē hin: vnũ maius qđ cõtinet q̄ſi duas quartas pariſienſiũ ⁊ dimidiã: aliud minꝰ qđ cõtinet duas quartas. Credo tamen q̄ melius ſit dicendum q̄ quantitas huiꝰ mẽſure ⁊ aliarum q̄ ponũtur in ſcriptura: nobis ē incerta: qꝛ mẽſure liquidoꝝ ⁊ aridoꝝ multuꝫ variant̃ ſm varietatẽ tẽporuꝫ ⁊ locoꝝ. s Panes ⁊ polen. ⁊ pul. non comedetis ex ſegete. Intentio legis huiꝰ ē: q̄ nullus cibus factꝰ ex ſegete noua ꝯmederet̃ ab eis donec oblatio ꝑdicta primitiaꝝ facta eſſet. t Numerabitis. Hic ꝯñter agit̃ de feſto pẽthecoſtes. qđ celebrabat̃ i memoriã bñficij legiſ date: que data fuit quiquageſima die ab egreſſu de egypto: die egreſſus excluſo: vt oñſum fuit Exo. xix. ⁊ ideo celebrabat̃ q̄nquageſima die a prima die feſti paſchalis excluſiue: ⁊ hoc eſt qđ dī. t Numerabitis ergo ab altero die ſabbati. i. a craſtino paſche incluſiue. v Septem hebdomadas plenas. i. quinquaginta dies. qꝛ ſepteꝫ hebdomade plene faciunt. xlix. dies: ⁊ dies ſequens eſt. l. ideo dī vſq̄ꝫ ad alteram diem expletiõis. x Et ſic offeretis ſacrificiuꝫ nouum. i. de nouis frugibꝰ: nõ in grano ſicut in paſchate ſed in panibꝰ: ideo ſubdit̃. y Panes primitiaꝝ duos de duabus decimis ſimile: in quolibet em̃ pane erat vna decima. Scđm alios i quolibꝫ pane erãt due decime: ⁊ accipit̃ decima ꝓ pria pte ephi: de cuiꝰ quantitate dictum fuit Exo. xvj. in fine. Ex dictis h̃ ⁊ alibi pꝫ q̄ ter in ãno ſoluebantur ꝑmitie: pͥo in paſchate de nouis granis. ſecũdo in pẽthecoſte de nouis panibꝰ. t̃cio in ſeptẽbri de nouis fructibꝰ de quibꝰ reddẽde erant primitie. qꝛ ſm Ra. ſa. nõ dabant̃ ꝑmitie de t̃re naſcẽtibꝰ niſi de ſepteꝫ ſpẽbꝰ. ſ. frumento. ordeo. vinea oliua. malogranato. ficu. ⁊ palma. dicit̃ ſuper Deu. xxvj. cap. z Cũ libamentis ſuis. q̄ determinant̃ Numeri. xxviij. Cetera patent ex ſupradict̃ vſq̄ꝫ ibi.

coram domino: vt acceptabile ſit ꝓ vobis[p] altero die ſabbati et ſanctificabit illũ. Atq̄ꝫ in eodē die q̄ manipulꝰ ꝯſecrat̃: cedet̃ agnꝰ immaculatus ãniculꝰ in holocauſtũ dñi: [q] ⁊ libamenta offerent̃ cuꝫ eo: due decime ſile ꝯſpſe oleo ĩ incẽſũ dñi odoreq̄ꝫ ſuauiſſimum: liba q̄ꝫ vini: [r] quarta ps hin. [s] Panē ⁊ polentã et pultes nõ comedetis ex ſegete: vſq̄ꝫ ad diem q̄ offeret̃ ex ea deo vr̃o. Preceptũ ē ſempiternũ i generatiõibꝫ cũctiſq̄ꝫ habitaculis vr̃is. [t] Numerabit̃ ergo ab altero die ſabbati in q̄ obtuliſtis manipulum ꝑmitiaꝝ [v] ſeptē hebdomadas plenas vſq̄ꝫ ad alteram diem expletionis hebdomade ſeptime. i. q̄nquaginta dies: [x] ⁊ ſic offeretis ſacrificiuꝫ nouũ dño ex oĩbꝫ habitaculis vr̃is [y] panes primitiaꝝ duos de duabus decimis ſile fermẽtate q̄s coquet̃ in primitias dñi. Offeretiſq̄ꝫ cũ panibꝫ ſeptē agnos immaculatos ãniculos et vitulũ de armẽto vnũ et arietes duos: ⁊ erũt in holocauſtũ [z] cũ libamẽtis ſuis in odorẽ ſuauiſſimum dño. Facietis et hircuꝫ pro pctõ duoſq̄ꝫ agnos anniculos hoſtias pacificoꝝ. Cumq̄ꝫ eleuauerit eos ſacerdos cũ panibus primitiarum coram domino. cedent in vſuꝫ eius. Et vocabitis hunc diem celeberrimũ atq̄ꝫ ſanctiſſimũ. Omnē opus ſeruile non facietis in eo. Legittimũ ſempiternũ erit in cunctis habitaculis et generatiõibꝫ vr̃is. [a] poſtq̄ aũt meſſueritis ſegetem terre veſtre nõ ſecabit̃ eã vſq̄ꝫ ad ſolũ nec remanentes ſpicas collegetis: ſꝫ pauꝑibus ⁊ ꝑegrinis dimittet̃ eas. Ego ſũ dñs deus veſter. [b] Locutuſq̄ꝫ ē dñs ad moyſen dicens: Loq̄re filijs iſrl̃: Menſe ſeptimo prima die menſis erit vobis ſabbatuꝫ memoriale clãgẽtibꝫ tubis et vocabit̃ ſanctũ. Omē opꝰ ſeruile non facietis in eo: [c] et offeretis holocauſtum dño. [d] Locutuſq̄ꝫ eſt dñs ad moyſen dicens. Decimo die mẽſis huiꝰ ſeptimi dies expiationũ erit celeberrimꝰ: ⁊ vocabit̃ ſctũs [e] affligetiſq̄ꝫ animas vr̃as ĩ eo: [f] ⁊ offeret̃ holocauſtũ dño. Omē opꝰ ſeruile nõ facietis ĩ tp̃e diei hꝰ qꝛ dies ꝓpiciatõis eſt: vt ꝓpiciet̃ vobis dñs deꝰ veſter. Oĩs aĩa que afflicta nõ fuerit die hac: peribit de pplis ſuis: ⁊ q̄ opis quippiaꝫ fecerit: delebo eam de pplo ſuo. Nihil ergo opis facietis in eo. Legitimũ ſempiternum erit vobis in cunctis generationibus ⁊ habitatõibꝫ

a Poſtq̄ꝫ meſſueritis ſegeteꝫ nõ ſecabitis eã vſq̄ꝫ ad ſolũ ⁊c. In hebreo habetur. Nõ metes ſegetes t̃re tue nõ finies vel complebis angulum terre tue iſtud eſt expoſitũ ſupra. xix. ſed hic repetitur ad maiorẽ impꝛeſſionem. b Locutuſq̄ꝫ eſt dñs. Hic ꝯſequẽter agit̃ de feſto tubaruꝫ qđ fiebat in memoriam liberatõis Iſaac ab immolatõne vt habet̃ Geñ. xxij. et ideo illa die clangebant in cornibus pecorum: qꝛ aries imolatꝰ ꝓ ipſo: int̃ fruteta cornibus herebat: vt dicit̃ ibidem Erat etiam talis clangor prima die menſis ſeptimi quaſi q̄dam preparatõ ad feſta vẽtura in eodeꝫ menſe. ſcilicet feſtum expiatõis: ⁊ feſtũ tabernaculoꝝ: et patet litera ex dictis vſq̄ꝫ ibi. c Et holocauſtum offeretis domino: non determinatur hic qualis debeat eſſe iſta oblatio: ſed determinatur Numeri. xxix. d Locutuſq̄ꝫ eſt dominus. Hic conſequenter determinatur de feſto expiationis: quod celebrabat̃ in memoriam illius beneficij quo dominus incluſit peccatũ de fabricatione vituli: et ideo celebrabatur decima die menſis ſeptimi: quia tunc deſcendit moyſes de monte portans ſecũdas tabulas in ſignũ ꝓpiciatõnis diuine. e Affligetiſq̄ꝫ animas veſtras in eo. Tunc enim debebãt affligi iudei vigilijs ⁊ ieiunijs. f Et offeretis

vr̄is. Sabbatū requietiōis ē et affligetis aīas vr̄as. Die nono mēſis ſeptimi a veſpe vſqꝫ ad veſperū celebrabitiſ ſabbata vr̄a. Et locut⁹ eſt dñs ad moyſen dicēs. Loq̄re filijs iſrl̄. A q̄ntodecimo die mēſis hui⁹ ſeptimi: erūt ferie tabernaculoꝝ ſeptem diebꝫ dño. Dies prim⁹ vocabit᷑ celeberrimus atqꝫ ſctiſſim⁹. Om̄e op⁹ ſeruile non facietis i eo: ⁊ ſeptē diebꝫ offeretis holocauſta dño. Dies quoqꝫ octau⁹ erit celeberrimus atqꝫ ſctiſſim⁹: ⁊ offeretis holocauſtū dño. Eſt em̄ cet⁹ atqꝫ collecte. Om̄e op⁹ ſeruile nō facietis in eo. He ſunt ferie dñi q̄s vocabitis celeberrimas atqꝫ ſanctiſſimas: offeretiſqꝫ i eis oblationes dño: holocauſta ⁊ libamēta iuxta ritū vniuſcuiuſqꝫ diei exceptis ſabbatiſ dñi doniſqꝫ vr̄is. ⁊ que offeretis ex voto: vel que ſponte tribuetis dño. A q̄ntodecio ḡ die menſis ſeptimi quando ꝯgregaueritiſ om̄s fruct⁹ t̄re vr̄e: celebrabitis ferias dñi ſeptē diebꝫ. Die primo et die octauo erit ſabbatū .i. requies. Sumetiſqꝫ vobis die primo fruct⁹ arboris pulcerrime ſpatulaſqꝫ palmaꝝ: et ramos ligni denſaruꝫ frondiū: ⁊ ſalices de torrēte: ⁊ letabimi corā dño deo veſtro celebrabitiſqꝫ ſolēnitatem ei⁹ ſeptē diebꝫ ꝑ annū. Legitimū ſempit̄nū erit in generatōibꝫ vr̄is. Mēſe ſeptimo feſta celebrabitis: ⁊ habitabitis i vmbraculis ſeptē diebus. Ois q̄ de genere eſt iſrl̄ manebit i tabnaculis: vt diſcāt poſteri vr̄i ꝙ i tabernaculis habitare fecerim filios iſrl̄: cuꝫ educerem eos de terra egypti. Ego dominus deus veſter. Locutuſqꝫ eſt Moyſes ſuper ſolennitatibus domini ad filios iſrael.

holocauſtū dño. ꝺᷓ mō quo determiat᷑ Numeri. xxix. s In die nono mēſis ſeptimi ⁊c. q2 ſicut dictum eſt frequēter dies ſolēnes iudeoꝝ incipiebāt a veſpe precedētis diei. t Et locut⁹ eſt dñs. Hic ꝯñter agit᷑ de feſto tabernaculoꝝ qꝺ celebrabat᷑ in memoriaꝫ illius bñficij quo dñs filios iſrl̄. xl. annis ſuſtētauit in loco deſerto in tabernaculis habitādo: ⁊ incipiebat iſta feſtiuitas a. xv. die mēſis ſeptimi ⁊ durabat per ſeptē dies pria tñ die q̄ erat celebrior ceſſabat᷑ ab omi ope ſeruili: ⁊ ſimiliter die. viij. in q̄ celebrabat᷑ aliud feſtum qꝺ dicebat᷑ feſtum cetus vel collecte: q2 eadeꝫ die colligebat᷑ pecunia ꝓ ſacrificijs ꝑ annū fiēdis ⁊ alijs neceſſitatibus tabernaculi vl̄ templi que debebāt fieri de cōibus ſumptibus: ⁊ patet lr̄a ex dictis paucis exceptis q̄ exponētur. ¶ l Et ſeptē dieb⁹ offeretis holocauſta. que aūt ſūt iſta determiat᷑ Numeri. xxix. Et ſimiliter de ſacrificijs fiēdis in feſto cetus vl̄ collecte determiat᷑ ibidē. k ¶ Sumetiſqꝫ vobis die primo fru. arbo. pul. ⁊c. que aūt ſit arbor iſta non dicit᷑: dicunt tñ aliqui ꝙ ſunt poma citrina: q2 ſunt valde pulcra. iſta tamen fiebāt ad denotandū: ꝙ dñs in terra deſerta ſuſtentauit eos diu abſqꝫ defectu notabili: vt habet᷑ Deu. ij. vbi dicitur. Nouit dñs iter tuuꝫ habitans tecum. xl. annis: et nihil tibi defuit. ⁊ ad deſignandum ꝙ de illo deſerto tranſierūt ad terrā fructiferam ⁊ delectabilem.

¶ In cap. xxiij. vbi dicitur in poſtilla. Et ſimiliter die octauo ⁊c.

¶ Additio.

Ex hoc ꝙ iſta dies octaua dicebat᷑ feſtū cete vel collecte: nō habet᷑ ꝙ eadē die colligeret᷑ pecunia ꝓ ſacrificijs ⁊ hmōi: tum q2 ſimiliter dies ſeptima feſti paſche dicebat᷑ feſtū collecte: vt habet᷑ infra Deut. xvj. ⁊ tñ in illa die null⁹ dicit ꝙ colligebant᷑ pecunie: tum q2 manifeſtū eſt apud doctores hebreos cōmuniter: ꝙ illa collectio pro neceſſitatib⁹ cōib⁹ ſacrificioꝝ hmōi fiebat ꝑ totā terrā ꝓmiſſiōis in prima die mēſis. xij. q̄ ꝑcedit ꝑ menſeꝫ principiū anni ſequentis vt habet᷑ ꝑ ſcripturas coꝝ autēticas: de quo et ſilibus q̄ nō ꝑtinēt ad errores ſuos illis credenduꝫ eſt. Unde feſtū cetus dicit᷑ ex hoc ꝙ erat dies celebris in q̄ ꝑplus debebebat adunari ſeu colligi ad vacandū diuinis: et ꝑ ꝯñs ceſſare ab opib⁹ ſeruilibus. Unde ſemꝑ ſubiungitur imediate huic dictioni: cetus ſeu collecte: in hac materia ceſſatio ab operibus: vnde hic dicit᷑. Eſt eniꝫ cetus atqꝫ collecte: omne opus ſeruile non facietis in eo. Et ſimiliter Deu. xvj. de ſeptima die paſche: ſed circa hoc eſt attendendū: ꝙ hoc feſtū qꝺ fiebat ꝑ ſeptimū dieꝫ tabernaculoꝝ nullā habet rōnem literalem que ꝑtineat ad memoriā ꝑteritoꝝ. Nam feſtum tabernaculorū cui hoc feſtū continuabat᷑ qꝺ celebrabat᷑ per ſeptē dies cōtinuos: erat memoriale eoꝝ que fuerunt facta i deſerto. Unde in lr̄a dicit᷑. Habitabit in vmbraculis ſeptē diebus: et ita vt diſcāt poſteri veſtri ꝙ in tabernaculis habitare fecerim filios iſrl̄. De die autē octaua licet eēt celeberrima nō fit mētio i cuius preteriti memoriā ſit vnde tota ratō huius feſti eſt figuratiua de futuro. Nec ē dicendū ꝙ per iſtud feſtum figurabat᷑ adunatio ꝑplī ⁊ par ꝑſtita i t̄ra ꝓmiſſiōis: q̄ſi ſic debuiſſet ceſſare poſt ingreſſū t̄re ꝓmiſſiōis: ſicut figura ceſſat adueniente figurato: vnde dicenduꝫ videt᷑ ꝙ hoc feſtū figurabat ꝯgregationeꝫ fidelium in eccl̄ia chriſti in p̄nti: vel i regno celoꝝ futuro. Cui⁹ ſignū eſt: ꝙ in tota lege moſaica ſeptenariū celebrat᷑: ſic pꝫ d̄ ſabbato inter dies hebdomade: et ſepteꝫ diebus paſche: et. vij. diebus tabernaculoꝝ: ⁊ de celebratōne penthecoſtes p⁹ enumerationem ſeptem hebdomadaꝝ: ⁊ de menſe ſeptimo in q̄ plurima ⁊ ꝑcipua feſta celebrabant᷑: vt in hoc ca. Siliter die ſeptima in veteri lege non fuit celebris: niſi tm̄ in hoc loco in quo manifeſte denotat᷑ ꝙ expletis omnibus feſtis veteris legis q̄ oia in hoc ca. recitant᷑ imediate ſuccederēt feſta xp̄i. que in. viij. die. ſ. reſurrectionis incipiunt ſeu ſeꝛ ordiū recipiūt: ꝑut iſta largius in gloſa tractant᷑: que nō ſunt intelligenda ad ſenſus myſticos ꝑtinere: ſed ad literalem ratione ꝑdicta.

¶ Replica correctorij ꝯtra Burg.

In capi. xxiij. vbi poſtillator ad literā exponit q̄re dies octaua poſt feſtū tabernaculorū dicebat᷑ cetus vel collecta: Burgñ. ꝯtradicit aſſerens illius diei octaue nullū eſſe ſenſum literalem niſi figuratiuuꝫ de futuro ⁊c. In qua digreſſiōe ſe inuoluit in multis. primo quia arguit ꝑ locū ab auctoritate negatiue dicens nō habetur in lr̄a: igitur nō eſt verū. Patet autē hoc eſſe argumentū ꝯfirmās erroꝝ Huſſitaꝝ. ſecūdo q2 dicat ſeptimā paſche dici cetus ⁊ collecte: vt patet Deu. xvj. tñ vt dicat tūc non colligebant᷑ pecunie: ſed poſtillator exponit illuꝫ locum multipliciter: vno modo vt hic: tunc eīꝫ Burgñ. ſibi non ꝯtradicit. tercio incōuenienter ſine allegatōne ſacri canonis ꝑponit auctoritatē hebreoꝝ catholicis doctoribus cū poſtillatore cetū et collectā ad lr̄am exponētib⁹ vt pꝫ in ſcholaſtica hyſtoria circa libꝝ numeroꝝ ca. de cenophegya. quarto q2 ſine rōne et auctē dicit diei collectē

nullā eſſe expoſitiōez lr̃alem ex aliq̄ facto p̄terito: qḋ falſuz videt᷑. qꝛ ſcholaſtica hyſtoria ⁊ poſtillatoꝛ ⁊ alij doctores catholici aſſignāt rōnez lr̃alez nullā abſurditatē hn̄tem: q̄ ratio etſi i lr̃a nō expmat᷑: vt dicit bur. ex lr̃a tamē trahi pōt nō abſurde. certe ei eſt apō oms: ꝙ collecte fiebāt ꝑ cōi vſu ſacrificioꝝ: ſed quo tp̄e fiebāt ex lr̃a nō h̄r: niſi hic ⁊ Deu. xvj ſunt etiā alie feſtiuitates quibꝰ in litera nō dat᷑ rō lr̃alis: que tn̄ extra literā ſine abſurditate ꝑ doctores ſepe aſſignat᷑: ſicut expoſitō ꝑ multoꝝ pſalmoꝝ ad lr̃am que a ſanctis etiam doctoꝛibꝰ varie ponitur. ſi eīn lr̃a de ſoibus redderet ratōnem facile eēt lr̃az exponere: cuiꝰ tn̄ expoſitiōis multiplr difficultas oſtēditur a beato hieronymo in ꝓlogo biblie. Nec aſſignatio burg. ex lr̃a hꝫ colorē. Dicit eīn feſtum cetus vel collecte: dici ex eo q̄a ꝑplis debebat adunari ſeu colligi ad vacandū diuinis: ⁊ ꝑ ꝯñs vacare ab opibus ſeruilibus ſed litera videt᷑ ꝯtradicere huic aſſignatōi Deu. xvj. vbi dicit᷑ qꝛ collecta dñi dei tui eſt: ⁊ non dicit᷑: qꝛ collecta populi eſt: ſed dñi dei tui eſt. Collecta aūt dñi dei non videt᷑ poſſe intelligi de collecta pp̄li: ſ; de collecta facta a pp̄lo ad honorē dñi dei. vt ex effectu dicat᷑ collecta dñi dei: ⁊ vt illa collecta ꝯpetentiꝰ fieret ꝓhibetur in eo die opꝰ ſeruile vt ꝯpetentiꝰ pp̄ls ꝯueniat ad cultū dei: vt etiā dicit burg. vbi collecta fieret ne ꝑ opꝰ ſeruile alicui ꝯuenienter excuſationi locus eſſet. Poſt lr̃alem igit᷑ expoſitiōez: figuralē quā burg. ſumit ex gloſa ordinaria laudo: qꝛ fidei fauet.

Et locutꝰ ē dñs ad moyſē dicēs [b] Precipe filijs iſrl̄ vt afferant tibi oleū de oliuis [c] puriſſimuz ac [d] lucidum [e] ad ꝯcinnādas lucernas [f] iugiter [g] extra velū teſtionij in tabnaculo federis. [h] Ponet q̄ eas aaron [i] a veſpe vſq; in mane coraz dño cultu rituq; ꝑpetuo in generatōibꝫ veſtris. Sup candelabrū mūdiſſimuz ponēt ſp̄ i ꝯſpectu dñi. [k] Accipies q̄z ſimilaz et [l] coques ex ea duodeciz pāes q̄ [m] ſinguli hēbūt duas decimas. [n] Quoꝝ ſenos altriſecus ſup mēſaz puriſſimā corā dño ſtatues et pones ſup eos thus lucidiſſimū [o] vt ſit panis i monimētū oblationis dñi. [p] Per ſingl'a ſabbata mutabunt᷑ coraz domino [q] ſuſcepti a filijs iſrl̄ fedē ſēpitno: [r] eruntq; aarō et filioꝝ eiꝰ [s] vt cōedāt eos i loco ſcō: qꝛ ſc̄tū ſcōꝝ ē de ſacrificijs dñi iure ꝑpetuo. [t] Ecce aūt egreſſus filiꝰ mlieris iſraelitidis [v] quē pepat ḋ viro egyptiaco int̄ filios iſrl̄: [x] iurgatus ē in caſtris cū viro iſraelite. [y] Cunq; blaſphemaſſet nomē dñi: ⁊ maledixiſſet ei: adductꝰ ē ad moyſen. [z] Vocabat᷑ aūt mr̄ eius ſalumith filia dabri: ḋ tribu dan [a] Miſeruntq; eum i carcerē: donec noſceret quid iuberet dñs. Qui locutꝰ ē ad moyſen dicēs. Educ blaſphemū extra caſtra: ⁊ ponāt oēs q̄ audie-

Capitulum .xxiiij.

Et locutꝰ eſt dñs. Deſcriptis ſolēnitatibꝰ ꝑtinētibus ad totū pp̄lm generaliter. Hic ꝯñter ponunt᷑ ꝑtinētes ad ſacerdotes ſpāliter. Et pmo deſcribit᷑ hmōi cultus. ſcḋo ponit᷑ incidens caſus: ibi. Ecce autem ⁊c. Prima i duas: qꝛ pmo agit᷑ de ꝯpoſitōne lucernaꝝ. ſecundo de ꝓpoſitōe panū: ibi. Accipies q̄z ſimilā. Vtrunq; eīn ꝑtinebat ad officiū ſacerdotū: ⁊ cedebat ad honorē ⁊ cultū diuinū. Circa primū dr̄. b Precipe filijs iſrahel ⁊c. qꝛ oleū vnde lucerne debebāt impleri: debebat a populo miniſtrari. c Puriſſimū. ſine amurca aut fece aliq̄. d Lucidū. vt eſſet aptū ad dandū lumē. e Ad cōcinnādas lucer. i. ꝯponendas. f Iugiter. i. ꝯtinue licet arderet ſolū de nocte ſm aliq̄s: ſicut ⁊ agnus oblatus in holocauſtū mane ⁊ veſpe dicebat᷑ iuge ſacrificiū: vel dr̄. Iugit᷑ qꝛ omnes. vij. lucerne ardebant de nocte: de die vō tres tm̄ ſm ꝙ dicit ioſephus. g Extra velū. qḋ diuidebat ſanctū ⁊ ſanctū ſanctoꝝ. qꝛ candelabrū erat extra ſanctū ſanctoꝝ: in illa pte tabernaculi q̄ dicebat᷑ ſanctū vel ſancta. h Ponetq; eas aarō. i. ꝯponet. i A veſpe vſq; mane qꝛ i mane oēs extinguebāt ſm aliq̄s: vl' aliq̄ ſm ioſephuz vt dictū ē. Ad q̄d aūt ponerent᷑ iſte lucerne: ⁊ q̄d ſignificarēt dictū fuit Exo. xxv. k Accipies q̄z. Hic ꝯñr agit᷑ de ꝓpoſitōne panū: q̄z mā erat farina triticea puriſſima. et de ſumptu pp̄li miſtrāda. l Et coques ex ea duodecim panes. Ad officiū .n. ſacerdotū ꝑtinebat iſtos panes formare ⁊ coquere ꝑ modū expoſitū Exo. xxv. m Singuli habebūt duas decimas. Et accipit᷑ h̄ decima ꝓ decima parte ephi. n Quoꝝ ſenos altrinſecus. qꝛ de iſtis duodecim panibus fiebant duo ordines: ⁊ i quolibet ordine erant ſex panes vnꝰ ſuper aliū: ⁊ in ſūmitate cuiuſlibet ordinis erat vas aureuz plenum thure lucidiſſimo. o Vt ſit panis in monimentū oblationis dñi. q̄a panes cedebāt in vſum ſacerdotum ⁊ thus cremabat᷑ in honorem diuinum. p Per ſingula ſabbata mutabunt᷑. qꝛ amotis prioribꝰ ponebant᷑ noui. q Suſcepti a filijs iſrl̄. q̄a mā hmōi panuz ab eis accipiebat᷑: vt ſ. dictū eſt. r Eruntq; aarō et filioꝝ eiꝰ. In neceſſitate tn̄ poterāt alijs dari ad eſum: ſicut Achimelech dedit ipi dauid: vt habet᷑ .j. Reg. xxj. s Vt comedāt eos in loco ſancto. id eſt intra atriū tabernaculi in vna exedra ad hoc ꝑata. t Ecce aūt egreſſus. Hic ponit᷑ caſus incidēs de blaſphemo in iurgio. et deſcribit᷑ iſte caſus poſt deſcriptionē dictaꝝ ſolēnitatuz: quia in ſolēnitatibus ſolēt homies lautiꝰ comedere et bibere ⁊ per ꝯñs iurgari de facili: ⁊ inter iurgia ꝓrumpere ad blaſphemias. pmo igitur deſcribitur huiꝰ blaſphemi tranſgreſſio. ſcḋo punitōnis determinatio: ibi. Miſerūt eum. tercio determiatiōis executio: ibi. Locutuſq; eſt Moyſes. Circa primū ſciendū: ꝙ dicūt hic aliqui hebrei ꝙ iſte blaſphemꝰ eo ꝙ erat de tribu Dan ex pte matris voluit figere tabernaculū ſuū cū illis q̄ erāt de tribu Dan: ſed fuit ꝓhibitus ab illo iuxta quē volebat figere tabernaculū eo ꝙ occupabat ſpaciū ſuum: ⁊ ſic rixati ſunt adinuicē: et cauſa eoꝝ deducta eſt ad moyſen qui ſentētiauit ꝯtra illuz: qꝛ caſtra nō ſituabāt ſm lineaz matrū ſed patrum: vt habet᷑ Numeri. ij. vbi dr̄ ſinguli ꝑ turmas atq; vexilla ⁊ domos cognationū ſuarū caſtrametabant᷑. In hebreo hr̄. Et domos patruz ſuorum caſtrametabūtur. propter quā ſententiā conturbatus: et poſtq̄ exierat de loco iudicij blaſphemauit nomē domini. ⁊ ideo fit hic mentio expreſſa de matre ſua et de tribu Dan: et ſm hoc ponitur litera cum dicitur. t Ecce autem egreſſus. ſcz de loco iudicij vbi fuerat condemnatus. v Quem peperat de viro egyptio. Iſte vir egyptius fuit ille quem interfecit Moyſes: ⁊ genuit iſtū blaſphemū de adulterio: prout tactum fuit Exo. ij. x Iurgatus eſt in caſtris. id ē ꝓpter ſituationē tentoꝝ ſui in caſtris rōne p̄dicta. y Cūq; blaſphemaſſet nomen dñi. dicunt eīn aliqui ꝙ in publico nomiauit nomen dñi Tetragramaton: quod erat illicitū nomiare niſi in ſacerdotū bn̄dictōnibus: et illud nomē maledixit. z Vocabat᷑ aūt mat eiꝰ Salumith. de q̄ dictū fuit Exo. ij. a Miſeruntq;

cum in carcerē. Hic ɔ̄ñter ponit punitionis eius determinatio. ⁊ ſcd̄o rōne eius hmōi determinatōnis fit quedam repetitio de lege talionis: ibi. Qui percuſſerit. Circa primū dicūt aliqui hebrei: ꝙ ideo fuit miſſus in carcerē donec ſup hoc ſciret ſententia dei: eo ꝙ ignorabat vtrū incurriſſet penā mortis. Alij autē dicunt ꝙ bene ſciebat ipm̄ incurriſſe penā mortis. q̄z iaȝ preceptuȝ fuerat a domino: Exo. xxj. Qui maledixerit patri morte moriat: ⁊ mlto fortius incurrit hec pena ꝓ maledictiōe dei: q̄ ē pater omniuȝ ꝑ creatōeȝ: ⁊ ideo fuit recluſus vt ſciret qua morte deberet mori q̄z hoc non fuit determinatuȝ a dño: et ideo determiat hic cuȝ di. b Educ blaſphemuȝ ex̄ caſtra. tanq̄ oībus abomiabilē ⁊ execrabileȝ. c Et ponent oēs q̄ audierūt ſcȝ ipm̄ blaſphemātē. d Manus ſuas ſuper caput ei⁹. tanq̄ teſtes. dicendo malicia tua te adduxit ad mortem non nos. e Et lapidet cū ipſis vniuerſus ad terrorē alioꝝ. f Et ad fi. iſra. loq̄ris ꝓteſtando ꝙ ſili morte moriet q̄ blaſphemauerit nomen domini. g Qui pcuſſerit. Hic occaſione hui⁹ additur repetendo de lege talionis cum dicitur. Qui percuſſerit ⁊ occiderit hominē ⁊c̄. et intelligit de occidente a propoſito non a caſu: vt patet ꝑ illud qd̄ habet Exo. xxj. vbi dicitur ꝙ interficiens a caſu debebat ſaluari in ciuitate refugij. h Qui pcuſ. animal reddat vicarium. i. animal eiuſdem ſpeciei valoris: vl' precium ſm̄ arbitrium iudicum. i Qui irrogauerit. i. fecerit. k Maculā hic accipit macula ꝓ mutilatione ſeu leſione: que nō poteſt curari ſine notabili deformitate: eo mō quo animal dicebatur maculatū ſm̄ legem. Et qualiter iſtud ſit intelligendū dictū fuit plenius Exo. xxj. vbi plení⁹ actū eſt de lege talionis. l Qui pcuſſerit hoiem puniatur. et ſm̄ expoſitores noſtros intelligit de pcuſſione ad quam non ſequitur mors: nec mutilatio: nec deformitas notabilis. q̄z tlis debet puniri ad arbitriū iudicū. In hebreo habet: qui pcuſſerit hominē moriat. Et di. Ra. Sa. ꝙ loquit iſta lex nō de quocūq̄ homine: ſed de patre: q̄z pcutiēs patrē graui pcuſſione debet mori: etiā ſi mors nō ſeq̄tur vt dictū fuit Exod. xxj. Vel dicendum ꝙ loquitur hic de homine generaliter et de pcuſſione ad quaȝ ſequit mors. et repetitur id quod in principio huius partis dictū fuerat ad maiorē expreſſionem. m Equum iudicium ſit inter vos ſiue peregrinus ⁊c̄. Accipit hic

rūt[d] manus ſuas ſup caput ei⁹: [e] et lapidet eū ꝑpl's vniuerſus: [f] ⁊ ad filios iſrl' loq̄ris. Nō qui maledixerit deo ſuo portabit pctm̄ ſuuȝ: ⁊ q̄ blaſphemauerit nomē dñi: morte moriat. Lapidibus opprimet euȝ oīs mltitudo ppl'i. Siue e ille ciuis: ſiue pegrinus fuerit: q̄ blaſphemauerit nomē dñi: morte moriatur. [g] Qui pcuſſerit ⁊ occiderit hoiem: morte moriat. [h] Qui pcuſſerit aial reddat vicariū. i. aiam ꝑ aīa. [i] Qui irrogauerit [k] maculā cuilibȝ ciuiuȝ ſuorū: ſic fecit: ſic fiet ei. Fracturā ꝑ fractura: oculū ꝑ oculo: dētē ꝑ dēte reſtituet. Qualeȝ inflixerit maculaȝ: taleȝ ſuſtinere coget. Qui pcuſſerit iumētū: reddat aliō. [l] Qui pcuſſerit hominē: puniet. [m] Equū iudiciū ſit int̄ vos: ſiue pegrin⁹: ſiue ciuis peccauerit: q̄z ego ſum dominus deus veſter.

pegrinus. gentilis ɔuerſus ad iudaiſmuȝ: qui lȝ reciperetur q̄tum ad ea q̄ ptinēt ad ſalutē: nō tm̄ ad ea q̄ ſunt honoris in regimie ppl'i ꝑ que dicit aliq̄s ſimplr̄ ciuis: ad q̄ recipiebant aliqui gentiles ɔuerſi poſt terciā generationem aliqui p⁹ decimā ⁊ aliqui nunq̄: vt habet Deu. xxiij. n Siquis aūt iude⁹ interfeciſſet gentilē nō ɔuerſū ad iudaiſmū. non incurriſſet penā mortis ſm̄ ꝙ dicit Ra. ſa. ꝓut expoſui Exo. xxj. n Locutuſq̄ eſt moyſes. hic ponit executio pene ſm̄ ſententiam dñi ɔ̄ blaſphemuȝ ſupra dcm̄ ⁊ pȝ lr̄a. Caplm̄. xxv. a Locutuſq̄ ē dñs. Superi⁹ actū ē de ſolēnitatib⁹ dierū. Hic ɔ̄ñter agit de ſolennitatib⁹ annorū. et diuidit in duas. in ptem principalē ⁊ incidentaleȝ. ſcd̄a ibi. Quando vēdes quippiā. Pria adhuc in duas. q̄z primo agitur de ſolēnitate anni ſeptimi. ſecūdo de ſolēnitate anni q̄nquageſimi: ibi. Numerabis q̄z. Circa primū ſciendū: ꝙ ann⁹ ſeptim⁹ erat remiſſiōis: q̄z tunc remittebātur debita nō potētib⁹ ſoluere: ⁊ ſerui dimittebant liberi. Hoc tm̄ eſt intelligendū de impotentib⁹ ⁊ ſeruis iudeis vel cōuerſis ad iudaiſmū. vt habetur Deu. xv. vbi agitur de anno ſeptimo. q̄tū ad iſta. ſed hic agitur de ipo in q̄ꝝtum erat ſolēnis ad quieteȝ terre. Et hoc eſt quod dicit. b Quādo ingreſſi fueritis terrā quam ego dabo vobis ſabbatiza. ſab. do. deſcendo. Dicit autem Aug. ꝙ terra colebatur ſeptimo anno et ſeminabatur. ſed non colligebat a dominis: ſed totum pauperibus dimittebatur. et ſm̄ hoc intelligit quies terre. quia nō exercebatur pro vtilitate temporali colentiū. Omnes autem hebrei et Andreas. ſuper locum iſtuȝ dicunt ꝙ terra anno. vij. non colebatur. nec ſeminabatur. ⁊ hoc magis concordat textui. quia ſtatim ſubditur. Sex annis ſeres agrum tuuȝ ⁊c̄. ſubditur. c Septimo anno ſabbatum erit terre. Si enim coleret non eēt requies terre. vnde ſubdit. Agrum non ſeres ⁊c̄. d Que ſpōte gignit humus non metes. illa ſunt que naſcuntur i campis ex granis decidentib⁹ tpe meſſis abſq̄ alia cultura: ⁊ illa nō debebāt dñi cāpoꝝ appropriare ſibi. e Et vuas primitiaꝝ tuarū. dicunt aliqui ꝙ loquitur hic de fructib⁹ vinee ante quartū annū qui erant imūdi: vt habet ſupra xix. ſed non eſt verū imo de fructib⁹ anni ſeptimi loquitur qui abſq̄ cultura naſcebātur vnde p̄mittit. Anno ſeptimo agrū nō ſeres ⁊ vineā tuā non putabis. ⁊ de vtriuſq̄ fructibus ſubditur. f Sed erunt vobis in cibū ⁊c̄. q̄z inde viuebāt cōiter dñi ⁊ hui pauperes: ⁊ peregrini. etiaȝ beſtie: non ſolū domeſtice. ſed ſilueſtres. vn̄ ſubditur. g Iumētis tuis ⁊ pecorib⁹. In hebreo hi. Iumēt tuis

[n] Locutuſq̄ ē moyſes ad filios iſrl': et eduxerūt eū qui blaſphemauerat ex̄ caſtra: ac lapidib⁹ oppſſerūt. Feceruntq̄ filij iſrl' ſic pcepat domin⁹ moyſi. Ca. xxv.

[a] Locutuſq̄ ē dñs ad moyſē i mōte ſynai dicens: Loq̄re filijs iſrael: et dices ad eos: [b] Qn̄ ingreſſi fueritis terrā quaȝ ego dabo vobis: ſabbatizet ſabbatum dño. Sex annis ſeres agrū tuuȝ: et ſex annis putabis vineam tuaȝ: colligeſq̄ fruct⁹ eius. [c] Septimo aūt anno ſabbatū erit terre requietiōis dñi. Agrū non ſeres: ⁊ vineā non putabis. [d] Que ſpōte gignet hum⁹ nō metes: [e] ⁊ vuas p̄mitiaꝝ tuarū nō colliges q̄ſi vindemiā. Ann⁹ n. requietiōis terre eſt. [f] Sȝ erūt vobis in cibū tibi ⁊ ſeruo tuo: ancille: ⁊ mercenario tuo: ⁊ aduene q̄ peregrinat apud te. [g] Iumentis

⁊ beſtijs. ⁊ p̄ beſtias hic intelliguntˀ aīalia ſilueſtria ſm̄ hebreos. ¶ b ❡ Numerabis q̄ꝫ. Hic ꝯſr̄ agitˀ de ſolennitate anni quinq̄geſimi: de quo ē duplex opinio: tā apō hebreos ꝙ̄ apud latinos co. n. ꝙ dicitˀ hic. ¶ b ❡ Numerabis q̄ꝫ tibi ſeptē heb. an. ⁊c. dicūt aliq ꝙ annꝰ iubileꝰ erat vltimus annꝰ huiꝰ numeri. ſ. xlix. dicebatur tamē quinq̄geſimꝰ reſpectu p̄cedentis iubilei incluſiue: ⁊ ſm̄ h̄ annus iubileus erat idem cum anno ſeptimo remiſſionis hebdomade vltie annoꝝ p̄dictoꝝ. alij aūt dicūt ꝙ annus iubileus erat annus imediate ſequēs annos. xlix. p̄dictos: et ſic erat q̄nquageſimꝰ a precedenti iubileo excluſiue. Et ſm̄ hoc annꝰ iubileus erat imediate ſequens annū ſeptimū vltime hebdomade: ⁊ tūc erāt duo anni ſibi ſuccedētes immediate in q̄bꝰ terra quieſcebat ita ꝙ non colebatur nec ſeminabatˀ: ⁊ vtriꝙ opinioni poteſt littera defacili applicari. ¶ i ❡ Et clanges buc. mēſe ſeptimo ⁊c. Dicūt aliqui ꝙ iſte clangor fiebat mēſe ſeptio āni p̄cedentis iubileū: ſicut hodie añ natiuitatē dn̄i p̄clamāt feſtū clamando natale natale. alij aūt dicūt ꝙ iſte clangor fiebat. vij. menſe āni iubilei: ⁊ hoc videtˀ veriꝰ: vñ ⁊ vocatur iubileꝰ ab iſto clangore: ſm̄ qō dicit Ra. ſa. ⁊ rōnabilitˀ vbi em̄ dicimꝰ iubileū: in hebreo habetur iobel: qō ſignificat cornu vel buccinā: vnde Exodi. xix. vbi dr̄. Cū aūt cepit clāgere buccina. in hebreo habetˀ iobel. ¶ k ❡ Sanctificabiſꝙ annuꝫ q̄nq̄geſimuꝫ. i. applicabis ad diuinū cultū. ¶ l ❡ Et vocabis remiſſionē. qꝛ tūc remittebantur ſeruitutes ⁊ debita. ⁊ etiā exules p̄mittebantˀ ire ad terrā ſuā. vñ ſequitˀ. Reuertetˀ hō ad poſ. ſuā: ⁊ vnuſqſꝙ rediet ad familiā p̄ſtinā. cetera patet ex p̄dictis. ¶ m ❡ Qn̄ vēdes. Hec ē ps incidētalis in q̄ ponūtˀ duo incidētia ex p̄dictis. co. n. qō dictū ē imediate ꝙ in anno iubileo oīs redibāt ad poſſeſſiōes ſuas: ſequitˀ ꝙ poſſeſſio nō poterat vendi niſi vſꝙ ad iubileū: ⁊ ideo neceſſariū fuit determinare modos vēditōis. Itē qꝛ dcm̄ ē ꝙ ſeptio anno nō poterat ſeminari nec meti: oportebat determinare de mō puiſiōis: ⁊ iō p̄io traditˀ modꝰ vēditōis i generali. ſecūdo modꝰ puiſiōis anni. vij. ⁊ viij. ibi. Qꝛ ſi dixeritis tercio reuertitˀ ad modū venditiōis i ſpāli: ibi. Terra q̄ꝫ. Circa primū ſciendū ꝙ exquo nō poterāt vēdi poſſeſſiōes niſi vſꝙ ad ānū iubileuꝫ ad hoc ꝙ eēt iuſta vēditio oportebat hr̄e reſpectū ad terminū iubilei: vt q̄nto plures eēnt anni vſꝙ ad iubileum: tanto plꝰ venderentˀ: ⁊ q̄nto pauciores tāto minꝰ ⁊ pꝫ lr̄a. ¶ n ❡ Qꝛ ſi dixeritis. Hic ꝯſr̄ agitur de modo puiſiōis. qꝛ dn̄s q̄ ē verax ⁊ potens ad implendū dicit ꝙ āno ſexto terra p̄ferret fructus i tāta abūdantia: ꝙ etiam ſufficeret ad ſuſtentatōē hoim vſꝙ ad tp̄s quo noui fructꝰ haberētˀ de ſeminatꝭ viij. āno ⁊ pꝫ lr̄a. ¶ o ❡ Terra quoꝙ. Hic reuertitˀ ad modū vēditōnis in ſpāli: et p̄io agitˀ de venditiōe agrorum ſecūdo domoꝝ: ibi. Qui vēdiderit domū. tercio pſonaꝝ: ibi. Si paupertate ꝯpulſus. Circa p̄mū determinatˀ ꝙ vēdēs poſſeſſionē ſuā ex paupertate poterat redimē ſi veniret ad pinguiorē fortunā: ſiꝟ p̄pinquꝰ eius et ſi emptor leuaſſet aliq̄s fructus valor de p̄cio debebat defalcari: ⁊ reſiduū reddi emptori. terra. n. p̄miſſiōis erat ipſiꝰ dei imediate: iudei aūt ibi habitātes nō erāt niſi ſicut coloni: ⁊ iō dn̄s noluit eaꝫ aliter vēdi ſeu alienari: ⁊ pꝫ lr̄a. ¶ p ❡ Qui vēdiderit domū. Hic agitˀ in ſpāli de vēditōe domoꝝ vbi determinatˀ ꝙ domꝰ q̄ erāt intra ciuitates vel villas muratas: ſi vēderentˀ poterāt redimi infra annū vēditōnis: aliter nō poterāt redimi decetero etiā in āno iubileo. Domꝰ

tuis et pecoribꝫ oīa que naſcuntˀ p̄bebunt cibuꝫ. b Numerabis q̄ꝫ tibi ſeptē hebdomadas annoꝝ. i. ſepties ſeptē q̄ ſimul faciūt q̄dragīta nouē: i ⁊ clanges buccina mēſe ſeptimo: decia die menſis p̄piciatiōis tp̄e i vniuerſa terra vr̄a. k Sāctificabiſꝙ annū q̄nquageſimuꝫ: l et vocabis remiſſionē cūctis habitatoribꝫ terre tue. Ipſe ē em̄ iubileꝰ. Reuertetˀ hō ad poſſeſſionē ſuaꝫ: et vnuſqſꝙ rediet ad familiā priſtinaꝫ: qꝛ iubileꝰ eſt et q̄nquageſimꝰ annus. Nō ſeretis atꝙ metetis: ſpōte i agro naſcentia. et p̄mitias vindemie nō colligetꝭ: ob ſcificationē iubilei: ſꝫ ſtatim ablata comedetis: Anno iubilei redeāt omnes ad poſſeſſiōes ſuas. m Qn̄ vēdes q̄ppiā ciui tuo vel emes ab eo: ne cōtriſtes fratrē tuū: ſed iuxͣ numerū annoꝝ iubilei emes ab eo ⁊ iuxͣ ſupputatiōꝫ frugū vēdet tibi. Quāto plꝰ anni remāſerit poſt iubileū: tanto creſcet ⁊ p̄ciū: quanto minꝰ tp̄is numerauerꝭ: tāto minoris ⁊ emptio ꝯſtabit. Tp̄us em̄ frugum vendet tibi. Nolite affligere ꝯtribules veſtros: ſꝫ timeat vnuſqſꝙ deum ſuū. qꝛ ego dn̄s deus vr̄. Facite precepta mea: ⁊ iudicia cuſtodite: et iplete ea vt hitare poſſitꝭ i tr̄a abſꝙ vllo pauore ⁊ gignat vob humꝰ fructꝰ ſuos q̄bꝫ veſcamini vſꝙ ad ſaturitatē nulliꝰ impetū formidantes. n Qꝛ ſi dixeritis quid comedemꝰ āno ſeptio ſi non ſeuerimꝰ: neꝙ collegerimꝰ fruges nr̄as: dabo bn̄dictōēꝫ meā vob āno ſexto: ⁊ faciet fructꝰ triū annoꝝ: ſeretiſꝙ āno octauo: ⁊ comedetꝭ veteres fruges vſꝙ ad nonū annū: donec noua naſcantur edetis vetera. o Terra q̄ꝫ nō vendetˀ imperpetuū. qꝛ mea ē: ⁊ vos aduene ⁊ coloni mei eſtis. Vñ cūcta regio poſſeſſionis veſtre ſub redemptōis ꝯditōne vēdetur. Si attenuatꝰ frater tuꝰ vendiderit poſſeſſiūculam ſuā: ⁊ voluerit p̄pinquꝰ eiꝰ: pōt redimere qō ille vēdiderat. Sin autē nō habuerit p̄rimū: et ipſe p̄cium ad redimēdū potuerit inuenire: ꝯputabuntˀ fructus ex eo tp̄e quo vendidit: ⁊ qō reliquū eſt: reddet emptorꝭ: ſicꝙ recipiet poſſeſſionē ſuam. Qꝛ ſi nō inuenerit manꝰ eiꝰ vt reddat preciuꝫ. habebit emptor qō emerat vſqꝫ ad ānum iubileum. In ipſo em̄ omnis venditio: redibit ad dominū ⁊ ad poſſeſſorē priſtinuꝫ. p Qui vendiderit domum intra vrbis muros habebit licentiā redimēdi donec vnus impleatˀ annꝰ. Si non redemerit ⁊ anni circulus fuerit euolutus: emptor poſſidebit eaꝫ: et poſteri eiꝰ imperpetuum et redimi nō poterit etiā in iubileo. Sin autem in villa fuerit domꝰ que muros nō habꝫ: agroꝝ

iure vendet. Si aũ redẽpta
nõ fuerit i iubileo reuertet
ad dñm ſuũ. Edes leuitarũ
q̃ in vrbib9 ſũt: ſemp ꝑnt re-
dimi. Si redẽpte nõ fuerit
in iubileo reuertent ad do-
minos: q2 dom9 vrbiũ leuiti
carũ p poſſeſſionib9 ſũt int
filios iſrl. q Suburbana aũt
eoꝝ nõ veneãt: r q2 poſſeſſio
ſempiterna ẽ. Si attenuat9
fuerit frat tu9 ꝛ infirm9 ma-
nu: ꝛ ſuſcepis eũ q̃ſi aduenã
ꝛ ꝑegrinũ: et vixerit tecũ ne
accipias vſuras ab eo: nec
ampli9 q̃3 dediſti. Time deũ
tuuz: vt viuẽ poſſit frat tu9
apd te. Pecuniã tuã nõ da-
bis ei ad vſurã: et frugũ ſu-
perabũdantiaz non exiges.
Ego dñs deus veſter q̃ edu-
xi vos de terra egypti: vt da
rem vob t̃rã chanaã ꝛ eſſez
vr̃ de9. s Si pauptate ꝯpul-
ſus vendiderit ſe tibi frater
tu9: nõ euz opꝑmes ſuitute
famuloꝝ ſꝫ q̃ſi mercenarius
ꝛ colon9 erit. Vſq3 ad annũ
iubileũ opabitur apud te: ꝛ
poſtea egrediet cuz liberis
ſuis: et reuertet ad cognati-
onẽ et ad poſſeſſionẽ patrũ
ſuoꝝ. Mei. n. ſerui ſũt: ꝛ ego
eduxi eos d t̃ra egypti. Nõ
veneãt ꝯditiõe ſeruoꝝ. Ne
affligas eũ p potẽtiã: ſꝫ me-
tuito deũ tuũ. t Seru9 et an-
cilla ſint vob de natõnib9: q̃
in circuitu vr̃o ſũt. v ꝛ de ad-
uenis q̃ ꝑegrinat apud vos
vel q̃ ex his nati fuerit i t̃ra
vr̃a. Hos hẽbitis famulos
ꝛ hẽditario iure tranſmitte
tis ad poſteros. ac poſſide-
bitis i eternũ. Fratres autẽ
vr̃os filios iſrl: ne opꝑmet
p potentiã. x Si inualuerit
apud vos man9 aduene atq3
ꝑegrini: ꝛ attenuat9 fr̃ tuus
vẽdiderit ſe ei. aut cuiq̃ de
ſtirpe ei9 poſt vẽditõnez pot
redimi. Qui voluerit ex fr̃i-
bus ſuis redimet euz: et pa-
tru9 ꝛ patruelis et ꝯſangui-
ne9 ꝛ affinis. Sin aũt ipe po
tuerit redimet ſe ſupputat
dũtaxat annis a t̃pe vẽditi-
onis ſue vſq3 i annũ iubileũ
et pecunia q̃ vẽditus fuerat
iuxta annoꝝ numeꝝ: ꝛ rõne
mercenarij ſupputata. Si
plures fuerint anni q̃ rema
nẽt vſq3 ad iubileũ: ſm hos
reddet ꝛ p̃ciuz: ſi pauci: po-
nẽt rõnez cũ eo iuxta ãnoꝝ
numerũ: et reddet emptori
qd reliquũ eſt annoꝝ: quib9
ante ſeruiuit mercedib9 im-
putatis. Nõ affliget euz vi
olenter in cõſpectu tuo. y Qz
ſi p hec redimi nõ potuerit
anno iubileo egredietur cũ
liberis ſuis. Mei eñ ſunt ſui
filij iſrl: q̃s eduxi de t̃ra egy-
pti.

¶ Cap. xxvj.

a Ego dominus deus

aũt que erũt in villis nõ muratis ſemp poterant redi-
mi vſq3 ad iubileũ: defalcatõne tñ facta de p̃cio quãtũ
valuerat emptori. Rõ autez hu9 diuerſitatis erat: vt
ciuitates et ville murate remanerẽt magis populate:
ꝛ ideo ſtatutũ fuit vt domus illaꝝ vendite nõ poſſent
redimi niſi prio
ãno: vt per hoc
homines eẽnt mi
nus ꝓni ad ven
dẽdũ. Excipiũt
tamẽ ab hoc do-
mus leuitarũ q̃
erãt in vrbibus
muratis q̃ ven-
dite ab eis pote
rãt redimi ſemp
modo ſupradi-
cto. Cuius ratõ
aſſignat in litte-
ra. q2 leuite non
habebãt partẽ
i agris ſicut alie
trib9. ꝛ ideo do-
mus eoꝝ que
erant in vrbib9
reputabant eis
quaſi pro here-
ditate agrorum
ꝛ ideo ſimili mõ
redimi poterãt
et p2 littera.
q ¶ Suburbã-
na aũt eoꝝ non
veneãt. i. vẽden
tur: vnõ verſus
Exulo vapulo
veneo fio qtuor
iſta: ſenſuz paſſi
ui ſb voce gerũt
aliena. i. ſub vo-
ce actiui.
r ¶ Quia poſſeſ
ſio ſempiterna
ẽ. ſuburbana. n.
ꝓprie dicta erãt
quedã loca i cir-
cuitu ciuitatum
que erãt cõmu-
nia: vt hr Nũe.
ri. xxxv. vbi iſta
materia tangit
plenius. et ideo
dicitur hic poſ-
ſeſſio ſempiter-
na: quia cõmu-
nitas non mori
tur: ſed perſone
ſingulares: et iõ
nullus poterat
aliquid vende-
re ibi: quia nõ habebãt aliquid propriũ. s ¶ Si pau-
pertate. Hic ꝯſequenter agitur de venditõne pſonaꝝ
vbi determinat q̄ ſi aliquis Hebreus eſſet emptus in
ſeruũ: vel hebrea in ancillã: deberet tractari amicabi-
liter ꝛ non ſicut ſerui aliaꝝ nationũ: ꝛ in anno iubileo
poterat talis egredi liber: et ſi annus ſeptimus remiſ-
ſionis veniret ante annuz iubileum poterat egredi ſi-
militer: vt dictum fuit Exodi. xxj. Erant enim omnes
hebrei ſerui ipſi9 dei imediate: eo q̄ redemerat eos de
ſeruitute egypti. et ideo nolebat eos aliter vendi. Se-
cus autem erat de ſeruis emptis aliarum nationum: ꝛ
hoc eſt quod ſubditur. t ¶ Seruus et ancilla ſint vo
bis de nationibus que in circuitu veſtro ſunt. qui non
ſunt conuerſi ad iudaiſmum. v ¶ Et de aduenis. id eſt
de conuerſis: ſicut patet ioſue. ix. q̄ Gabaonite ſemp fu-
erunt ſerui multitudinis. licet eſſent ꝯuerſi ad iudaiſmũ.
Si autem aliquis iude9 eſſet venditus in ſeruum alicui
conuerſo ad iudaiſmũ. poterat redimi per ſeipſum ſi pin-
guior fortuna ſibi
occurreret: vel per
ꝓpinquos ſuos: de
falcatione tamen
facta de precio re-
demptõnis: quan-
tum eius ſeruitus
valuerat emptori:
et hoc eſt qd dicit.
x ¶ Si inualuerit
apud vos man9 ad
uene ꝛc. ꝛ ſi p̃dict
modis non poterit
redimi: egredietur
liber cũ liberis ſuis
in anno iubileo: cu-
ius cauſa redditur
cum dicitur. Mei
enim ſerui ſunt fi-
lij iſrael quos edu-
xi de terra egypti: ꝛ
ideo nolebat q̄ poſ-
ſent vendi ſimplici
ter ꝛ ad ſemp i ſer-
uitutẽ humanam.

¶ In ca. xxv. vbi
dicitur in poſtilla.
Sciendum q̄ an-
nus ſeptimus erit
remiſſionis.

¶ Additio.
Quod autez
in anno ſe-
ptimo non
remittatur debita:
niſi tm̃ non poten-
tibus ſoluere: non
credo q̄ habeat fũ
damentũ in littera
nec hebrei q̃ in iſtis
locis litterã exqui-
ſite ſequuntur hoc
dicũt: ſed q̄ remiſ-
ſio debitorũ de qua
hic agit intelligitur
generaliter tam de
potentib9 q̃3 impo
tentib9. Qualiter aũt hoc intelligendũ ꝓprio loco viden-
dum eſt. ſ. Deu. xv. ca.

¶ Replica correctorij ꝯtra burg. ¶ Illud qd notat ca.
xxv. ꝯtractabit Deu. xv. infra.

¶ Capitulũ. xxvj.

a Ego dñs de9 veſter. Poſtq̃3 actũ eſt d ſolẽnitatib9
q̃ ꝑtinẽt ad cultũ diuinũ. Hic dñr inducit popu-
lus ad obſeruantiã eaꝝ. Et hoc quadrupliciter: pri
mo p ꝓhibitões. ſcdo p ꝓmiſſiones: ibi. Ego domin9 ſi in
p̃ceptis meis ꝛc. tercio p ꝯminatões: ibi. Qz ſi non audi-
eris me. quarto per ꝯſolatões: ibi. Qz ſi et de his. Circa
primum prohibet idolatriam: vt inducatur ad obſeruan
tiam cultus diuini cuz dicitur. a ¶ Ego dñs de9 veſter.

veſter. b Non facietis vobis idolū: c ⁊ ſculptile d nec titulos erigetis: nec inſignē lapidē ponetis in t̄ra v̄ra vt adoretis eum. Ego eni ſum dn̄s de⁹ v̄r. e Cuſtodite ſabbata mea: f et pauete ad ſctuariū meū. g Ego dn̄s. Si in preceptis meis ambulaueritis et mādata mea cuſtodieritis et feceritis ea: h dabo vob̄ pluuias tp̄ib⁹ ſuis: ⁊ t̄ra gignet germen ſuū: et pomis arbores replebūt̄. i Apphendet meſſiū tritura vindemiā: et vindemia occupabit ſemētē ⁊ comedetis panē v̄rm in ſaturitate k ⁊ abſq; pauore habitabitis in t̄ra v̄ra. Dabo pacē in finib⁹ v̄ris. dormietis ⁊ nō erit q̄ exterreat. l Auferam malas beſtias: ⁊ gladi⁹ nō tranſibit terminos v̄ros. Perſequimini inimicos v̄ros ⁊ corruēt corā vobis. Perſequēt̄ quinq; de v̄ris centū alienos: et centū ex vob̄ decem milia. Cadēt inimici veſtri gladio in ꝯſpectu v̄ro. m Reſpiciā vos et creſcere faciā: multiplicabimini: ⁊ firmabo pactū meū vobiſcū. n Comedetis vetuſtiſſima veterū: ⁊ vetera nouis ſupuenientib⁹ ꝓijcietis. o Ponā tabernaculū meū in medio v̄ri: p ⁊ non abijciet vos aia mea. q Ambulabo inter vos: r et ero de⁹ veſter: voſq; eritis ppl̄s me⁹. Ego dn̄s deus veſter: q̄ eduxi vos de terra egyptioꝝ ne ſeruiretis eis: ⁊ qui s cōfregi

cathenas ceruicū veſtrarū. t vt incederetis erecti. v Qd̄ ſi non audieritis me nec feceritis omnia mādata mea ſ3 ſpreueritis leges meas: et iudicia mea cōtempſeritis: vt non faciatis ea que a me cōſtituta ſunt: ⁊ ad irritum pducatis pactū meū: ego q̄3 hec faciā vobis. x Viſitabo vos velociter: in egeſtate et ardore qui ꝯficiat oculos veſtros: ⁊ ꝯſumat aias veſtras. y Fruſtra ſeretis ſementem. que ab hoſtib⁹ deuorabitur. z Ponā faciē ꝯtra vos: ⁊ corruetis corā hoſtib⁹ veſtris ⁊ ſubijciemini his q̄ oderūt vos. b Fugietis nemine pſequente. c Sin autē nec ſic obedieritis mihi: addā corruptiōes v̄ras d ſeptuplum ꝓpter pctā v̄ra: ⁊ ꝯterā ſupbiā duritie veſtre. e Daboq; vobis celū deſup ſic̄ ferrū: f ⁊ terrā eneā. Cōſummet̄ in caſſū labor veſter: nō ꝓferet terra germē nec arbores poma p̄bebunt. g Si ambulaueritis ex aduerſo mihi: nec volueritis audire me: addam plagas veſtras vſq; in ſeptuplū ꝓpter pctā veſtra. h Emittamq; in vos beſtias agri i que conſumant vos et pecora veſtra: et ad paucitatem cuncta redigant: deſerteq; fiēt vie veſtre. Qd̄ ſi nec ſic volueritis recipe diſciplinam: ſed ambulaueritis ex aduerſo mihi: ego quoq; ꝯ vos aduerſum incedam: et percutiam

cui cultū latrie debetis: ⁊ nulli alteri: ideo ſubdit̄. b Non facietis vobis idolū. ſ. ex opere fuſili. ⁊ ſic ꝓhibet idolatriā in idolis metallicis. c Et ſculptile. ſ. ꝑ dolatōnē: ⁊ ſic ꝓhibet idolatriā in ſtatuis ligneis. d Nec titulos erig. i. altaria ꝓ idolatria ſiue imaginibus lapideis. e Cuſtodite ſabbata mea. id eſt ſolēnitates q̄ vocant̄ ſabbata: q2 in eis erat ceſſatio ab operibus ſeruilibus: vt p3 ex ſupra dictis. f Et pauete ad ſāctuariū meū. i. habete reuerentiā ad ipm: et nō ad idolatrie locū. g Ego dn̄s. Hic ꝯſequenter inducit̄ populus ad obſeruātiā pdictoꝝ ꝑ promiſſiōes bonoꝝ ſi ea obſeruauerit: et p̄mo p̄mittitur eis vbertas terre cum dicit̄. h Dabo vobis plu. tpi. ſu. i. ꝯpetentib⁹ ad fructificatōē terre naſcentium. i Apphēdet meſſiū tritu. vind. hoc eſt dictū: tāta erit copia bladi: ꝙ non poterit colligi ante tempus vindemie. ſecūdo ꝓmittit̄ eis ſecuritas ab hoſte cū dicit̄. k Et abſq; pauore habitabitis: q2 ſine ſecuritate fertilitas parū aut nihil valet. l Auferam malas beſtias a vobis. ita ꝙ nō nocebūt pſonis veſtris nec bonis. tercio ꝓmittitur eis fertilitas in ꝓle cum dī. m Reſpiciā vos ⁊ cre. fa. ſicut promiſſū fuit Abrae Gen. xv. ideo ſubdit̄. Et firmabo pactū meū vobiſcū. n Comedetis vetuſti. veteꝝ. i. fructus terre ita abūdabūt: ⁊ tam bone collectōis ⁊ maturitatis erūt: ꝙ poſſent valde diu ſeruari ⁊ comedi a vobis: ſ3 dimittetis ꝓpter nouos ſupuenientes. quarto ꝓmittit̄ eis diuina familiaritas cū ſua ꝓtectione cū dī. o Ponā tab. me. in me. ve. vbi ꝑ ſigna euidentia apparebit effect⁹ p̄ntie mee in reſponſionib⁹ diuinis et ꝯſilib⁹. p Et nō abijci. vos aia mea: q̄ſi abominabiles imo habebit vos valde amabiles. q Ambulabo inter vos. vos ꝓtegendo ⁊ ꝯſolando. r Et ero veſter de⁹. per verum ⁊ ipalem cultū. s Cōfregi cathenas ceruicū veſtraꝝ. i. abſtuli a vobis duriſſimā ſeruitutē egypti qua tenebamini aſtricti. t Vt incederetis erecti. Mod⁹ eni. depreſſoꝝ eſt incedere inclinato capite: et quando liberant̄ p̄nt caput eleuare. v Qd̄ ſi nō audie. me. Hic ꝯſequenter inducitur populus ꝑ cominatōnes et cōminatur eis dn̄s quatuor mala: ſi non ſeruauerint predicta: et hoc cōtra quatuor bona: que ſunt obſeruātib⁹ ꝓmiſſa. Promiſerat. n. obſeruātib⁹ ſecuritatē ab hoſtibus: ⁊ ideo nō obſeruantibus primo cōminatur impugnatione hoſtium cū dicit̄. Qd̄ ſi non audieritis ⁊c. ſequit̄. x Viſitabo vos velociter in egeſtate et ardore. ꝓueniente ex incurſu hoſtiū: vnde ſubdit̄. y Fruſtra ſeretis ſementem. que ab hoſtibus deuorabitur. z Ponam faciem meā cōtra vos. id eſt intentionem ad vos perſequendum. ideo ſubditur. Et corruetis corā hoſtibus veſtris. ⁊ ſubditur. b Fugietis nemine pſequente. ex nimio pauore qđ eſt valde turpe. ſecundo contra fertilitatē quā ꝓmiſerat ſeruantibus mandata cōminatur non ſeruantibus ſterilitatem cū dicitur. c Sin autem nec ſic obedi. mihi. addam corru. ve. id eſt penas vos affligētes. d Septuplū id eſt pfecte: q2 ſeptenarius numerus perfectionē ſignificat. e Daboq; vobis celum deſuper ſicut ferrū. quia nec ros nec pluuia deſcendet inde ſuper terram fecūdandam. f Et terram eneam. id eſt ſiccam et oīno infructuoſam. tercio cum dicit̄. g Si ambulaueritis ex aduerſo mihi. ꝯtra fecūditatē prolis: cōminat̄ eis paucitatē plebis: vnde ſequit̄. h Emittāq; in vos beſtiā agri. i. feroces. i Que ꝯſumant vos deſerteq; fiant vie v̄re. ꝓpter paucitatē habitatorum in terra: et non ſolū ꝯminatur eis paucitatem ex

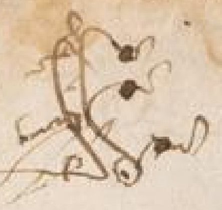

deuoratōe beſtiarū: ſ; etiā ex gladijs inimicoꝝ: vñ ſub-
ditur. k ¶ Inducā ſup vos gla. vl. fe. mei. i. tranſ-
greſſionū federis mei. l ¶ Cū ꝯfugeritis in vrbes.
a facie gladij. m ¶ Mittam peſtil. ⁊c. ita ꝙ non po-
teritis ibi ſaluari: ſ; p nimia miſeria et fame cogemini
vos tradē hoſti
bus veſtris.
n ¶ Poſtꝙ; con
fregero baculū
panis. i. ſuſtēta-
mentum cibi.
o ¶ Ita vt decē
muli. in vno cli.
co. pa. id eſt ita
parū habebunt
de paſta ꝙ vnus
paruus cliban⁹
ſufficiet p decē
domibus.
p ¶ Et reddant
eos ad pondus
idē diſtribuāt i
domib⁹ ſuis ad
pondus propē
paucitatē. Di-
cit aūt hic Ra.
sa. ꝙ in hoc com
minat eis dñs
corruptōez bla-
di ⁊ paſte: ita
tū ꝙ panes ide
formati i furno
poſiti frāgerent
in partes minu
tas: q̄ extracte
de furno diuide
rent ad pondus
vt quelibet mu-
lier hrēt partē
ſuā debitā. vlte-
rius cōminatur
eis paucitatem
tantā ex ſcipis
cum dicit. Si n
autē nec per h
audieritis me ⁊c.
ſequit. q ¶ Et
comeda. car. fil.
⁊ fi. veſtrarum.
qd fuit impletū
in obſidione ſa-
marie: vt habet
iiij. Reg. vi. ca.
et in obſidione
hieruſalē p Ty-
tum ⁊ Veſpeſia
nū: vt dicit Io-
ſeph⁹ li. de iudai
co bello. q̄rto ibi
r ¶ Deſtruā ex-
celſa veſtra. con
tra diuinā fami
liaritatē quā ꝯ-
miſerat obſuā-
tibus mandata
eius cōminatur
eis ſubtractōez
ſui auxilij et to-
talem deiectōez
cum dicitur. r ¶ Deſtruā excelſa veſtra. i. loca alta
in quibus idolis imolabāt. s ¶ Et abominabit vos
aīa mea. ſubtrahendo effectū ꝑtie mee: etiam a tem-
plo: ideo ſubditur. Et deſerta faciā ſanctuaria veſtra.

vos ſepties ꝓpter pctā vr̄a:
k inducāq; ſup vos gladium
vltorē federis mei. l Cumq;
cōfugeritis in vrbes: m mit-
tam peſtilētiā in medio vr̄i
⁊ trademini in manib⁹ hoſtiū
n poſtꝙ; cōfregero baculum
panis veſtri: o ita vt decem
mulieres in vno clibano co
quāt panes: p ⁊ reddant eos
ad pond⁹: ⁊ comedetis: ⁊ nō
ſaturabimini. Si autē nec p
hec audieritis me: ſ; ambu-
laueritis ꝯtra me: et ego in-
cedā aduerſum vos i furore
cōtrario ⁊ corripiam vos ſe-
ptem plagis ꝓpter peccata
vr̄a: q ita vt comedatis car-
nes filioꝝ veſtroꝝ ⁊ filiarū
vr̄aꝝ. r Deſtruā excelſa vr̄a:
⁊ ſimulacra veſtra ꝯfringā.
Cadetis int ruinas idolo-
rū veſtroꝝ: s ⁊ abominabit
vos aīa mea: intantū vt vr-
bes vr̄as redigā in ſolitudi-
nē: ⁊ deſerta faciā ſanctua-
ria veſtra t nec recipiā vltra
odorē ſuauiſſimū diſpdāq;
terrā veſtrā: v et ſtupebunt
ſup ea inimici veſtri x cū ha-
bitatores illi⁹ fuerint. Vos
aūt diſpdā in gētes: et eua-
ginabo p⁹ vos gladiū: erit
q; terra veſtra deſerta: et ci-
uitates veſtre dirute. y Tūc
placebūt terre ſabbata ſua
cūctis dieb⁹ ſolitudinis ſue
Qñ fueritis in terra hoſtili
ſabbatizabit: et q̄eſcet in
ſabbatis ſolitudinis ſue. eo
ꝙ nō requieuerit in ſabbatis
veſtris qñ habitabatis i ea
Et qui de vobis remāſerint
dabo pauorem in cordibus
eorū in regionibus hoſtiū
z Terrebit eos ſonitus folij
volātis: ⁊ ita fugient quaſi
gladiū. a Cadent nullo ſe-
quēte: ⁊ corruēt ſinguli ſup
fratres ſuos q̄ſi bella fugiē-
tes. Nemo veſtrū inimicis
audebit reſiſtere. Peribitis
int gētes: ⁊ hoſtilis vos ter-
ra conſumet. Qꝫ ſi et de his
aliq̄ remāſerūt: tabeſcēt in
iniq̄tatib⁹ ſuis i terra inimi
corū ſuoꝝ: et ꝓpter peccata
patrū ſuoꝝ ⁊ ſua affligētur
donec ꝯfiteant iniq̄tates ſu
as ⁊ maiorū ſuorū q̄b⁹ p̄ua-
ricati ſunt in me ⁊ ambula-
uerūt ex aduerſo mihi. Am
bulabo igit ⁊ ego cōtra eos
⁊ inducā illos i terrā hoſti-
lē: donec erubeſcat icircūci-
ſa mens eoꝝ. Tunc orabūt
p impietatib⁹ ſuis: ⁊ recor-
dabor federis mei qd pepi-
gi cū iacob ⁊ yſaac ⁊ abraā.
c Terre q; memor ero: q̄ cū
relicta fuerit ab eis. compla
cebit ſibi in ſabbatis ſuis.
patiēs ſolitudinē ꝓpter il-
los. Ipi vo rogabūt p pec-
catis ſuis: eo ꝙ abiecerit iu
dicia mea et leges meas de-
ſpexerint. Attñ etiā cū eēnt
in t̄ra hoſtili: nō penit⁹ ab-
ieci eos: neq; ſic diſpexi vt cō
ſumerētur: ⁊ irritum facerē
pactū meū cū eis. Ego enim
ſum dñs de⁹ eorū ⁊ recorda-
bor federis mei priſtini qñ
eduxi eos de terra egypti in
ꝯſpectu gentiū vt eſſem de⁹
eoꝝ. Ego dñs de⁹. Hec ſunt
iudicia atq; p̄cepta et leges
quas dedit domin⁹ inter ſe ⁊
inter filios iſrael in monte
ſynai per manum Moyſi.

t ¶ Nec recipiā vltra odorē ſuauiſſimū. i. ſacrificia q̄ tpe
obediētiū mihi fuerūt mihi odorifera ⁊ placita. v ¶ Et
ſtupebūt ſup ea inimici vr̄i. de tāta abiectōe vr̄a. x ¶ Cū
habi. illi⁹ fue. qd impletū eſt qñ rex aſſyrioꝝ tranſtulit iu-
deos ⁊ in ciuitatib⁹ eoꝝ habitare fecit extraneos: vt habe
tur. iiij. reg. xvij. ca.
Cōminat etiā perſe
cutionē ⁊ abiectōē
in t̄ra aliena cū di.
Vos aūt diſp. i gē.
⁊ euag. p⁹ vos gla.
y ¶ Tūc place. t̄re
ſab. ſua. Tūc enim
quieſcet a cultura
ꝓpter defectū habi
tantiū: eo ꝙ tpe q̄-
etis ipſius. ſ. anno
. vij. et q̄nq̄geſimo
nō pmittebat qui-
eſcere ꝓpter cupidi
tatē iudeoꝝ: et ideo
tunc reddet ſibi q̄-
es maior ⁊ plixior
q; fuerit ſubtracta.
z ¶ Terrebit eos
ſonitus folij volan
tis. q2 homines i ter
rore poſiti ad mo-
dicum fremitū cre
dūt adeſſe aduer-
ſarioꝝ impetū.
a ¶ Cadēt nullo ſe
quēte. q2 homines
ex terrore fugiētes
frequēter cadūt in
p̄cipitia: ⁊ aliq̄n ca-
dunt mutuis gla-
dijs nō diſtinguen
tes ſocios ab aduer
ſarijs: vt habet iu-
dicū. vij. de fugiēti-
bus corā gedeone
⁊ ſocijs eius.
b ¶ Qꝫ ſi et de his
aliq̄ remāſerit. hic
ꝯñter inducit ꝓpls
ad obſeruātiā mā-
datoꝝ p ꝯſolatōes
q2 quātūcūq; fue-
rint abiecti: ſi aliq̄
remāſerint et afflic-
tōe dāte eis intel-
lectum peccata ſua
recognouerit: et p
ipis orauerit, pmit
tit eis diuia ꝯſola-
tio: vñ ſb dit. Tūc
orabūt p ipietati-
b⁹ ſuis: ⁊ recorda-
bor federis mei ⁊c.
c ¶ Terre q; me-
mor ero. reducēdo
ibi habitatores ſuos:
certa patēt ex dict.
¶ In ca. xxvj. vbi
dicit i poſtilla. Po
nam tabernaculū
meū i medio vr̄i.

¶ Additio.

Licet planus ſenſus littere hui⁹ quod dicitur am-
bulabo inter vos: poſſit intelligi. ſ; vos ꝓtegen-
do ⁊ ꝯſolando ꝓut in poſtilla. tamē vlteriori ſen-
ſu intelligit ⁊ magis ꝓprie: cū de⁹ in carne aſſumpta eſſet

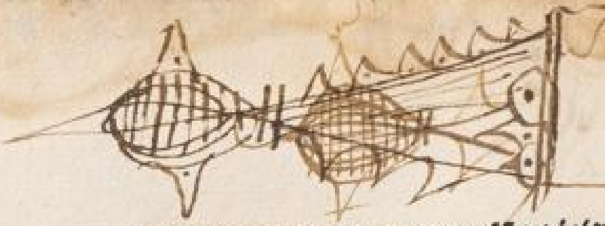

ambulaturus greſſibus corporalibus inter illos: ⁊ ſic illa ꝓmiſſio fuit impleta in aduentu xp̄i: qn̄ xp̄c in ꝓpria pſona diuina ambulauit inter filios iſrl̄: et erat eis deus. ſcilꝫ ꝑſo cū quib⁹ ꝯuerſabat̄: qui eū ꝯfitebant̄ dicentes. Tu es xp̄c filius dei viui. vn̄ ſuꝑ illud verbum. Ambulabo in ter vos: gloſa. Homo factus. vnd̄ hic eſt deus noſter et non reputabit̄ alius ab eo: poſt hec i terra viſus eſt: ⁊ cū ho minib⁹ cōuerſatus eſt: hec in glo. Que nō ē eſtimāda myſtica expoſitio ſed lr̄alis. Nam ex hoc qd̄ dicit̄. Ponā tabernaculū meuꝫ in medio veſtri: iam intelligebat̄ ambulatio diuina cuꝫ eis: dando diuina reſponſa ⁊ ꝓtegendo: ⁊ cōſolando: ꝓut ſupra fuit tactū Exo. in additiōe. xxxiij. Que quidē ambl'atio ibi dr̄: cū eis. cū moyſes hec ꝑtenda diceret. Obſecro dn̄e vt gradiaris nobiſcū. hic aūt nō dicit̄ ſic: ſed ambulabo inter vos. ⁊ ero de⁹ veſter. quaſi manifeſte innuens ꝙ ambularet inter eos quaſi vn⁹ ex eis. ſ. verus homo: vn̄ de ſubiungit. Et ero deus veſter. Et notandum ꝙ Ra. moy. gerūdenſis in ſua expoſitiōe multa de hoc tradit: int̄ que ſic dicit: ꝙ in futuro tp̄e. ſ. Meſſie pueri iſraelitici ſūt demōſtraturi deuꝫ digito. Iuxta illud Eſaie. xxv. capi. Ecce deus noſter iſte: expectauim⁹ eū. Item ⁊ antiq̄ noſtri dixerūt futurū eſt qd̄ de⁹ exercebit̄ cū iuſtis in hoc ſeculo: in futuro tp̄e. ſ. tp̄e Meſſie. Que quidē ꝓmiſſiones nunq̄ fuerūt implete: ſꝫ implebunt̄ i tp̄e ꝑfectiōis: hec ille. Que quidem verba manifeſte ꝯſonant catholice veritati ſm̄ quā verus Meſſias q̄ eſt verus deus demonſtratus fuit digito a pueris hebreoꝝ ⁊ ramis i die palmaꝝ: vt habet̄ Math. xxj. ca. Qui quidē xp̄c ſepe exercitatus eſt et conuerſat⁹ cū iuſtis. ſ. aplis tanq̄ verus hō. Que quidēꝫ promiſſiones: ꝓut iſte auctor ꝯfitet̄ nunq̄ fuerūt implete tp̄e ve. teſta. ſꝫ ſpectabāt impleri tp̄e Meſſie: vtinam iſte auctor intellexiſſet ſeipſum ⁊ bn̄ egiſſet.

In ca. xxvj. vbi dr̄ in poſtilla. Q ſi nō audieritis me: hic ꝯſ̄ter inducit̄ ꝑſ̄s ꝑ ꝯminatōnes ⁊c̄.

Additio.

Iſte maledictōnes ꝯminatorie q̄ in hoc ca. ꝯtinētur ꝓut coiter exponunt̄ ſt̄ ꝓphetice: q2 oīa penalia ſꝫ ꝯtēta ꝯtigerūt illi ꝑplo in diuerſis ⁊ varijs tēporibus. Sꝫ circa hoc eſt aduertendū ꝙ infra Deu. xxviij. ponunt̄ alie maledictōes ſeu ꝯminatiōes: q̄ in multis aſſimilant̄ iſtis: ⁊ int̄ vtraſq̄ ſm̄ Ra. moy. gerundeū. qui int̄ oīs expoſitores hebreoꝝ: de hac materia mag̃ ꝓprie ſcripſit: eſt quedā dr̄ia nō modicū attendenda. ſ. ꝙ cōminatōnes ꝓphetice in hoc ca. ꝯtente ꝑtinent ad captiuitatem babylonicā in q̄ fuerūt plenarie implete. Cōminationes vō ꝯtente Deu. xxviij. ꝑtinent ad captiuitatē Romanam. in qua fuerūt plenarie ꝯplete: ⁊ in q̄ etiā hodie ſm̄ ipm̄ durāt: ex q̄ quidē ꝯſideratōne ſi bn̄ attendat̄ ꝓut in ꝑdicto capitulo Deu. dn̄o diſponente declarabit̄: ꝯfundi poſſet error iudeoꝝ improuide ſpectantiū p̄ntis captiuitatis redemptōeꝫ ꝑ meſſiā inaniter ab eis ſpectatuꝫ. Q aūt ꝯminatōes ꝓphetice in ſꝫ ca. ꝯtēte ꝑtineant ꝓprie ad captiuitatē babylonicā pꝫ ex mult̄ q̄ ab ipo Ra. moy. narrant̄ in ſua expoſitōe in hoc loco. Quoꝝ duo que vident̄ ſufficere ad ꝓpoſitū ꝯcludendū ad p̄ns ondaꝫ ceteris omiſſis vt tractent̄ in illo ca. ſupradicto Deut. xxviij. vbi deo duce plen⁹ tractabunt̄. Primū quidē ex quo pꝫ ꝙ hm̄ꝯi ꝯminatōes ꝓphetice in hoc caplo ꝯtēte ꝑtinent ad captiuitatē babylonicā eſt: nam in ſꝫ loco aſſignat̄ tāq̄ cauſa ꝑcipua deſtructōis eoꝝ pctm̄ idolatrie: in q̄ fuerunt frequenter ꝑuaricati iudei tp̄e templi primi: ꝓut pꝫ iiij. Reg. xxj. ⁊ in q̄plurimis alijs locis: vn̄ ſꝫ dr̄. Deſtruā excelſa vr̄a: ⁊ ſimulacra ꝯfringā: cadet̄ int̄ ruinas idoloꝝ vroꝝ: qd̄ quideꝫ pctm̄ nō inuenit̄ tp̄e templi ſcdi: ſꝫ poti⁹

Capitulum. xxvij.

Locutuſq̄ eſt domi nus ad Moyſen dicens. Loquere filijs iſrl̄: et dices ad eos. Homo qui votū fecerit ⁊ ſpopōderit deo aīam ſuā ſub eſtimatione dabit preciū. Si fuerit maſculus a viceſimo anno vſq̄ ad ſexageſimum annum dabit q̄nq̄ginta ſiclos argenti [b] ad menſuram ſan-

ſacerdotes ⁊ alij viri ruſtici: qui tūc tp̄is ꝑplo ꝓſidebāt reſtiterūt idolatrie vſq̄ ad martyriū: vt pꝫ. j. Mach. Scdm̄ vō ex quo pꝫ ꝓpoſitū ſupradictū: ſumit̄ ex ꝑte duratōnis hui⁹ captiuitatis. ſ. babylonice: q̄ ex iudicio diuino fuit ꝯmēſurata tp̄i quo nō ſeruauert ſabbata terre: vn̄ dr̄ hic. Tūc placebunt t̄re ſabbata ſua cūctis dieb⁹ ſolitudinis ſue quādo fuerit̄ in t̄ra hoſtili ſabbatizabit et requieſcet: eo ꝙ nō requieuit i ſabbatis vr̄is qn̄ habitabatis in ea: ex quo pꝫ ꝙ tot annis terra eoꝝ requieuit in ſabbatis quot annis fuert in captiuitate babylonica. ſ. lxx. annis: vnde. ij. paly. vltimo ca. de duratōne captiuitatis babylonice dicit̄: ⁊ ꝯpletur ſermo ex ore Hieremie. xxxix. ca. qd̄ nō pōt dici de captiuitate eoꝝ hodierna que hodie tranſcendit mille ⁊ quadringentos annos et aliquot vltra. Ex quibus pꝫ ꝙ maledictōnes cōminatorie cum alijs ad hoc ꝑtinentib⁹ in hoc ca. ꝯtente intelligunt̄ eſſe totaliter implete i deſtructiōe hieruſalē ꝑ chaldeos licꝫ ꝑtialiter quedā eaꝝ fuerūt implete etiā in alia captiuitate cum dr̄ hic. Ut comedatis carnes filioꝝ ⁊ filiarum vr̄aꝝ. qd̄ fuit impletuꝫ in obſidione irl̄m ꝑ chaldeos. Iuxta illud trenoꝝ. iiij. ca. vbi de his q̄ ꝯtigerūt in obſidione irl̄m tp̄e chaldeoꝝ dicit̄. Manus mulierū miſericordiū coxerūt filios ſuos: facti ſunt cibus earum. Ideꝫ etiā fuit impletū in obſidione hieruſalē ꝑ Tytū ſm̄ ioſephum: vt habet̄ in poſtilla: ⁊ ſic de quibuſdam alijs hic ꝯtentis: que in vtraq̄ obſidione ſeu captiuitate ꝯtigerunt. Omnia tn̄ in hoc capitulo ꝯtenta integraliter contigerūt in prima captiuitate babylonica tm̄. nō aūt in ſecunda vt dictū eſt.

Replica correctorij ꝯtra burg.

Sed quod notat burgn̄. ca. xxvj. vt ꝓmotiuum chriſtiane fidei tranſeat: dummodo cum ſenſu principali qui eſt de xp̄o ſenſus litere primari⁹: qui eſt de gubernatōne ꝑp̄li ꝑ deſertū nō abijciat̄: ⁊ ſic terminant̄ replice in leuitico.

Capitulum. xxvij.

Locutuſq̄ eſt dn̄s. Hec eſt quarta pars principalis hui⁹ libri ꝓut dictuꝫ fuit a principio: in qua agitur de ſolutōnibus: ⁊ etiā redemptōib⁹ votorum que ſunt quedā oblationes ſpeciales. Et primo agitur de voto obligatis. ſecūdo de conſecratis: ibi Omne quod domino conſecrat̄. tercio de decimis: ibi Omnes decime. Prima i duas: quia primo agitur de redemptōne votorum. ſecundo remouetur circa hoc dubium: ibi. Primogenita ⁊c̄. Circa primū primo agitur de voto circa perſonam humanam. ſecūdo de voto circa rem poſſeſſam: ibi. Animal autem. Circa primū ſciendum ꝙ homo non eſt animal immolaticiū: ⁊ ideo votum factū de pſona humana non erat ſoluenduꝫ ꝑ eius immolationē ſed ꝑ redemptiōeꝫ. perſona autem humana ſm̄ diuerſas etates eſt maioris vel minoris valoris: et plus ⁊ minus poſſet vendi. et ideo ſm̄ quatuor etates taxat̄ hic preciū redemptiōis. A viceſimo eñ anno vſq̄ ad ſexageſimū eſt etas melioris conditionis. Unde et ſm̄ talem etatem numerabant̄ illi qui poterant ad bella procedere. vt habet̄ Numeri p̄mo ca. et ideo votum factū de perſona humana in tali etate redimebat̄ maiori precio. ſ. vir quinquaginta ſiclis mulier. xxx. vota autem facta in alijs etatibus minus ꝓportionabiliter: ⁊ patet litera. b Ad menſuram ſanctuarij. hic dicit̄ ꝙ aliud erat pondus quo

vtebant̃ in ſanctuario: ⁊ quo vtebant̃ i publicis negociatōib⁹: de quātitate aūt ſicli dictum fuit Exod. xxx.

c ¶ A quinto aūt āno. Licet em̄ pueri quinq̄ annoꝝ ⁊ vni⁹ meſis nō poſſent vouere: cū nō hn̄t vſuȝ rōnis poterāt tn̄ obligari voto parentū: vn̄ ⁊ anna mater ſamuelis fecit votum de ipō etiā anteq̄ naſceret̃ pzio Reg. j. Cetera patet i lra.

d ¶ Aial autem. Hic ɔ̄ñter agit̃ de votis factis circa rem poſſeſſam: ⁊ p̄mo circa res viuentes ſecūdo circa res nō viuētes: ibi. Domo ſi vouerit domū. Circa primū dī ſic.

e ¶ Aial autem qd̄ imolari pōt. ſcȝ taȝ rōne ſpēi ſicut ē bos ouis ⁊ capra: vt patȝ ex ſupradictis: ⁊ rōne indiuidui: videlȝ aial p̄dictaruȝ ſpēꝝ non habens aliquā maculā.

f ¶ Sanctū erit. id eſt applicatū ad ſacrificiū domini. f ¶ Et mutari nō poterit. alio animali nec p̄cio redimi ⁊ ſi de facto mutaret̃ ꝓ alio aiali: ipō fctō vtrūq̄ aial erat obligatuȝ ſacrificio dn̄i.

g ¶ Aial immūdū. dicit Ra. Sal. ꝙ hoc nō eſt intelligēdum de aiali immūdo ſm̄ ſpeciem ſuā: vt porc⁹ vel hm̄oi: ſed de aiali imūdo ſm̄ indiuiduuȝ tm̄: vt bos ouis vel capra hn̄s maculā ɔtractā p⁹ votū factū de ipō: ꝓpter quā offerri nō poterāt: ſ3 debebat redimi: de cui⁹ redemptōe ab eo q̄ votū fecerat ſbdit̃.

h ¶ Adde ſu. eſti. quin. par. Nō aūt q̄re carius vendebat̃ vouēti q̄ȝ alteri erat: ne faciētes votū de rebus ſuis hn̄ent oculū ad rehabendū illa q̄ vouebāt: et p hoc votū eēt deo min⁹ gratū.

i ¶ Hō ſi vouerit do. Hic ɔ̄ñr agit̃ de redemptōe votoꝝ circa res inanimatas. Et pzio ɔ̄tuȝ ad domos. ſcd̄o ɔ̄tuȝ ad agros: ibi. Qz ſi agrū. Circa primū dī: ꝙ redemptio voti facti de domo debebat fieri ſm̄ eſtimatōeȝ ſacerdotis ɔ̄ſiderato valoze dom⁹: ⁊ ſi vouēs volebat eaȝ redimere debebat ſupaddere quintā ptem rōne ſupradicta: ⁊ pȝ lra.

k ¶ Qz ſi agrū. Hic ɔ̄ñter agitur de redemptōne votorum circa agros. Et primo agit̃ de agro poſſeſſo ex hereditaria ſucceſſione. ſecūdo de agro poſſeſſo ex acq̄ſitione ſeu emptione: ibi. Si ager emptus eſt. Circa pri

ctuarij: ſi mulier triginta. c A quinto aūt āno vſq̄ ad viceſimū maſculus dabit viginti ſiclos: femia decē. Ab vno menſe vſq̄ ad ānū quītū ꝓ maſculo dabunt̃ quinq̄ ſicli: ꝓ femina tres. Sexagenari⁹ et vltra maſcul⁹ dabit quindecim ſiclos femia decem. Si paup fuerit ⁊ eſtiationem reddere nō valebit: ſtabit coraȝ ſacerdote ⁊ q̄ntum ille eſtimauerit ⁊ viderit eū poſſe reddere: tantuȝ dabit. d Animal aūt qd̄ imolari pōt dn̄o ſiquis vouerit e ſanctū erit f ⁊ mutari nō poterit. i. nec melius malo nec peius bono. Qz ſi mutauerit: et ipm̄ qd̄ mutatuȝ eſt et illud ꝓ quo mutatū eſt: conſecratū erit dn̄o. g Aial immūdū qd̄ imolari dn̄o non pōt ſiquis vouerit adducet āñ ſacerdotē: qui diiudicās vtrū bonū an maluȝ ſit: ſtatuet p̄ciū. Qd̄ ſi dare voluerit is q̄ offert: h addet ſupra eſtimatōeȝ quintā ptē. i Hō ſi vouerit domū ſuam ⁊ ſanctificauerit dn̄o: ɔ̄ſiderabit eaȝ ſacerdos vtruȝ bona an mala ſit: et iuxta preciuȝ qd̄ ab eo fuerit ɔ̄ſtitutū venundabit̃. Sin autē ille q̄ vouerat voluerit redimere eā dabit quintā pteȝ eſtimatiōis ſupra: et hēbit domū. k Qz ſi agrū poſſeſſionis ſue vouerit ⁊ ɔ̄ſecrauerit dn̄o: iuxta menſuraȝ ſementis eſtimat̃ p̄cium. l Si triginta modijs ordei ſerit̃ terra: quinq̄ginta ſiclis venundet̃ argenti. Si ſtati ab āno incipientis iubilei vouerit agrū: quāto valere pōt: tanto eſtimabit̃. Sin aūt p⁹ aliquātulū tēporis: ſupputabit ſacerdos pecuniam iuxta ānoꝝ qui reliqui ſunt numerū vſq̄ ad iubileū: et detrahet̃ ex precio. m Qz ſi voluerit redimere agruȝ ille qui vouerat addet q̄ntā pteȝ eſtimate pecunie ⁊ poſſidebit eū. Sin aūt noluerit redimē: ſ3 alteri cuilibȝ fuerit venūdat⁹: vltra eū q̄ vouerat redimē n̄ poterit: q2 cū iubilei venerit dies: ſcificat⁹ erat dn̄o: poſſeſſio cōſecrata ad ius ptinet ſacerdotū. n Si ager empt⁹ ē ⁊ nō de poſſeſſione maioꝝ ſctificat⁹ fuerit dn̄o: o ſupputabit ſacerdos iux̄ ānoꝝ vſq̄ ad iubileū p̄ciū: ⁊ dabit ille q̄ vouerat euȝ dn̄o. p In iubileo aūt reuertet̃ ad pꝛoꝛē dn̄m q̄ vēdiderat eū: ⁊ hūerat i ſoꝛtē poſſeſſiōis ſue. q Dis eſtiatio r ſiclo ſcūarij pōderabit̃.

mū ſciendum ꝙ redemptio agri taxabat̃ ſm̄ quantitatē ſementis quo ſeminabat̃: et hoc reſpicit agri quātitateȝ: quia quāto ager erat maioz: tanto plus requirebatur de ſemente: dum tamē eſſet ſeminabilis per totum: et ſm̄ h maiozi p̄cio redimebatur. Item ſm̄ diſtantiam ad annum iubileū: ⁊ hoc reſpicit tempoꝛis duratiōnē: et ideo quāto plures anni erāt ab obligatiōe voti vſq̄ ad annū iubileū tanto erat maius precium redemptionis: ⁊ iſte due ɔ̄ſiderationes tangunt̃ cum dr̄.

l ¶ Si triginta modijs ordei ſerit̃ terra. l. ſiclis vēdetur argēti: ſi ſtatim ab anno incipient̃ iubilei vouerit agrū. et ſic accipitur pro quolibet anno vn⁹ ſiclus. quia a principio tempoꝛis huius voti vſq̄ ad iubileū erant. l. anni. Si auteȝ a voto facto vſq̄ ad iubileū eēnt pauciores anni pro quolibet anno deficiente a predicto numero defalcabatur vnus ſiclus de precio.

m ¶ Qz ſi voluerit redimere agrū ille qui vouerat addet quintā. vendebat̃ auteȝ ſibi carius q̄ alteri: nō ſolum ratione ſupradicta: ſ3 etiam quia per hoc dampnificabant̃ ſacerdotes: quia q̄ñ dictus ager alteri vendebatur in anno iubileo reuertebatur ad ſacerdotes: ⁊ erat poſſeſſio conſecrata domio: quādo autem vendebatur ipſi vouenti: in iubileo non reuertebat̃ ad ſacerdotes: ſed remanebat ei qui vouerat et redemerat.

n ¶ Si ager. Hic conſequēter agitur de agro poſſeſſo per emptionē cum dicitur. Si ager emptus eſt ⁊ nō poſſeſſione maiozum. id eſt parentū illius qui emit. o ¶ Supputabit ſacerdos ⁊c. id eſt determinabit precium redemptionis ſm̄ diſtantiā ad annū iubilei: quia quāto eſt maioz diſtantia a tempoꝛe voti facti vſq̄ ad iubileum: tāto debet eſſe maius precium. p ¶ In iubileo auteȝ reuertetur ad prioꝛē dominū qui vendiderat eū, et nō ad ſacerdotes. quia non poterant vendi niſi vſq̄ ad iubileum: vt patet ex ſupradictis. xxv. capi. et ideo faciēs votū de illo agro nō poterat illū obligare: niſi vſq̄ ad iubileū. q2 nihil iuris hēbat i eo vltra: ſec⁹ at erat de agro quē hēbat ex hereditaria ſucceſſione: vt p̄dictū ē. q ¶ Dis eſti. in p̄dictis redemptōib⁹. r ¶ Siclo ſanctuarij ponderabitur, quia

[a] Siclus viginti obolos habet. [b] Primogenita que ad dominū ꝑtinēt [c] nemo ſctificare poterit et vouere. Siue bos ſiue ouis fuerit: dñi ſunt. [d] Qꝫ ſi immundum eſt aīal redimet q̄ obtulit iuxͣ eſtimationē ſuam: et addet q̄ntā ꝑteꝫ p̄cij. Si redimere noluerit vendet̄ alijs q̄ntūcunqꝫ fuerit ante eſtimatū. [e] Oīe qḋ dño ꝯſecrat̄: ſiue hō̄ fuerit ſiue aīal: ſiue ager nō veniet nec redimi poterit. Quicq̄d ſemel fuerit ꝯſecratū ſcm̄ſcōꝝ erit dño: ⁊ oīs ꝯſecratio q̄ offert̄ ab hoīe [f] nō redimet̄: ſed morte morietur.

alius erat ſiclus quo vtebant̄ in alijs. ¶ a ¶ Siclus .xx. obolos habet. hoc dr̄ ad determinationē q̄ntitatis ſicli ſanctuarij: ſiclus eñi cōis erat maior vt dicit Ra. ſa. qꝛ ꝯtinebat .xxiiij. obolos. Alij aūt dicūt ꝙ erat minor dicentes: ꝙ pondꝰ ſanctuarij erat duplex reſpectu pōderis cōmunis. ¶ b ¶ Primogenita. Hic remouꝫ dubiū circa predicta. qꝛ poſſet alicꝗs credere primogenita aīalium poſſe cadē ſub voto: hoc remouet cū dicit̄. ¶ c ¶ Nemo ſanctificare poterit ⁊ vouere: cuiꝰ ratio eſt: nullꝰ poteſt facere votū deo niſi de hoc qḋ ſuū eſt. primogenita aūt ratōne primogeniture erant ipſius dei: vt patꝫ Exo. xiij. ⁊ in pluribꝰ alijs locis. ¶ d ¶ Qꝫ ſi immundū eſt aīal. hoc non refertur ad primogenita in quibꝰ erat macula. ꝓpter quā nō offerebant̄: ſed redimebant̄: verū tñ in redemptōe eoꝝ nō fiebat additio quinte ꝑtis ſm̄ ꝙ dicit Ra. ſa. hic aūt fit hmōi additio: vtꝫ in litera: et ideo ſm̄ ipſum refert̄ ad illud qḋ ſ. dictū eſt de redemptōe aīaliū mūdoꝝ ſm̄ ſpēm: q̄ tñ nō poterāt offerri ꝓpter maculā. hic aūt loquit̄ de aīalibꝰ aliter immūdis: q̄ licet non poſſent offerri dño ad hoc ꝙ aliq̄d de ipſis poneret̄ ſuper altare: poterāt tñ offerri manibꝰ ſacerdotis vt vēderent̄ ⁊ p̄ciū in aliqua neceſſaria templi ꝯuerteret̄: vt in reparatōe cortinaꝝ vel vtenſiliū vel hmōi: ſi tñ offerēs volebat redimere addebat quintā ꝑteꝫ: ⁊ ſibi cariꝰ vēdebat̄ q̄ȝ alteri rōne p̄dicta. ¶ e ¶ Oīe qḋ dño ꝯſecrat̄. hic agitur de ꝯſecratis: ⁊ accipit̄ hic ꝯſecratio ꝓ deputatōe alicuiꝰ rei ad cultū diuinū abſqꝫ reditu ad ꝯmunē vſum: et tale quid nō poterat vendi vel redimi: et ideo ſubditur. ¶ f ¶ Nō redimet̄ ſ; morte morietur. Sciendū tñ ꝙ doctores tam catholici q̄ȝ hebrei breuiter ⁊ ſufficienterꝰ trāſeūt paſſum iſtū: cum tñ hēat multos ſinꝰ vt videbit̄ ꝯſequēdo: ꝓpter qḋ hic intendo diutius morari. Ad intellectuꝫ aūt ſeq̄ntiū ꝯſiderandū ꝙ vbi tranſlatio nr̄a habet hic. ¶ e ¶ Oīe qḋ ꝯſecrat̄ dño ⁊c. in hebreo habetur. Omne herem domino. herem autem in hebreo duplicē hꝫ ſignificatōeꝫ: vno enim mō ſignificat ſanctificatiōeꝫ: alio modo ſignificat deſtructōeꝫ nō quācunqꝫ: ſed deſtructōnem aliquā ad gloriā dei ordinatam: vt ſit ſenſus. Omne herem dño. i. omne qḋ dño ꝯſecrat̄ vel deſtruit̄. ⁊ aliq̄ñ contingebat: ꝙ in eodē facto ꝯcurrebat herem ſm̄ vtrāqꝫ ſignificatōeꝫ: lꝫ in diuerſis rebus. ſicut in deſtructōne ciuitatis hiericho q̄ȝtuꝫ ad ciuitatē ⁊ habitatores fuit deſtructio facta ad dei glīam ordinata. qꝛ peccata illiꝰ ciuitatis hoc meruerāt: que ꝑ ſniam dñi erant punienda ciuitatis euerſione habitatoꝝ occiſione. Quātum aūt ad ſpolia ciuitatis que poterāt cedere in cultum dñi fuit ibi herem q̄ȝtum ad aliā ſignificatōeꝫ: qꝛ aurū ⁊ argentū es ⁊ ꝯſilia fuerant dño ꝯſecrata: ita ꝙ nō poterant alijs vſibꝰ applicari. Aliq̄ñ vō accipiebat̄ herem: in vno facto ꝓ deſtructione tm̄: aliq̄ñ vō ꝓ ſanctificatōne tm̄. Si aūt accipiat̄ pro ſanctificatōne tm̄: ſic talis ſanctificatio poterat eſſe in ꝑſona humana vel in aīali vel in re inanimata ſm̄ ꝙ dr̄ in litera. Omne qḋ dño ꝯſecrat̄. ſiue homo fuerit animal: ſiue ager: ⁊ ſm̄ hoc illud quod poſtea ſubditur. ¶ f ¶ Non redimet̄ ſed morte morietur. varie intelligit̄: nō eñ homo domino conſecratꝰ interficiebatur cum non ſit animal immolaticiū. ſimiliter nec ager ꝯſecratus eſt mortis vel vite ſuſceptiuus loquendo ꝓprie: ⁊ ideo oportꝫ ꝙ accipiat̄ mors equiuoce. Dicendū igitur ꝙ res conſecrata dño erat ꝑſona humana: aut erat hebrea: aut gentilis. Si hebrea aut de tribu leui: aut de alia tribu. Si p̄mo mō pueri a parētibꝰ poterant ꝯſecrari domino ad ſeruiendū i tabernaculo domini vſqꝫ ad mortē: ⁊ hoc mō ſamuel fuit ꝯſecratus a parentibꝰ: vt habet̄ primo Reg. j. et eodem mō videt̄ ꝙ leuita adultus poterat ſeipm̄ conſecrare dicto mō: vt habet̄ Deu. xviij. videlꝫ q̄ñ leuites manens extra hieruſaleꝫ deuotōne ductus veniebat ad manēdū in irl̄m vt miniſtraret i templo. Si aūt q̄s eſſet de alia tribu nō poterat ſic conſecrari. quia nō erat licitū ei accedere ad miniſteriū templi vl̄ tabernaculi: ſm̄ ꝙ dicit̄ Nume. iij. Extraneꝰ qui ad miniſtrādum acceſſerit morte morietur et multo magis erat illicitum gentilibus poterant tamen perſone de alijs tribubꝰ iſrael ꝯſecrari domino in alijs pijs operibus exercendis: ſicut Sanſon de tribu Dan fuit conſecratus in abſtinentia ab omni potu inebriatiuo: et cibo immūdo ad reprimendū iugum philiſtinoꝝ ſup iſrael: vt habet̄ iudic. xiij. ⁊ ſimiliter filia iepte ad ſeruiendum deo in vigilijs et orationibus viuendo in virginitate ſm̄ ꝙ dicūt hebrei Iudic. xi. ⁊ de hoc plenius dicetur cum venerimus ad locum illum domino concedente. Si autem erat ꝑſona gentilis: vtpote ſeruus vel ancilla hominis hebrei ſic erat res dñi: ⁊ ꝑ ꝯſeq̄ns poterat ꝯſecrare eaꝫ. qꝛ erat ꝑſona ſerua ſimpliciter: et ad ſemper: non tamē ꝯſecrabatur ad faciendū opera leuitarum: vt dictū eſt. ſed ad quedā opera ſeruilia ad templuꝫ vel miniſtros eius neceſſaria: ſicut eſt cedere ligna: et portare aq̄s ad locum diuini cultꝰ. Et hoc modo ioſue decreuit Gabaonitas in miniſteriū populi ⁊ altaris domini: vt habet̄ ioſue. ix. Hoc autē modo non poterat ꝯſecrari ꝑſona hebrea. quia nō poterat eſſe ſerua ſimpliciter ſed tm̄ ad tempꝰ. ſ. vſqꝫ ad ſeptimū annum remiſſionis. ⁊ ſi tunc nolebat egredi liber: manebat ſeruus vſqꝫ ad iubileū et non vltra: vt habetur Exo. xxj. ⁊ ſupra Leui. xxv. Si autem res conſecrata eſſet inanimata aut erat immobilis vt ager: ⁊ tunc diſtinguenduꝫ. quia aut erat ager de hereditate paterna: et tunc poterat domino conſecrari. quia talis ager in iubileo non reuertebatur ad priorem dominuꝫ: ſed remanebat de poſſeſſione templi vel ſacerdotū. Si aūt ager eſſet acquiſitus per emptōeꝫ non poterat ſic conſecrari: qꝛ in iubileo debebat reuerti ad priorē dñm: vt dictū eſt ſupra de redemptōne votoꝝ: ⁊ ꝓpter hoc vbi tranſlatio noſtra ſic habet. Omne qḋ domino conſecratur: ſiue homo fuerit ſiue animal ſiue ager: in hebreo habet̄. Siue ager poſſeſſionis vl̄ hereditatis ſue. Si autem res conſecrata erat mobilis: vt aurū et argentum. es. ſericum. et conſimilia de quibus poterant fieri inſtrumenta tabernaculi vel templi. aut alia neceſſaria ibidem tunc poterant domino conſecrari: nec de cetero poterant ad vſus alios applicari: vt dictum eſt de preda ciuitatis Hiericho. ⁊ multa exempla alia ad hoc ſunt in ſcriptura. Si auteꝫ res conſecrata erat animal: aut erat animal immolaticiū: et tunc ſine mutatione aut redemptione immolabatur domino: niſi poſt conſecrationem anteq̄ȝ veniret ad locum immolationis fieret ineptum immolationi: vt per fracturaꝫ tibie vel alterius macule inſanabilis: et tunc interficiebat̄ abſqꝫ venditōne ſeu redemptōne: qꝛ nō poterat alijs vſibus applicari. Si aūt nō eēt aīal immolaticiū ad templi tñ miniſteriū vel ſacerdotū vtile vt equus aſinus et ſimilia. tunc manebat in obſequium templi vel ſacerdotum vſqꝫ ad mortem: ſicut de ſeruo vel ancilla

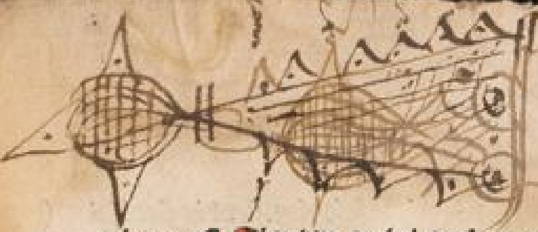

f Omēs decime terre ſiue de frugibꝰ ſiue de pomis arborū dñi ſūt: ⁊ illi ſanctificant̃. g Siqs aūt voluerit redimere decimas ſuas addet quītam ꝑtem eaꝝ. Omniū decimaꝝ boūm: ⁊ ouiū: et capre: h q̄ ſb paſtoris vga trāſeūt: qcqd decimum venerit ſanctificabit̃ dño. Non eligetur nec bonū nec malum nec altero commutabit̃. Si qs mutauerit: et quod mutatū eſt: ⁊ ꝓ quo mutatum ē ſanctificabit̃ dño: ⁊ nō redimet̃. Hec ſunt precepta que mandauit dominus moyſi ad filios iſrael in monte ſynai.

¶ Explicit liber leuiticus.

dictum eſt. Si autem accipiatur hereni pro deſtructione ad dei gloriā ordinata: vt ſit ſenſus in allegatione ſupra poſita. Omne qđ domino deſtruitur ⁊c. tūc talis deſtructio aut erat ex ſententia domini: aut iudicū locū eius tenentiū: aut ad implendum ꝓmiſſuȝ deo factum. Si primo modo tūc talis deſtructio erat ſimpliciter inferenda ⁊ hoc ſiue eſſent ꝑſone humane: ſicut de chananeis ſententiauit dominus vt interficerentur a filijs iſrael: ſcḋm ꝙ dicit̃ Numeri. xxxiij. Cum tranſieritis iordanem intrantes terrā chanaan diſperdite cūctos habitatores regionis illius: excepti tamen fuerūt Gabaonite: eo ꝙ principes iſrael inconſulto domino iurauerant eos nō occidere: et ꝓpter hoc mors eoꝝ corporalis fuit mutata in ciuilem per ſeruitutem: vt habetur Joſue. ix. ſiue eſſent bruta animalia. et ideo ſaul qui in occiſiōe amalechitarū ex cupiditate pepercit animalibus pinguioribus de quorum morte dominus ſentētiauerat: ſicut ⁊ de hominibus fuit a domino reprobatus: vt habetur primo Reg. xv. ſiue eſſent res inanimate: vtpote ciuitates ſic deſtructe. quia non debebant vltra reedificari: vnđ Joſue. vj. dr. Maledictus vir qui ſuſcitauerit ⁊ edificauerit ciuitatem Hiericho. Si autē talis deſtructio erat inferenda ex ſentētia iudicum locū dei tenentium: propter quod dij appellantur. Exo. xxij. ca. Dijs non detrahes. talis ſentētia erat executiōni danda abſqȝ redemptiōe aliqua: videlicet quādo aliquis ꝑ eos erat morti adiudicatus: maxime propter homicidiuȝ non poterat ꝓcio aliquo redimi vita eius. Unde numeri. xxxv. dicitur. Non accipietis precium ab eo qui reus eſt ſanguinis ſtatim et ipſe morietur. Alio modo talis deſtructio inferebat̃ ꝓpter adimpletionē ꝓmiſſi deo facti: ſcḋm ꝙ habet̃ Numeri. xxj. vbi dicit̃. Et iſrael voto ſe domino obligans ait. Si tradideris populū iſtuȝ in manu mea delebo vrbes eius: ⁊ ibidē ſubdit̃ vocatū ē nomen loci illius Horma: quod ſignificat deſtructum: et deſcendit de hereni quod ſignificat deſtructioneȝ: vñ vbi tranſlatio noſtra habet: horma ſcriptura hebraica habet herema. Nomina enim hebrea ſcripta litteris latinis minꝰ ꝓprie ſcribūtur cōmuniter ex ꝑdictis patet ꝙ cuȝ dicit̃. ¶ e ¶ Omne qđ domino conſecrat̃ nō redimetur ſed morte morietur. mors enī in diuerſis accipit̃ equiuoce. quia leuite conſecrati diuino cultui dicebat̃ mortui ſicut apud nos religioſi mortui mūdo dicūtur. Agri ⁊ res inanimate conſecrate mori vel mortue dicebantur ſicut poſſeſſiones eccleſie dicuntur amortizate: et eodem modo dicendum de ſeruis ⁊ ancillis. Animalia vero imolaticia moriebant̃ proprie ꝑ immolatiōeȝ. Similiter ⁊ homines ⁊ animalia morti adiudicata per occiſionē. Ciuitates aūt deſtructe dicebantur eſſe ſimilitudinarie mortue. quia non erat reditꝰ ad eaꝝ reedificationē: ſicut in hominibus ⁊ animalibus non eſt reditus de morte ad vitam. Sciendū etiā ꝙ conſecratio predictoꝝ aliqñ cedebat in vtilitatē ſacerdotuȝ. aliqñ aūt in neceſſaria ipſiꝰ templi ſcḋm ꝙ conſecrans exprimebat in conſecrando: de illis tamen que poterant venire ī vſum ſacerdotū vt ſeruus ⁊ ancilla. ¶ f ¶ Omnes decīe. Hic conſequenter agitur de decimis que dicunt̃ ſanctificate domino: qꝛ erant deputate ad ſuſtentatiōeȝ leuitaꝝ. ¶ g ¶ Siquis autē voluerit redimere decimas ſuas addet quintā partem: cuius cauſa ſupradicta eſt de redemptiōe votoꝝ. ¶ h ¶ Que ſub paſtoris virga tranſeūt. Modus eſt enī paſtoꝝ cum virga numerare animalia egredientia de caulis ad paſtū: et ſimiliter cum reuertunt̃ ad caulas. Cetera patēt in litera. Ultimo recapitulat: dicens. Hec ſunt mandata ⁊c. et patet.

¶ Poſtilla fratris Nicolai de lyra ſuper leuiticum finit.